

Intru mărireia lui Dumnezeu, celuī în Treime lăudat.

NOUL TESTAMENT

Tipărit,

Cu aprobarea și cu binecuvântarea S-lui Sinod al Săntei Biserici Autocefale Ortodoxe Române.

În dilele Maiestăței Sale Iubitorului de Christos.

REGELUI ROMANIEI.

CAROL I.

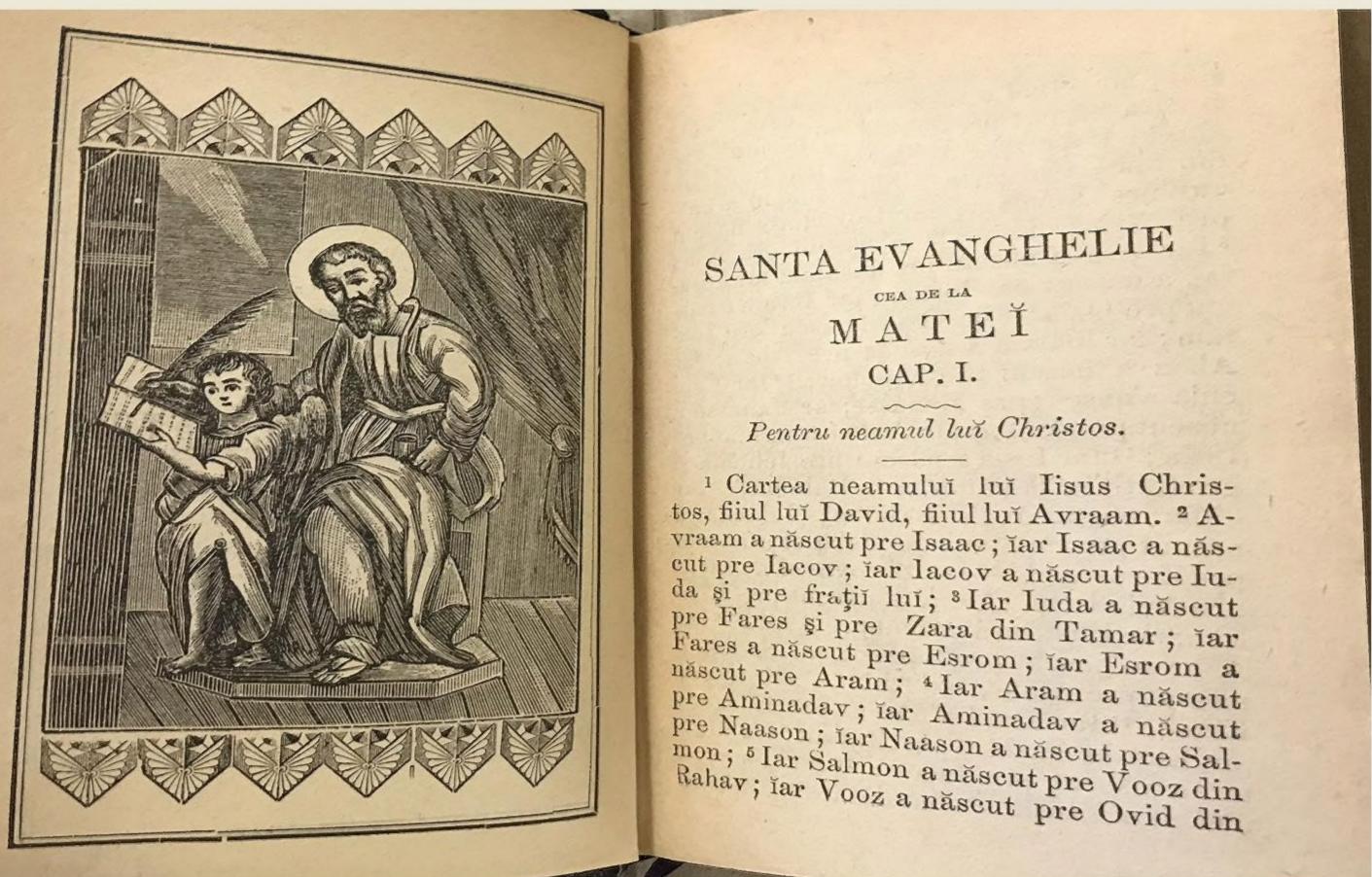
Sub Arhipastoria I. P. S. Archiepiscop și Mitropolit
al Ungro-Vlaiciei, Primul al României și Președinte
S-lui Sinod.

D. D CALINIC MICLESCU.

BUCUREȘTI.

TIP-LITOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESCI

1886.

SANTA EVANGHELIE
CEA DE LA
M A T E Ī
CAP. I.

Pentru neamul lui Christos.

¹ Cartea neamului lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Avraam. ² Avraam a născut pre Isaac; iar Isaac a născut pre Iacob; iar Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui; ³ Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Tamar; iar Fares a născut pre Esrom; iar Esrom a născut pre Aram; ⁴ Iar Aram a născut pre Aminadav; iar Aminadav a născut pre Naason; iar Naason a născut pre Salmon; ⁵ Iar Salmon a născut pre Vooz din Rahav; iar Vooz a născut pre Ovid din

Rut; iar Ovid a născut pre Iesse; ⁶Iar Iesse a născut pre David Impărătul. Iar David Impărătul a născut pre Solomon din femeia lui Uri; ⁷Iar Solomon a născut pre Rovoam; iar Rovoam a născut pre Avia; iar Avia a născut pre Asa; ⁸Iar Asa a născut pre Iosafat; iar Iosafat a născut pre Ioram; iar Ioram a născut pre Ozia; ⁹Iar Ozia a născut pre Ioatam; iar Ioatam a născut pre Ahaz; iar Ahaz a născut pre Ezechia; ¹⁰Iar Ezechia a născut pre Manasse; iar Manasse a născut pre Amon; iar Amon a născut pre Iosia; ¹¹Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui la mutarea în Babilon; ¹²Iar după mutarea în Babilon, Iehonia a născut pre Salatiel; iar Salatiel a născut pre Zorovavel; ¹³Iar Zorovavel a născut pre Aviud; iar Aviud a născut pre Eliakim; iar Eliakim a născut pre Azor; ¹⁴Iar Azor a născut pre Sadok; iar Sadok a născut pre Ahim; iar Ahim a născut pre Eliud; ¹⁵Iar Eliud a născut pre Eliazar; iar Eliazar a născut pre Mattan; iar Mattan a născut pre Iacob; ¹⁶Iar Iacob a născut pre Iosif, bărbatul Mariel, din care

s'a născut Iisus, ce se dice Christos.
¹⁷Deçi, toate neamurile dela Avraam până la David, neamuri patru-spre-dece, și de la David până la mutarea în Babilon neamuri patru-spre-dece, și de la mutarea în Babilon până la Christos neamuri patru-spre-dece.
¹⁸Iar nașterea lui Iisus Christos așa a fost: că logodă fiind muma lui, Maria, cu Iosif, mai nainte de a se aduna ei, s'a aflat având în pântece din Duhul Sânt. ¹⁹Iar Iosif, bărbatul ei, drept fiind, și nevrînd să o vădiască pre ea, a vrut pe ascuns să o lase pre dînsa. ²⁰Si acestea gândind el, écă îngerul Domnului în vis să arătat lui dicând: Iosife! fiul lui David, nu te teme a lua pre Maria femeea ta; că ce s'a zămislit într'ënsa din Duhul Sânt este. ²¹Si va naște fiu, și vei cheama numele lui: *Iisus*; că acesta va mânuacete toate s'au făcut, ca să se pliniasă profetul ce dice: éta fecioara în pâna numele lui: *Emmanuel*, ce se tâl-

cuește: Cu noi Dumnedeo. ²³ Si seculan-
du-se Iosif din somn, a făcut precum i-a
poruncit lui ângerul Domnului, si a luat
pre femeia sa. ²⁴ Si nu o a cunoscut pre ca,
până ce a născut pre fiul său cel anteciu-
născut; si a chemat numele lui Iisus.

CAP. II.

*Pentru Magi, pentru omorîrea pruncilor
și pentru întoarcerea lui Iosif cu Ma-
ria și cu Iisus pruncul din Egipet
în Nazaret.*

¹ Iar dacă s'a născut Iisus în Vitele-
emul Iudeei, în dilele lui Irod Impăre-
tului, cată magii de la răsărit au venit în
Ierusalim, dicând: ² Unde este Impăre-
tul Iudeilor cel ce s'a născut? Că am
văzut steaua lui la răsărit, și am venit să
ne închinăm lui. ³ Și audind Irod Impă-
ratul s'a turburat și tot Ierusalimul cu
densus. ⁴ Și adunând pre toți archiereii și
cărturarii poporului, a întrebat de dene-
gii: Unde este să se naște Christos? ⁵ Iar
ei au dis lui: În Vitelemul Iudeei; că
asa s'a scris prin prorocul: ⁶ Și tu, Vite-

— 9 —

eme, pământul Iudeei, nici de cum nu ești
mai mic între domii Iudei; că dintru tine
va ești povătitor, care va paște pre po-
porul meu Israel. ⁷ Atunci Irod, într'as-
cuns chemând pre magi, a cercat cu de-
aménuntul de la dênsii de timpul, întru
care s'a arătat steaua. ⁸ Si trimetețendu-i
pre ei în Vitleem, le-a dis: Mergând, cer-
cetați cu aménuntul pentru prunc; și
dacă îl veți afla, să-mi vestiți și mie ca și
eu venind să mă închin lui. ⁹ Iar ei ascu-
tând pre Impératul s'a dus. Si eată steaua,
pre care o văduseră la rêsărît, mergea înna-
inte lor, până a venit și a stătut de-asupra,
unde era pruncul. ¹⁰ Iar ei vădând
steaua, s'a bucurat cu bucurie mare
fôrte. ¹¹ Si întrând în casă, aă vădut prun-
cul cu Maria, mama lui; și cădând s'aă
închinat lui; și deschidețendu-și visteriile
lor, aă adus lui daruri: aur și tămâe și
smirnă. ¹² Si luând înscințare prin vis,
să nu se întoarcă cătră Irod, pre altă
cale s'aă dus la teră lor.

¹³Iar după ce s'aș dus ei, iată ângelul Domnului în vis se arată lui Iosif din cînd; Sculându-te, țea pruncul și pre mu-

ma lui și fugi în Egipt și fi acolo păncul, să-l peardă pre el.¹⁴ Iar el seculanoaptea, și s'a dus în Egipt.¹⁵ Și a fost acolo păncă la sevârșirea lui Irod, că să se pliniască ceea ce s'a dis de Domnul prin prorocul, ce dice: Din Egipt am chemat pre Fiul meu.¹⁶ Atunci Irod, vădând că s'a batjocorit de magi, s'a mâniat fără; și trimetează a omorî pre totii pruncii, caruț erau în Vitileem și întru toate hotarele lui, de doi ani și mai mici, după timpul, pre care-l cercase de la magi.¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a dis de Ieremia prorocul, ce dice:¹⁸ glas în Rama s'a audît, plângere și tânguire și tipet mult; Rahel plângându-și pre fiil seî, și nu vrea să se mângeie, că nu sunt.¹⁹ Iar după ce s'a sevârșit Irod, iată fingerul Domnului în vis se arată lui Iosif în Egipt,²⁰ dicând: Sculândute, iesă pruncul și pre muma lui, și mergi în pămîntul lui Israel, că ați murit cel ce căutaș susținutul pruncului.²¹ Iar el sculându-se a luat pruncul și pre muma lui

și a venit în pămîntul lui Israel.²² Iar au-dind, că Arhelaș împărătește în Judea în locul lui Irod, tatălui seî, s'a temut să meargă acolo; iar lăudă poruncă în vis, s'a dus în părțile Galilee.²³ Și venind a locuit în cetatea ce se numește Nazaret, ca să se pliniască ceea ce s'a dis prin profeti, că: Nazarinean se va chemea.

CAP. III.

Întîi Ioan a predicat împărăția ceriurilor; pentru Botezul Domnului de la Ioan.

¹ Iar în dilele acelea a venit Ioan Botezătorul, predicând în pustia Iudeei;
² și dicând: Pocaiți-vă, că s'a apropiat împărăția ceriurilor.³ Că acesta este cela ce s'a predis de Isaia profetul ce dice: Vocea celui ce strigă în pustie, Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.⁴ Și acest Ioan avea îmbrăcămintea lui de perî de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui; iar hrana lui era acide și mijiere sălbatică.⁵ Atunci eșia la dênsul Ierusalimul și totă Judea și totă laturea

dimprefjurul Iordanului. ⁶ Si se botezau păcatele lor. ⁷ Iar vădând pre mulți din farisei și din saduchi, venind cătră botezul lui, a spus lor: Puț de năpăreri! cine ce va să fie? ⁸ Deci faceți roduri vrednice de pocăință; ⁹ Si să nu vi se pară a grăi întru sine-vă: Părinte avem pre Avraam, că dic voii: că pôte Dumnezeu și din petrele aceste să ridice fiți lui Avraam. ¹⁰ Că iată și securea la rădăcina pomului zace; deci tot pomul, carele nu face rădă bună, se taie și în foc searuncă. ¹¹ Ești adică vă botez pre voi cu apă spre pocăință, iar cela-ce vine după mine mai tare de căt mine este, căruia nu sunt vrednic a-i ținea încălțăminte; acesta vă va boteza pre voi cu Duh Sânt și cu foc. ¹² A căruia lopată este în mâna lui, și va curăță aria sa, și va aduna grâul în jiduță sa; iar plevele le va arde cu focul nestins.

¹³ Atunci a venit Iisus din Galilea la Iordan cătră Ioan, ca să se boteze de la dênsul; ¹⁴ Iar Ioan îl opria pre el, dicând: Ești am trebuință a mă boteza de tine, și

tu vă cătră mine! ¹⁵ Si răspundând Iisus, a spus cătră el: Lasă acum; că așa este cu cuiuintă noastră să plinim totă dreptatea. Atunci l-a lasat pre el. ¹⁶ Si botezându-se Iisus, îndată a ieșit din apă, și iată î s'așteptă deschis lui cerurile, și a văzut pre Duhul lui Dumnezeu pogorîndu-se, ca un porumb și venind preste dênsul. ¹⁷ Si iată vocea din ceruri dicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit.

CAP. IV.

Pentru postul și pentru ispita lui Christos; pentru începerea predicării lui Christos; pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei și a filor lui Zevedei.

¹ Atunci a fost dus Iisus de duhul în pustie, ca să se ispitiască de diavolul. ² Si postind patru-deci de zile și patru-deci de nopți, după aceia a flămândit. ³ Si venind la dênsul ispitorul a spus: De ești Fiul lui Dumnezeu, și ca petrele dênd, a spus: Scris este: Nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvenitul, ce

ese prin gura lui Dumnezeu. ⁵ Acunci l-a dus pre el diavolul în sănta cetate, și l-a pus pre el pe aripa bisericei. ⁶ Și a dis lui : De ești Fiiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sine-ță jos ; căci scris este, că îngeriilor se va porunci pentru tine, și pre mâni te vor ridica, ca nu când-va să împedici de peatru piciorul teu. ⁷ Și a dis Iisus lui : iarăși scris este : Să nu îspitești pre Domnul Dumnezeul tău. ⁸ Iarăși l-a dus pre densus diavolul în munte înalt fără, și i-a arătat lui toate împărătile lumii și mărirea lor, ⁹ Și i-a dis lui : Aceste toate le voi da ție, dacă cădend, te vei încchină mie. ¹⁰ Atunci a dis Iisus lui : Mergi în apoiama mea Satano ! că scris este : Domnului Dumnezeului tău să te încchină și lui unuia să-i servești. ¹¹ Atunci l-a lăsat pre el diavolul ; și iată îngeri și au venit la densus și-i serviau lui.

¹² Iar audind Iisus, că Ioan s'a prins, s'a dus în Galileea. ¹³ Și lăsând Nazaretul, venind a locuit în Caperناum, lângă mare, în hotarele Zavulonului și ale Nefatimului : ¹⁴ Ca să se pliniască ceea ce s'a dis prin Isaia profetul, ce dice : ¹⁵ Pă-

mântul Zavulonului și pământul Neftalinului, calea măreță cea de ceea parte de Iordan, Galilea neamurilor; ¹⁶ Poporul, cel ce se dea întru întuneric a văzut lumină mare ; și celor ce se deau în lăturea și în umbra morției lumină a răsărit lor. ¹⁷ De atunci a început Iisus a predica și a dice : Pocăinți-vă, că s'a apropiat împărăția creștiniilor.

¹⁸ Și umblând Iisus pre lângă marea Galileei, a văzut pre doi frați : pre Simon, care se numește Petru, și pre Andrei, frații lui, aruncându-și mreja în mare (că erau pescari). ¹⁹ Și a dis lor : Veniți după mine și vă voi face pre voi vînătoride oameni. ²⁰ Iar ei îndată lăsându-și, mrejile și mers după densus. ²¹ Și de acolo mergând mai înainte a văzut pre alți doi frați, pre Iacob al lui Zevedei și pre Ioan, frații lui, în corabie cu Zevedei, tatăl lor, cărpindu-și mrejile lor, și i-a chemat pre densus. ²² Iar ei îndată lăsând corabia și pre Zevedei, tatăl lor, și mers după densus. ²³ Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând întru adunările lor, și predicând evanghelia împărăției, și vin-

decând toată boala și toată neputința întru popor.²⁴ Si a eşit vestea lui întru toată Siria; și aduceau cătră dênsul pre toți cei ce se aflau cu feluri de boale și pre cei ce se țineaau de chinuri și pre cei lunatici, și pre slabănoși; și nî vindeca pre ei.²⁵ Si a mers după dênsul popor mult din Galilea și din Decapole, și din Ierusalim și din Iudea, și de cea parte de Iordan.

CAP. V.

Pentru fericiră; pentru aceasta, adică că Apostolii și învățătorii sunt sare și lumană; pentru a nu strica legea și ordinele, pentru a nu face ceva împotriva aproapelui; pentru împăcarea cu părișul; pentru a nu curvi; pentru smintele; pentru a nu să lasă femeia; pentru a nu se jura nică de cum; pentru a suferi ocările și a nu se împotrivă celui reu; pentru a iubi pe vrăjmași.

¹ Iar vădend poporul, s'a suit în munte, și sedând el, aș venit cătră dênsul, învățătorii sei. ² Si deschidându-și gura sa, nî invăță pre ei dicând: ³ Fericitorii cei să

racă cu duhul, că acelora este împărăția cerurilor.⁴ Fericitorii cei ce plâng, că aceia se vor măngâia. ⁵ Fericitorii cei blândi, că aceia vor moșteni pământul. ⁶ Fericitorii cei ce flamândesc și însetoază de dreptate, că aceia se vor sătura. ⁷ Fericitorii cei milostivi, că aceia se vor milui. ⁸ Fericitorii cei curați cu inima, că aceia vor vedea pre Dumnezeu. ⁹ Fericitorii făcătorii de pace, că aceia fiș luî Dumnezeu se vor chema, ¹⁰ Fericitorii cei ce se gonesc pentru dreptate, că aceiora este împărăția cerurilor. ¹¹ Fericitorii veți fi, când vă vor ocări pre voi, și vă vor goni, și vor dice tot euvîntul rău împotriva voastră, mintind pentru mine. ¹² Bucurăți-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; că aşa așa gonit pre profetii cei mai 'nainte de voi. ¹³ Voi sănătăsarea pământului; iar dacă sareau se va strica, cu ce se va săra? Intru nimic nu mai este de treabă, fără numai a se arunca afară, și a se călca de oameri. ¹⁴ Voi sănătă lumina lumei; cetatea stând deasupra muntelui nu poate a se ascunde. ¹⁵ Nicăi aprind făclie și o pun sub obroc, ei în sfesnic, și luminează

tuturor celor ce sunt în casă. ¹⁶ Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune, și să măriasca pre Tatăl vostru cel din ceriuri. ¹⁷ Să nu socotiți că am venit să stric legea sau profesiei; n'am venit să stric, ci să plinesc. ¹⁸ Că amin dic vouă: Până ce va trece ceriul și pământul, o iota sau o cîrtă nu va trece din lege, până ce vor fi tôte. ¹⁹ Deci cel ce va strica una dintr'aceste porunci mai mici, și va învăța așa pre omeni, se va chema mai mic întru împărăția ceriurilor; iar cel ce va învăța și va face, acela mare se va chama întru împărăția ceriurilor.

²⁰ Că dic voî: că de nuva prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția ceriurilor. ²¹ Ați audit că s'a dis celor de demult: Să nu ucidi; că cine dis voî, că tot cel ce se mânie asu-

tei gheenei. ²² Deci, de-ți vei aduce darul teu la altar, și acolo îți vei aduce aminte, că fratele teu are ceva asupra ta. ²³ Lasă acolo darul teu înaintea altarului, și mergi mai înainte de te împacă cu fratele teu, și atunci venind, adă darul teu. ²⁴ Fi împăcându-te cu pîrîșul tău degrabă până ești pe cale cu dênsul; ca nu cînd-va să te dea pîrîșul judecătorului, și judecătorul te va da servul și în temniță vei fi aruncat. ²⁵ Amin dic tie, nu vei ești de acolo, până cînd vei da codrani cel mai de pe urmă.

²⁶ Ați audit, că s'a dis celor de demult: Sănu prea-curvești. ²⁷ Iar eū dic voî, că tot cel-ce cauă la femeie, spre a o pofti pre ea, eată a prea-curvit eu dênsa întru inima sa. ²⁸ Iar dacă ochiul teu cel drept te sminteste pre tine, scote-l pre el, și-l leapădă de la tine; că mai de folos îți este tie, ca să peară unul din membrele tale și nu tot trupul teu să se arunce în gheena. ²⁹ Si dacă mâna ta cea dreaptă te sminteste pre tine, tac-o pre ea și o leapădă de la tine; că mai de folos îți este tie ca să peară unul din membrele tale, și nu tot trupul teu să

se arunce în gheenă. ³¹ Iarășī s'a dis, că: Cel ce își va lăsa femeia sa, să-l dea ei carte de despărțire. ³² Iar eū dic voī, că tot cel ce-șī va lăsa femeia sa, afară de cuvîntul de curvie, o face pre ea să prea-curviască; și cel ce va lua pe cea lăsată, prea-curvește.

³³ Iarășī ați audît, că s'a dis celor de demult: Să nu juri strîmb, ci să dai Domnului jurăminte tale. ³⁴ Iar eū dic voī: Să nu te juri nică de cum: nică pre ceriū, că este scaun al lui Dumnezeu; ³⁵ Nică pre pămînt, că este așternut al picioarelor lui; nică pe Ierusalim, că este cetate a marelui Impérat; ³⁶ Nică pre capul tău să te juri, că nu poți să faci un păr alb sau negru. ³⁷ Ci fie cuvîntul vostru: Aşa, aşa; nu, nu; iar ce este mai mult de cât acestea, de la cel rău este. ³⁸ Ați audît, că s'a dis: Ochiū pentru ochiū, și dintre pentru dinte. ³⁹ Iar eū dic voī: Să nu stați împriștiva celui rău; ci de te va lovi cine-va preste față obrazului cea dreaptă, întoarce-i lui și pre ceea-laltă. ⁴⁰ Si celui ce voește să se judece cu tine și să-ți ieă haina ta,

lasă-i lui și cămașa. ⁴¹ Si cela ce te va sili pre tine o milă, mergi cu dênsul două. ⁴² Celui ce cere de la tine dă-i; și pre cel ce voește să se împrumute de la tine nu-l întorce. ⁴³ Ați audît că s'a dis: Să iubești pre aproapele tău, și să urăști pre vrâjmașul tău. ⁴⁴ Iar eū dic vouă: Iubiți pre vrâjmașii vostri, bine-cuvîntați pre cei ce vă blestemă pre voi; faceți bine celor ce vă urăsc pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă gonesc pre voi; ⁴⁵ Ca să fiți fiți Tatâlui vostru călău din ceriuri; că răsare soarele scă preste cei răi și preste cei buni, și plouă preste cei drepti și preste cei nedrepti. ⁴⁶ Că de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce plată veți avea? Auu nu și vameșii fac acceași? ⁴⁷ Si de veți îmbrățișa cu dragoste numai pre prietenii voștri, ce mai mult faceți? Auu nu și vameșii fac aşa? ⁴⁸ Fiți dar voi desevârșiti, precum și Tatâl vostru cel din ceriuri desevârșit este.

CAP. 6.

Pentru milostenie; pentru rugăciune; pentru postire; pentru a defăima pre cele lumești; pentru că nimeni nu poate sluji la doi domni; pentru a nu se griji de cele trupești.

¹ Luați aminte, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, spre a fi văduți de dênsii; iar de nu, nu veți avea plată de la Tatâl vostru, carele este în ceriuri. ² Deci când faci milostenie, să nu trîmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii întru adunări și în ulti, ca să se măriasă de oameni. Amin dic voi, că-si iau plata lor. ³ Iar tu, făcând milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta; ⁴ Casă fie milostenia ta într'ascuns; și Tatâl tău cel ce vede într'ascuns, acesta va răsplăti tie întru arătare. ⁵ Și când te rogi, nu fii ca fățarnicii, că iubesc prin adunări și prin unghiuurile ulițelor stână să se róge, ca să se arate oamenilor. Amin dic voi, că-si iau plata lor. ⁶ Iar tu, când te rogi, intră în câmara ta, și încuind ușa ta, și roagă-te Tatâlui tău celu într'ascuns; și

Tatâl tău, cel ce vede într'ascuns, va răsplăti tie la arătare. ⁷ Și rugându-vă să nu vatologisiți precum păgâni; că li se pare că întru multă vorba lor, se vor audii. Deci nu vă asemeneați lor, că știe Tatâl vostru de ce aveți trebuință, mai naivinte de a cere voi de la dênsul. ⁸ Deci așa să vă rugați voi: Tatâl nostru carele este în ceriuri, Sântiască-se numele tău; ⁹ Vie împărăția ta; Fie via ta, precum în ceri și pre pămînt; ¹⁰ Pânea nôstră cea spre ființă, dă-ne-o noi astă-dă; ¹¹ Și ne eartă noi datoriele nôstre, precum și noi ertăm datornicilor noștri; ¹² Și nu ne duce pre noi întru ispita; ei ne isbăvește de cel viclén. Că a ta este împărăția și puterea și mărire, în viață, Amin.

¹³ Că de veți erta oamenilor greșalelor, ertă-va și voi Tatâl vostru cel cresc; ¹⁴ Iar de nu veți erta oamenilor greșalelor, nicăi Tatâl vostru nu va erta voi greșalele vostre. ¹⁵ Și când postați nu fiți ca fățarnicii tristă; că-si smolesc fetele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Amin dic voi, că-si iau plata

lor. ¹⁷ Iar tu, când postești, unge-ți capul tău, și fața ta o spală; ¹⁸ Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, cel ce este într'ascuns, și Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va resplăti ţie la arătare. ¹⁹ Nu vă adunați voi comori pre pămînt, unde moliile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. ²⁰ Ci vă adunați voi comori în ceriu, unde nici moliile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură. ²¹ Că unde este comóra vóstră, acolo va fi și inima vóstră.

²² Luminătorul trupului este ochiul; deci de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. ²³ Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina, care este întru tine, este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult? ²⁴ Nimeni nu poate servi la doî domnî; că sau pre unul va urî și pre altul va iubi; sau de unul se va ține și de altul nu va griji; nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mammona. ²⁵ Pentru aceasta dic voi: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mâncă și ce veți bea; nici

cu corpul vostru, cu ce vă veți îmbrăca. Ați nu sufletul mai mare este de cât hrană, și trupul de cât haina? ²⁶ Căutați spre pasările ceriului! că nici seamănă, nici seceră, nici adună în jînîte, și Tatăl vostru cel cresc le hrănește pre denele. Ați nu voi mai multă deosebire aveți de acestea? ²⁷ Dar cine din voi grijindu-se, poate să-și adaugă statului seu un cot? ²⁸ Și de haină ce vă grijiți? Socoțiți criniță campului, cum cresc; nu se ostenesc, nici torc; ²⁹ Iar dic voi, că nici Solomon întru toată mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ³⁰ Deci dacă pre iarba campului, care este astă-dî și mâne se aruncă în cuptor, Dumnezeu aşa o îmbracă, nu cu mult mai vîrtos pre voi, puțin-credincioșilor?

³¹ Deci nu vă grijiți, dicând: ce vom mâncă? sau ce vom bea? sau cu ce ne vom îmbrăca? ³² Că aceste toate neamurile le caută; că știe Tatăl vostru cel cresc, că trebuie să aveți de toate acestea. ³³ Ci căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea toate se vor adăoga voi. ³⁴ Drept aceea nu vă

grijiști de diua de mâne; că diua de mâne se va griji de sine. Ajunge dilei reuata ea.

CAP. VII.

Pentru a nu judeca pre nimeni și pentru a nu da săntele câinilor; pentru a cere și a căuta; pentru poarta cea strîmtă și pentru cea largă; pentru a ne păzi de profetii cei minciinoși.

¹ Nu judecați, ca să nu fiți judecați.
² Că cu ce judecată vedî judeca, veți fi judecați; și cu ce măsură veți măsură, se va măsură voi. ³ Si ce vedî pămul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar bîrna, care este în ochiul tău, n'o simți? ⁴ Saū cum dică fratelui teu: Lasă să scot pămul din ochiul tău, și eată bîrna este în ochiul tău.
⁵ Fățarnice! scoate ântăi bîrna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți pămul din ochiul fratelui tău. ⁶ Nu dați pămul din sănta câinilor, nicăi lepădați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cumva să calce cu picioarele lor, și întorcându-se să vă rupă pre voi. ⁷ Cereți și se va da voi;

căutați și voi află; bateți și se va deschide voi. ⁸ Că tot cela-ce cere ia; și tot cela-ce căuta află; și celuice bate i se va deschide. ⁹ Saū carele om este dintre voi, de la care de va cere fiul lui pâne, aū doar peatră îi va da lu? ¹⁰ Saū de va cere pește, aū doar searpe vadului? ¹¹ Deci prin ușa cca strîmtă; că largă este ușa și lată calea, ceea ce duce în perdare, și mulți sunt cei ce intră printre censu; ¹² Ce strîmtă este ușa și îngustă calea, care duce în viață! și puțini sunt cei ce o află pre ea.

¹³ Păziti-vă de profetii cei minciinoși, cărăi vin la voi în haine de oî, iar în lăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁴ Din roadele lor îi veți cunoaște pre ei. Aū doar vor culege din spini struguri, saū din ciuline smochine? ¹⁵ Așa, tot pomul bun roade bune face,

iar pomul putred, roade rele face.¹⁸ Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul putred să facă róde bune.¹⁹ Decitot pomul, care nu face roade bune, se tae, și în foc se aruncă.²⁰ Pentru aceea din roada lor fi veti cunoaște pre dênsii.

21 Nu tot cela ce-mi dice mie: Doamne! Doamne! va intra intru împărația cerurilor, ci cela ce face voia Tatălui meu, care este în ceriuri. **22** Multă vor dice mie în diua aceea: Doamne! Doamne! Aș nu cu lumele teu am profetit și cu numele teu demonii am scos? și cu numele teu multe puteri am făcut? **23** Si atunci voi mărturisi lor: că nici-o dată nu v' am știut pre voii; depărtați-vă de la mine cei ce lucrați fără de legea.

²⁴ Deci tot cela-ce aude cuvintele mele
acestea și le face pre ele, asemăna-l-voi
pre el bărbatului întelept, care și-a zidit
casa sa pe peatră; ²⁵ Și s'a pogorât ploa-
ca, și au venit râurile, și au suflat vîntu-
rile, și s'a pornit spre casa aceea, și n'a
cădut: că era întemeiată pre peatră. ²⁶ Și
tot cela ce aude cuvintele mele acestea
și nu le face pre ele, se va asemăna băr-

— 29 —

batului nebun, care și-a zidit casa sa pe
nisip: ²⁷ Si s'a pogorât ploaea, și au ve-
nit râurile, și au suflat vînturile, și au lo-
vit în casa aceea, și a cădut, și era mare
cădere ei. ²⁸ Si a fost după ce a stîrșit
lisus cuvintele acestea, se mira poporul de
învîțătura lui. ²⁹ Că-i învăță pre ei, ca
cela ce are putere, iar nu ca căturarii.

CAP. VIII.

CAP. VIII.
Pentru leprosul; pentru sutaşul; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s-au vindecat de feluri de boale; pentru cel ce nu i-a dat Iisus voie să-ă urmeze; pentru certarea apelor, pentru cei îndrăciţi, ai căror draci au intrat în turma porcilor.

¹ Si pogorîndu-se el din munte, a mers după dênsul mult popor. ² Si eată un lepros venind se încchina lui dicênd: Doamne! de vei vrea, poți să mă curătești. ³ Si tîndênd Iisus mâna, s'a atins de dênsul, dicênd: Voesc, curătește-te! Si îndata s'a curătit lepra lui. ⁴ Si a dis Iisus lui: Vezi nimănui să nu spui; ci mergi de te arată pre sineții preotului, și du darul, care a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

⁵ Iar întrând el în Capernaum, s'a apropiat către dênsul un sutas, rugându-l pre el și dicând : ⁶ Doamne ! servul meu zace în casă slabânog, cumplit chinindu-se. ⁷ Și a dis Iisus lui : Ești venind, îl voi ū vindeca pre dênsul. ⁸ Și respunând sutașul, a dis : Doamne : nu sunt vrednic ca să intri sub acoperemântul meu, ci numai să cu cuvîntul și se va tămădui servul meu. ⁹ Că și ești săn om sub stăpânire, având sub sine-mi slujitoră : și dic acestuia : Mergi, și merge ; și altuia : Vino, și vine ; și servuluști meu : Fă acesta, și face. ¹⁰ Iar Iisus audind acestea s'a minunat, și a dis celor ce veniau după dênsul : Amin, dic voi, nică întru Israel nu am aflat atâtă credință. ¹¹ Și dic voi : că mulți de la răsăritură și de la apusură vor veni și se vor odihi, cu Avraam cu Isaac și cu Iacob întru împărăția cerurilor. ¹² Iar fiș împărăției vor fi goniți întru întunericul cel mai din afară ; acolo va fi plângerea și scrâsnirea dintilor. ¹³ Și a dis Iisus sutașului : Mergi, și cum ai credești fie tie. Și s'a tămăduit servul lui într'acea oră.

11 Si venind Iisus în casa lui Petru, a vădut pre soacra lui zăcând și aprinsă de friguri. 15 Si s'a atins de mână ei, și o a lasat pre dânsa frigurile; și s'a sculat, și servea lui. 16 Iar făcându-se sără, aș adus lui pre mulți îndrăciți, și a scos duhurile cu cuvântui, și a tămaďuit pre toți bolnavii; 17 Ca să se pliniască ceea ce s'a dis prin profetul Isaia, carele graesce: Acesta a luat nepuțințile noastre și boalele a purtat. 18 Deçi vădend Iisus popor mult împrejurul seu, a poruncit învețătoarelor să meargă de ceea parte. 19 Si apropiindu-se un cărturariu și-a dis lui: Învețătorule! voi să merg după tine oriunde vei merge. 20 Si a dis Iisus lui: Vulpile aș vizuini, și paserile ceriului cui- buri; iar Fiiul omului n'are unde să-și plece capul. 21 Iar altul din învețătoarei lui i-a dis lui: Doamne! dă-mi voie să te iau să merg să îngrop pre tatâl meu. 22 Iar Iisus a dis lui: Vino după mine și lasă morții să-și îngroape pre morții lor. 23 Si intrând el în corabie, aș mers după dânsul învețători și se-i. 24 Si eată s'a facut mare vîfor în marca, cât se acoperă

ria corabia de valuri; iar el dormia.
²⁵ Si venind învățăcei lui, l-aș deșteptat pre el dicând: Doamne! măntuiește-ne, că perim. ²⁶ Si le-a dis lor: Ce sănțeți înfricoșați, puțin-credinciosilor! Atunci sculându-se, a certat vînturile și marea, și s'a făcut liniște mare. ²⁷ Iar oamenii se mirau, dicând: Cine este acesta, că și vînturile și marea ascultă de el.
²⁸ Si trecând el de ceea parte în latura Gherghesenilor, l-a întâmpinat pre densusul doi îndrăciți, cănd din mormânturi, foarte cumpliți, cât nu putea nimenea să treacă pre calea aceea. ²⁹ Si cată a strigat dicând: Ce este noi și tie Iisuse fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai nainte de timp să ne muncești pre noi? ³⁰ Si era departe de dênsii o turmă de porci mulți păscând. ³¹ Iar draci îl rugau pre el dicând: De ne scoți pre noi, dă-ne voe să ne ducem în turma cea de porci. ³² Si a dis lor: Mergeti! Iar ei cănd au mers în turma cea de porci, și eată s'a pornit toată turma cea de porci de pe jermuri în mare și au murit în ape. ³³ Iar păstorii au fugit și mergând în cetate au spus de

toate și cele de cei îndrăciți. ³⁴ Si eată toată cetatea a eșit întru întâmpinarea lui Iisus, și vădându-l pre densus, l-a rugat, ca să treacă din hotarele lor.

CAP. IX.

Pentru slabănoșul, ce se purta de patru; pentru chemarea lui Matei; pentru Mântuitorul ce a mâncat cu vameșii; pentru fică mai marelui sinagogel; pentru femeia, ce curgea sânge; pentru cel doł orbī; pentru îndrăcitol cel mut.

¹ Si intrând în corabie, a trecut și a venit în cetatea sa. ² Si eată aș adus lui pre un slabănoș, carele zacea în pat. Si vădând Iisus credința lor, a dis slabănoșului: Indrăznește fiule, earta-ți-se și păcatele tale. ³ Si eată oare-carii din cărurari aș dis întru sine: Acesta hulește. ⁴ Si vădând Iisus gândurile lor a dis: Pentru ce voi cugetați violene întru ini-mile vostre? ⁵ Că ce este mai lesne a dice: Iartă-ți-se și păcatele tale, sau a dice: scoală și umbă; ⁶ Ci ca să stii, că puncere are Fiul omului pre pămînt a erta

Noul Testament

păcatele. ⁷ Atunci a dis slabănogului : Scoală-te, rădică-ți patul teu și mergi la casa ta. ⁸ Și sculându-se, s'a dus la casa sa ; iar popoarele vădând se mirau și măriau pre Dumnezeu, carele a dat putere ca accasta oamenilor.

⁹ Și trecând Iisus de acolo, a văzut pre un om ședând la vamă, ce se numia Matei, și i-a dis lui : Vino după mine, și sculându-se, a mers după dênsul. ¹⁰ Și a fost când a ședut el în casă, și cată mulți vameși și păcătoși viind, șcdeau cu Iisus și cu învățățeii lui. ¹¹ Și vădând fariseii aă dis învățățeilor lui : pentru ce cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și bea dacălul vostru. ¹² Iar Iisus audind, a dis lor : N'ău trebuință cel sănătos de doctor, ci cel bolnavi. ¹³ Deci mergând învățățeii ce este : milă voesc, iar nu jertfă, că n'am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁴ Atunci a venit la dênsul învățăței lui Ioan dicând : Pentru ce noi și fariseii postim mult ; iar învățățeii tăi nu postesc ? ¹⁵ Și le-a dis lor Iisus : Aă doară pot fi în nuntei să se jeliască în câtă vreme

este eu dênsii mirele ? ci vor veni dile, când se va lua de la dênsii mirele, și atunci vor posti. ¹⁶ Că nimenei nu pune petec de pânză nouă la haină veche, că și ie plinirea sa de la haină, și mai rea spătură se face. ¹⁷ Nicăi pun vin nou în foii vechi ; iar de nu, se sparg foii, și vinul se varsă, și foii pier ; ci pun vinul nou în foii noui, și amendoe se țin.

¹⁸ Acestea dicând el cătră dênsii, eată un boier oare-carele venind s'a încchinat lui, dicând : Că fica mea acum a murit, ei venind pune mâna ta preste dênsa, și va învia. ¹⁹ Și sculându-se Iisus, a mers după dênsul și învățățeii lui. ²⁰ Și cată o femeie întru curgerea săngelui fiind de doi-spre-dece ani, venind din apă, s'a atins de poala hainei lui. ²¹ Că dicea întrusine : că numai de mă voi atinge de haina lui, mă voi măntui. ²² Iar Iisus întorcându-se și vădând-o pre ea, i-a dis : Îndrăznește, fică, credința ta te-a măntuit, și s'a tămaduit femeia din ora aceea). ²³ Și venind Iisus în casa boierului, și vădând fluerătorii și multimea gălăzindu-se, a dis lor : fugiți, că n'a murit

fecioara, ci dörme. ²⁴ Si și rîdea de dênsul. ²⁵ Iar dacă s'a scos afară poporul întrând o a luat de mâna, și s'a sculat fecioara. ²⁶ Si a eșit vestea aceasta preste tot pâmîntul acela.

²⁷ Si trecênd Iisus de acolo, a mers după dênsul doi orbii, strigênd și dicênd miluește-ne pre noi Fiile al lui David. ²⁸ Iar după ce a mers în casă, a venit la dênsul orbi, și li-a dîs lor Iisus: Credeți că pot să fac cù aceasta? Dîs-ău, lui: așa Doamne. ²⁹ Atunci s'a atins de ochii lor, dicênd: după credința voastră fie voi: și s'a deschis ochii lor. ³⁰ Si cu asprime li-a poruncit lor Iisus dicênd: Veți nimenea să nu știe. ³¹ Iar ei eşind, l-aு vestit pre dênsul în tot pâmîntul acela. ³² Iar eşind ei, eată aு adus la arătat așa întru Israîl. ³³ Si scoțându-se dracul, a grăit mutul; și s'a mirat poporul dicênd: că nică o dinioară nu s'a arătat așa întru Israîl. ³⁴ Iar fariseii diceau: cu Domnul Dracilor scoate pre draci. ³⁵ Si străbâtea Iisus prin toate cetățile și orașele, învîțând în soboarele lor, și predicênd Evanghelia împărăției,

și vindecând toată boala și toată nepu-

tință întru popor.

³⁶ Iar vîdend el poporul i s'a făcut milă de dênsul; că era supărat și lepă-

dat ca oilă, ce n'aу păstor. ³⁷ Atunci

a dîs învîțăceilor sei: Iată secerișul este mult, iar lucrătorii puțini. ³⁸ Deçi

rugăți pre Domnul secerișului, ca să scoa-

ță lucrători la săcerișul seu.

CAP. X.

Pentru chemarea apostolilor și pentru trimiterea lor la predicare; pentru învîțatura, ce a învîțat Christos pre Apostoli, când i-a trimis și pentru profeția de cele ce era să li se întâmpile lor și pentru alte învîțături.

¹ Si chemând pre cei doi-spre-dece învîțăcei ai sei, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată pre ele, și să tămaduiască toată boala, și toată nepuțința. ² Iar ale acestea: Cel dinteiу Simon, ce se numește Petru, și Andrei fratele lui; Iacob al lui Zevedei, și Ioan fratele lui; ³ Filip și

Iacoval lui Alfeu și Levi, ce s'a numit Tădeu. ⁴ Simon hananitul și Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre dênsul. ⁵ Pre acești doi-spre-dece i-au trimis Iisus, poruncindu-le lor și grâind: In calea păgânilor să nu mergeți, și în cetatea Samarinenilor să nu intrați. ⁶ Ci mai vîrtoș mergeți către oile cele perduite ale casei lui Israîl. ⁷ Si umblând predcații, dicând: Că s'a apropiat Impărăția Cerurilor. ⁸ Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curătați, pre cei morți îi înviați, dracii scoateți; în dar ați luat, în dar dată. ⁹ Nu căstigați aur, nici argint, nici bani, la brânele voastre, ¹⁰ Nici traistă în cale, nici doă haine, nici fncălțăminte, nici hatoag: că vrednic este lucrătorul de hrana sa. ¹¹ Si oră în care cetate, séu brașvetă intra, cercetați cine este întru dênsul vrednic; și acolo să petreceți pâna când veți ești. ¹² Si intrând în casă, să-i urați ei, grâind: Pace casei acesteia ¹³ Si de va fi casa aceia vrednică, va veni pacea voastră preste dênsa; iar de nu va fi vrednică, pacea voastră se va întoarce la voi. ¹⁴ Si oră cine nu va primi pre voi,

— 59 —
nici va asculta cuvintele voastre, eșind din casa, său din cetatea aceia, scuturăți praful de pre picioarele voastre. ¹⁵ Amin grăese voî, că mai ușor va fi pământului Sodomului și Gomorului în diua iudecății, de cât cetății aceia.

¹⁶ Iată eū trimit pre voi, ca oile prin mij-
locul lupilor. Deei fiți înțelepti ca șerpii,
și proști ca porumbii. ¹⁷ Să vă luăți aminte
de oameni, că vă vor da pre voi în so-
boare, și întru adunările lor vă vor bate
pre voi. ¹⁸ Încă și înaintea Domnilor și a
Împăraților veți fi duși pentru mine, întru
mărturie lor și limbilor. ¹⁹ Iar când vă
vor da pre voi, nu vă grijiți, cum sau
ce veți grăi; că se va da voi într'acea
oră ce veți grăi; ²⁰ Că nu voi sănăteți cei
ce grăiți, ci Duhul Tatălui vostru, carele
grăește întru voi. ²¹ Să va da frate pre-
frate spre moarte, și tată pre fecior; și se
vor scula feciorii asupra părintilor, și i-
vor omori pre dănsii. Să veți fi urăți de
toți pentru numele meu. ²² Iar cela ce
va răbdă până în sfârșit, acela se va mân-
tui. ²³ Iar când vă

²⁸ Iar când vă vor goni prevoîntru acéstă

cetate, fugiți în cea laltă. Amin grăesc voî: Nu veți sfârși cetățile lui Israel, până când va veni Fiul omului.²⁴ Nu este învățăcel mai presus de dascălul seū, nici slugă mai presus de Domnul seū.²⁵ Ajunge învățăcelului să fie ca dascălul seū, și sluga ca Domnul seū. Daca pre stăpânul casei-l-aு numit Veelzebul, cu cât mai vîrtoș pre casnicii luî.²⁶ Deci nu vă temeți de dênsii; că nimic nu este acoperit, care să nu se descopere, și ascuns, care să nu se cunoască.²⁷ Cea ce grăesc voî la întuneric, să spuneți la lumină; și ce auditi la urechie să predicați deasupra caselor.²⁸ Si să nu vă temeți de cei ce ucig corpul, iar sufletul nu pot să-l ucigă, ci să vă temeți mai vîrtoș de cela ce poate să peardă și corpul și sufletul în gheenă.²⁹ Aŭ doară nu se vînd doă paserî întru un filer, și nici una dintr-însele nu cade pre pămînt fără de Tatâl vostru.³⁰ Iar ai voștri și peri capuluî vă sunt toti numerați.³¹ Pentru aceia nu vă temeți, că voi sănțeți cu mult mai bună de cât parăile.

³² Deci tot cela ce va mărturisi într-

mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu întră dênsul înaintea Tatâlui meu carele este în ceruri.³³ Iar cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de dênsul înaintea Tatâlui meu carele este în ceriuri.³⁴ Să nu socotiți, că am venit să puiu pace pe pămînt, n'am venit să puiu pace, ci săbie;³⁵ Că am venit să despărțesc pre om de tatâl seū, și pre fiică de mumă sa, și pre noră de soacra sa.³⁶ Si vrăjmașii omului, casnicii luî.

³⁷ Cela ce iubește pretată său pre mumă, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic. Si cela ce iubește pre fiu, sau pre fiică, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic.³⁸ Si cela ce nu vă lua crucea sa, și să vie după mine, nu este mie vrednic.³⁹ Cela ce să aflat sufletul seū, îl va perde pre el; și cela ce să aperă sufletul seū pentru mine, îl va afla pre el.⁴⁰ Cela ce vă primește pre voi, pre mine mă primește, și cela ce mă primește pre mine, primește pre cela ce mă trimis pre mine.⁴¹ Cela ce primește profet, în nume de profet,

plata profetului va lăua; și cela ce priu-
mește drept, în nume de drept, plata drept
lui va lăua. ⁴² Si cela ce va adăpa pre-
unul dintr'acești mici, numai cu un pa-
har de apă rece, în nume de învețăcel, a-
min grăesc voī: Nu-șī va perde plata sa.

CAP. XI.

Pentru cei trimiși de Ioan la Iisus; pen-
tru asemănarea Fariseilor și a legiuitori-
lor cu copiii, ce se jucau în târg; pentru
ticăloșirea Horazinului și a Vetsaidei;
pentru aceasta, că toate sunt date Fiului
omului de la Tatăl; pentru chemarea
celor osteneți la odihnă.

¹ Si a fost când a sevărșit Iisus, po-
runcind celor doi-spre-decei învețăci
aī seī, s'a mutat de acolo, ca să învețe și
să predice în cetățile lor.

² Iar Ioan audind din închisoare de
lucrurile lui Iisus, și trimișend pre doi
cela ce vine, său pre altul să așteptăm?
⁴ Si răspundând Iisus, a dis lor: Mer-

gând spuneții lui Ioan, cele ce audîți,
și vedete. ⁵ Orbi văd și schiopii um-
blă, leproși se curățesc și surdi aud,
mortii se scoală și săracilor bine se ves-
mîntă. ⁶ Si fericit este cela ce nu se va
teste. ⁷ Si după ce s'aū dus
smînti întru mine. ⁸ Si după ce s'aū dus
aceia, a început Iisus a grăi popoare-
lor pentru Ioan: Ce atî eșit în pustie ?
să vedetă, aū trestie clătită de vînt ?
⁹ Dar ce atî eșit să vedetă, aū om îm-
brăcat în haine moi? Iată cei ce poartă
cele moi, în casele împăraților sînt.
¹⁰ Dar ce atî eșit să vedetă? aū profet?
adeverat grăesc voī : Si mai presus de
profet. ¹¹ Că acesta este de carele este
seris: Iată eū trimit pre ângerul meū
înaintea fetiș tale, carele va găti calea
ta înaintea ta. ¹² Amin grăesc voī:
Nu s'a sculat întru cei născuți din fe-
mei mai mare de cât Ioan Botezătorul;
iar eel mai mic, întru împăratia ce-
rurilor, mai mare de cât el este. ¹³ Si
din dilele lui Ioan Botezătorului până
acum, împăratia cerurilor se silește,
și silitorii o răpesc pre ea. ¹⁴ Că toti
profeti și legea până la Ioan aū pro-

fetit. ¹⁴ Si de voiți să priimiti, acesta este Ilie cela ce va să vie. ¹⁵ Cela ce are urechii de audit, audă.

¹⁶ Si cu cine voiū asemăna pre neamul acesta? Asemenea este copiilor celor ce
sed în târg, și strigă către soțiile sale,
și grăesc: ¹⁷ Fluerat-am voi, și n'ati
jucat; de jale am cântat voi, și n'ati
plâns ¹⁸ Că a venit Ioan, nici mâncând
nici bênd, și dic: drac are. ¹⁹ A venit
Fiiul omului, mâncând și bênd, și dic:
Iată om mâncătoriș și bêutoriș de vin,
prieten vameșilor și păcătoșilor. Sî s'a
îndreptat înțelepciunea de la fiii sei.

²⁰ Atunci a început Isus a împușca orașelor, întru care se făcusee puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'au pocăit. ²¹ Vaî tîie Horazine, vaî tîie Vitsaido; că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidou puterile care s'au făcut întru voi, de demult în sac și în cenușe s'ar fi pocăit. ²² Insă dic vouă: Tirului și Sido-nulu, mai ușor va fi în diuna judecății, de cât voi; ²³ Si tu Caperuaume, carele până la ceriū te-ai înălțat, până la iad te vei pogorî; că de s'ar fi făcut

în Sodom puterile care s'aă făcut întru-
tine, ar fi rămas păna în șina de astăzi.
²⁴ Insă grăesc voi: că pământului So-
domului mai ușor îi va fi în șina jude-
cății, de cât ție. ²⁵ Intr'acea vreme
răspundând Iisus, a ăs: Mărturisescu-
me ție Părinte, Doamne al ceriului și
al pământului, că aici ascuns acestea de
cei înțelepti și pricepuți, și le-aici des-
coperit pre ele pruncilor. ²⁶ Adevărat
Părinte, că așa a fost buna voință înna-
inte ta.

²⁷ Toate îmăi sunt date mie de la Tatăl
meu, și nimeni nu cunoaște pre Fiiul
fără numai Tatăl, niciodată pre Tatăl nu-i
cunoaște nimenea fără numai Fiiul, și
căruia va voi Fiiul să-i descopere. ²⁸ Ve-
niți către mine toți cei osteniți și în-
sărcinați, și eu vă voi odihni pre voi.
²⁹ Luati jugul meu preste voi, și vă în-
vețați de la mine, că sunt bland și sme-
rit cu inima, și veți afla odihnă sufle-
telor voastre; că jugul meu este bun
și sarcina mea ușoară.

CAP. XII.

Pentru învățăcei ce a rupt spica Sâmbăta; pentru cel ce a avut mâna uscată; pentru îndrăcitul cel orb și surd; pentru păcatul și hula împotriva Duhului Sânt; pentru cei ce au cerut semn; pentru mama lui Iisus și pentru frații lui.

¹ În vremea aceia mergea Iisus Sâmbăta prin semănături; iar învățăcei lui au flămândit, și au început a smulge spica și a mâncă. ² Iar farisei vădând au spus lor: iată învățăcei tei fac ce nu se cade a face Sâmbăta. ³ Iar el le-a spus lor: așa n'atî ceteți ce a făcut Dumnezeu și pânile puncrei înainante a mâncat, care nu se cuvenia lui să le mânânce, nici celor ce erau cu dênsul, fără numai preoților. ⁵ Sau n'atî ceteți în lege, că Sâmbăta preoții în biserici spucă Sâmbăta, și nevinovați sunt? ⁶ Iar grăcesc voi: că mai mare de cât biserica este aicea. ⁷ Iar de aști ce

este, milă voesc, iar nu jertfă, n'atî fi osândit pre cei nevinovați. ⁸ Că Domn este și al Sâmbetei Fiiul omului.

⁹ Si trecând de acolo, a venit în sinagogă lor. ¹⁰ Si iată un om era acolo având mâna uscată, și l-a întrebat pre dênsul, dicând: De se cuvine Sâmbăta a vindeca? ca să-l vinuiască pre el.

¹¹ Iar el le-a spus lor: Ce om este dintr-o voii carele va avea o oare, și de va cădea aceia Sâmbăta în groapă, așa nu o va apuca pre ea, și o va scoate? ¹² Dar omul cu cât se deosebește de oare? Pentru aceia se cuvine Sâmbăta a face bine. ¹³ Atunci spus-a omului: Întinde mâna ta, și o să intins; și a venit la starea cea dintâi sănătoasă ca și cealaltă.

¹⁴ Iar farisei eşind afară, sfat așa făcut asupra lui, ca să-l piardă pre el Iar Iisus cunoscând, s'a dus de acolo.

¹⁵ Si a mers după dênsul popoare multe, și l-a tămaduit pre dênsi pre toti. ¹⁶ Si le-a poruncit lor, ca să nu-l facă pre el arătat. ¹⁷ Ca să se pliniască ce-

ia ce s'a grăit prin Isaia profetul ce dice: ¹⁸ Iată pruncul meu, pre carele am ales: iubitul meu, întru carele hine a voit sufletul meu; pune-voi Duhul preste dênsul, și judecată neamurilor va vesti. ¹⁹ Nu se va prici, nicăi va striga, nicăi va audi cine-va în uliță glasul lui. ²⁰ Trestie sdrobită nu va frângе, și in aprins nu va stinge, până ce va scoate judecata spre biruință. ²¹ Si întru numele lui neamurile vor nădăjdui. ²² Atunci a adus la dênsul pre un îndrăcit orb și mut, și l-a tămaďuit pre el; cât orbul și mutul grăia și vedea. ²³ Si semiraū popoarele și diceau: nu cum-va aceasta este fiul lui David. ²⁴ Iar fariseii aușind, diceau: acesta nu scoate draci, fără numai întru Veelzevul domnul dracilor. ²⁵ Iar Iisus știind gândurile lor, le-a ăis lor: totă împărăția ce se împerechează între sine, se pustiește; și toată cetatea sau casa ce se împerechiază între sine, nu va sta. ²⁶ Si dacă satana pre satana scoate, între sine s'a înpărecheat; deci cum-va sta împărăția lui? ²⁷ Si dacă eū cu Veelzevul scoț drăluī?

eū, feclorii voștri cu cine scot? Pentru aceasta ei vor fi voii judecători. ²⁸ Iar dacă eū cu Duhul lui Dumnezeu scoț draci, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁹ Saú cum poate cineva să intre în casa celui tare, și vasele lui să le jefuiască, de nu ântăiu va lega pre cel tare, și atunci va jefui casa lui? ³⁰ Cela ce nu este cu mine, împrotiva mea este; și cela ce nu adună cu mine, răsipește. ³¹ Pentru aceasta grăesc voi: tot păcatul și hula se va erta oamenilor; iar hula care este împrotiva Duhului, nu se va erta oamenilor. ³² Si ori-cine va dice cuvînt împrotiva fiului omului, se va erta lui; iar ori-cine va dice împrotiva Duhului sănt, nu se va erta lui, nicăi în veacul de acum, nicăi în cel ce va să fie. ³³ Saú facetă pomul bun și roada lui bună, sau facetă pomul putred și roada lui putredă; că din roadă se cunoaște pomul. ³⁴ Pui de năpără! cum veți putea grăi cele bune, rei fiind? Că din prisosința inimiei grăește gura ³⁵ Omul cel bun, din comoara cea bună a inimiști scoate cele bune; iar

omul cel reu din comoara cea rea scoata cele rele. ³⁶ Deci grăesc vouă: Că pentru tot cuvîntul deșert-carele vor gra oamenii, vor să dea seamă de dênsul în diua judecății. ³⁷ Că din cuvintele tale vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi.

³⁸ Atunci aș răspuns oară-carii din cărturari și din farisei, dicând: Invățatorule, voim să vedem de la tine semn. ³⁹ Iar el răspundând, a dis lor: Neamul viclean și prea curvar semn caută, și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului. ⁴⁰ Că precum a fost Iona în pânticele chitulu trei dile și trei nopți, aşa va fi Fiul omului de inima pămîntului trei dile și trei nopți. ⁴¹ Bărbății Nineviteni se vor scula la judecată cu neamul acesta, și îl vor osândi pe el; căci ei s'au pocât pentru predicarea lui Iona, și înțeasa de la Austru se va scula la judecată cu neamul acesta, și-l va osândi pe el; că a venit de la marginile pămîntului, să audă înțelepciunea lui So-

lomon, și iată mai mult de cât Solomon aie. ⁴³ Iar când Duhul cel necurat va ieși din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și nu află. ⁴⁴ Atunci dice: Mă voi întoarce în casa mea de unde am ieșit; și venind o astăzi măsurată, și împodobită. ⁴⁵ Astăzi se duce, și ia cu sine alte șapte maș duhuri mai rele decât sine și întrând locuiesc acolo; și se fac cele depre urmă ale omului aceluiia mai rele decât cele din tăiu; aşa va fi și acestu neam viclean.

⁴⁶ Si încă grăind el către popoare, iată mama lui și frații lui sta afară căutând să grăiască cu dênsul. ⁴⁷ Si a dis lui oare cine: Iată mama ta și frații tei stați afară, vrând să grăiască cu tine. Iar el răspundând, a dis celu ce-i a dis lui: Cine este mama mea, și carii sunt frații mei? ⁴⁸ Si tindându-si mâna să spre invățacei sări, a dis: Iată Muma mea și frații mei. ⁴⁹ Că oră cine va face voia Tatălui meu celu din ceruri, acela frate al meu, și soră și mumă este.

CAP. XIII.

Pentru pilda Semănătorului și pentru
a Impărăției cerurilor.

¹ Si în diuia aceia eșind Iisus din casă,
ședea lângă mare. ² Si s'a adunat la
dânsul popoare multe, cât i-a fost lui a
intra în corabie să șadă, și tot poporu
sta pre ţermurile mării; ³ Si le-aș grăit
lor multe în pilde:

Dicând: Iată a eșit sémânătorul
să semene sémânta sa. ⁴ Si semânând el
unele au cădut lângă cale, și au venit
pasările și le-aș mâncați pre ele. ⁵ Iar
altele au cădut pre pietriș, unde n'avea
pămînt mult și fiindatăși răsări, pentru
căci n'avea pămînt adânc. ⁶ Si răsă-
rind soarelc, s'a pălit, și pentru căci
n'avea rădăcină; s'a ușcat. ⁷ Iar al-
tele au cădut în spină, și au crescut spî-
niș, și le-aș înecat pre ele. ⁸ Iar altele
au cădut pre pămînt bun, și au dat roa-
dă, una adecă o sută; iar alta, șese-decă-
dă, una alta, trei-decă. ⁹ Cela ce are urechi
iar alta, trei-decă. ¹⁰ Cela ce are urechi
de audiu, audă.

¹⁰ Si apropiindu-se Invățăceiř au dis-
lu: Pentru ce în pilde grăești lor? ¹¹ Iar
el răspundând, a dis lor: Că voi s'a dat
a ști tainele împărăției ceriurlor, iar
acelora nu s'a dat. ¹² Că cela ce are i se-
va da lui, și-i va prisosi; iar cela ce
n'are, și ceia ce are se va lua, de la
dânsul. ¹³ Pentru aceasta în pilde gră-
esc lor, că vădend nu văd, și auqind
nu aud, nici înțeleg. ¹⁴ Si se plinește
întru dânsii protejia Isaică cea ce dice:
Cu audul veți audi, și nu veți în-
telege, și privind veți privi, și nu veți
vedea. ¹⁵ Că s'a îngroșat inima popo-
rului acestuia, și cu urechile greu a
audit, și ochii lor s'aînchis, ca nu
cum-va să vadă cu ochii, și cu urechile
să audă, și cu inima să înțelégă, și să
se întoarcă și să-i vindec pre ei. ¹⁶ Iar
ochii voștri fericiți sănt că văd, și u-
rechile voastre că aud. ¹⁷ Că amint gră-
dorit să vadă cele ce vedetei voi, și nu
au vădut, și să audă cele ce auditei, și
un an audit. ¹⁸ Deci voi auditei pilda
semănătorulu. ¹⁹ Dela tot cela ce aude

cuvîntul împărătiei, și nu-l înțelege, vine vicleanu, și răpește ceia ce este semănat în inima lui; aceasta este cea semănată lângă cale. ²⁰ Iar cea semănată pre pietriș, acesta este carele unde cuvîntul și îndată cu bucurie îl primește; ²¹ Insă n'are rădăcină întru sine ci este până la o vreme, iar făcîndu-se ne caz sauă goană pentru cuvînt, îndată și se smintește. ²² Iar cea semănată în spini, acesta este carele aude cuvîntul, iar grija yeacului acestuia și înșelăciunea bogătiei, îneacă cuvîntul și neroditor se face. ²³ Iar cea semănată în pămînt bun, acesta este carele aude cuvîntul și-l înțelege, carele aduce roadă și face, unul adeca o sută; iar altul, săse-deci: iar altul, trei-deci.

²⁴ Altă pildă le-a pus lor înainte, dîcînd: Asemenea este împărăția cerurilor, omului carele a semănat semână bună în țarina sa; ²⁵ Iar dormind oamenii, a venit vrășmașul lui, și a semănat zizaniî între grîu, și s'a u dnus ²⁶ Iar dacă a crescut iarbă și a făcut roadă, atunci s'a arărat și zizaniile ²⁷ Si vi-

ind slugile stăpânului i-au dîs lui: Doamne, au n'ai semănat semână bună în țarina ta, dar de unde are zizaniî? ²⁸ Iar el a dîs lor: Un om vrășmaș a făcut aceasta. Iar slugile aŭ zis lui: vrea-vei dar să mergem să le plivim? ²⁹ Iar el a dîs lor: Ba. Ca nu cum-va plivind zizaniile, să rupeți și grîul împreună cu dînsele. ³⁰ Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș, și atunci la vremea secerișului, voi și dice: secerătorilor, pliviți întâi zizaniile, și le legați snopii, ca să le ardem pre dînsele; Iar grîul îl adunați în jitnița mea.

³¹ Altă pildă le-a pus lor înainte, dîcînd: Asemenea este împărăția cerurilor grăuntelui de muștaru, pre carele luându-l omul, l'a semănat în țarina sa ³² Carele este mai mic de cât toate semîntele, iar dacă crește, este mai mare de cât toate buruenile, și se face copaciu căt vin paserile ceriului și se sălașluse în ramurile lui. ³³ Altă pildă au grăit lor: Asemenea este împărăția cerurilor a luatului, pre carele luându-l

femeia l'a ascuns în trei măsură de făină, până ce s'a dospit totă. ³⁴ Acestea toate a grăit Isus în pilde popoarelor și fără de pilde nu grăia lor. ³⁵ Ca să se plină ceia ce s'a grăit prin profetul ce dice: Deșchide-voi în pilde gura mea, spune-voi cele ascunse din începutul lumii; ³⁶ Atunci lăsând popoarele a venit în casă Isus.

³⁷ Sisău apropiat către densus Invățăcei lui dicând: Spune noii pilda zizaniilor țarinei. ³⁸ Iar el respunând a țis lor. Cela ce a semănat semânta cea bună, este Fiul omului. ³⁹ Iar țarina este lumea; iar semânta cea bună, aceasta sunt fiul Împăratiei; iar zizaniile sunt fiul celui viclean. ⁴⁰ Iar vrășnișul cel ce le-a semănat pre densus este diavolul; Iar secerișul este sfârșitul veacului; iar secerătorii sunt îngeri. ⁴¹ Deci cum se adună zizaniile și se ard cu foc, aşa va fi la sfârșitul veacului acestuia. ⁴² Va trimite Fiul omului pre îngeri săi, și vor aduna dintru Împăratia lui pre tōte smintele și pre cei ce fac fără de legă. ⁴³ Si -i

vor arunca pre ei în cuporul cel de foc, acolo va fi plânsul și scrâșnirea din vor. ⁴⁴ Atunci dreptii vor străluci ca soarele intru Împăratia Tatălui lor; cela ce are urechii de audiu, audă.

⁴⁵ Iarăși asemenea este Împăratia cerurilor cu comora ascunsă în țarină, pre care aflând-o o mulțime a ascuns, și de bucuria ei merge și toate câte arc le vinde, și cumpără țarina aceia.

⁴⁶ Iarăși asemenea este Împăratia cerurilor omului neguțătoriu, ce caută mărgăritarii bună, ⁴⁷ Carele aflând un mărgăritariu de mult preț, mergând a vîndut toate câte avea, și l-a cumpărat pre el. ⁴⁸ Iarăși asemenea este Împăratia cerurilor năvodului carele să aruncat în mare, și a adunat de tot felul de pește; ⁴⁹ pre carele după ce s'a umplut scoțându-l la margine, și sfârșind ales pre cei bună în vase, iar pre cei răi i-a lepădat afară. ⁵⁰ Așa va fi la sfârșitul veacului, vor ești îngeri, și vor despărți pre cei răi din mijlocul celor drepti; ⁵¹ Si -i vor arunca pre ei în cuporul cel de foc, acolo va fi plâ-

gerea și scârșnirea dinților. ⁵¹ Grăita lor Isus: Înțeles-ăți aceste toate? Dis-
aă luă: Așa Doame. ⁵² Iar el le-a dis-
lor. Pentru aceasta tot cărturarul ca-
rele se învață întru împărăția ceruri-
lor asemenea este omului stăpân al casii
carele scôte din visteria sa nouă și vechi.

⁵³ Si a fost după ce a sfârșit Iisus pil-
dele acestea, a trecut de acolo.

⁵⁴ Si venind la patria sa, îi învăță pre-
dênsiu în sinagoga lor, cât se miră ei și ă-
ceasta și puterile?. ⁵⁵ Aă nu este acesta
fciorul teslariuluă? Aă nu se numește
muma lui Mariam, și frații lui Iacov, și
Iosi, și Simon, și Iuda? ⁵⁶ Si surorile lui
aă nu sunt toate la noi? Dar de unde
sunt lui acestea toate? ⁵⁷ Si se smintea
întru dênsul. Iar Iisus a dis lor: Nu
este profet necinstit, fără numai în
patria sa, și în casa sa. ⁵⁸ Si n'a făcut a-
colo puterî multe pentru necredință lor.

CAP. XIV.

Pentru tăerea capului lui Ioan și pen-
tru Irod; pentru cele cinci până și pentru
cei doi pești; pentru umblarea lui Iisus
pre mare.

¹ Intr'acea vreme, a audit Irod cel
a patra parte stăpânitoriu, vestea lui Ii-
sus. ² Si a dis slugilor sale: Acesta es-
te Ioan Botezătoriul, el a inviat din
morti, și pentru acesta se fac puteri
întru el. ³ Că Irod prindend pre Ioan,
l-a legat pre el, și l-a pus în temniță,
pentru Irodiada femeia lui Filip frate-
lui său. ⁴ Că dicea Ioan lui: Nu ți-se
cuvine tie să o aibă pre ea. ⁵ Si vrînd să-l
omoare pre dênsul, se temea de popor,
pentru căci ca pre un profet îl avea pre
el. ⁶ Iar prăznuindu-se diua nașterei
lui Irod, a jucat fata Irodiadei în mijloc
și a plăcut lui Irod. ⁷ Pentru aceia
eu jurămîntu a mărturisită ei, să-ă
dea ori ce va cere. ⁸ Iar ea îndemnată
fiind de mama-sa, a dis: Dă-mă aici în
tipsie capul lui Ioan Botezătoriul. ⁹ Si

s'a întristat împăratul ; iar pentru jurămîntul și pentru cei ce se deau împreună cu dênsul, a poruncit să i se dea.¹⁰ Si trimetînd a tăiat pre Ioan în temniță.¹¹ Si s'a adus capul lui în tipsie, și s'a dat fetei, și l-a dus la mumă-sa.¹² Si venind învîțăcei luî, aă luat trupul, și l-aă îngropat pre el, și venind aă vestit lui Iisus.¹³ Si audînd Isus, s'a dus de acolo cu corabia, în loc pustiû de osebi, și audînd popoarele s'a dus duprê dênsul pedestri de prin orașe.

¹⁴ Si eșind Iisus a vădut popor mult, și i-s'a făcut milă de ei, și a tămăduit pre bolnavii lor. ¹⁵ Iar făcându-se seară, s'a apropiat către densusul învețăcei luî, dicând: Locul este pustiu și vremea iată a trecut, slobodește poporul, ca săse ducă prin satesă-și cumpere bucate loru. ¹⁶ Iar Iisus le-a dis lor: Nu trebuie să meargă; dați-le lor voia să mănânce. ¹⁷ Iar ei au dis lui: N'avem aici, fără numai cinci pâini și doi pești. ¹⁸ Iar el a dis: Aduceți-le pre ele aici la mine. ¹⁹ Si a poruncit poporului să sădă pre iarba, și luând cele cinci pâni

- 61 -

și cei doi pești, căutând la ceriū, a bine-cuvântat, și frângând a dat înveță-
ceilor pânilie, iar învețaceii poporului.
20 Si au mâncaț toti și s'aș săturate, și au
luat rămășițile de sfârămituri două-
spre-dece coșuri pline. 21 Iar cei ce mân-
case erau bărbătați ca cincî-mi, afară de
femei, și de copii.
22 Si îndată-si a silit Iisus pre înveță-
cei să intre în corabie, și să meargă
mai nainte de cât el de cea parte, până
ce va sloboди poporul. 23 Si slobođind
poporul, s'a suit la munte să se roa-
ge deosebi și făcându-se seară, era
acolo singur. 24 Iar corabia era în
mijlocul mărei învăluindu-se de va-
luri, că era vîntul împotrivă. 25 Iar
într'apatra streajă a nopții, a mers
la dênsii Iisus, umblând pre mare. 26 Si
vedându-l pre el învețacei umblând pre
mare, s'a spăimântat, grăind: Că nălu-
ci este, și de frică au strigat. 27 Iar I-
isus îndatăși a grăit lor dicând: In-
drăsniti, ești să sint, nu vă temeți. 28 Iar
Petru răspunđend a dis: Doamne! de
"nu tu, poruncește-mi să viu la tine pre"

apă iar; el a dis : Vino. ²⁹ Si pogorină-se Petru din corabie, umbla pre-a-vîntul tare, s'a înfricoșat, și începând a se afunda, a strigat grăind: ³⁰ Doamne mîntuește-mă și îndată Iisus tindând mâna, l-a apucat pre dînsul, și i-a dis luī: Puțin credinciosule, pentru ce te-aî îndoit? ³¹ Si intrând eî în corabie, a stătut vîntul: ³² Iar cei ce erau în corabie, venind s'aî închinat lui dicând: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu este. ³³ Si trecând aî venit în pămîntul Genisaretului.

³⁴ Sîcunoscîndu'l pre eloamenii locu-lui aceluia, aî trimis în toată latura aceia, și aî adus la dînsul pre toti bolnavii. ³⁵ Si rugaû pre el ca numai să se atingă de poalele veșmintelor lui. Si câtî se atingeau se mîntuiau.

CAP. XV.

Pentru învîțăcei când aî mânca cu mâ-nile nespălate; pentru călcarea poruncilor lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenilor; pentru cele ce spurcă pre om; pentru Chananeanca cea cu fata îndrăcită; pentru popoarele ce s'aî tămaduit; pentru șapte până.

¹ Atunci a venit la Iisus cărtura-ri și fariseii cei din Ierusalim, dicând: ² Pentru ce învîțăcei, calcă așeđămîntul bătrânilor? că nu'sî spală măinile sale, când mănâncă pâne? ³ Iar el res-pundînd le-a dis lor: Pentru ce și voi călcăti porunca lui Dumnezeu pentru așeđămîntul vostru. ⁴ Că Dumnezeu a poruncit, dicând: Cinstește pre tatăl tău, și pre mama ta. Si cela ce va grăi de rău pre tatăl său sau pre mama sa, cu moarte să moară. ⁵ Iar voi dice-ți: Cela ce ar di-ce tatâne-său, sau mâne-sa: dar este ace-ia cu care te-aî fi folosit de la mine, și să nu cinstească pre tatăl său pre mama sa. ⁶ Si ați stricat poruncalui Dumnezeu pentru așeđămîntul vostru; ⁷ fățarnicii lor, bine profetit pentru voi Isaia, di-

când: ⁸ Se apropie de mine acesta cu gura lor, și cu builele mele cinstesc; iar cu inima lor departe stă vățend învățătură poruncii omenești. ⁹ Si îndădar mă cinstesc, în ¹⁰ Si chiemând la sine pre popor a dis lor: auditi și înțelegeti. ¹¹ Nu ce intră în gură spurcă pre om, ci ceiese din gură, acea spurcă pre om. ¹² Atunci apropiindu-se cătră dânsul învățăcei lui, îi dise lu: Cunoșteai că fariseii audind cuvîntul, său scandalisnt. ¹³ Iar el respundînd a dis: tot sadul pre carele nu lă sădit Tatăl meu cel cresc, se va dezrădăcina. ¹⁴ Lăsatii pre dênișii, povătuitorî orbî, sunt ai orbilor: un orb pre orb de va povătui, îngroapă vor cădea. ¹⁵ Si respundînd Petru, a zis lui: spune noi pilda aceasta. ¹⁶ Iar Iisus le-a dis lor: încă și voi nepriceputi suntetî? ¹⁷ Dar nu înțelegeti, că tot ce intră în gură merge în pântece, și ese pe afedron? ¹⁸ Iar cele ce es din gură, din inimă es, și acestea spurcă pre om? ¹⁹ Ca din inimă es gânduri rele, ucideri, prea curvi

curvi, furtișaguri, mărturiî mincinoase, hale. ²⁰ Acestea sunt care spurcă pre om; iar cu mâni nespălate a mâna spurcă pre om. ²¹ Si eșind Iisus de acolo, s'a dus în părțile Tirului și ale Sidonulu. ²² Si iată o femeie Chanaaneancă eșind din hotarele acelea, striga cătră dênsul, dicînd: miluește-mă Doamne, Fiul lui David, sfica mea rău se îndrăcește. ²³ Iar el nu i-a răspuns ei cuvînt: Si apropiindu-se învățăcei lui îl ruga pre el, dicînd: slobodește-o pre ea, că strigă în urma noastră. ²⁴ Iar el răspundînd a dis: Nu sunt trimis, fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Israîl. ²⁵ Iar ea viind s'a închinat lui dicînd: Doamne ajută-mă. ²⁶ Iar el răspundînd a dis: Nu este bine a lua pânea filor și a o arunca cânilor. ²⁷ Iar ea a dis: adevărat Doamne, că și câinii mănușă din sfărămiturile ce cad din masa domnilor se. ²⁸ Atunci răspundește credința ta, fie ţie precum voe-

ștī. Si s'a tămaduit fiica ei dintr-o cea oră.

²⁹ Si trecenul de acolo Iisus, a venit lângă marea Galilei, și suindu-se în munte, a ședut acolo. ³⁰ Si a venit la dênsul popor mult, avênd cu sine șchiopi, orbii, muții, ciungii, și alții mulții. Si i-a u aruncat pre dênsii la picioarele lui Iisus și i-a u tămaduit pre ei. ³¹ Cât se mira poporul vîdend pre muții vorbind, pre ciungi sănătosii, pre șchiopii umblând, și pre orbii vîdend, și măriau pre Dumnezeul lui Israel.

³² Iar Iisus chiemând la sine pre învîțăcei seř, a ȳis lor: milă îmă este de poporul acesta, că iată trei dile sunt de când aşteaptă lângă mine, și n'au ce mâncă și a-i slobođi pre dênsii flămândi nu voesc, ca nu cum-va să slăbiască pre cale. ³³ Si a u grăit lui învîțăcei lui: de unde noři în pustie o tatea pâni cât să se sature atâta popor? ³⁴ Si a ȳis lor Iisus: Câte pâni aveți? Iar ei au ȳis: șepte, și puțini pestișori. Si a poruncit poporului să șeadă pre pămînt. ³⁵ Si luând pre cele șepte pâni

și pre pești; multămind, a frînt și a dat învîțăceilor lui; iar învîțăcei po porului; și a u mânca toti, și s'a u să turat. ³⁷ Si a u luat rîmășitele de sfără mituri, șepte coșnițe pline. ³⁸ Iar cei ce mâncase, erau că patru miři de bărbăti afară de femei și de copii. ³⁹ Si slobođind poporul a intrat în corabie, și a trecut în hotarele Magdalului.

CAP. XVI.

Pentru cei ce au cerut semn din ceriu; pentru aluatul fariseilor; pentru întreba rea, cea în Cesarea lui Filip; pentru le pădarea de sinești și pentru luarea crucii lui Christos; pentru certarea lui Petru căci a grăit împotriva să nu pătimiască Christos și pentru mărturisirea lui.

¹ Si apropiindu-se farisei și s-a dușchei, i spătindu-l, îl ruga pre dênsul, ca să le arate lor semn din ceriu.

² Iar el răspunđend, a ȳis lor: Când se face seară, dicetă: senin va fi, că se

rosește ceriul. ³ Si dimineața diceți;
astă-dî va fi furtună, că se roșește ce-
riul posomorît. Fățarnicilor, fața ce-
vremilor nu puteți? ⁴ Neamul viclean
și prea-curvariū, semn cantă, și semnu
nu se va da lui, fără numai semnul
lui Iona profetului; și lăsându-i pre-
dênsiī, s'a dus. ⁵ Si mergând învăță-
ceiī lui de ceea parte uitase să iea pâne.
⁶ Iar Iisus le-a dis lor: căutați, și vă
păziți de aluatul fariseilor, și al sadu-
ceilor. ⁷ Iar eī cugetau întru sine, di-
cend: că pâne n'am luat. ⁸ Iar Iisus
cunoscend, le-a dis lor: Ce cugetați
întru voi, puțin credincioșilor, că n'ati
luat pâne? ⁹ Dar nu înțelegeți, nici
vă aduceți aminte de cele cinci pâni
la cele cinci miī, și câte coșuri atî luat?
¹⁰ Nici de cele șepte pâni la cele patru
miī, și câte coșnițe atî luat? ¹¹ Cum nu
înțelegeți că nu pentru pâne am dis
voi să vă păziți de aluatul fariseilor
și al saduceilor. ¹² Atunci aū înțeles
că nu de aluatul pâni a dis lor să se
păziască, ci de învățatura fariseilor
și a saduceilor.

¹³ Iar viind Iisus în părțile Cesariei
lui Filip a întrebat pre învățăceiī sei
dicend: cine îmī dic oamenii că sunt eū
Fiiul omului? ¹⁴ Iar eī aū dis : unii,
Ioan Botezătorul ; iar alții, Ilie ; iar
alții Ieremia, său unul din profetī.
¹⁵ Dis-a lor Iisus: Dar voī cine îmī dice-
ți că sunt? ¹⁶ Si răspundend Simon Pe-
teru a dis : Tu ești Hristos fiul lui Du-
mneșeu celuī viu. ¹⁷ Si răspundend Iisus,
a dis lui : Fericit ești Simone var Iona,
că corp și sânge nu tăia descoperit
tie, ci Tatăl meu cel din ceriuri. ¹⁸ Si eū
diceție: că tu ești Petru, și pre această
piatră voiu zidi biserică mea, si porțile
iadului nu o vor birui pre dênsa. ¹⁹ Si
îți voi da tie cheile împărătiei ceriuri-
lor, și orī ce vei lega pre pămînt va fi
legat și în ceriuri și orī ce vei dezlega
pre pămînt, va fi dezlegat și în ceriuri.
²⁰ Atunci a poruncit învățăceiilor sei
să nu spue nimănui că el este Christos.
²¹ De atunci a început Iisus a spune
învățăceiilor sei, că se cuvine lui a mer-
ge în Ierusalim, si mult a pătimi de la
betrâni, și de la arhierei, și dela căr-
si a saduceilor.

turări, și a fi omorît, și a treia să ia în via. ²² Si luându-l pre el Petru, a început a-î sta luî împrotivă dicând: milostiv fii țic Doamne, nu va fi ție acestea. ²³ Iar el întorcându-se a să luî Petru: mergî după mine satano, smintea lă îmî este; că nu cugetî cele ce sînt ale luî Dumnezeu, ci cele ce sînt ale oamenilor.

²⁴ Atunci Iisus a dîs învățăceilor seăi: Ori-cine voește să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și iea crucea sa, și să-mă urmeze mie. ²⁵ Că cine va vrea să-și mânduiască sufletul seău, pierde-lă pre el; iar cine își va pierde sufletul seău pentru mine, află-lă pre el. ²⁶ Că ce folos este omuluī de ar dobândi lumea toată, iar sufletul seău își va pierde? Saă ce va da omul schimb pentru sufletul seău? ²⁷ Că va să vie fiul omuluī întru mărire Tatălui seău, cu îngerii lui, și atunci va răsplăti fiște căruia, dupre faptele lui. ²⁸ Amin grăesc voă: sănt uni din cei ce stau aicea, carii nu vor gusta moarte, bănăce vor vedea pre fiul omuluī viind întru împărăția sa.

CAP. XVII.

CAP. XVII.
Pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei care cer să didreahme.

¹ Si după șese țile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui, și-i-a suiat pre dênsii în munte înalt de osebi. ² Si s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit fața lui ca soarele; iar hainele lui s'aștăfăcut albe ca lumina, ³ Si iată s'aștăfăcut lor Moisi, și Ilie, împreună cu dênsul vorbind. ⁴ Si răspundând Petru, a țis cătră Iisus: Doamne, bine este noi a fi aicea: de voești să facem aicea trei colibî: tie una, lui Moisi una, și una lui Ilie. ⁵ Încă el grăind, iată nor luminos i-a umbrit pre ei, și iată glas din nor dîcând: acesta este fiul meu cel iubit, intru carele am bine voit, pre acesta să-l ascultați. ⁶ Si audind învățăceiî au cădut pre fețele sale, și s'aștăfământat foarte. ⁷ Si apropiindu-se Iisus, s'a atins de dênsii, și a țis: sculați-

vă, și nu vă temeți. ⁸ Si rădicându-
ochii lor, pre nimenea nău văduia
fără numai pre Iisus singur. ⁹ Si pogori-
ndu-se ei din munte, le-a poruncit lor
Iisus, dicând: nimănușă nu spuneți
vederea aceasta, până când fiul omu-
lui se va scula din morți.

¹⁰ Si l-a întrebat pre el învățăcei
lui, dicând: dar ce dic cărturarii, că
se cuvine Ilie să vie mai nainte? ¹¹ Iar
Iisus răspundând a dis lor: Ilie adecă,
va veni mai nainte, și va aşeda toate.
¹² Iar grăesc voî: că Ilie iată a venit
și nu lău cunoscut pre dênsul; ci au
făcut lui căte aă voit; aşa și fiul omu-
lui va să pătimiască de la dênsii. ¹³ A-
tunci aă înțeles învățăcei, că pentru
Ioan Botezătoriul le-a dis lor.

¹⁴ Si viind ei la popor s'a apropiat
către dênsul un om, îngenunchind
înaintea lui, și dicând. ¹⁵ Doamne mi-
luește pre fiul meu, că este lunatic,
și reu pătimește; că de multe ori cade
în foc, și de multe ori în apă. ¹⁶ Si
l-am adus pre dênsul la învățăcei te-
ră, și nău putut să-l vindece pre el.

¹⁷ Iar Iisus răspundând a dis: o neam
necredincios și îndărătnic, până când
voi fi cu voi, până când voi suferi pre
voi? aduceți-l pre el aici la mine. ¹⁸ Si
l-a certat pre el Iisus, și a eșit dra-
cul dîntr'ensul, și s'a tămaduit copi-
lul din ora aceea. ¹⁹ Atunci apro-
piindu-se învățăcei cătră Iisus de o-
sebi, a dis: pentru ce noi n'am putut
să-l scoatem pre el? ²⁰ Iar Iisus a dis
lor: pentru necredința voastră. Că am în-
grăesc voî, de veți avea credință ca
un grăunte de muștaru, veți dice mun-
telui acestuia mută-te de aici acolo,
și se va muta, și nimic nu va fi voî
cu neputință. ²¹ Că acest neam nu ese
fără numai cu rugăciune și cu post.
²² Si întorcându-se ei în Galilea, le-a
dis lor Iisus: va să se dea fiulomului în
mânele oamenilor. ²³ Si îl vor omorî
pre el, și a treia di se va scula, și s'aă
întristat ei foarte.
²⁴ Si viind ei în Capernaum, aă ve-
nit cei ce lua didrahme către Petru,
didrahme? dis-aă, adevărat, ²⁵ Si când

a intrat în casă, a apucat Iisus mai năinte de el dicând : ce ți se pare Simone? Impărații pământului de la care iea și dajdi, sau bir? Dela fiți lor, său dela cei streini? ²⁶ Grăit-a Petru lui : de la cei streini. Dis-a Iisus lui : iată dar că sînt slobodî fiți. ²⁷ Ci ca să nu-i smintim pre dînsii, mergînd la mare aruncă undița, și peștele carele vei prinde întâi, ia-l ; Si deschidînd gura lui, vei afla un statir, acela luându-dă-l lor pentru mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Pentru cei ce diceau cine este mai mare; pentru a nu smînti, pentru pilda de o sută de oř; pentru certarea aproapelui; pentru puterea a lega și a deslega; pentru certarea grezelei fratelui; pentru datornicul cel cu dece mîn de talanți.

¹ In ora aceia s'aū apropiat învîțăcsei către Iisus, grăind : Oare cine este mai mare întru împărația ceriurilor ? ² Si

chiemând Iisus un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor și a dis : ³ Amin grăesc voî : De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca prunci, nu veți intra întru împărația ceriurilor. ⁴ Că cine se va smieri pre sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare întru împărația ceriurilor. ⁵ Si oră-cine va primi pre un prunc ca acesta întru numele meu, pre mine mă primește. ⁶ Iar oră-cine va sminti pre unul dintr'acești mici cari cred întru mine, mai de folos i-ar fi lui, ca să se spânzure o piatră de moară la grumazul lui, și să se înnece întru adâncul mării. ⁷ Vați lumi de smintele; Că nevoie este să vie smintele, dar vați omului aceluia prin care vine smintea. ⁸ Iar de te smințește pre tine mâna ta, său piciorul teu, tae-le pre ele și le leă-pădă dela tine; mai bine îți este tîie, să intri în viață șchiop sau ciung, de cât doă mâni sau doă picioare având, să fi aruncat în focul cel vecinic. ⁹ Si oehiul teu de te smințește pre tine, seoate-l pre el, și îl aruncă de la tine;

mai bine este tie cu un ochiū să întri
în viață, de căt amândoī ochiū având,
să fi aruncat în gheena focului.

¹⁰ Căutați să nu defăimati pre vreunul
dintr'acești mai mici, că dic voî:
Că îngeriș lor în ceriuri, pururea văd
fața Tatălui meu carele este în ceriuri.
¹¹ Că a venit fiul omului să măntuiască
pre cel percut. ¹² Ce vi se pare voî;
de va avea un om o sută de oî, și se va
rătăci una dintr'ensele, aă nu lasă pre
cele noă deci și noă în munți, și mergend
caută pre cea rătăcită? ¹³ Sî de i se va în-
timpla să o găsiască pre ea, amin grăesc
voî, că se bucură de dênsa mai vîrtos
de căt de cele noă deci și noă ce nu
s'aă rătăcit. ¹⁴ Așa nu este voia în-
aintea Tatălui vostru celui din ceriuri
ca să piară unul dintr'acești mici. ¹⁵ Si
de-ți va greși tie fratele teu, mergî,
și îl mustră pre dênsul între tine și
între el singur. Deci de te va asculta,
ai dobândit pre fratele teu ¹⁶ Iar de nu
te va asculta, mai ieă împreună cu
tine încă pre unul, sănă doî, ca

prin gura a doă saă a trei mărturii
să stea tot adevărul. ¹⁷ Iar de nu-i va
asculta pre ei, spune-l soborului, și de
nu va asculta nică de sobor, să-ți fie tie
ca un păgân și vameș.

¹⁸ Amin grăesc voî : Orî câte vețî
legă pre pămînt, vor fi legate în cer;
Si orî-câte vețî dezlegă pre pămînt,
vor fi dezlegate în cer. ¹⁹ Iarășî amin
grăesc voî : Că dacă doi din voî se
vor uni pre pămînt, pentru tot lucrul
ce vor cere, va fi lor dela Tatăl meu,
carele este în ceriuri. ²⁰ Că unde sînt
doi sănă trei adunați întru numele meu,
acolo sînt în mijlocul lor. ²¹ Atunci
apropiindu-se cătră dênsul Petru a
dîs : Doamne, de câte orî va greși
mic fratele meu și voi ertă lui? aă
doară până de săpte orî? ²² Grăit-a
Iisus lui : Nu-ți dic tie până de săpte orî,
ci până de săpte deci de orî câte săpte.

²³ Pentru aceasta asemănatu-s'a îm-
părăția ceriurilor omului împărat, ca-
rele a vrut să ieă seama slugilor sale.
²⁴ Si începînd el a lăua seama, aă adus
la dênsul pre un datornic cu dece miî de

talanții. ²⁵ Si ne având el să plătiască, a poruncit domnul lui să-l vînză pre el, și pre femeia lui, și pre copiilor, și toate câte avea, și să plătiască. ²⁶ Deci cădend servul acela, se încrina lui dicând: Doamne, mai îngăduiește-mă pre mine, și îți voi plăti ție tot. ²⁷ Si milostivindu-se domnul servului aceluia, l'a slobodit pre dânsul, și i-a ertat lui și datoria. ²⁸ Iar eșind servul acela, aflat pre nul din soții sei, carele era dator lui o sută de dinari, și apucându-l pre el să sugruma, dicând: Plătește-mi ce îmi ești dator. ²⁹ Deci cădend soțul aceluia la picioarele lui, îl ruga pre dânsul dicând: Mai îngăduiește-mă pre mine și-ți voi plăti. ³⁰ Iar el n'a vrut; ei mergând l'a băgat în temință, până când va plăti datoria. ³¹ Iar soții lui vădând cele ce s'a făcut, s'a ușinăstat foarte, și viind, au spus domnului lor toate cele ce s'a făcut. ³² Atunci chiemându-l pre el domnul lui, i-a țis lui: serv viclean, toată datoria aceea ți-am ertat ție, pentru că m'au rugat. ³³ Dar ție nu ți se cădea să-ți fie milă de soțul tau,

precum și mie mi-a fost milă de tine? ³⁴ Si mănuindu-se domnul lui, l'a dat pre el muncitorilor, până ce va plăti toată datoria lui. ³⁵ Așa și Tatăl meu cel cereș va face voî, de nu veți erta fiște-carele fratelui său din inimile voastre gresalele lor.

CAP. XIX.

Pentru cei ce aș întrebă, oare se cade bărbatului să-și lase femeea; pentru femei; pentru punerea mânelor lui Iisus pre copil; pentru bogatul ce a întrebăt pre Iisus.

¹ Si a fost când a sfârsit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galilea, și a venit în hotarele Iudeei de ceea parte de Iordan. ² Si a mers după dânsul popor mult, și i-a vindecat pre ei acolo.

³ Si au venit la dânsul fariseii ispitindu-l pre el și dicând: Oare se cade omului să-și lase femeea sa pentru fiește ce pricină? ⁴ Iar el respondând a țis lor: Dar n'atî cetit, că cela ce a fă-

cut dintâi, bărbat și femei i-a făcut pre ei.⁵ Si a dis : Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl seū, și pre mama sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un corp.⁶ Pentru aceea nu mai sînt doî, ci un corp. Decî ce a împreunat Dumnedeu, omul să nu despartă.⁷ Dis-aū lui : Dar cum Moisi a poruncit să i-se dea carte de despărțire, și să o lasc pre ea?⁸ Dis-aū lor : Că Moisi dupre învîrtoșarea inimieī voastre a dat voile să vă lăsați femeile voastre; dar din început n'a fost aşa.⁹ Tar grăeșe voī : Că ori-cine își va lăsa femeea sa afară de cuvînt de curvie, și va lua alta, prea-curvește, și cela ce va lua pre cea lăsată, prea-curvește.¹⁰ Dis-aū lui învîțăceiī lui : Daca aşa este pri-cina omuluī eu femeia, nu este de folos a se însura.¹¹ Tar el a dis lor : Nu tot încap cu-vîntul acesta, ci celor ce să dat.¹² Că sînt famenî, cari din păutecele mumei lor s'aū născut aşa, și sînt famenî, cari s'aū scopit de oameni ; și sînt famenî, cari singuri s'aū scopit pre sine pentru împărăția ceriurilor. Cela ce poate a încăpea, încapă.

¹³ Atunci s'aū adus la dênsul pruncî, ca să pună mânila peste ei, și să se roage ; Iar învîțăceiī i-aū certat pre ei.¹⁴ Iar Iisus a dis lor : Lăsați pruncî, și nu-i opriți pre ei a veni la mine, că a unora ca acestora este împărăția ceriurilor.¹⁵ Si puindu-și preste ei mâ-nile, s'a dus de acolo.
¹⁶ Si iată oare-carele viind la el, a dis lui : Învîțătoriile bune, ce bine voiū face ca să am viața de veci? ¹⁷ Iar el a dis lui : Ce îmî dici bun? Nimeni nu este bun, fără numai unul Dumnedeu. Iar de voești să intri în viață, păzește poruncile.¹⁸ Dis-a lui : Care? Iar Iisus a dis : Să nu ucidăi, să nu prea-curvești, să nu fură, să nu fiă mărturie minciinoasă.¹⁹ Cinstește pre tatăl tău și pre mamă-ta, și să iubești pre vecinul tău, ca însuți pre tine.²⁰ Dis-a lui tînărul : toate acestea le-am păzit din tinerețile mele ; ce încă îmî lipsește?²¹ Dis-a Iisus lui : De voești să fiă desăvîrșit, mergî, vinde-ți averile tale, și le dă săracilor, și vei avea comoara în cer, și vino urmează mie.²² Iar tînărul audind

cuvîntul, s'a dus întristat ; că avea avuți multe.²³ Iar Iisus a dîs învăță nevoie va intra bogatul întru împărăția ceriurilor.²⁴ Si iarăși grăiese voi : Că mai lesne este a trece cămila prin urechile aculuī, de cât bogatul a intra întru împărăția lui Dumnezeu.²⁵ Iar foarte, dicând : dar cine poate să se mânuiască ?²⁶ Iar Iisus căutând, a dîs lor : La oameni aceasta este cu nepuțină, iar la Dumnezeu toate sunt cu puțină.²⁷ Atunci răspundând Petru, a dîs lui : Iată noi am lăsat toate și am urmat ție ; oare ce va fi noi ?²⁸ Iar Iisus a dîs lor : Amin grăiesc voi, că voi cei ce ați urmat mie, întru a doa naștere, când va șdea fiul omului pre scaunul mărirei sale, veți șdea și voi pre doșpre-dece scaune, judecând pre cele doșpre-dece seminții ale lui Israîl.²⁹ Si tot carele a lăsat case, și frați și surori, și tată, și mamă, și femeie și feciori, și holde, pentru numele meu, însutit va lua și viață vechinică

va moșteni.³⁰ Si mulți dintâi vor fi pre urmă, și de pre urmă, întâi.

CAP. XX.

Pentru lucrătorii, cei tocmai la vie ; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă ; pentru feciorii lui Zevedei ; pentru doi orbî.

¹ Că asemenea este împărăția ceruirilor omului stăpân al casei, carele a eșit dis-de-dimineață să tocmaiască lucrători la via sa. ² Si tocmaiindu-se cu lucru. ³ Si eșind la a treia oră a văduț pre altii stând în târg fără de lucru. ⁴ Si a dîs și acelora, mergeți și voi în vie, și ce va fi cu dreptul voi da voi ; Iar ei au mers. ⁵ Iarăși eșind într'a șesea și într'a noa oră, a făcut asemenea. ⁶ Iar într'a un-spre-decea oră eșind, aflată pe altii stând fără de lucru, și a dîs lor : Ce ați stătut aici toată șoia fără de lucru. ⁷ Dîs-ău lui : Că nimeni pre noi nu ne-a toemit. Dîs-a

lor: merge-ți și voi în via mea, și ce va fi
eu dreptul veți lua. ⁸ Iar dacă s'a făcut
seară, a dîs domnul viei către ispravni-
cul seu : Chiamă pre lucrători, și li dă
lor plata, începând dela cei de pre ur-
mă pénă la cei dintâi. ⁹ Deci viind cei
dela a un-spre-decea oră aș luat câte un
dinar. ¹⁰ Iar viind ecclintâi, socotia
că vor lua mai mult, și aș luat și el că-
te un dinar. ¹¹ Iar după ce aș luat, gră-
ia împotriva stăpânului casei, dicând:
¹² Că acești de pre urmă o oră aș
lucrat, și i-a făcut pre dênsii întoema
cu noi, carii am purtat greutatea dilei
și zăduful. ¹³ Iar el răspunând, a dîs
unuia dintr-ensi: Prietene, nu-ți fac ție
strâmbătate, aș nu căte un dinar te-ai
tocmit cu mine? Iată al teu, și merg! ¹⁴
Că voiesc și acestui de pre urmă să-i
dau ca și ție. ¹⁵ Aș doară nu mi se
cade să fac eu ce voi vrea cu ale mele?
aș este ochiul teu viclean, pentru că
eu săn bun? ¹⁶ Așa vor fi cei de pre urmă
întâi, și cei dintâi, pre urmă. Că mulți
sunt chiemati, dar puțini alegi.

¹⁷ Si suindu-se Iisus în Ierusalim, a

luat pre cei doi-spre-dece învățacei de-
osebi pe cale, și li-a dîs lor : ¹⁸ Iată ne
suim în Ierusalim, și fiul omului se va
da arhiereilor, și cărturarilor și-l vor
judeca pre el spre moarte. ¹⁹ Si-l vor
da pre el neamurilor ca să-l batjocu-
riască, și să-l bată, și să-l răstigniască,
și a treia lîi va invia. ²⁰ Atunci s'a
apropiat către dênsul muma filor lui
Zevedei împreună cu fiii sei, închinân-
du-se și cerând oare-ce de la dênsul.
²¹ Iar el a dîs ei: Ce voiești? dîs-a lui:
Dîi, ca să șeadă acești doi fiți ai mei, u-
nul de-a dreapta ta, și altul de-a stân-
ga ta, întru împărăția ta. ²² Iar Iisus
răspunând, a dîs: Nu știți ce cereți.
Puteți, să beată păharul carele voi să-l
beau eu; și cu botezul, cu carele eu mă
botez, să vă botezați? Dîs-a lui: Putem.
²³ Si a grăbit lor : Păharul meu cu ade-
verat veți bea și cu botezul, cu carele
eu mă botez, vă veți boteza; Iar a-sedea
de dreapta mea, și de-a stânga mea, nu
este al meu a da, ci celor ce s'a gătit
de la Tatăl meu. ²⁴ Si auqind cei dece,
său înămat pentru cei doi frați. ²⁵ Iar

Iisus chiemându-i pre dênsi, a dis :
Sti că domnii păgânilor îi domnesc pre
eî, și cei mari îi stăpâneșc pre dênsi.
²⁶Iar întru voi nu va fi aşa ; ci carele
întru voi va vrea să fie mai mare, să fie
voi slugă. ²⁷Si carele întru voi va
vrea să fie întâi, să fie voi slugă. ²⁸Pre-
lujiască lui, ci să slujiască el și să-
dea sufletul seu, răscumpărare pentru
multî.

²⁹Si eșind ei din Ierihon, au mers
după dênsul popor mult. ³⁰Si iată doi
orbî sedînd lângă cale, audînd că Iisus
trece, au strigat, grăind : Miluește-ne
pre noi Doamne, fiul lui David. ³¹Iar
poporul i-au certat pre dênsi să tacă ;
iar ei mai tare strigați grăind : Milueș-
te-ne pre noi Doamne, fiul lui David.
³²Si stând Iisus i-a strigat pre dênsi,
și a dis : Ce voi să ve fac voi ? ³³Dise-
lui : Doamne să se deschidă ochii noștri.
³⁴Si făcîndu-i-se milă lui Iisus s'a at-
tins de ochii lor, și îndată aǔ vîndut o-
chii lor, și aǔ mers dupre dênsul.

CAP. XXI.

Pentru asină și pentru mânzul ei ; pen-
tru zarafă, și alți târgoveți ce i-a scos din
biserică ; pentru cei orbî și schiopî ; pen-
tru smochinul cel uscat ; pentru speranța
în Dumnezeu ; pentru Archierei și bîtrâ-
niu ce aǔ întrebat pre Domnul de puterea
bui ; pentru pilda a doi fiu ce i-a trimis să
lucreze în vie ; pentru via ce o a dat lucră-
torilor.

¹Si când s'a apropiat de Ierusalim,
și a venit în Vitsfaghi la muntele Masli-
nilor, atunci Iisus a trimis doi înve-
țacei, dicîndu-le lor. ²Mergeti în sa-
tul carele este înaintea voastră, și nu-
mai de cât veți găsi o asină legată și
mânz cu dênsa, deslegîndu-o o aduce-
ți la mine. ³Si de va dice voi cine-
va ceva, veți dice, că acestea Domnul-
ui trebuesc, și numai decât le va tri-
mite pre cle. ⁴Iar acestea toate s'a-
făcut, ca să se pliniască ceea ce s'a
dis prin profetul ce dice : ⁵Diceți fe-
tei Sionului : Iată împăratul tău vine
la tine bland, și sedînd pre asină și pre

mânz fiul celei de sub jug. ⁶ Si mer-
gînd învățăceiř ař făcut precum le-a
poruncit lor Iisus. ⁷ Ař adus asina și
mânzul, și ař pus de-asupra lor veșmîn-
tele sale, și a řeđut pre dênsale. ⁸ Si cei
mař mulți din popor, așterneau veșmîn-
tele sale pre cale; iar alții tăia stâlpări
din copaci, și așterneau pre cale. ⁹ Iar
popoarele cele ce mergea înainte, și
cele ce venia pre urmă, striga, di-
cînd: Osana fiului lui David, bine cu-
vîntat este cel ce vine întru numele
Domnului, Osana întru cei de sus.
¹⁰ Si intrând el în Ierusalim, s'a entre-
murat toată cetatea, dicînd: Cine este
acesta? ¹¹ Iar poporul dicea: Acesta
este Iisus profetul cel din Nazaretul
Galilei.

¹² Si a întrat Iisus în biserică luř Dum-
nezeu, și a scos pre toți cei ce vindea
și cumpăra în biserică, și mesele schim-
bătorilor de bană le-a răsturnat, și scau-
nele celor ce vindea porumb. ¹³ Si a
diș lor: Scris este: Casa mea casă de
rugăciune se va chema, iar voi o aři fă-
cut pre dênsa peșteră tâlharilor. ¹⁴ Si

a venit la dênsul șchiopi și orbi în bi-
serică, și vindeca pre ei. ¹⁵ Iar văđend
archiereiř și cărturariř minunile ce a
făcut, și prunciř strigând în biserică și
dicînd: Osana fiul lui David, s'ař mă-
niat. ¹⁶ Si i-a diș lui: Auđi ce dic a-
ceștia? Iar Iisus a diș lor: Adeverat,
ař uici o dată n'aři citit: că, din gura
pruncilor, și a celor ce sug, ai săvârșit
laudă? ¹⁷ Si lăsându-ři pre ei, a esit a-
fară din cetate la Vitania, și s'a sălașluit
acolo.

¹⁸ Iar a doua diîntorcînduse în ceta-
te a flămânđit. ¹⁹ Si văđend un smo-
chin lângă cale, a venit la dênsul și n'a
aflat nimic într'ensul, fără numai frun-
de; și a diș lui: De acum să nu se mai
facă din tine rod în viață. Si îndatăši
s'a uscat smochinul. ²⁰ Si văđend în-
vățăceiř s'ař minunat, dicînd: Cum înde-
dată s'a uscat smochinul?. ²¹ Si răspunđend Iisus a diș lor: Amin dic voi
de veři avea credință și nu vă veři
îndoi, nu numai cea a smochinuluř veři
face, ci și muntelui acestuia de veři di-
ce: Ridică-te și te aruncă în marea, va

fi. 22 Si toate ori câte veți cere intrrugăciune, credând, veți lua.
22 Si iți dă.

²³ Si viind el în biserică, a mers la dênsul când învêtea, arhiereii și bêtrâniî poporului, dicând: Cu ce putere faci acestea, și cine îi-a dat îi putearea aceasta? ²⁴ Si respondând Iisus, a dis lor: Intreba-voi și eu pre voi un cuyent, pre carele de mi'l veți spune mic, și eu voi spune voi cu ce putere fac acestea. ²⁵ Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer, său de la oameni? Iar ei cugetau întru sine, dicând: de vom dice din cer, va dice noi: dar pentru ce n'atî credut lui? ²⁶ Iar de vom dice, de la oameni; ne temem de popor, că toți aü pe Ioan ca pre un profet. ²⁷ Si respondând lui Iisus, aî dis: Nu știm. Dis-a lor și el: Nică nu voi spune voi cu ce putere fac acestea.

²⁸ Dar ce vi se pare voi? Un omă avea doi feciori, și mergând la cel dințai i-a dis: Fiule, mergi astăzi de lucrează în via mea. ²⁹ Iar el respondând a dis: nu voi; iar mai pe urmă

-91-

căindu-se, a mers.³⁰ Si mergênd la
eclalalt a dis asisdere; iar el rës-
pundênd a dis: Eü Doamne voiû
inerge, și n'a mers
³¹ Carele dintr'acestí doi, a făcut voia
tatâlui seü? Dis-aü luï: Cel dintâi;
dis-a lor Iisus: Amin dic voi: că va-
meșii și curvele merg mai înainte de
voi intru împărăția luï Dumnezeu.
³² Că a venit la voi Ioan în calea drept-
tății, și n'ați credut lui; iar vameșii și
curvele au credut lui; iar voi vădênd,
nu v'ati căit după aceea să credeți lui.
³³ Ascultați altă pildă: Un om era
st p n al casei, carele a sădit vie, și o
a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat
intr nsa teasc, și a zidit turn, și o a dat
lucrătorilor, și s'a dus departe.³⁴ Iar
c nd s'a apropiat vremea roadelor, a
trimis pe slugile sale la lucrători, ca
s iea rodul ei.³⁵ Iar lucr tori  prin-
d nd pre slugile lui, pre unul l-a
bătut; iar pre altul  l-a omor t,
iar pre altul cu pietre l-a ucis.³⁶ Ia-
r s  a trimis pre alte slug i mai multe
de c t cele dintâi, și li-a  făcut lor

așișdereea. ³⁶ Iar mai pre urmă a trușina de fiul meu. ³⁷ Iar lucrătorii vădend pre fiul, aă dis întru sine: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorim pre el, și să stăpânim moștenirea lui. ³⁸ Si prindendul pre el l-a scos afară din vie și l-a omorit. ³⁹ De ce când va veni domnul viei, ce va face lucrătorilor acelora? ⁴⁰ Dis-aă lui: Pre cei răi, rău îi va perde, și viața va da altor lucrători, care vor da rodurile lor în vremea lor. ⁴¹ Dis-a lor Iisus: Aă nici o dată n'atîcitat în Scripturi: Piatra pe care nu o aă băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiuului de la Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri.

⁴² Pentru aceasta dic voî: Că se valua de la voî împărăția lui Dumnezeu, și se va da neamuluī carele va face rodurile ei. ⁴³ Si cel ce va cădea preste piatra accasta, se va sfărâma; iar preste carele va cădea, îl va spulbera. ⁴⁴ Si audind arhiereii și fariseii pildele lui, aă cunoscut că pentru dênsil

grăeste. ⁴⁵ Si căutând să-l prindă pre el, s'aă temut de popor, de vreme ce ca pre un profet îl avea pre el.

CAP. XXII.

Pentru cei chemați la nuntă; pentru cei ce aă întrebat pre Domnul, cade-se și dajdie împăratului; pentru saduciei nu primesc înviered; pentru legiuitorul ce a întrebat pre Iisus, ce bine va face? pentru întrebarea Domnului, al cui Fiiu îi dic cărturarii că este el.

¹ Si răspundend Iisus iarăși a grăit loz în pilde, dicând: ² Asemănătu-s'a împărăția ceriului omului împărat, carele a făcut nuntă fiului seu. ³ Si a trimis pre slugile sale să cheme pre cei chamați la nuntă, și nu vrea să vie. ⁴ Iarăși a mai trimis pre alte slugi, dicând: diceți celor chamați, iată că am gătit prânzul meu; juncii mei și cele hrânite ale mele s'aă junghiat și toate sunt gata veniți la nuntă. ⁵ Iar ei

nebăgând seamă s'aă dus, unul la holda sa, altul la neguțitoria sa.
6 Iar ceialalți prindând pre slugile lui i-aă pedepsit și i-aă omorât pre ei. 7 Si auăind împăratul acela, s'aă măniat, și trimițind oștile sale, aă pierdut pre u-
8 Atunci aă dis slugilor sale: Iată nuntă este gata; iar cei chemați n'aă fost vrednici. 9 Deci mergeți la răspîntile căilor, și pre câtăi veți afla, îi chemați la nuntă. 10 Si eşind slugile aceleia la răspîntă, aă adunat pre toăi câtăi aă aflat și rei și bună; și s'aă umplut munta de cei ce sedea. 11 Si întrând împăratul să vadă pre cei ce sedea, văduța acolo pre un om ce nu era îmbrăcat în haină de nuntă. 12 Si i-aă dis lui: Prietene, cum aă intrat aici, ne având haină de nuntă? Iar el tăcea. 13 Atunci aă dis împăratul slugilor: Legându-i lui mânile și picioarele, luăti-l pre dânsulă, și-l aruncați întru întunericul cel mai din afară, acolo va fi plângerea, și scrișuirea dintilor. 14 Că mulți sunt chemați dar puțini aleși.

15 Atunci mergând fariseii sfat aă făcut ca să-l prindă pre el în cuvînt. 16 Si aă trimis pre învîțăcei lor împreună cu iordanii, dicând: Învîțătorule, stim că adevăratești, și calea lui Dumnezeu întru adevăr înveți, și nu-ți este fație grijă de nimenea, că nu cauți în fața oamenilor. 17 Deci spune-ne noi, ce ti se pare tie? Se cade a da dajdie sau nu? 18 Iar Iisus cunoaște vicleșugul lor, aă dis: Ce mă îspitiți fățarnicilor? Arătați-mi mie bani dajdiei. 19 Iar ei aă adus lui un dinariu. 20 Si aă dis lor: Al cui este chipul acesta și scriptura cea de pre el? 21 Dis-a lui: Ale Cesarului. Atunci aă dis lor: Dată înapoï dar cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului; Si cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. 22 Si auăind s'aă mirat, și lăsându-l pre el, s'aă dus.

23 Intr'acea și, aă venit la dânsul saduciei cari dic că nu este înviere, și lăuă întrebăt pre el, dicând: 24 Învîțătorule, Moisi aă dis: De va muri cineva ne având feciori, să ieă fratele lui

pre femeea lui, și să ridice sémântă fratelui seū. ²⁵ Deci era la noi sépte frați și cel dintaiu însurându-se, a murit, neavend sémântă, a lăsat pre femea, fratelui seū. ²⁶ Așisderea și al doilea, și al treilea, până la al séptelea. ²⁷ La ²⁸ Deci la înviere, a căruia dintr-ace sépte va fi femea? că toți o au avut pre ea. ²⁹ Iar Iisus a dis lor: Vă rătați neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. ³⁰ Că la înviere, nici se însoară nici se mărită, ci ca îngeri lui Dumnezeu în ceriu sunt. ³¹ Iar pentru învierea morților, așa n'at'i cîtit, cea ce s'a dis voî de la Dumnezeu, grăind: ³² Ești sunt Dumnezeullui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacob; Nu este Dumnezeu, Dumnezeu al morților, ci al viilor. ³³ Si audind poporul se mira de învățătură lui.

³⁴ Iar fariseii audind că a astupat gurile saducheilor, s'a adunat împreună. ³⁵ Si l'aș intrebat pre el unul din ei învățători de lege, ispitindu-

pre e, și dicență: ³⁶ Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege? ³⁷ Iar Iisus a dis lui: Sa iubești pre Domnul Dumnezeul tău; cu toată inimăta, și ca tot suflul teu, și ca tot cugelul teu; aceasta este întâia și mai mare poruncă. ³⁸ Iar a doua asemenea acestia: Să iubești pre aproapele teu, ca însuți pre tine. ³⁹ Intr' aceste doare porunci toată legea și profetii se spânzuri. ⁴⁰ Si fiind adunati fariseii, i-a intrebat pre ei Iisus dicență: ⁴¹ Ce vi se pare voî de Christos? al cu fiu este? dis-aș lui: al lui David. ⁴² Dis-a lor: Dar cum David cu Duhul îl numește pre el Domna? dicență: ⁴³ Dis-a Domnul Domnu uî meu: ședî de-a dreapta mea, până ce voi pun pe vrășmașii tei asternut picioarelor tale. ⁴⁴ Deci daca David îl numește pre el Domn cum fiu al lui este? ⁴⁵ Si nimenei nu putea să răspundă lui cuvînt nici a mai îndrăsnit cine-va dintracea di, să-l mai intrebe pre el.

CAP. XXIII.

Pentru scaunul lui Moisi; pentru fătănicia cărturarilor; pentru că nu cade să chiemăm învețătorii și părinți pre pămînt; pentru ticăloșirea farisicilor

¹ Atunci Iisus a grăit popoarelor, și învețăcilor se î dicând : ² Pre scaunul lui Moisi așeșdut cărturarii și farisei. ³ Deci toate căte vor dice voi să păzii păziți și faceți; iar după lucrurile lor nu faceți; Că dic, și ei nu fac. ⁴ Ce leagă sarcini grele și anevoie de purtat, și le pun pre umerile oamenilor, iar ei nici cu degetul lor nu vor să le miște pre ele. ⁵ Si toate lucrurile lor le fac ca să se vadă de oameni: că își lătesc filactiriile lor, și își măresc cepragile haineelor sale. ⁶ Si iubesc șederile cele mai întâi la ospete, și scaunele cele mai de sus în Sina-goge. ⁷ Si încinăciunile prin târguri, și a se chema de oameni: Ravi, Ravi. ⁸ Iar voi să nu vă numiți Ravi, că unul este dascălul vostru, Christos. Iar voi toti frați sănăteți. ⁹ Si tată și

- 99 -

este mai mare, aurul, său biserica să
re sănțește pre aur? ¹⁸ Si cel ce să
va jura pre altariu, nimic nu este
iar cel ce se va jura pre darul ce este
deasupra lui, vinovat este. ¹⁹ Ne-
bunii și orbii, că ce este mai mare, da-
dar? ²⁰ Deci cela ce se sănțește pre
se jură pre el, și pre toate care sunt de-
asupra lui. ²¹ Si cela ce se jură pre
biserică, se jură pre ea, și pre cela
ce locuiește într'ënsa. ²² Si cela ce se
jură pre ceriu, se jură pre scaunul
lui Dumnezeu și pre cela ce șade pre el.

²³ Vați voi cărturarilor și fariseilor
fățarnici, că decuiuți izma, și mă-
riul și kimenu, și atîlăsat cele mai grele
ale legei, judecata și milu, și credința
acestea se cădea să le faceti, și acelea
să nu le lăsați. ²⁴ Povîțitorii orb-
carî strecurăți țințariu, și înghițit
că mila ²⁵ Vați voi cărturarilor și
fariseilor fățarnici, că curățiti, par-
tea cea din afară a păharului și a bli-
dului; iar din-lăuntru sunt pline de
răpire și de nedreptate. ²⁶ Farisee oarbe!

curățește întâi partea cea din-lăuntru
a păharului și a blidului, ca să fie și
cea din afară curată. ²⁷ Vați voi căr-
tarilor și fariseilor fățarnici, că vă
asemănăți mormânturilor celor văruite,
care din afară se arată frumoase; iar
din-lăuntru sunt pline de oasele morți-
lor, și de toată necurăția. ²⁸ Așa și voi,
din afară vă arătați oamenilor drepti;
iar din-lăuntru sunteți plini de fățarie și
de fără-de-lege.
²⁹ Vați voi cărturarilor și fariseilor
fățarnici că zidiți mormânturile profetilor
și împodobiți gropile dreptilor. ³⁰ Si
diceți: de am fi fost în dilele părinților
noștri n'am fi fost părtașilor întru sân-
gele profetilor. ³¹ Drept acea însivă mărturisiri
de voi că sunteți fi acelor ce
au omorât pre profet. ³² Si voi împli-
niți măsura părinților voștri. ³³ Serpi,
pui de năpărăci, cum veți scăpa de ju-
decata Gheenii? ³⁴ Pentru aceasta iată
că trimiți la voi profet și înțelept și
cărturari, și dintru densi vă ucid
și veți răstigni, și dintru densi veți
bate în soboarele voastre, și-i veți gonii

din oraș în oraș. ³⁵ Ca să vie asupra voastră tot săngele drept carele să versat pre pămînt, dela săngele lui Abel celui drept, până la săngele lui Ariei fiul Varahie, pre carele Iații omorî între biserică și între altar. ³⁶ Amint grăesc voi, vor veni acestea toate preste neamul acesta. ³⁷ Ierusalime! cel ce ai omorî pre profetii, și ai ucis cu pietre pre cei trimiși la tine; de căte ori am vrut să adun pre fiii tei, în ce chip adună găina puii săi sub aripă, și nu atî vrut. ³⁸ Iată să lasă voicasa voastră pustie. ³⁹ Că dîc voi: De acum numă veți mai vedea, până când veți dîce: bine-cuvîntat este cel ce vine, întru numele Domnului.

CAP. XXIV

Pentru pustiirea Ierusalimului, și stricarea bisericii; pentru semnele sfîrșitului lumii, și ale venirii lui Christos; pentru dîoa și ora aceia, cum că nimeni nu o stie.

* Si esind Iisus din biserică mergea,

și s'aș apropiat cătră dênsul învîțăcei îl lui, ca să-i arate lui zidurile bisericei. Iar Iisus a dîs lor: Vedeți acestea toate? Amin grăesc voi; nu va rămânea altă piatră pre piatră, care să nu se rîsipească.

³ Si ședînd el pre muntele Maslinilor s'aș apropiat cătră dênsul învîțăcei îl deosebi, dicînd: spune noî când vor fi acestea? Si care este semnul venirii tale, și a sfîrșitului veacului? ⁴ Si răspundînd Iisus a dîs lor: Căutați să nu vă amăgiască cine-va pre voi. ⁵ Că mult vorveni întru numele meu, dicînd: Eù sint Christos; și pre mulți vor înșela.

⁶ Si veți să audîti de răsboai și vesti de răsboai; căutați să nu vă spăimântați. ⁷ Că se cuvine toate acestea să fie; ci încă nu va fi atunci sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărătie preste împărătie; și vor fi foameți și ciurme, și cutremure pre alocurea, ci acestea toate vor fi începătură a durerilor.

⁹ Atunci vă vor da pre voi în necazuri, și vă vor omori pre voi; și veți fi urfiți de toate neamurile pentru nu-

mele meū. ¹⁰ Si atunci se vor simiș
mulți, și se vor vinde unul pre altul,
și vor urî unul pre altul. ¹¹ Si mulți
profetî mincinoși se vor scula, și vor fiu-
la pre mulți. ¹² Si pentru îmmulțirea fan-
de-legii, va răci dragostea a multora.
¹³ Iar cel ce va răbda până în sâr-
șit, acela se va măntuî. ¹⁴ Si se va
predica această evanghelie a împă-
rației întru toată lumea, întru mărtu-
rie la toate neamurile; și atunci va
veni sfîrșitul. ¹⁵ Iezi când veți vedea
uraciunea pustiirei, care s'a dîs prin
Daniil profetul, stând în locul cel său
(cela ce citește să înțeleagă); ¹⁶ Atunci
cei din Iudea să fugă la munte. ¹⁷ Si
cel ce va fi pre casă, să nu se pogorească
iea ceva din casa sa. ¹⁸ Si cel ce va fi
în câmp, să nu se întoarcă înapoi să
ia haina sa. ¹⁹ Iar va î celor ce vor a-
vea în pântece, și celor ce vor apleca în
dilele aceleia. ²⁰ Ci rugați-vă, ca să nu
fie fuga voastră iarna, nici sămbăta.
²¹ Că va fi atunci necazū mare, ce
rele nu a fost din începutul lunii de
până acum, nici va fi. ²² Si de-

nu s'ar fi scurtat dilele aceleia, nu
sar fi măntuită tot corpul; ci pen-
tru cei aleși se vor scurta dilele
aceleia. ²³ Atunci de va dîce voî
cine-va: iată aici este Christos, său a-
colo; să nu credeți. ²⁴ Că se vor scula
Christosi mincinoși, și profetî mincinoși,
și vor da semne mari și minuni, cât să
amăgiască de va fi cu putință și pre cei
aleși. ²⁵ Iată mai nainte am spus voî.
²⁶ Deci de vor dîce voî: iată în pustie es-
te, să nu ești; iată în cămări, să nu
credeți.
²⁷ Că precum ese fulgerul dela răsă-
rituri, și se arată până la apusuri, așa
va fi și venirea Fiului omului. ²⁸ Că
unde va fi corpul cel mort, acolo se
vor aduna vulturii. ²⁹ Însă îndată
din părțile acelor dile, soarele
se va întuneca, și luna nu își va da
lumină sa, și stelele vor cădea din ceriū,
și puterile ceriurilor se vor elăti.
³⁰ Si atunci se va arăta semnul fiului
omului pre ceriū, și atunci vor plângere
toate semințile pămîntului, și vor vedea
pre fiul omului viind pre norii ceriului

cu putere și cu mărire multă. ³¹ Și va trâmbiță, și vor aduna pre ceci aleși ai nile ceriurilor, până lă marginile lor. ³² Iar de la smochin vă învețați pildă; când mlădița lui este moale și înfrunzește, știți că aproape este vara. ³³ Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lîngă ușă.

³⁴ Amin grăiesc voī: Nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³⁵ Cei care și pămîntul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁶ Iar de șaua aceea și ora, nimeni nu știe, nici ingerii din ceriuri, fără numai Tatăl meu singur. ³⁷ Că precum a fost în dilele lui Noe, așa va fi și venirea fiului omului. ³⁸ Și precum era în dilele cele mai nainte de potop, mâncă și bea, se însura și se mărita, până în șaua intru care a intrat Noc în corabie; ³⁹ Și n'a știut, până când a venit potopul și a luat pre toti; așa va fi și venirea fiului omului. ⁴⁰ Atunci doi vor fi în câmp, unul se va lăsa, și altul se va lăsa. ⁴¹ Do-

măcinând la moară, una se va lăsa, și alta se va lăsa. ⁴² Deci priveghiați, că nu știți în care oră domnul vostru va veni. ⁴³ Iar aceasta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care oră va veni furul, ar priveghia, și n-ar lăsa să-i sape casa lui. ⁴⁴ Pensi n'ar lăsa să-i gata, că în ora către aceasta și voi fiți gata, că în ora căre nu gândești, fiul omului va veni. ⁴⁵ Oare cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care l-a pus domnul să preste slugile sale, casă ledeala lor hrană la vreme? ⁴⁶ Fericită este sluga acea pre carele viind domnul seū îl va afla făcând așa. ⁴⁷ Amin grăiesc voī: că preste toate averile sale îl va pune pre el. ⁴⁸ Iar de va dice acea slugă rea întru inima sa: zăbovește domnul meu a veni. ⁴⁹ Și va începe a bate pre soțiile sale și a mâncă și a bea cu bețivii. ⁵⁰ Venind domnul slugii aceia, în șaua intru care nu așteaptă, și în ora întru care nu știe. ⁵¹ Și îi va tăia pre el în doă, și partea lui cu fățănicii o va pune; atâtva fi plângerea și scrișnirea din-

CAP. XXV.

Pentru cele dece fecioare; pentru cel ce
a luat talanții; pentru venirea lui Christos la judecată.

¹ Atunci se va asemăna împărăția creștinilor cu dece fecioare, care luându-și candelile sale, au ieșit întru întimpinarea Mirelui. ² Si cinci dintre ele erau înțelepte; iar cinci nebune. ³ Cele nebune luându-și candelile sale, n'a luat cu sine unt-de-lemn. ⁴ Iar cele înțelepte au luat unt-de-lemn în vasele salcă, cu candelile sale. ⁵ Si zăbovind Mirele, au dormit toate, și au dormit. ⁶ Iar la mieșul nopții s'a făcut strigare: Iată mirele vine, ești întru întimpinarea lui. ⁷ Atunci s'a sculat toate fecioarcele acelea, și și-a împodobit candelile sale. ⁸ Iar cele nebune au dis celor înțelepte: dați-ne noi din untul-de-lemn al vostru, că se sting candelile noastre. ⁹ Si au respuns cele înțelepte, dicând: nu cumva nu ne va ajunge noi și voi? ci mai bine mergeți la cei ce vînd și vă cumpărăți voi. ¹⁰ Iar mergând ele să cumpere, ve-

nit-a Mirele; și cele ce erau gata au întrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa ¹¹ Iar mai pre urmă au venit și cele-lalte fecioare, dicând: Doamne, Doamne, deschide noi. ¹² Iar el răspundând, a dis: Amin dică voi, nu vă știu pre voi. ¹³ Drept aceea privighiați, că nu știu diua, niciodată în carele fiului omului va veni. ¹⁴ Că în ce chip un om mergând de parte a chiciat slugile sale, și le-a dat lor avutia sa. ¹⁵ Si unuia i-a dat cinci talanți; iar altuia doi; iar altuia unu, fiește căma dupe puterea lui; și s'a dus înădăta. ¹⁶ Deci mergând cel ce luase cinci talanți, a lucrat cu deneșii, și a făcut alți cinci talanți. ¹⁷ Așăderea și cel cu doi, a dobândit și acesta alți doi. ¹⁸ Iar cel ce luase unul, ducându-se a săpat în pămînt și a ascuns argintul domnului său. ¹⁹ Iar după multă vreme, a venit domnul slugilor acelora, și a facut socoteală cu deneșii. ²⁰ Si viind cel ce a luat cinci talanți, a adus alți cinci talanți dicând: Doamne, cinci talanți mi-ai dat mie; iată alți cinci talanți am dobândit cu ei. ²¹ Dis-a lui domnul său:

bine slugă bună și credincioasă, preste puține ai fost credincios, preste multe nului teu. ²² Si viind și cel ce a luat dat mie; iată alți doi talanți am dobândit eu ei. ²³ Dis-a lui domnul seu: bine slugă bună și credincioasă preste puține ai fost credincios preste multe nului teu. ²⁴ Si viind și cel ce a luat talant, a dis: doamne, te-am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai semănat, și adună de unde n'ai răsipit. ²⁵ Si temen du-mă m'am dus de am ascuns talantul teu în pămînt; iată, aici al teu. ²⁶ Si respundând domnului seu, i-a dis lui: slugă viecleană și lenegă, aici știut că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am răsipit. ²⁷ Pentru aceasta dar se cunvenia tîie să fi dar argintul meu schimbătorilor, și viind eu, așa fi luat al meu cu dobandă. ²⁸ Luat și dar de la el talantul, și îl dată celui ce are de ce talanți. (Că tot celui ce are i se va da și fi va prisos. ²⁹ Iar de la cel ce n'are, și cea ce i-se pa-

re că are i-se va lăua de la dênsul). ³⁰ Si pre slugă cea netrebuică, aruncăți-l într-un tunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrișirea dinților. ³¹ Iar când va veni fiul omului întru mărire sa, și tot sănții fingeri cu dênsul, atunci va ședea pre scaunul mărirei sale. ³² Si se vor aduna înaintea lui tote limbile; și îi va despărții pre dênsii unul de altul, precum desparte păstorul oile din ezi. ³³ Si va pune oile de-a-dreapta lui; iar ei de-a-stânga. ³⁴ Atunci va ieșe împărătul celor de-a-dreapta lui: ve-niș bine-cuvîntați părintelui meu, moșteniș împărăția care este gătită voii de la întemeerea lumei. ³⁵ Că am flămîndit, și mi-ați dat de am mânăcat; am însetat, și mi-ați dat de am băut; strein am fost și m'ați primit. ³⁶ Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercestat; în temniță am fost, și ați venit la mine. ³⁷ Atunci vor răspunde lui drepti dicînd: Doamne, când te-am vădut flămînd, și te am hrănit? Séu însetat, și și-am dat de aici băut? ³⁸ Séu când te-am vădut strein, și te am primit? Séu

gol, și te-am îmbrăcat; ³⁹ Seu în când te-am vădut bolnav, seu în temniță, și am venit la tine? ⁴⁰ Si răspundând împre-cât ați făcut unuia dintru acești frați ai mei prea mici, mie ați făcut. ⁴¹ Atunci va dice și celor de-a sănătății lui: Duceți-vă dela mine blestemăților în focul cel vecinic, carele este gătit diavolului, și fingerilor lui. ⁴² Că am flămândit, și nu mi-ați dat să mă-nânc; am însetat, și nu mi-ați dat să beau. ⁴³ Strein am fost, și nu m'ați primit; gol, și nu m'ați îmbrăcat; bolnav, și în temniță, și nu m'ați cer-cetat pre mine. ⁴⁴ Atunci vor răspunde și ei dicând: Doamne, când te-am vădut flămând, seu însetat, seu strein, seu gol, seu bolnav, seu în temniță, și nu am slu-jit tie? ⁴⁵ Atunci va răspunde lor, dic-când: Amin grăeșe voș: Intru cât n'ați făcut unuia dintru acești prea mici, miei miei n'ați făcut. ⁴⁶ Si vor merge aceștia în munca vecinică; iar dreptii în viață vecinică.

CAP. XXVI.

Pentru paștele legei; pentru ceea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dis Iuda de mir; pentru vinderea lui Christos; pentru cina cea de taină; pentru rugă-cineea lui Christos, și pentru prinderea lui; pentru ducerea lui Christos la Caiafa; pentru lepădarea lui Petru

¹ Si a fost când a săvârșit Iisus toate

cuvintele acestea, a dis învețăceilor săi.

² Și săt că după doă zile paștele vor fi,

și fiul omului se va da să se răstigniască.

³ Atunci său adunat arhiereii și căr-turarii și bărâni poporului, în curtea ar-hiereului ce se numia Caiafa. ⁴ Si sfat au făcut să prindă pe Iisus cu vicleșug și să-l omoare. ⁵ Si dicea: nu în ziua praz-nicului, ca să nu se facă turburare întru popor.

⁶ Iar fiind Iisus în Vitania, în casa lui Simon leprosul. ⁷ Venită la dênsul o femeie având un alabastru cu mir de mult preț, și l-a turnat pre capul lui, se-dând el. ⁸ Iar învețăceii vădând le-a

părut rău, dicând: pentru ce se făcu acasă pagubă? ⁹ Că se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor, ¹⁰ Iar Iisus știind, a dis lor: Pentru ce dați supărare femeier? Că bun lucru a făcut eu mine. ¹¹ Că pre săraci pururea fi aveți cu voi; Iar pre mine nu mă aveți pururea. ¹² Că vărsând aceasta mirul acesta pre corpul meu, spre îngroparea mea a făcut. ¹³ Amin grăesc voi: Oră unde se va predica evanghelia aceasta în toată lumea, dice-se-va și ce a făcut aceasta, întru pomenirea ei.

¹⁴ Atunci unul din cei doi-spre-dece, carele se numia Iuda Iscarioteanul, mergeând la arhierei, a dis lor: ce îmi veți da mie, și eu îl voi dă pre el voi; ¹⁵ Iar ei i-au pus lui trei-deci de arginti. ¹⁶ Si de atunci căuta vreme cu prilej că să-l dea pre el.

¹⁷ Iar în diua cea dintâi a azimilor, așa venit învățăcei la Iisus, dicând lui: unde voești să gătim ție să mânâncă paștele? ¹⁸ Iar el a dis lor: Mergeți în oraș la oarecine, și diceți lui: învățătorul dice, vremea mea aproape este, la tine voi să fac

paștele cu învățăceii mei. ¹⁹ Si așa făcut învățăcei precum le-a poruncit lor Iisus: și așa gătit paștele. ²⁰ Iar făcându-se seară, a sedut cu cei doi-spre-dece învățăcei ai sei.

²¹ Si mâncaând ei, a dis: Amin grăesc voi, că unul din voi va să mă vîndă. ²² Iar ei intristându-se foarte, așa început a dice lui: fiște-care dintr'ênsi: nu cumva ești sănătatea Doamne? ²³ Iar el răspundând a dis: Cela ce a întins cu mine mâna în blid, acela va să mă vîndă, ²⁴ Ci fiul omului va merge precum este seris pentru el; dar va îl omului aceluia prin carele fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui, de nu s-ar fi născut omul acela. ²⁵ Si răspundând Iuda cel ce l-a vîndut pre el a dis: nu cumva ești învățătorule? Dis-a lui: tu șissești. ²⁶ Deci mâncaând ei, luând Iisus pânea, și bine-cuvîntând a frânt, și a dat învățăceilor, și a dis: Luați mâncați acesta este corpul meu. ²⁷ Si luând parahul, și mulțamind, a dat lor, dicând: ²⁸ Beți dintru acesta totul, că acesta este sângele meu al legel cei nouă, carele

pentru mulți se varsă spre ertarea păcatelor. ²⁹ Că dic voi, că nu voi mai bea de acum dintru această roadă a viații, până în diua acea, când o voi bea pre aceasta cu voi nouă întru împărăția Tatâlui meu. ³⁰ Și dând laudă, a cîștî în muntele Maslinilor. ³¹ Atunci a ădis lor Iisus: Toți voi vă veți sminti întru mine în noaptea accasta. Că scris este: Bate-voi păstorii, și se vor rîsipi oile turmei. ³² Iar după ce voi merge, voi merge mai nainte de voi în Galilea. ³³ Și răspundând Petru, a ădis lui: deși toți se vor sminti întru tine; iar eu nici odată nu mă voi sminti. ³⁴ ăDis-a Iisus lui: Amin dic tie, că întru această noapte mai nainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine. ³⁵ ăDis-a Petru lui: de mi s'ar întembla și a muri împreună cu tine, nu mă voi lepăda de tine. Așijdereea încă și toți învățăcei au ădis. ³⁶ Atunci a venit împreună cu densusii Iisus în satul ce se numește Ghetsimani; și a ădis învățăceilor: Sedeți aici până voi merge să mă rog acolo. ³⁷ Și luând pre Petru și pre cei doi fii ai lui

Zevedeiū, a început a se întrista, și a se mahni. ³⁸ Atunci a ădis lor Iisus: întris- tat este sufletul meu până la moarte. ³⁹ Rămîneți aici, și priveghiați împreună cu mine. Și mergând puțin mai nainte, a cădut pre fața sa rugându-se și dicând: Părintele meu, de este cu putință, treacă de la mine paharul acesta; însă nu pre cum voesc eu, ci precum tu.

⁴⁰ Și a venit către învățăcei și i-a aflat pre densusii dormind, și a ădis lui Petru: Așa n'ați putut o oră a priveghia cu mine. ⁴¹ Priveghiați și vă rugați să nu intrați în ispătă; că Duhul este osârditor; iar corpul neputincios. ⁴² Iarăși a doa oară mergând s'a rugat, dicând: Părintele meu, de nu poate trece acest pahar de la mine, ca să nu-l bea pre el, fie voea ta. ⁴³ Și viind, i-a aflat pre densusii iarăși dormind, că era ochiul lor îngreuiat. ⁴⁴ Și lăsându-i pre ei, mergând iarăși s'a rugat a trea oară, același cuvint dicând. ⁴⁵ Atunci a venit la învățăcei și le-a ădis lor: Dormiți de acum și vă odihniți; iată s'a apropiat ora și fiul omului se va da în mâinile păcătoșilor;

⁴⁶ Sculați-vă să mergem; iată, s'a apropiat cela ce m'a vîndut. ⁴⁷ Si încă el grăa venit, și împreună cu el popor mult, cu săbi și cu fuști, trimiș de arhieci și de bîtrâni poporului. ⁴⁸ Iar cela ce l'vendu-se pre el, le-a dat lor semn, dicând: pre carele voi săruta, acela este, prin-deți-l pre el. ⁴⁹ Si îndatăși apropiinduse de Iisus, a dis: bucurăte învățătorul! Si l-a sărutat pre el. ⁵⁰ Iar Iisus a dis lui: Prietene, pentru ce ați venit? Atunci apropiinduse ei ați pus mânila pe Iisus și l-a prins pre el. ⁵¹ Si iată unul din cei ce erau cu Iisus întindându-și mâna și-a scos sabia sa; și lovind pre sluga arhiecului, i-a tăiat urechia lui. ⁵² Atunci a dis Iisus lui: Întoarce sabia ta în locul ei; că totuși cei ce scot sabie de sabie vor muri. ⁵³ Ați și separe, că nu pot a ruga acum pre tatăl meu, și să-mi pue mie înainte mai mult de cât doare-spre-dece legheoane de înger. ⁵⁴ Dar cum se vor umplea scripturile, care dic că aşa se cade să fie? ⁵⁵ Intr'aceiași oră a dis Iisus popoarelor: Ca la un tâlhar ați

ea și cu săbi și cu fuști să mă prin-deți pre mine? în toate dilele la voi ședeam, învățând în biserică, și nu m'atâi prins pre mine. ⁵⁶ Insă acestea toate s'aș făcut, ca să se pliniască scripturile profetilor; atunci învățăcei toți lăsându-l pre el, ați fugit. ⁵⁷ Iar ei prin-dețend pre Iisus l-a dus la Caiasa arhiecului, unde cărturari și bîtrâni erau adunați. ⁵⁸ Iar Petru mergea după el de departe, până la curtea arhiecului; Si intrând în lăuntru ședea cu slugile, să vadă sfîrșitul. ⁵⁹ Iar arhieci și bîtrâni, și tot sfatul, căuta mărturie mincinoasă asupra lui Iisus, ca să-l omoare pre el. ⁶⁰ Si n'aflat; și multe mărturii mincinoase viind de față, n'ați aflat; iar mai pe urmă viind doar mărturii mincinoase, ați dis. ⁶¹ Acesta a dis: pot să stric biserică lui Dumnezeu, și în trei dile să o zidesc pre deșna. ⁶² Si seculându se arhiecul, a dis lui: nimica nu răspundă? Ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶³ Iar Iisus tăcea; și răspundând arhiecul, a dis lui: juru-te pre Dumnezeu cel viu că să spui noi, de

ești tu Christos fiul lui Dumnezeu.⁶⁴ Dic
-a Iisus lui: tu ați dîs; însă dîc voi: De a
de a dreapta puterei, și viind pre norii ce-
riului.⁶⁵ Atunci arhierul și-a rupt ha-
nele sale dicând: că a hulit; ce ne mai
trebuesc alte mărturii? Iată acum atât a-
udit hula lui.⁶⁶ Ce vă pare voi? Iar ei
răspundând, ați dîs: vinovat este morții.
⁶⁷ Atunci ați scuipat în obrazul lui, și cu
pumnii l-ați bătut; iar alții îi da palme,
dicând:⁶⁸ Profetește noi Christoase, cine
este cel ce te-a lovit?⁶⁹ Iar Petru se-
dea afară în curte; și a venit la el o ser-
vă dicând: și tu erai cu Iisus Galileeanul.
⁷⁰ Iar el s'a lepădat înaintea tuturor, dic-
ând: nu știu ce dici.⁷¹ Și eșind el la
poartă, l-a vădut pre el alta, și a dîs
celor de acolo: și acesta era cu Iisus
Nazareanul.⁷² Și iarăși s'a lepădat
cu jurămînt: că nu știu pre omul acesta.⁷³ Iar preste puțin, apropiindu-se
cei ce sta, ați dîs lui Petru: adeverat
și tu dintr'ensi esti, că și graiul teu ar-
ătat te face pre tine.⁷⁴ Atunci a spus
put a se blestema și a sejura, că nu știu

pre omul acesta; și îndată cocoșu
a cântat.⁷⁵ Și și-a adus aminte Petru
de cuvenițul lui Iisus ce îi dîseseră lui:
Ca mai nămînte de a cânta cocoșul, de trei
ori te vei lepăda de mine, și eșind afară
a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

Pentru ducerea lui Christos la Ponțiu
Pilat; pentru Iuda ce s'a căit; pentru ju-
decata, ocara, bătaea, muncile, și răstigni-
rea; pentru cererea corpului Domnului
să se îngrăpe, și pentru strelarii mor-
mîntului.

¹ Iar dacă s'a făcut duă, sfat ați
făcut toti arhierii, și bătrâni poporului
asupra lui Iisus, ca să-l omoare pre ei.
² Și legându-l pre dênsul, l-a dus și l-a
dat domnului Ponțiu Pilat.

³ Atunci vădând Iuda cel ce l-a vîndut
pre el, că s'a judecat spre moarte
căindu-se a întors căi trei deci de argin-
ți și furise lor și bătrânilor, dicând:⁴ Gre-
șit am de am vîndut sânge nevinovat.

Iar eī ī-aū dis: ce este noi? tu ve
vedea. ⁵ Si aruncānd argintii în bis-
erică, s'a dus de acolo, și mergēnd s'a
spânzurat. ⁶ Iar arhierei luānd argintii
aū dis: nu se cuvine a-i pune pre a-
de sănge este. ⁷ Si sfat facēnd aū cum-
pērat cu eī tērina olarului, pentru in-
numit tērina aceea, tērina săngelui, pāmā
în diua de astă-dī. ⁸ (Atunci s'a plinit
ceea ce s'a dis prin profetul Ieremia
ce dice: Si a luat trei-deci de arginti,
prețul celuī prețuit, carele s'a prețuit
de fiil lui Israel, ¹⁰ Si i-a dat pre ei
pre tērina olarului, precum mi-a spus
mie Domnul). ¹¹ Iar Iisus sta înaintea
dregētoriuluī: și i-a întrebat pre elū
dregētoriul, dicēnd: tu ești împēratul
Iudeilor? Iar Iisus a dis luī: Tu dici.
¹² Si cānd graia asupra lui arhierei și bē-
trāni nimic nu rēspundea. ¹³ Atunci
a dis Pilat lui: nu audi căte mărturi-
sesc asupra ta? ¹⁴ Si nu i-a rēspuns lui
la nicī un cuvēnt, cāt se mira dregētoriul
foarte. ¹⁵ Iar la praznic avea obiceiū

dregētoriul să slobodiască poporulū un
vinovat, pre carele vrea el. ¹⁶ Si avea
atunci un vinovat vestit ce se numia
Varavva. ¹⁷ Deci adunându-se el a dis
lor Pilat: Pre care voiți să vē slo-
bozesc voi? Pre Varavva, său pre
Iisus ce se dice Christos? ¹⁸ Că știa
că pentru pizmă l-aū dat pre elū.
¹⁹ Si ședēnd el pre scaunū la ju-
decata, a trimis la dēnsul femeea lui
că multe am pătimit astă-dī în
vis pentru dēnsul. ²⁰ Iar arhiereii și bē-
trāni aū plecat pre popor ca să ceară
pre Varavva, iar pre Iisus să-l piardă.
²¹ Si rēspundēnd dregētoriul a dis lor:
pre carele voiți dintr'amēndoī să vē slo-
bozesc voi? Iar eī a dis: pre Varavva.
²² Dis-a lor Pilat: dar ce voi face lui Ii-
sus ce se dice Christos? Dis-aū lui toți:
să se rēstigniască. ²³ Iar drēgētoriul a
dis: dar ce rēu a făcut? Iar eī mai vē-
tos striga, dicēnd: să se rēstigniască.
²⁴ Deci vēdēnd Pilat că nimic nu folosește,
ci mai multă gâlceavă se face, luānd
apă, și-a spălat mâinile înaintea popo-

rului, dicând: nevinovat sănt de săn-dea.²⁵ Si răspundând tot poporul, a dis-
fectorilor noștri.²⁶ Atunci le-a sloboduit lor pre Varavva; iar pre Iisus bătându-l l-a dat să se răstigniască.

²⁷ Atunci ostașii dregătorului, ducând pre Iisus în divan, adunat-ău la dênsul toată mulțimea ostașilor,²⁸ Si dezbrăcându-l pre el, l-au îmbrăcat cu hlamidă roșie.²⁹ Si impletind cunună de spini, au pus în capul lui, și trestie în dreapta lui, și îngenunchind înaintea lui, și batea joc de el, dicând: Bucurăte Impăratul Iudeilor!³⁰ Si scuipând asupra lui, au luat trestia, și îl batea pre el preste cap.³¹ Si dacă l-au batjocorit pre dênsul, au dezbrăcat de pre el hlamida, și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre dênsul să-l răstigniască.³² Iar esind afară, au aflat pre un om Cirinean anume Simon, pre acesta l-au silit să duca crucea lui.

³³ Si viind la locul ce se numește Golgota, carele se dice locul căpaținei,³⁴ I-a

dat lui să bea oțet amestecat cu fier;
și gustând, nu vrea să bea.³⁵ Iar după
ce l-au răstignit pre el, au împărțit hainele lui, puind sorti; ca să se plinia
scă cea ce s'a dis de profetul: Împăr-
țit-ău hainele mele lor, și pentru cămașa
mea au aruncat sorti.³⁶ Si sedând îl pă-
zia pre el acolo.³⁷ Si au pus deasupra
capul lui vina lui scrisă: Acesta este
Iisus Impăratul Iudeilor.³⁸ Atunci au
răstignit împreuna cu dênsul doi tâlhari:
unul de-a-dreapta și altul de-a-stânga
³⁹Iar cei ce trecea îl hulia pre dênsul
elând cu capetele sale, și dicând:
⁴⁰Cela ce strici biserică, și în trei dile
o zidești, mânțuește-te pre tine însuți;
de esti fiul lui Dumnezeu, pogorâ-te-
de pre cruce.⁴¹ Asijdereea încă și ar-
hieriei batjocorindu-l, împreună cu car-
turarii și cu bêtărâni, și cu farisei, dicea:
⁴²Pre altii a mânuit, iar pre sine nu poa-
te să se mânuiască; de este împăratul
lui Israil, pogoreare-se acum de pre cruce
și să credem într'ensul.⁴³Nădăduia spre
Dumnezeu; izbăvească-l acum pre dênsul,
de îl voește pre el, Că a dis:

că fiul lui Dumnezeu sănătatea și tâlharii cei ce era împună cu el răstigniți, îl ocăria pre el.⁴⁵ Iar dela a sebea oră, întunerile s'a făcut preste tot pămîntul, până la a nouă oră.⁴⁶ Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas mare, dicând: Ili, Ili, Lima Savalhanii: adeca: Dumnezeul meu, Dumnezeul meu căci m'ăi lăsat.⁴⁷ Iar oare-cărri din cei ce sta acolo audind, dicea: că pre Ilie strigă acesta.⁴⁸ Si îndată alergând unul dintr-înșii, și luând un burete, l-a umplut de oțet, și puindu-l într-o trestie, l-a adăpat pre el.⁴⁹ Iar cei-lalți dicea: lasă să vedem, ați veni-va Ilie ca să-l măntuiască pre el?⁵⁰ Iar Iisus iarăși strigând cu glas mare, și-a dat Duhul.⁵¹ Si iată catapeteasma bisericăi s'a rupt în doă, de sus până jos; și pămîntul s'a cutremurat, și picturile s'a despicat.⁵² Si mormânturile s'a deschis; și multe corpurile ale sănătilor ce adormise, s'a sculat.⁵³ Si eșind din mormânturi, după invierea lui, a venit în sânta cetate și s'a arătat multora.⁵⁴ Iar sutașul, și cei ce era împreună cu el

păzind pre Iisus, vădând cutremurul și cele ce s'aui făcut, s'aui înfricoșat foarte deacă: adevărat fiu al lui Dumnezeu a fost acesta.

⁵⁵ Si era acolo și femei multe de de parte privind, care mersese după Iisus din Galilea, slujind lui.⁵⁶ Intre care era Maria Magdalina, și Maria mama lui Iacob, și a lui Iosif, și mama filor lui Zevedei.

⁵⁷ Iar făcându-se seară, a venit un om bogat din Arimatea, numele lui Iosif, carele și el fusă învățăcel al lui Iisus.⁵⁸ Acesta viind la Pilat, a cerut corpul lui Iisus.⁵⁹ Atunci Pilat a poruncit să se dea corpul; și luând Iosif corpul, l-a înfașurat în giulgiu curat.⁶⁰ Si l-a pus pre el într-un mormânt nou al seu, pre carele îl săpase în piatră, și prăvălind o piatră mare pre ușa mormântului, s'a dus.⁶¹ Si era acolo Maria Magdalina, și ceea-laltă Marie, seând în preajma mormântului.⁶² Iar a doua zi, carea este după Vineri, s'aui aduuat arhiceii, și fariseii la Pilat, dicând.⁶³ Doamne, adusu-ne-am

aminte că înșelătoriul acela a dis, în-
că fiind viu: după trei dile mă vom
scula. ⁶⁴ Deci poruncește să se întără-
scă mormântul pașii a treia și; ca
nu cuinva viind învețacii lui noaptea,
să-l fure pre el; și să dică poporului
că s'a sculat din morți; și va fi rătaci-
rea cea de apoi mai rea de cât cea din-
tâi. ⁶⁵ Dis-a lor Pilat: aveți custodie;
mergeti de întărîți cum știți. ⁶⁶ Iar ei
mergând, au întărît mormântul, pecet
luind piatra, împreună cu custodia.

CAP. XXVIII.

Pentru învierea Domnului; pentru cercetarea femeilor la mormânt; pentru străjui mormântului ce aș fost marturie învierei; pentru arătarea lui Christos apostolilor și femeilor, în Galilea.

¹ Iar Sâmbătă târziu, întru ceea ce lumina spre una din Sâmbete, aă venit Maria Magdalina și ceea-lalta Marie, să vadă mormentul. ² Si iată cutremur

— 129 —

gînd ele, iată unii din strejari viind
în cetate, aă vestit arhieilor toate ce-
le ce s'aă făcut. ¹² Si adunându-se îm-
preună cu bătrâniș, și sfat făcând, ar-
¹³ Diceți, că învățacei lui noaptea viind
l-aă furat pre el dormind noi. ¹⁴ Si
de se va audi aceasta la dregătorul,
noi îl vom potoli pre el, și pre voi fară
de grija vă vom face. ¹⁵ Iar eî luând
argintii, aă facut cum i-aă învățat.
Si s'a vestit cuvîntul acesta între în-
dei, până astă-dî.

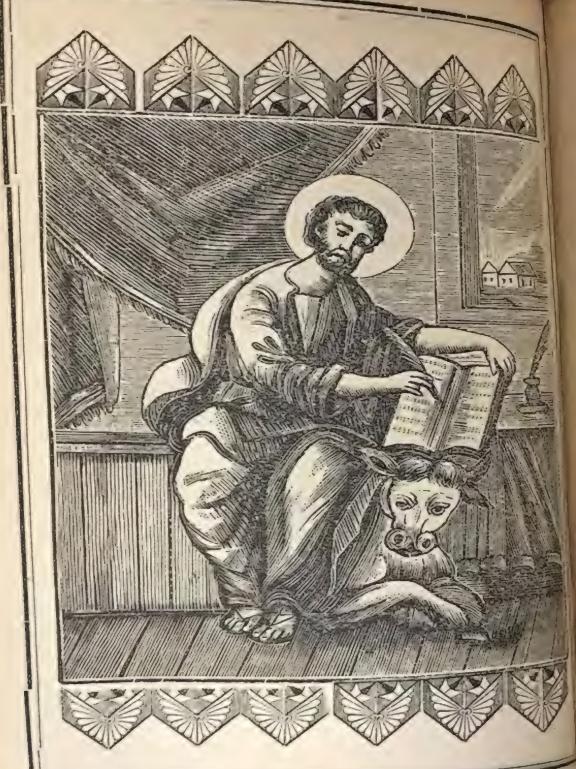
¹⁶ Iar cei un-spre-dece învățacei aă
mers în Galilea, în muntele unde le-a
poruncit lor Iisus. ¹⁷ Si vădîndu-l pre el
s'aă închinat lui; Iar unii s'aă indoit. ¹⁸ Si
apropindu-se Iisus le-a grăit lor, dicând:
Datu-mi-s'a toată stăpânirea, în ceriu și
pre pămînt. ¹⁹ Drept aceea mergînd,
învățați toate neamurile, botezându-i
pre ei în numele Tatălui, și al Fiului,
și al săntului Duh. ²⁰ Învățându-l pre-
dînsii să păzască toate câte am porun-
cit voi. Si iată, eă cu voi sănt în toate
dilele, până în sfîrșitul veacului.

~~~~~ ♫ AMIN ♫ ~~~

EVANGHELISTUL MARCU

SANTA EVANGHELIE
CEA DE LA
MARCU
CAP. I.

Pentru Ioan când a botezat pre Domnul în Iordan; pentru chemarea lui Petru și alui Andrei, și a filor lui Zevede; pentru cel ce se îndrăcia; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s-au vindecat de feliuri de boale; pentru leprosul.

¹ Inceperea Evangheliei a lui Iisus Christos fiul lui Dumneșteu. ² Precum s'a scris în profeti: Iată, eu trimit pre îngerul meu înaintea fetii tale, carele vagiti calca ta înaintea ta. ³ Glasul celuī

ce strigă în pustie: gătiș calea Dom-nuluī, drepte facetă cărările lui. ⁴ Era Ioan Botezând în pustie și predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁵ Si mergea la dênsul toată laturea Ierusalimnenii, și se boteza în rîul Iordanului dela dênsul, mărturisindu-și păcatele sale. ⁶ Si era Ioan îmbrăcat cu peri de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui, și mâncă acride și miere sălbatică. ⁷ Si predica dicând: vine după mine cel mai tare de cât mine, căruia nu sînt vrednic plecându-mă să-ă desleg cureaă încălțămintelor lui. ⁸ Eș adică v'am botezat pre voi cu apă; iar acela vă va boteza pre voi cu Duh sănt.

⁹ Si a fost în dilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a botezat de la Ioan în Iordan. ¹⁰ Si îndată-și eșind din apă, a vădut ceriurile deschise, și Duhul ca un porumb pogorându-se preste dênsul. ¹¹ Si glas a fost din ceriuri: Tu ești fiul meu cel iubit întru carele am bine-voit.

¹² Si îndată l-a scos pre dênsul Duhul în pustie. ¹³ Si era acolo în pustie patru-deci de dile, ispitindu-se de satana; și era cu fiarèle; și îngeri slujă lui. ¹⁴ Si după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galilea, predicând evanghelia împărației lui Dumnezeu. ¹⁵ Si dicând: Că s'a plinit vremea, și s'a apropiat împărația lui Dumnezeu, pocăjivé, și credeți în evanghelie. ¹⁶ Si umblând pre lângă marea Galileei, a vădut pre Simon, și pre Andrei fratele lui, aruncând mreja în mare; (că erau pescari). ¹⁷ Si le-a dis lor Iisus: Veniți după mine, și vă voi face pre voi a fi vînători de oameni. ¹⁸ Si îndată-și lăsându-și mrejile aș mers după dênsul. ¹⁹ Si de acolo mergând mai naînte puțin, aș vădut pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan, fratele lui, dregându-și și ei mrejile în corabie. ²⁰ Si îndată-și i-a chemat pre dênsii; și lăsând pre tatăl lor Zevedei, în corabie împreună cu naîmisi, s'aș dus după dênsul. ²¹ Si a intrat în Caper-naum, și îndată Sâmbăta intrând în Sina-

gogă, înveță. ²² Si se spăimânta toți de învețatura lui, că era învețându-i pre cí ca cela ce are putere; iar nu ca că turarii.

²³ Si era în Sinagoga lor un om căsă, ce este noi și tie Iisuse Nazareanule? Aí venit să ne pierdî pre noi? Te știu pre tine cine ești: sănțul lui Dumnezeu. ²⁴ Iar Iisus l-a certat pre el, grăind: Tacă și ești dintr'ensi. ²⁵ Si l-a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigând cu glas mare, a eșit dintr'ensi. ²⁶ Si s'a spăimîntat toti, că se întreba între sine grăind: Ce este acesta? Ce este această învețatură nouă? Că cu stăpânire poruncesc și duhurile celor necurate, și îl ascultă pre denisul. ²⁷ Si a eșit îndată vestea lui în toată lăturea Galileei.

²⁸ Si îndată eșind din Sinagogă, a venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan. ²⁹ Iar soacra lui Simon zăcea aprinsă de friguri; și îndată a spus lui pentru denisa? ³⁰ Si viind o rădicat pre ea, apucându-o de mână,

și o au lăsat pre denisa frigurile îndată, și slujia lor. ³¹ Iar făcânduse seară, când apunea Soarele, aducea la denisul pre toți bolnavii, și îndrăciții. ³² Si toată cetatea era adunată la ușă. ³³ Si a vindecat pre mulți carii pătiunia rěu de multe feluri de boale, și mulți draci a gonit, și nu lăsa să grăiască draci, că știa că el este Christos. ³⁴ Si a doia și foarte de noapte scunduse a eșit, și s'a dus în loc pusătiu, și acolo se ruga. ³⁵ Si a mers după el Simon, și cei ce era cu el. ³⁶ Si găsindu-l pre denisul, i-a dis lui: că toți te cauți. ³⁷ Si a grăit lor: Să mergem în orașele și în satele ce sunt mai aproape, ca să predic și acolo; că spre aceasta am venit. ³⁸ Si predica în adunările lor, în toată Galilea, și draci scoate. ³⁹ Si a venit la denisul un lepros, rugându-l pre el, și îngenunchind înaintea lui, și dicând lui: că de vrei vrea să mă curățești pre mine. ⁴⁰ Iar lui Iisus făcându-i-se milă, a tins mâna să îl să atins de el și i-a dis lui: Voesc, curățete. ⁴¹ Si dicând el, îndată s'a depărtat.

dela dênsul lepra, și s'a curățit.⁴³ Si râs-
du-se cătră dênsul numai de căt-
slobodit pre el.⁴⁴ Si i-a dis lui: Ve-
nimenui nimic să nu spui; ci mergi de
te arată Preotului, și du pentru eur-
tenia ta, cele ce a poruncit Moisi, în-
tru mărturie lor.⁴⁵ Iar el eșind a început
predica multe, și a vesti cuvîntul, căt nu-
mai putea el de față să între în cetate, și
era afară în locuri pustiș, și venia la el de
pretutindinea.

CAP. II.

Pentru slăbănegul ce se purta de pe-
tru; pentru Iisus când a mâncat cu re-
meșii; pentru învețăcei când smulgea și
ce Sâmbăta.

¹ Si aū intrat iarăși în Capernam
după câte-va dile; și s'a audit că este
în casă. ² Si îndată s'aū adunat mul-
ti căt nu mai putea încăpea nicăi pre lângă-
ușă. Si grăia lor cuvîntul. ³ Si a ve-
nit la el aducend un slăbăneg, carele

se purta de patru. ⁴ Si neputend ei
a se aprobia de el pentru popor, a
descoperit casa unde era, și spârgînd
aū pogorît patul în carcelă zacea slă-
bănegul. ⁵ Iar Iisus vîdînd credința
lor, a dis slăbănegului: Fiule, iartă-ți-se
tie păcatele tale. ⁶ Si era acolo unii
din căturari ședînd, și cugetând întru
inimile sale. ⁷ Ce acesta aşa grăește
hule? Cine poate a erta păcatele, fără
numai unul Dumnezeu? ⁸ Si îndată cu-
noscînd Iisus cu Duhul său, că aşa
cugeta aceia întru sine, le-a dis lor:
Ce cugetați acestea întru inimile voas-
tre? ⁹ Ce este mai lesne, a dice slăbănegu-
lui: Iartă-ți-se tie păcatele, său a dice:
scoală, și îți rădică patul teu, și umblă?
¹⁰ Ci ca să știți că putere are fiul omu-
lui pre pămînt a erta păcatele; (a dis
slăbănegului.) ¹¹ Tie dic: Scoală, și
îți rădică patul teu, și mergi la casa
ta. ¹² Si s'a sculat îndată, și rădicân-
du-și patul, a eşit înaintea tuturor, căt
se spăimânta toți, și lăuda pre Dum-
nezeu, dicînd: că nici odată nu am vă-

¹³ Si a eșit iarăși la mare, și totă multimea venia la el, și îi învăța pre dênsii. ¹⁴ Si trecând a vădut pre Levi lui Alfeu ședînd la vamă, și i-a dîs a mers după dênsul. ¹⁵ Si a fost când a sedut în casa lui, și mulți vameșii și păcătoșii, șdeea împreună cu Iisus, și cu învățăcei lui; că era mulți, și mergea după el. ¹⁶ Iar cărturarii și farisei vădîndu-l pre el că mânâncă cu vameșii și cu păcătoșii, au dîs învățăcelor lui: ce este că cu vameșii și cu păcătoșii mânâncă și bea? ¹⁷ Si audind Iisus, a dîs lor: N'ați trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi, că nu am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁸ Si era învățăcei lui Ioan, și a fariseilor cari postiau. Si au venit și au dîs lui: pentru ce învățăcei lui Ioan și a fariseilor postesc; iar învățăcei tei nu postesc? ¹⁹ Si a dîs lor Iisus: Ați doară pot fi în nunte să postiască până când este mirele cu dênsii? Câtă vreme au pre Mirele cu ei, nu pot să pos-

tiască. ²⁰ Iar vor veni dile, când se va luna de la dênsii Mirele, și atunci vor posti întru acele dile. ²¹ Si nimene nu coase petic de pânză nouă la haină veche; iar de nu, își ia plinirea lui cel nouă de la cea veche, și mai rea spărțură se face. ²² Si nimene nu pune vin nou în foii vechi; iar de nu, sparge vinul cel nou foii, și vinul se varsă, și foii pier; ci vinul nou în foii noi se cuvine să se pună.

²³ Si a fost când mergea el Sâmbăta prin semănături, și a început învățăcei lui a face cale smulgînd spicile.

²⁴ Iar farisei au dîs lui: vedî ce fac Sâmbăta, ce nu se cuvine? ²⁵ Iar el a dîs lor: Ați nică o dată n'ați cetit ce a făcut David, când a avut lipsă, și a fămândit el și cei ce era cu dênsul? ²⁶ Cum a intrat în casa lui Dumnedeu, și pânile punerei înainte le-a mâncat, care nu se cădea să le mânânce, fără numai preoților, și a dat și celor ce era împreună cu el. ²⁷ Si a dîs lor: Sâmbăta pentru om s'a făcut; iar nu omul

pentru Sâmbătă. ²⁸ Drept acea domn este fiul omului și al Sâmbetei.

CAP. III

Pentru cel ce avea mâna uscată; pentru alegerea Apostolilor; pentru mumă și frați.

¹ Si a intrat iarăși în Sinagoga; și era acolo un om având mâna uscată. ² Si îl pândia pre dênsul de îl va vindeca pre el Sâmbăta, ca să-l vinuiască pre el. ³ Si a qis omului celuī ce avea mâna uscată: rădică-te în mijloc. ⁴ Si a qis lor: Se cuvîne Sâmbăta a face bine, séu a face rău? Suflet a măntui, séu a pierde? Iar ei tăcea. ⁵ Si căntând spre ei cu mânie, întristându-se pentru împetritirea inimii lor, a qis omului: Intinde-ți mâna ta, și o a întins și a venit mâna lui la starea cea din-tăi sănătoasă ca și ceealaltă.

⁶ Si eșind farisei, fndată aū făcut sfat cu Iordanii împotriva lui, ca să-l piar-

dă pre dênsul. ⁷ Iar Iisus s'a dus cu învățăcei seî către mare, și după dênsul aū mers multime multă din Galilea, și din Judea. ⁸ Si din Ierusalim, și din Idumea, și din ceea parte de Iordan și cei d'imprejurul Tiruluī și al Sidonului, multime multă, auqind câte făcea, au venit cătră dênsul. ⁹ Si a qis învățăcelor seî, ca să stea corăbioara aproape de el pentru popor ca să nu-l împresore pre el. ¹⁰ Că pre mulți a vindecat cât năvălia spre el, ca să se atingă de dênsul cătă aveau chinuri. ¹¹ Si duhurile cele necurate când îl vedea pre el, cădea înaintea lui și striga, grăind: că tu ești fiul lui Dumnezeu. ¹² Si mult iu certă pre dênsi ca să nu-l facă arătat pre el.

¹³ Si s'a suit la munte, și a chiemat pre carii a vrut el însuși, și a venit la dênsul. ¹⁴ Si a făcut doi-spre-dece ea să fie cu el, și să-î trimîtă pre dênsi să predice. ¹⁵ Si să aibă putere a vindeca boalele, și a gonii draci. ¹⁶ Si a pus lui Simon numele Petru. ¹⁷ Si pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan

fratele lui Iacob. (Si le-a pus lor
amele Voanerghes, adică fiș tunetului,
¹⁸ Si pre Andrei, și pre Filip, și pre Var-
tolomei, și pre Matei, și pre Toma
și pre Iakov al lui Alfeu, și pre Tadeu
și pre Simon Cananitul. ¹⁹ Si pre Iuda
Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre-
el.

²⁰ Si a venit în casă. Si iarăși s'a adunat poporul cât nu putea ei nici pâne să mânânce. ²¹ Si audind cei ce erau despre dênsul, aă eșit să-l apucă pre el, că grăia, că nu 'și este în fire.

²² Si căturarii cei ce se pogorise din Ierusalim, dicea, cum că Veelzevul are, și cum că cu domnul dracilor se poate draci. ²³ Si chiemându-i pre dênișii, în pilde grăia lor: cum poate satana să scoată pre satana? ²⁴ Si dacă împărăția se va împerechia între sine, nu poate să stea împărăția aceea. ²⁵ Si dacă casa se va împerechia între sine, nu poate să stea casa acea. ²⁶ Si daca satana s'a sculat însuși asupra sa, și s'a împerechiat, nu poate să stea, ci are sfîrșit. ²⁷ Nimene nu poate să jefuiască

vasele celui tare, intrând în casa lui, de nu va lega întâi pre cel tare; și atunci va jefui casa lui.

²⁸ Amin grăesc voî, că toate păcatele se vor erta filor oamenilor, și hulele ori căte vor huli. ²⁹ Iar cine va huli împotriva săntului Duh, n'are ertare în veac, ci este vinovat judecăței de vecl. ³⁰ (Pentru că dicea: duh necuratare.) ³¹ Deci aă venit frații și mama lui, și stând afară, aă trimis la el, chiemându-l pre dênsul. ³² Si ședea poporul împrejurul lui, și aă dis lui: Iată mama ta și frații tei, și surorile tale afară, te caută pre tine. ³³ Si a răspuns lor, grăind: Cine este mama mea și frații mei? ³⁴ Si căutând la cei ce ședea împrejurul lui, a dis: Iată mama mea și frații mei. ³⁵ Că ori cineva va face voia lui Dumneșteu, acela fratele meu, și sora mea, și mama mea este.

CAP. IV.

*Pentru pilda seminței; pentru certarea
vîntului și a mărei.*

¹ Si iarăși a început a învăța lângă mare; și s'a adunat la dênsul popor mult, cât a intrat el în corabie, și a scăzut pre mare; și tot poporul sta preuscat lângă mare. ² Si îi învăța pre dênsii în pilde mult; și grăia lor intru învățatura sa, ³ Ascultați: Iată, a este semănătoriul să sémene. ⁴ Si a fost când semăna, una adecă a cădut lângă cale, și a venit paserile și o au mânecat pre dênsa; ⁵ Iar alta a cădut pre petriș, unde n'avea pămînt mult și îndată a răsărit, pentru că n'avea pămînt adênc. ⁶ Deci răsăind soarele s'a pălit, și pentru că n'avea rădăcină s'a uscat. ⁷ Iar alta a cădut în spinii, și s'a înălțat spinii, și o au înecat, și n'a dat rod. ⁸ Iar alta a cădut în pămînt bun, și a dat roadă înălțându-se și crescend; și au adus una trei-deci, iar alta sése-deci, iar alta, o sută. ⁹ Si dicea lor: Cela ce are urechî de audît, audă,

¹⁰ Iar când a fost deosebi, l-aு intrebat pre el de pilda cei ce era lângă el împreună cu cei doi-spre-dece. ¹¹ Si le-a dis lor: Voî s'a dat a ști taina Impeărătiei lui Dumnezeu; iar celor de afară toate în pilde sănăt lor. ¹² Ca pri-vind să priviască, și să nu vadă; Si a uđind să audă, și să nu înțeleagă; ca nu cumva să se întorcă și să se ierte lor peccatele. ¹³ Si le-a dis lor: Aу nu știți pilda aceasta? Si cum veți înțelege toate pildele? ¹⁴ Semănătoriul seamănă cuvîntul. ¹⁵ Si aceștia sănăt cei de lângă cale, unde se seamănă cuvîntul; și când îl aud îndată vine satana, și ia cuvîntul carele este seamnat întru inimile lor. ¹⁶ Si aceștia sănăt asijderea cei ce se seamănă pe petriș, cari aud cuvîntul, îndată cu bucurie îl primese pre el. ¹⁷ Si nu au rădăcină întru sinești, ci sănăt păna la o vreme; după acea facîndu-se necaz, sănăt goană pentru cuvînt, îndată se smintesc. ¹⁸ Si aceștia sănăt cei ce se seamănă în spini, cari aud cuvîntul; ¹⁹ Dar grijile veacului acestuia, și înșelăciunea bo-

gătiei, și pofta celor alalte întrând, în-
neacă cuvîntul, și se face neroditoriuñ.
²⁰ Si aceştia sînt cei semănăti în pămînt
bun, cari aud cuvîntul, și îl primesc,
și aduc roadă, unul trei-deci, iar al-
tul sese-deci, iar altul o sută. ²¹ Si
dicea lor: Añ doară făclia vine ca să
se pună supt obroc, său supt pat? Añ
nu ca să se pună în sfeșnic? ²² Că nu
este ceva tăinuit, care să nu se vădească;
nici a fost ascuns, ci ea să vie
întru, arătare. ²³ De are cineva urechî de audît audă.

²⁴ Si dicea lor: Vedeþi de audît; cu
ce măsură măsurăti, se va măsura voî
și se va adăoga voî celor ce audît.
²⁵ Că cel ce are, i-se va da lui; iar cel
ce n'are, și ce are, i-se va lua dela dênsul.
²⁶ Si dicea: Aþa este și împărþia lui
Dumneþeu, în ce chip este dacă arun-
că omul sémânta în pămînt. ²⁷ Si doarme
și se scoală noaptea și diþa, și sémânta
rësare și crește cum nu știe el. ²⁸ Că
pămîntul din sine rodește, întai iarbă,
apoï spic, după acea deplin grîu în
spic. ²⁹ Iar când se coace rodul, îndată

trimite secerea, că a sosit secerișul.
³⁰ Si dicea: Cui vom asemăna împăr-
þia lui Dumneþeu, său cu ce pildă o
vom potrivi pre ea? ³¹ Ca grăuntul
de muștar, carele când se seamănă
în pămînt, este mai mic de cât toate
semîntele pămîntului. ³² Si dacă se
seamănă, crește, și se face mai mare
de cât toate buruenile, și face ramuri
marî cât sub umbra lui pot să locu-
ască paserile ceriuluñ. ³³ Si cu pilde
ca acestea multe grăia lor cuvîntul,
precum putea a audî. ³⁴ Iar fără de
pilde nu grăia lor, iar deosebi înveþă-
ceilor seî le deslegă toate.
³⁵ Si a diþ lor, în diúa acea, făcîndu-
se seară: să trecem de ceea parte.
³⁶ Si lăsând el poporul l-a luat pre dênsul
aþa precum era în corabie; și era
și alte corăbiî cu dênsul. ³⁷ Si s'a fă-
cut vîfor mare de vînt; iar valurile
întra în corabie, cât mai se umplea ea.
³⁸ Si el era la cîrmă dormind pre că-
pătai; și l-aû deșteptat pre el, și i-aû
grîjă că perim? ³⁹ Si sculându-se a-

certat vîntul, și a dîs mărei: tacî, în
cetează; și a statut vîntul, și s'a făcut
tetei așa fricoși? Cum nu aveți credin-
ță? ⁴⁰ Si s'a ū înfricosat cu frică mare
și grăia unul către altul: oare cine es-
te acesta? Că și vîntul și marcea îl as-
cultă pre el.

CAP. V.

*Pentru Legheon; pentru sfica mai-mare
lui Sinagogei; pentru ceea ce îi curgea sânge.*

¹ Si a venit de ceea parte de mare,
în laturea Gadarenilor. ² Si eșind el
din corabie, îndată l-a întimpinat pre
el un om din mormânturi cu duh ne-
curat; ³ Carele avea locuința în mor-
mânturi, și nicăi cu lanțuri de fier ni-
menea nu putea să-l lege pre el. ⁴ Pen-
tru că de multe ori fiind legat cu o-
bezii și cu lanțuri de fier, se rupea de el
lanțurile, și obezile se sfărâma, și ni-
menea nu putea să-l domoliască pre
dânsul. ⁵ Si pururea noaptea și diua

era prin munti și prin mormânturi strî-
gând, și tăindu-se de petre. ⁶ Iar vă-
dând pre Iisus de departe, a alergat și
i-s-a închinat lui. ⁷ Si strigând cu glas
mare, a dîs: ce este mie și tie Iisuse
fiule al lui Dumnezeu celui înalt? Ju-
ru-te pre tinere cu Dumnezeu, să nu mă
muncești pre mine. ⁸ Căci grăia lui:
Ești duh necurat din om. ⁹ Si l-a în-
trebat pre el: Cum îți este numele? Si-a
răspuns, dicând: Legheon 'mă este nu-
mele, că mulți sănătem. ¹⁰ Si îl ruga pre el
mult ca să nu-i trimiță pre dânsii afă-
ră din laturea acea. ¹¹ Si era acolo
lângă munte, o turmă mare de porci
păscând. ¹² Si l-a rugat pre dânsul to-
ți dracii, dicând: trimite-ne pre noi în
porci să intrăm într'ensi; și i-a slo-
bodit pre ei Iisus îndatăși. ¹³ Si eșind
duhurile cele necurate au intrat în por-
ci; și s'a pornit turma de pre tărmură
în mare (și era ca la doar miș), și s'a ū
înecat în mare. ¹⁴ Iar cei ce păstera porci
au fugit, și au vestit în cetate și în
sat; și au eșit să vadă ce este ceea ce
s'a făcut. ¹⁵ Si au venit cătră Iisus, și

aă vădut pre cel ce fusăse îndrăcit, dênd îmbrăcat și întreg la minte, pre cel ce avusăse legheonul, și s'aă spăduse ce s'a făcut celui îndrăcit, și pre dênsul, ca să iasă din hotarele lor.

¹⁸ Si întrând el în corabie, îl ruga pre el cela ce fusăse îndrăcit, ca să fie cu dênsul. ¹⁹ Iar Iisus nu l-a lăsat pre el ci 'i-a dîs lui: Mergi în casa ta către ai tei, și vestește lor căte ți-a făcut ție Domnul, și te-a-miluit. ²⁰ Si s'a dus, și a început a predica în Decapoli, căte a făcut Iisus lui, și toti se minuna.

²¹ Si trecând Iisus în corabie iarăși de ceea parte, s'a adunat popor mult la el, și era lângă mare. ²² Si iată a venit unul din mai-marii Sinagoge, cu numele Iair. ²³ Si vădându-l pre dênsul, a cădut la picioarele lui. Si îl rugă pre dênsul mult dicând: Că fiea mea spre sfîrșit este; vino, de îți pune mânila pre dênsa, ca să se mantuiască, și să trăiască. ²⁴ Si a mers cu dênsul,

²⁵ Si după dênsul a mers popor mult și îl impresura pre el. (Si o femee-vare-care fiind întru curgerea sănge-lui de doi-spre-dece ani; ²⁶ Si multe pătimind dela mulți doctori, și chel-tiindu-și toate cele ce avusăse, și nimic folosindu-se, ci mai vîrtos spre mai reū viind. ²⁷ Auind pentru Iisus, viind între popor din 'napoīs'a atins de haina lui. ²⁸ Că dicea: că măcar de hainele lui de mă voi atinge, mă voi măntui. ²⁹ Si îndatăși a secat izvorul săngelui ei, și a simțit cu corpul că s'a vindecat de boala. ³⁰ Si îndatăși Iisus cunoscând întru sineși puterea ce a eşit din el, intorcându-se către popor a dîs: Cine s'a atins de hainele mele? ³¹ Si aă dîs lui învățăcei: Vedî poporul îmbulzindu-te, și dici: cine s'a atins de mine? ³² Si căuta împrejur să vadă pre ceea ce a făcut aceasta. ³³ Iar femeea înfricoșându-se și tremurând, știind ce s'a făcut ei, a venit, și a cădut înaintea lui, și i-a spus lui tot adevărul. ³⁴ Iar el a dîs ei: Fiică

credința ta te-a măntuit, mergi în pace,
și fi sănătoasă de boala ta.)
³⁵ Încă grăind el a venit de la mai-mare-
le Sinagogeī, dicând: că fiica ta a murit,
ce mai superi pre învățătorul? ³⁶ Iar î-
sus îndată ce a audit cuvântul ce s'a gră-
it, a dîs mai-marelui Sinagogeī: Nu te
teme, crede numai. ³⁷ Si nu a lăsat pre-
nici unul să meargă după dênsul, fără
numai pre Petru, și pre Iacov, și pre
Ioan fratele lui Iacov. ³⁸ Si a venit
în casa mai-marelui Sinagogeī, și a vă-
dut turburare, plângînd aceia și tan-
guindu-se mult. ³⁹ Si întrând, a dîs
lor: Ce vă turburați și plângeti? Fe-
cioara n'a murit, ei doarme. Si își ră-
dea de dênsul. ⁴⁰ Iar el scoțînd afară
pre toti, a luat pre tatăl fecioarei și
pre mumă, și pre cei ce era cu el, și
a intrat unde era fecioara zăcînd.
⁴¹ Si apucând pre fecioara de mâină, i-a
dîs ei: *Talita cumi*; ce se tâlcuește: Fe-
cioară (ție dîc) scoalăte. ⁴² Si îndatâi
s'a sculat fecioara, și umbla; că era de
doi-spre-dece ani. Si s'a spăimântat cu
spaimă mare. ⁴³ Si le-a poruncit lor

mult ca nimenea să nu știe aceasta: Si
a dîs, să-i dea ei să mănânce.

CAP. VI.

Pentru rândueala său trimeterea Apos-
tolilor la predicare; pentru Ioan, și pen-
tru Irod; pentru cele cinci până și pentru
cei doi pești; pentru umblarea lui Iisus
pre mare.

¹ Si a eșit de acolo, și a venit la pa-
tria să; și după dênsul a u mers învăță-
torii lui. ² Si fiind sâmbătă, a început
a învăța în Sinagoga, și mulți au dînd,
se mira dicând: De unde îsint acestuia
acestea? Si ce este înțelepciunea ce
i-să dat lui, că și puterî ca acestea prin
mâinile lui se fac? ³ A u nu este aces-
ta teslariul, feciorul Mariei, și fratele
lui Iacov, și al lui Iosi, și al lui Iuda,
și al lui Simon? Si a u nu sînt surorile
lui aicea la noi? Si se smintea întru
el. ⁴ Si dîcea lor Iisus: Că nu este pro-
fet necinstit, fără numai în patria sa,
și între rudenii, și în casa sa. ⁵ Si nu

putea acolo nică o putere să facă, fără
numai preste puțini bolnavi puindă
mânele i-a vindecat pre el. ⁶ Si se
miră pentru necredința lor, și umbre
în satele cele de primprejuri invitații.

⁷ Si a chemat pre cei doi spre Zer-
zor și a început a-i trimite pre densusi ca
doi căte doi; și le-a dat lor putere asupra
duhurilor celor necurate. ⁸ Si le-a
poruncit lor să nu iea nimic pre cal-
fără numai toiac, nică traistă, nică pă-
ne, nică bană la brâu. ⁹ Ci numai în
călătări cu sandali, și să nu se înbras-
cu doar haine. ¹⁰ Si grăia lor: Oru unde
veți intra în casă, acolo petreceti, pâni
ce veți ezi de acolo. ¹¹ Si ori căți nu
ve vor primi pre voi, nică vor asculta
pre voi, esind de acolo, securări pre-
ful cel de supt picioarele voastre, intră
mărturie lor; Amin grăiese voi: Ma-
usor ya fi Sodomului și Gomorului în
diuna judecăței, de căt cetăței acele
¹² Si esind, predica ca să se pocăiască.
¹³ Si dracii mulți scotea; Si ungea cu un
de-lemn pre mulți bolnavi și în târ-
duia.

¹⁴ Si a audit împăratul Irod (căci ară-
tat se făcuse numele lui), și dicea: Că
Ioan cel ce boteza s'a sculat din morți
și pe tru aceasta lucrează puterile în-
tru el. ¹⁵ Altii dicea: că Ilie este; iar
alii dicea: că profet este, său ca unul
din profeti. ¹⁶ Si audind Irod, a dis:
Că acesta este Ioan pre carele ești l-am
tăiat. El s'a sculat din morți. ¹⁷ Că
Irod acesta trimisând a prins pre Lo-
an, și l-a legat pre el în temniță, pen-
tru Irodiada femeea lui Filip fratele lui
său, căci o luase pre densusa femeie.
¹⁸ Că dicea Ioan lui Irod: Nu ți se cuvine
să aibă pre femeea fratele lui teu. ¹⁹ Iar
Irodiada pismuia lui, și vraca să-l omoa-
re, și nu putea. ²⁰ Că Irod se temea
de Ioan, știindu-l pre densusul om drept
să sant, și il socotea pre el, și ascultân-
du-l pre densusul, multe facea, și cu dra-
goste il asculta pre el. ²¹ Si întem-
plându-se o zi cu bun prilej, când Irod
facea ospățul nașterii sale, boerilor sei
și capitanilor, și celor mai mari ai Ga-
ilee. ²² Si întrând fata Irodiadei, și
jucând, și plăcând lui Irod și celor ce

ședea cu dênsul, a dis împératul fetegia
Cere de la mine ori ce vei vrea, și voi
da ție. ²³ Si s'a jurat ei, că ori ce voi
cere de la mine voi da ție, până la ju-
mătate de împératia mea. ²⁴ Iar ea
eșind, a dis mumei sale: Ce voi cere? Iar
aceea a dis: Capul lui Ioan Botezăto-
riului. ²⁵ Si întrând îndatăși cu sîr-
guință la împératul, a cerut, dienid:
voiu ca să-mi dai mie acum în tipsie ca-
pul lui Ioan Botezătoriul. ²⁶ Si împé-
ratul foarte s'a întristat, dar pentru ju-
rămînturi, și pentru cei ce ședea împreună cu dênsul, n'a vrut să-i lepede
cererea. ²⁷ Si îndată trimițînd împér-
ratul speculator, a poruncit să aducă
capul lui. ²⁸ Iar el mergînd i-a tăiat
capul lui în temniță, și l-a adus în tip-
sie, și l-a dat pre el fetegi, și fata l-a dat
mumei sale. ²⁹ Si audind învîțăcei-
lui, a u venit, și a u rădicat corpul lui
cel cădut; și l-a u pus pre el în mormânt.

³⁰ Si s'a u adunat apostoli la Iisus, și
i-a u vestit lui toate căte a făcut și căte
a învîțat. ³¹ Si le-a dis lor: Veniți voi
înșiv deosebi în loc pustiū și vă odih-

nîști puțin; că era mulți care venia și
se ducea, și nu avea vreme nică să mă-
nânce. ³² Si s'a u dus în loc pustiū sin-
guri cu corabia. ³³ Si i-a u vădut pre dê-
și poporul mergînd și i-a u cunoscut pre
ei mulți, și pedestri din toate cetățile a-
lerga acolo, și mai naînte de cât ei au ve-
nit, și s'a u adunat la dênsul. ³⁴ Si eșind
Iisus, a vădut popor mult, și i s'a făcut
milă de ei; Pentru că era ca oile ce
nu au păstor; și a început a-i învîța
pre dênsi mult. ³⁵ Si iată vremea mul-
tă fiind, s'a u apropiat la dênsul învîțe-
celi lui, și i-a dis lui: Că locul este
pustiū, și iată vremea a trecut multă.
³⁶ Slobodeste-i pre dênsi să meargă în
orasele cele din prejur și în sate să-și
cumpere loruși până; Că nu au ce să
mănânce. ³⁷ Iar el răspundînd a dis
lor: Dați-le voi lor să mănânce. Si au
dis lui: mergînd poate să cumpărăm
până de doă sute de dinari, și să le
dăm lor să mănânce? ³⁸ Iar el a dis
lor: Câte până aveți? mergeti și vedea-
ți, Iar ei stînd, a u dis: cinci, și doi pești.
³⁹ Si a poruncit lor să-i pue pre toti

mese, mese, pre earbă verde.⁴⁰ Si aū și cete, cete, căte o sută și căte cinci-pâniști, și le-a dat învățăcilor săi, ca să iauând la cer a bine-cuvântat, și a frâpănuile, și le-a dat învățăcilor săi, ca să pue înaintea lor, și pre cei doi pesti, și s'aū saturat.⁴² Si aū mâncaț tot de ceașuri pline de sfărămituri, și din pești.⁴³ Si era cei ce mâncașe pâniști la cinci mihi de bărbăți.

⁴⁴ Si îndată-și a silit pre învățăcilor săi să între în corabie, și să meargă mai nainte de ceea parte la Vetsaide, pâna ce va slobodi el poporul.⁴⁵ Si după ce i-a slobodit pre ei, s'a dus în munte să se roage.⁴⁶ Si făcându-seară era corabia în mijlocul mării, și el singur pre uscat.⁴⁸ Si i-aū vădut pe dênsii că se chinuesc vîslind (că era vîntul împotriva lor); iară întră a patra străjă a noptei, a venit la dênsii umblând pre mare, și vrea să treacă pe lângă ei.⁴⁹ Iar ei vădându-l pe dênsul umblând pre mare, li s'aū părut că este nălucă, și s'aū strigat.⁵⁰ (Că toti l-aū vădut pre el, și s'aū turburat), și îndată-și a gră-

it eu dênsii, și le-a diis lor: Îndrăsnită, eū sănăt, nu vă temetă.⁵¹ Si s'a suiat la dênsii în corabie; și a incetat vîntul; și ei foarte preste măsură se spăimântă într-un sine, și se minuna.⁵² Că nu aū priceput din pâni; că era inima lor împerechită.⁵³ Si trecând aū venit în pamântul Ghenisaretului, și a stătut la liman.⁵⁴ Si eșind ei din corabie, îndată-și l-aū cunoscut pre el aceiai⁵⁵ Si înconjurând toată laturea aceea, a început pre paturi a aduce bolnavi, unde audia că el este acolo.⁵⁶ Si oră unde intră în sate, său în cetăți, său în orașe, punea la ulite pre cei bolnavi, și îl ruga pre el ca măcar de poalele veșmintelor lui să se atingă; și câță se atingea de el se mantuia.

CAP. VII

Pentru învățăcii când aū mâncaț cu mâinile nespălate; pentru călcarea poruncel lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenilor; pentru femeea cea din Fenicia Siriei cu fata îndrăcită; pentru vindecarea surdului ce grăia cu anevoie.

⁵⁶ Si s'aū adunat la dênsul farisei și

Noul Testament

oare carii din căturari, care venise din Ierusalim. ² Si vădând pre oare că din învățeii lui cu mâinile ne curate (adecă ne spălate), mânănd pâne, i-ai prihănit. ³ (Că fariseii și toți Indienii nu își vor spăla mâinile până în ceea ce nu mânăncă, ținând aședemântul bătrânilor. ⁴ Si din tărge, de nu se va spăla, nu mânăncă; și altele multe sănătăți au luat ale tineasă: spălarea paharelor, și a urcioarelor, și a căldărilor și a purtărilor).

⁵ După aceasta l-au întrebat pre el fariseii și căturarii: pentru ce învățeii tei lui umblă după aședemântul bătrânilor, ci cu mâinile nespălate mânăncă pâne? ⁶ Iar el răspundând a dijilor: Că bine a profetit Isaiu pentru voi fățarnicilor; precum este scris: Poprul acesta cu buzele me cinstesc; iar inima lui de departe stă de la mine. ⁷ Si în zadar mă cinstesc, învățând învățătură poruncă omenești; ⁸ Că lăsând porunica lui Dumnezeu, țineți aședemântul bătrânilor; spălarea urcioarelor și a paharelor, și altele aseminea ca acestora.

multe faceti. ⁹ Si dicea lor: Bine, le pădați porunca lui Dumnezeu, ca să pădiți aședemântul vostru? ¹⁰ Ca Moisi a dij: Cinstesc pre tatăl tău și pre mama ta. Si, cela ce va grăbi de rău pe tatăl său, său pre mama sa, cu moarte să moră. ¹¹ Iar voi diceți: De va dij omul tătăneșeu său mânăsa: Koryan (adecă dar) este aceea cu care te-ai fi folosit de la mine. ¹² Si nu l-măi lăsați pre densul să mai facă ceva tătăneșeu, său mânăsa. ¹³ Călcând cuvântul lui Dumnezeu pentru aședemântul vostru care le-ați dat, și aseminea ca acestea multe faceti.

¹⁴ Si chiemând la sine pe tot poporul, a dij lor: Ascultă-mă pre mine toti și înțelegeți. ¹⁵ Nimic nu este din afară de om, ce intră într'ensul, care poate să surce pre el; ci cele ce es dintr'ensul, acelea sunt care spurcă pre om. ¹⁶ De acine-va urechi de audiu, audă. ¹⁷ Si după ce au intrat în casă trăgânduse de la popor, l-a întrebat pre el învățeii lui pentru pildă. ¹⁸ Si le-a dij lor: Așa de ne înțelegători săneti și voi? Au nu

vă pricepești, că tot ce intră în om din afară, nu poate să lăspurce.¹⁹ Că nu intră în inima lui, ci în pântece și este pe afedron, curățind toate bucatele.²⁰ Si dicea : Că ceea ce ese din om, aceea spucă pre om.²¹ Că din lăuntrudin împre-curyiile, uciderile; ²² Furtișagurile, asupririle, vicleșugurile, înselăciunile, inviersunările, ochiul viclean, hulala, trufia, nebunia.²³ Toate relele acestea es din lăuntru, și spucă pre om.

²⁴ Si sculându-se de acolo, s'a dus în hotarele Tirului și ale Sidonului. Si intrând în casă, vrea să nu știe nimene de el, și nu a putut să se tănuască;²⁵ Că audind o femeie pentru dênsul a căria fică avea duh necurat, viind a cădut la picioarele lui;²⁶ (Si era femeea Elină, de neam din Fenicia Siriei); Si îl ruga pre el ca să goniască dracul din fiica ei.²⁷ Iar Iisus a dis ei : Lasă să se sature întâi fiu ; că nu este bine a lua pânea fiilor, și a o arunca cânilor.²⁸ Iar ea răspundând a dis lui : Adevărat Doamne, că și câni sub

masă mânâncă din sfărămiturile filor.²⁹ Si a dis ei : Pentru acest cuvînt mergî ; a ieșit dracul din fiica ta.³⁰ Si mergînd la casa sa, a aflat pre dracul ieșit, și pre fiică zăcînd în pat.³¹ În ierăși ieșind din hotarele Tirului și ale Sidonului, a venit la marea Galilee,³² în mijlocul hotarelor Decapoliei.³³ Si ană adus la dênsul un surd grăind anevoie, și l-a rugat pre dênsul, ca să-si pue Mâna pre el.³⁴ Si luându-l pre el din multime deosebî, a pus degetele sale în urechile lui ; si scuipând s'a ațins de limba lui.³⁵ Si căutând la cer, a suspinat, și a dis lui : *Effatha*, ce este deschidete.³⁶ Si îndatăși s'a deschis audurile lui, și s'a dezlegat legătura limbei lui, și grăia drept.³⁷ Si a poruncit lor, ca să nu spue nimănuî, și pre căt el le poruncia lor, ei mai mult vestia ;³⁸ Si mai mult se mira, dicînd : Toate le-a făcut bine, și pre surdi î-a făcut de aud, și pre muți de grăesc.

CAP. VIII

Pentru cele *sépte pâni*; pentru *cer semin din cer*; pentru *aluatul celor* ; pentru *cel orb*; pentru *întrebarea făcut Iisus în Cesarea lui Filip*, cine *n' a fi*; pentru *certarea lui Petru*.

¹ În dilele acelea fiind popor mult foarte, și ne având ce mâncă, chie-mând Iisus pre învățăceiī seī, le-a dī lor: ² Milă fīmī este de popor, că iată trei dile sīnt de când așteaptă lăngă mine, și n'aū ce mâncă. ³ Si de n' voiu slobođi pre dēnšiī flămāndī la casele lor, vor slăbi pe cale; Că unī dīntr'ēn-șii aū venit de departe. ⁴ Si a rēspuns lui învățăceiī lui: De unde preaceștia va putea cine-va să 'ī sature de pâne aici în pustie? ⁵ Si a întrebat pre ei: Câte pâni aveți? Iar eī aū dī: *Sépte.* ⁶ Si a poruncit poporului să seađă pre pămēnt; Si luānd pre cele *sépte pâni*, multămind, afrânt, și a dat învățăceilor ca să le pue înainte; Si leaū pus înaintea poporului. ⁷ Si avea și puțini păstisorii.

Si bine-cuvîntând a dīs să'ī pue și pre acela înaintea lor. ⁸ Si aū mâncaț și s'au saturat; Si aū luat rēmașite de stăramituri, *sépte coșnițe*. ⁹ Si era cel ce mâncașe ca patru miī; și i-a slobođit pre ei. ¹⁰ Si îndatăși întrând în corabie cu învățăceiī seī, a venit în pările Dalmanuthei.
¹¹ Si aū eșit fariseiī, și aū început a se întreba cu dēnsul, cerēnd de la dēnsul semn din ceriū, ispitindu-l pre el. ¹² Si suspinând cu duhul seū, a dīs: Pentru ce neamul acesta semn cere? Amin dic voi: Nu se va da neamului a-cestuia semn. ¹³ Si lăsându-ī pre dēnšiī a intrat iarăși în corabie, și a trecut de ceea parte. ¹⁴ Si învățăceiī lui uītase să ieă pâne, și mai mult de cât o pâne nu avea cu dēnšiī în corabie. ¹⁵ Si le-a poruncit lor, dicēnd: Căutați de vē păzii de aluatul fariseilor, și de aluatul lui Irod. ¹⁶ Si cugeta, unul către altul dicēnd: Că pâne n'avem. ¹⁷ Iar Iisus cunoșcēnd a dīs lor: Drept ce cugetați că pâne nu aveți? Incă nu înțelegeti, nici pricepeti? încă împē-

trită aveți inima voastră? ¹⁸ O să auditi? ¹⁹ Si nu vă aduceți aminte, ²⁰ Ce am frânt pre cele cinci pâni la rămitură atât luat? ²¹ Dis-aș lui: Ușoare; ²² Si când pre cele șapte, cele patru mîi, câte coșuri pline de rămitură atât luat? Iar ei au dis: Se te. ²³ Si le-a dis lor: Dar cum înu înțelegeți?

²⁴ Si a venit în Betsaida; Si l-a dus lui un orb, și l-a rugat pre el să se atingă de dênsul. ²⁵ Si apucă pre orbul de mâna, l-a scos pre el afară din sat; și scuipând pre ochii lui și puinduși mânele pre el, l-a întrebat de vede ceva. ²⁶ Si rădicânduși, a dis: Văd oamenii ca copaci urblând, ²⁷ După aceasta iarăși și-a părăsit pre ochiul lui, și l-a făcut devenit; Si s'a îndreptat și a văzut lumenat pre totu. ²⁸ Si l-a trimis pre el căsa sa, dicând: Nică în sat să intenționezi să spui cui-va în sat.

²⁹ Si au eșit Iisus, și învățăcei îl

în satele Cesariei lui Filip; și pre călăra întrebă pre învățăcei se, dicând lor: Cine dic oamenii că sunt eu? ³⁰ Iar ei au răspuns: Ioan Botezătorul; și alii, Ilie; iar alții, unul din profetă. ³¹ Si el le-a dis lor: Dar voi cine diceți că sunt eu? Si răspundând Petru, a dis lui: Tu esti Christosul.

³² Si l-a oprit pre ei, ca să nu spue nimicul pentru dênsul. ³³ Si a început a-i învăța pre ei, că se cuvine fiului omului multe a pătimi, și a se defăimă de bôtrâni, și de archierei, și de cărturari, și a se omorâ, și după trei dile a invia. ³⁴ Si de față cuvîntul acesta grăia. Si apucându-l pre el Petru, a început a-i sta lui împrotivă. ³⁵ Iar el intorcându-se și căutând spre învățăcei se, a certat pre Petru, dicând: Mergi după mine satano. Că nu știi cale ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor.

³⁶ Si chemând la sine pre popor împreună cu învățăcei se, a dis lor: Cela ce voiește să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și țea crucea sa, și să-

'mī urmeze mie. ³⁵ Că cine va vrea să-și măntuiască sufletul seū, pierde-
fletul seū pentru mine și pierde su-
gherie, acela 'l va măntui pre el. ³⁶ Că
va folosi omuluī, de ar dobândi lu-
³⁷ Séū ce va da omul schimb pentru
sufletul seū?. ³⁸ Că cine se va ru-
șina de mine, și de cuvintele mele, în-
tru acest neam prea-curvar și păcăto-
și fiul omuluī se va rușina de el, când
va veni întru mărire Tatăluī seū cu
sântii îngerii.

CAP. IX.

*Pentru shimbarea la față a lui Iisus;
pentru cel lunatic; pentru învețăcăi când
să prigonea între sine, cine ar fi mai mare;
pentru ferirea de scandal.*

¹ Si le dicea lor: Amin grăesc voī că
sînt unii din cei ce staū aici, carii nu
vor gusta mōrte, păñă când vorvedea Iis-

părăția lui Dumnezeu viind întru putere.
² Si după sese dile, a luat Iisus pre
Petru, și pre Iacob și pre Ioan; Si i-a
suit pre dênsi în munte înalt deosebi
singuri, și s'a shimbăt la față înaintea
lor. ³ Si hainele lui era strălucind, al-
be forte ca zăpada, în ce chip 'nălbitorii
pre pămînt nu pote să 'nălbiască. ⁴ Si
s'a arătat lor Ilie împreună cu Moisi; și
grăia cu Iisus. ⁵ Si răspundînd Petru
a dis lui Iisus: Invățatorule, bine este
noi a fi aici; și să facem trei colibî:
Tie una, și lui Moisi una, și lui Ilie una.
⁶ Că nu știa ce grăia, că era înfrico-
sat. ⁷ Si s'a făcut nor umbrindu-i pre
el; și a venit glas din nor grăind: Aceste-
ta este fiul meū cel iubit, pre acesta a-
scultați. ⁸ Si de năprasna căutând eī
împrejur, pre nimenea nu aū mai vădut,
ci numai pre Iisus împreună cu dênsii.
⁹ Iar pogorînduse cî din munte, le-a
poruncit lor ca nimănuí să nu spună cele
ce aū vădut, fără numai când fiul omu-
lui va învia din morți.
¹⁰ Si aū ținut cuvîntul între sine
întrebându se: Ce este aceea a învia

din morți. ¹¹ Si l-a întrebăt pre el, că vine să vie mai nainte. ¹² Iar el răva aşeda toate; Si cum este scris de fiul omului, ca să pătimiască multe, și să fie defăimat. ¹³ Ci dic voi că și Ilie a venit, și a făcut lui câte au vrut, cum este scris de el. ¹⁴ Si viind la învățăcei a vădut mult popor împrejurul lor și cărulari întrebându-se cu dênsii. ¹⁵ Si îndată tot poporul vădându-l pre el să spăimântat; și alergând să aștepte lui. ¹⁶ Si a întrebăt pre cărulari, ce vă întrebăt între voi?

¹⁷ Si răspundând unul din popor, a dis învățătorule, am adus prefiul meu latinez, având duh mut. ¹⁸ Si oră unde îl apucă pre el îl sdrobește, și face spume și scrâșnește eu dinții sei, și se usucă, și am dis învățăceilor tăi să-l scoată, și n'au putut. ¹⁹ Iar el răspundând, a dis lui: O neam necredincios! Până când voi fi cu voi? Până când voi suferi pre voi? aduceti-l pre el la mine. ²⁰ Si l-a adus pre el la dênsul.

duhul pre dênsul îndată duhul l-a scuturat pre el; și cădând la pămînt se tăvălia spumînd. ²¹ Si a întrebăt pre tatăl lui: Câtă vreme este de când i s'a făcut lui aceasta? Iar el a dis: din copilărie. ²² Si de multe ori pre el și în foc l-a aruncat și în apă, și să-l piardă; ci de poți ceva, ajută-ne noi, fiindu-ți milă de noi. ²³ Iar Iisus i-a dis lui: De poți crede, toate sînt putință credinciosului. ²⁴ Si îndată strigând cu lacrimi tatăl copilului, a grăbit: Cred Doamne, ajută necredinței mele. ²⁵ Iar vădând Iisus, că năvălește poporul, a poruncit duhului celui necurat, dicând lui: Duh mut și surd, ești tie își poruncesc, ești dintr-îndăru si de acum să nu mai intri în el. ²⁶ Si strigând, și mult scuturându-l pre el, a esit; Si s'a făcut ca un mort, că mulți dicea că a murit. ²⁷ Iar Iisus apucându-l pre el de mână, l-a rădicat, și s'a sculat. ²⁸ Si intrând el în casă, învățăcei lui l-a întrebăt pre dênsul deosebi: Pentru ce noi nu am putut să-l scoatem pre el? ²⁹ Iar el a dis lor:

Acest neam cu nimic nu poate fi,
 și de acolo eșind, mergea prin Galileea, și nu vrea ca să-l știe cineva.
 Înveță pre învețăcii sei, și dacea loz.
 Că fiul omului se va da în mânele oamenilor, și l vor omori pre el; și după ce îl vor omori, a treia di va fiuia.
 Iar ei nu înțelegeau cuvântul, și temea să-l întrebe pre el.

Si a venit în Capernaum; și fiind în casă, i-aș întrebă pre dênsii: De ce vă prigoniați pre cale? Iar ei au răsună că se pricise pre cale unul cu altul, căne ar fi mai mare. Si ședînd a chie-mat pre cei doi-spre-dece, și le-a dispus. Cela ce va să fie întâi, să fie mai pre-urmă de toti, și tuturor slugă. Si luând un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor; Si luându-l în brațe, a dispus.
 Oră cine va primi pre unul dintr-acești prunci intru numele meu, pre-mine mă primește; Si oră cine primește pre mine, nu primește pre mine, ci pre cel ce m'a trimis pre mine.

Si a răspuns Ioan lui, dicând: În-

vătorule, am vădut pre oare-cine în-tru Numele tău scoțînd draci, carele nu vine după noi; și l-am opri pre el, căci nu vine după noi. Iar Iisus a dispus: nu-l opriți pre el; că nimenea nu este, carcle va face putere întru nume-le meu, și să poată lesne a mă grăi de reu. Ca cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este. Că oră-cine va adăpa pre voi cu un pahar de apă întru numele meu, căci aici ai lăzi Chri-stos Sînteți, amin grăeșe voi: Nu și va perde plata sa.

Si oră ce ne va sminti pre unul din-tracești miei cari cred în mină, mai bine ar fi lăzi de săi-ar legă o peatră de mără împrejurul grumazului scu, și să se arunce în mare. Si de te smintesc pre tine mâna ta, tac-o pre ea; că mai bine săi este săie, cîng să intri în viață, de cât doș mână având să intri în Gheena, în focul nestins. Unde vier-me nu moare, și focul nu se stinge.
 Si de te smintesc pre tine piciorul tău, tac-el pre el; că mai bine săi este să intri în viață șchiop, de cât doș.

picioare având, să fi aruncat în Gheena, în focul ne stins. ⁴⁶ Unde viermane lor nu moare, și focul nu se stinge.

⁴⁷ Si de te smintește pre tine ochiul tău, scoate-l pre el. Că mai bine îți este să cu un ochi să intri într-o împărăția lui Dumnezeu, decât doă ochi având să fi aruncat în Gheena focului. ⁴⁸ Unde viermanele lor nu moare, și focul nu se stinge. ⁴⁹ Că fiește cine cu foc se va săra; și toată jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bună este sarea; Iar de va fi sarea nesărată, cu ce o veți îndulci pre aceasta? Aveți întru voi sare, și pace aveți între voi.

CAP. X

Pentru cei ce au întrebat pre Iisus să să cade bărbatului să și lase femeia; pentru punerea mânilor lui Iisus pre copii; pentru bogatul ce a întrebat pre Iisus că bine ia face; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru fiul lui Zedea; pentru Vartimeu orbul.

¹ Si de acolo sculându-se, a venit în hotările Iudeei, de ceea parte de Iordan,

și iarăși să adunat popor la dênsul; și precum îi era obiceiul, iarăși îi întrevedea pre ei.

² Si apropiindu-se fariseii l-a întrebăt pre el: Oare să cade bărbatul să și lase femeia, ispitindu-l pre el. ³ Iar el răspundând, a dis lor: Ce a poruncit voî Moisi? ⁴ Iar ei au dis: Moisi a dat voci, să-i serie carte de despărțire, și să o lase. ⁵ Si răspundând Iisus, a dis lor: După învîrtoșarea inimiei voastre a seris voî porunca aceasta. ⁶ Iar din începutul zidirei, bărbat și femeie i-au făcut pre ei Dumnezeu. ⁷ Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl său și pre mama sa, și se va lipi de femeia sa. ⁸ Si vor fi amândoï un corp. Pentru aceea nu mai sunt doi, ci un corp. ⁹ Deci ce a impreunat Dumnezeu, omul să nu despartă. ¹⁰ Si în casă iarăși l-a întrebat pre el învățăcei lui de aceasta. Si a dis lor:

¹¹ Ori cine își va lăsa femeia sa, și va lua alta, prea-curvește cu denește. ¹² Si femeia de își va lăsa bărbatul și se va mărita după altul, prea-curvește. ¹³ Si aducea la dênsul pruncii că să

se atingă de ei ; iar învățăcii ^{cere}
pre cei ce îi aducea. ¹⁴ Iar vădend
sus nu i-a părut bine, și a dis lor : Li-
sați pruncii să vie la mine, și nu-i
priți pre ei : Că a unora ca acestora
min dic voî : Oră cine nu va primi îm-
părăția lui Dumnezeu. ¹⁵ Că
părăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu
va intra întru ea. ¹⁶ Si luând-i în bra-
te, și-a pus mâinile peste ei, și i-a li-
ne-cuvântat pre dênsii.

¹⁷ Si eşind el în cale, alergând oare-
ne și îngenunchind înaintea lui, îl in-
treba el, dicând: Învățătorule bune !
voi face ca să moștenesc viața vecinilor.
¹⁸ Iar Iisus a dis lui: Ce mî dici bu-
nimenea nu este bun, fără numai num-
Dumnezeu. ¹⁹ Poruncile și: Să nu cur-
vești, să nu ucidă, să nu fură, să nu fi-
mărturie mincinoasă, să nu răpești, ci
stește pre tatăl tău și pre mama ta.
²⁰ Iar el răspundând, a dis lui: În-
vățătorule, toate acestea le-am păzit
din tinerețile mele. ²¹ Iar Iisus că-
tând spre el, l-a iubit pre dênsul,
i-a dis lui: Încă una îți lipsește: Mer-

vindeți câte ați, și le dă săracilor, și veți
avea comoară în cer; și luând crucea vi-
no, urmează mie. ²² Iar el întristându-se
de cuvântul acesta, s'a dus măhnit; pen-
tru că avea avuții multe. ²³ Si căutând
Iisus, a dis învățăcilor săi : Cât de
anevoie vor intra întru împărăția lui
Dumnezeu cei ce au avuții ! ²⁴ Iar
învățăcii se spăimântă de cuvinte-
le lui; Iar Iisus iarăși răspundând,
le-a dis lor: Fiilor, cât de anevoie este
să intre întru împărăția lui Dumne-
zeu cei ce se nădejduesc întru avuții !
²⁵ Mai lesne este a trece cămila prin
urechile aculu, de cât bogatul a întra
întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Iar ei
mai mult se îngrozia, dicând unul cătră-
alui : Si cine poate să se mantuiască ?
²⁷ Si căutând Iisus la dênsii, a dis :
La oameni este cu neputință, dar nu la
Dumnezeu. Că la Dumnezeu toate săint
en putință. ²⁸ Si a început Petru a dice
lui: Lată noi am lăsat toate, și am urmat
tăie. ²⁹ Si răspundând Iisus a dis : Amin
grăcesc voî: nimenea nu este carele și-a lă-
sat casă, său frate, său surori, său tată :

séū mumă, séū femei, séū feciori, holde, pentru mine și pentru Evanghelie.
³⁰ Si să nu ica însutite acum în vreata și mumă și feciori și surori și niri și în veacul cel viitor viața vecinii de pre urmă, întâi. ³¹ Si era pre cale suindu-se în Ierusalim; și mergea Iisus înaintea lor; iar ei se spăimânta; și mergând după densusul, le era frică.

³² Si luând iarăși pre cei doi-spre-dece a început a le spune lor cele ce era să i-se întâmple lui; că iată ne sună în Ierusalim, și fiul omului se va da archiereilor, și cărturarilor; și-l vor judeca pre el spre moarte, și-l vor da pre el neamurilor. ³³ Si îl vor batjocori pre el, și îl vor bate pre el, și-l vor scuipa, și-l vor omorî pre el, și-a treia di va învia. ³⁴ Si a venit la el Iacob și Ioan fiș lui Zevedei, dicând: Învățatorule, voim ca cea ce vom cere să ne facă noi. ³⁵ Iar el a quis lor: Ce vor îți să vă fac voi? ³⁶ Iar ei a quis lui: D-

ne noi, ca să sedem, unul de a dreapta ta, și altul de a stânga ta, întru mărireata. ³⁷ Iar Iisus a quis lor: Nu știți că eereți; puteți să bei paharul carele eū eu beau? și cu botezul cu carele eū mă botez, să vă botezați? ³⁸ Iar ei au quis lui: Putem. Iar Iisus a quis lor: Paharul, pre carele eū beau, cu adevărat îl veți bea; și cu botezul, cu carele eū mă botez, vă veți boteza. ³⁹ Iar a ședea de a dreapta mea, și de a stânga mea nu este al meu a-lăda, ci celor ce s'a gătit. ⁴⁰ Si anind cei dece, au început a se mănia pre Iacob și pre Ioan. ⁴¹ Iar Iisus chiemându-i pre densusii la sine le-a quis lor: Stiți că cei ce li se pare că sunt începători ai neamurilor, le stăpânesc pre ele; și cei mai mari ai lor le domnesc pre densusele. ⁴² Iar întru voi nu va fi aşa; ci carele va vrea să fie mai mare între voi, să fie voi slugă. ⁴³ Si carele va vrea să fie între voi întâi, să fie tuturor slugă. ⁴⁴ Pentru că și fiul omului nu a venit ca să-i slujăască lui; ei ca

să slujăscă el, și să și dea suflarea
răscumpărare pentru mulți.

⁴⁶ Si a venit în Ierihon; și șind
din Ierihon și învățăcei lui și popo-
mult, Vartimei orbul, fiul lui Timei,
ședea lângă calea căsind. ⁴⁷ Si au-
dind că Iisus Nazarineanul este, a în-
ceput a striga, și a dice: Iisuse fiul
lui David, miluește-mă. ⁴⁸ Si îl cer-
ta pe dênsul mulți ca să tacă; iar el cu
mult mai vîrtos striga: Fiul lui David
miluește-mă. ⁴⁹ Si stând Iisus, a disăi
chîeme pre el; și a u chiemat pre orbul,
dicîndu-i lui: Îndrăznesce, scoală-te
că te chiamă. ⁵⁰ Iar el lepădându-
haîna sa, s'a sculat și a venit la Iisus.
⁵¹ Si răspundînd Iisus, i-a dis lui: Ce
voești să-ti fac ție? iar orbul i-a dis lui:
Învățatorule, ca să vîd. ⁵² Iar Iisus
i-a dis lui: Mergi, credința ta te-a
mântuit. Si îndatașii a vîdut, și a mers
după Iisus în cale.

CAP. XI.

Pentru mânzul asinei; pentru smochi-
ml cel uscat; pentru zaraflă ce s'a u scos
din biserică; pentru nădejdea cea întru
Dumnezeu; pentru ne pomenirea de reu
și pentru ertarea greșalelor; pentru arhie-
rei și bîtrâni ce a u întrebat pre Domnul
de puterea lui.

Si când s'a apropiat de Ierusalim, în
Vitsfaghi și Vitania cătră muntele
maslinilor, a trimis doi din învățăcei
sei. ² Si a dis lor: Mergeti în satul care-
le este înaintea voastră, și îndatașii
întrând într'ensul, veți afla un mânz
legat, pre carele nimeni din oame-
ni nu au ședut; deslegându-l pre
el, să-l aduceți. ³ Si de va dice voî
cineva; de ce faceți aceasta, să dice-
ți: că Domnului trebuiese; și numai de
cât îl va trimite pre el aici. ⁴ Si a u
mers, și a uflat mânzul legat lângă
ușă afară la respântie; și l-a desle-
gat pre el, ⁵ Iar oare-carii din cei ce

sta a colo aū dis lor: Ce faceti de desle,
gați mânzul? ⁶Iar ei aū dis lor precum
le poruncise Iisus; și i-aū lăsat pre ei.
⁷ Si aū adus mânzul la Iisus, și s-a
pus pre el hainele sale; și a ședut pe
dênsul. ⁸ Si mulți așternea vestmî-
tele sale pre cale; iar alții tăea stâl-
părî din copaci și le așternea pre cale.
⁹ Si cei ce mergea înainte, și cei
ce venia pre urmă, striga, dicând: Osana
bîne este cuvîntat cel ce vine
întru numele Domnului. ¹⁰ Bine este
cuvîntată Împărăția care vine întru
numele Domnului, a părintelui noastră
David; Osana întru cei de sus.

¹¹ Si a intrat Iisus în Ierusalim și
în Biserică, și după ce a vîdut toate,
fiind vremea în diseară a cîșt la Vi-
thania cu cei doi-spre-dece. ¹² Iar
a două dîi esind ei din Vitania, aū
flămîndit. ¹³ Si vîdînd un smochin
de departe avînd frunze, a venit ca
doară va afla ce-va într'ensul; și viind
la el, nimic n'a aflat fără numai frun-
ze; că încă nu era vremea smochinelor.
¹⁴ Si răspundînd Iisus, a dis lui: De-

aenum înainte nimenea să nu mai mă-
nânce rod din tine în veac. Si andia
învîțăciil lui. ¹⁵ Si a venit în Ierusalim,
și intrând Iisus în Biserică, a în-
ceput a scoate pre cei ce vindea și
campere în Biserică; si mesele schim-
batorilor de bani, și scaunele celor
ce vindeaú porumbi le-a resturnat. ¹⁶ Si
nu lăsa să poarte cine-va vas prin Bi-
serica. ¹⁷ Si învîță, dicând lor: Aū nu
este seris: că casa mea, casă de rugă-
ciune se va chiema întru toate neamu-
rile; iar voi o atî făcut peșteră tâlha-
rilor. ¹⁸ Si aū audît cărturarii și ar-
hieci, și căuta în ce chip l-ar fi pierdut
pre el, că se temea de dênsul; căci tot
poporul se mira de învîțătura lui. ¹⁹ Si
daca s'a făcut seară, aū esit afară din
cetate. ²⁰ Si a doă-dî trecând, aū vî-
dut smochinul uscat din rădăcină. ²¹ Si
aducîndu-sî aminte Petru, i-a dis lui:
Învîțătorule, vîdî smochinul pre carele
l-al blestemat, s'a uscat. ²² Si răspun-
dînd Iisus, a dis lor: ²³ Aveți credință
lui Dumnezeu. Că amîn dic voî: că cela ce ar dice mun-

telui acestuia: Rădică-te, și te aruncă
în mare, și nu se va îndoi întru inimă
sa, ci va crede, că ce va dice va fi; fiva
lui ori ce va dice.²⁴ Pentru aceasta dice
voi: Toate câte ceretă rugându-vă să cre-
deți că veți lăua, și va fi voi.²⁵ Si când stai
cui-va; ca și Tatăl vostru cel din ceruri
să erte voi greșalele voastre.²⁶ Iar dacă
voi nu veți erta, nici Tatăl vostru cel
din ceruri, nu va erta voi greșalele
voastre.

²⁷ Si a venit iarăși în Ierusalim; și um-
blând el prin Biserică, a venit la dênsul
arhierei și cărturarii și bâtrâni.
²⁸ Si aș dîs lui: Cu ce putere faci acestea?
Si cine ți-a dat ție puterea aceasta,
ca să faci acestea?²⁹ Iar Iisus răspun-
dînd, a dîs lor: Întreba-voi și cū pre-
voi un cuvînt, și să-mi răspunde-ți mie
și voi spune și eu voi cu ce putere fac
acestea.³⁰ Botezul lui Ioan din Ceră-
fost, său de la oameni? Răspunde-ți-mi
mie.³¹ Si ei cugetă întru sinești, dicînd:
de vom dice: din cer; Va dice Pentru
ce dar nu ați credut lui.³² Iar de vom

— 181 —
dice de la oameni; să temea de popor, ca
tăava pre Ioan că cu adevărat pro-
fita fost.³³ Si răspundînd a dîs lui Iisus:
Nu știm. Si Iisus răspundînd, a dîs lor:
Nici eu nu voi spune voi, cu ce putere
fac acestea.

CAP. XII.

Pentru pilda viei ce o a dat lucrătorilor;
pentru cei ce aî întrebăt pre Domnul de
îndajdie; pentru saduceii ce tăgăduesc în-
vierea; pentru cărturariul știitoru de le-
ge; pentru întrebarea Domnului al cui fiu
de cărturarii că este el; pentru pazirea
de cărturarii că fățarnici; pentru văduva
cea ce a pus doî fileri.

Si a început în pilde a grăilor: Un
om a sădit o vie, și o a îngrădit împre-
jur cu gard, și a săpat într'ensa tească,
și a zidit turn și o a dat pre ea lu-
crătorilor, și s'a dus departe.² Si la
vreme, a trimis o slugă la lucrători, ca
să ia de la lucrători din rodul viei.³ Iar
ei apucându-l pre dênsul, l-aă bătut

și l-a trimis deosebi. * și înință a păroiu bătăciu și cu potre, său spuneați, și l-a trimis oamenii. * și înință pre-ai, și pre-ai alii mulți, pre-mulți bătăciu și pre-alii oameni și pre-alii bătăciu. * Domn având în-
ță un hîr hubit al nou, l-a trimis și pe
neamă mar pre-nemînău că dicoam. Ca
vor răspîn de hîr nou. * Iar învă-

ști nouă nu dîs între aline. Ce roade
că moștenitorul, venită să-l măsoare
pre el, și vă îl moștenește. * Apoi
bătăciu și pre el l-a omorât, și l-a
albă din via. * Că dăru în fîsă stejar
viață Venită, și va părdo pre luo-
bătăciu, și viață va da altora. * A
cum scripturna avenirea nu și vorbește
ță care nu o nu băgat în venirea zidie-
rii, avenirea să-l facă în capul unghie-
lui. * De la Domnul să-născă noastră,
și născă minunata înțea sechită noastră
* și l-oară să-l prindă pre el, și
lumina de popore; care nu cunoaște
ca imprimită lor a dîa pilda; și
du-l pre el, să-nădă.

și a trimis către domnul pre-ai
de la răsărit și din Ierusalim, ca să-l vă-
de pre el, în curtea. * Iar el și lăudă-
u că lui Invățătorul, cămășu aducă-
ră astăzi nu'ți oasele vie greja de nimu-
ră. Ce nu vănu în fete oamenilor, ei
inten aducără oalea lui Dumnezeu invetă-
toarea dă dajdia Cesarului, său nu'z să
dă, să nu dă. * Iar el și lăudă fa-
mula lor, a dă lor; Ce me ișpiști? A-
ngești mi un dinar să-l văd. * Iar el
să adu. Și a dă lor; al cui este obipul
acesta, și scripturna cea de pre el? Și el
să dă lui; ale Cesarului. * Și rea-
mând lîsul a dă lor; Dați mașoară pre
el ce sunt ale Cesarului, Cesarului; și
pre cel ce sunt ale lui Dumnezeu, lui
Dumnezeu. Și s'au mirat de domnul.

* Și au venit la domnul saduceii, carit
se că nu este invieru; și l-au întrebăt
ce el dicoam. * Invățătorul, Moisi a
zis noi, că de ea murii fratele cuiva,
și va româna femeea, și feciorianu va
ză în tratole lui pre femeen lui, și
acelui soniera fratele sau. * Deoic
aceste fapte nu sunt, și cel dință a luat fo-

mee și murind, nu a lăsat să înântă. ²¹ Și al doilea o a luat pre dânsa, și a murit și nicăi acela nu a lăsat sămîntă; și al treilea aşijderea. ²² Și o a luat pre dânsa câte săpte, și nu a lăsat sămîntă. Iar mai pre urmă de toții a murit și femeea. ²³ Deci la înviere, când vor învia, a căruia dintr-înșii va fi femeea; căci căte săpte o au avut pre ea femeie. ²⁴ Și răspundând Iisus, a dis lor: Aiu nu pentru aceasta vă rătăciți, neștiind scripturile, nicăi puterea lui Dumnezeu? ²⁵ Că după ce din morți vor învia, nicăi se vor însura, nicăi se vor mărita; ci vor fi că fingerii în ceriu. ²⁶ Iar pentru morți, că se vor scula, au nății cetit în cartea lui Moisi, la rug, cum i-a grăbit Dumnezeu lui dicând: Eu sănăt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaa, și Dumnezeul lui Iacov. ²⁷ Nu este Dumnezeu al morților, ci Dumnezeu al viilor; deci voi mult vă rătăciți.

²⁸ Si apropiindu-se unul din cărturari, carele îi audise pre dênsii prigo-nindu-se cu Iisus, vîdînd că bine le-a răspuns lor, l-a întrebat pre el: Care

— 191 —

David a dîs cu Duhul săntului Domnului meu: Sed și de-a-dreșii tei așternut picioarelor tale. ³⁷ Însuși David îl numește pre el Domnul cel mult asculta pre el eu ceată.

³⁸ Si grăia lor intră învățătura Păzii-vă de cărturari carii voesc an bla în podoabe, și iubesc închinările prin târguri. ³⁹ Si scaunele mai de sus în Sinagoguri, și sedințele cele mai întâi la ospete. ⁴⁰ Carii nânca casele văduvcior, și cu prichindelung să roagă; aceştia vor luan grea osândă. ⁴¹ Si se dând Iisus în primă Gazofilaciei, privia cum aruncă porul banii în Gazofilakie. Si mulți gațăi arunca multe. ⁴² Si viind o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, este un codrant. ⁴³ Si chiemând învățăcei se și, li-a dîs lor: Amin voă: Că această văduvă săracă, a aruncat mult de cât toti cei ce au aruncat în Gazofilakie. ⁴⁴ Că toti din

sosința lor au aruncat; iar aceasta din lipsa sa, toate căte a avut, a aruncat, toată avuția sa.

CAP. XIII.

Pentru sfirșitul lumii; pentru diu și ora aceea, cum că nimenea nu știe.

¹ Si eșind el din biserică, a dîs lui Iisus din învățăcei lui: Invățătorule, vezi ce felu de petre, și ce felu de zidiri. ² Si răspundând Iisus a dîs lui: Vezi aceste zidiri mari? nu va remânea nicio piatră pre piatră, care să nu se risipască. ³ Si se dând el pre muntele masinilor împrejma bisericei, l-a întrebat pre dânsul deosebi Petru și Iacob, și Ioan, și Andrei. ⁴ Spune noi când vor fi acestea; și ce este semnal, când acestea toate vor a se săvârși; ⁵ Iar Iisus răspundând lor, a început a dîce: Căutați ca să nu vă înțele pre voi cineva. ⁶ Că mulți vor

Noul Testament

veni întru numele meū dicând: Că și sînt: și pre mulți vor însela. ⁷ Iar cînd vețî audî răsboae, și vești de răsboae, să nu vă spăimântați; că se cuvine să fie acestea, ci încă nu va fi sfîrșit. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărătie preste împărătie, și vor fi cutremure pre alocurea, și vor fi foame, și turburări, începături ale durerilor acestea.

⁹ Deci păziți-vă pre voi însivă; că vă vor da pre voi în soboare, și în adunări vețî fi bătuți, și înaintea domnilor, și a împăraților vețî sta pentru mine, spre mărturie lor. ¹⁰ Si în toate neamurile să cuvine mai întâi să se predice evanghelia. ¹¹ Iar cînd vă vor duce pre voi dându-vă, să nu vă grijiți mai naiantă vețî grăi, nicăi să cugetați; ci ceea ce să va da voi întru acea oră, aceea să grăbeați. Că nu vețî fi voi cei ce vețî grăbi; Duhul Sânt. ¹² Si va da frate pre frate spre moarte; și tată pre fiu; și vor scula fiu asupra părintilor, și îi vor omori pre ei. ¹³ Si vețî fi urîți de toți pentru numele meū. Iar cela ce va fi

bă până în sfîrșit, acela se va mântui. ¹⁴ Iar cînd vețî vedea urâciunea putirei, care s'a dis de Daniil profetul, sănd unde nu se cuvine; (cela ce citește să înțeleagă), atuncea cei ce vor fi în Iudea, să fugă la munți. ¹⁵ Si cela ce va fi pre casă, să nu se pogoare în casă, nici să intre să ia ceva din casa sa. ¹⁶ Si cela ce va fi în câmp, să nu se întoarcă înapoi să-și ia haïna sa. ¹⁷ Iar văi celor ce vor avea în pântece, și celor ce vor apela în dilele acelea. ¹⁸ Ci rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna. ¹⁹ Că va fi în dilele acelea necaz ca acela carele nu a fost din începutul zidirii, care a zidit Dumnezeu, până acum, și nici va mai fi. ²⁰ Si de nu Dumnezeu ar scurta dilele acelea, nu s'ar măntui tot corpul, ci pentru cei aleși pre carii î-a ales, va scurta dilele alea. ²¹ Atunci de va dice voi cineva: lată aicea Hristos, său, iată acolo; să nu credeți. ²² Că se vor scula Christoși mincinoși, și profeti mincinoși; și vor da semne și minuni, ca să însele, de va fi cu putință, și pre cei aleși

²³ Iar voi vă păziți; că iată mai năîntă
am spus voi toate.

²⁴ Ci în dilele acelea după necazul
acela, soarele se va întuneca. ²⁵ Să lu-
ceriului vor cădea, și puterile cele din
ceriuri se vor elăti. ²⁶ Să atuncea vor
vedea pre fiul omului viind pre non
cu putere și cu mărire multă. ²⁷ Să at-
tunci va trimite pre îngerii sej; și va
aduna pre cei aleși și scă din cele patru
vînturi, dela marginea pământului,
până la marginea ceriului. ²⁸ Iar dela
smochin vă învățăți pildă; când mla-
dița lui este moale, și înfrunțește, știți
că aproape este vara. ²⁹ Așa și voi
când veți vedea acesta făcându-se, să
știți că aproape este lângă ușă. ³⁰ A-
min grăesc voi, că nu va trece neamul
acesta, până când toate acestea vor fi.
³¹ Cei și pământul vor trece; iar
cuvintele mele nu vor trece. ³² Iar de-
diua aceea și ora nimenea nu știe,
nici îngerii carei sunt în ceriu, nici fiul
fără numai Tatăl. ³³ Păziți-vă, privo-
ghiați și vă rugați; că nu știți când

va fi vremea aceea ³⁴ Ca un om ce să du-
ce departe, lăsându-și casa sa, și dând
slugilor sale putere, și fiște căruia
lucrul lui și portariului porunceste ca să
privegheze. ³⁵ Priveghiați dar, (că nu
știți când va veni domnul casei, seara
său la miezul nopții, său la cântatul
cocoșilor, său dimineta.) ³⁶ Nu cumva
viind fără de veste, să vă afle pre voi
dormind. ³⁷ Iar cele ce voi dic, tutu-
ror dic, priveghiați.

CAP. XIV.

Pentru ceea ce a uns pre Domnul cu
mir, și pentru cele ce a dis lor Iuda pen-
tru mir; pentru Paștele cele de taină; pentru
vinderea lui Christos; pentru rugăciunea
și prinderea lui, și pentru ducerea la ar-
hieul; pentru mărturii cele minciinose
și pentru ocările ce au făcut lui Iisus
înaintea arhiercului; pentru lepădarea lui
Petru; pentru vinele ce s'aș pus Domnului
de la arhieul.

¹ Si tra Paștele și azimile după doă

dile; și căuta arhiereii și cărturarii
cum pre el cu vicleșug prindându-
să-l omoare. Si dicea: nu în praznic ca
să nu fie turburare întru popor.

³ Si fiind el în Vitania, în casa lui Și-
mee având un alabastru cu mir de nard
de credință de mult preț, și sfărâmând
alabastrul, l-a turnat pre capul lui.
⁴ Si era unuī de le părea rău întru sine
și dicea: Pentru ce se făcu această pa-
gubă a mirului? ⁵ Că se putea vinde a-
cesta, mai mult de cât trei sute de di-
nară, și să se dea săracilor, și să răstea-
asupra ei. ⁶ Iar Iisus a dîs: Lăsați-o
pre densa; Pentru ce îi faceți ei su-
părare? Că bun lucru a făcut cu mine.
⁷ Pentru că pre săraci pururea îi aveți
cu voi, și când veți vrea, puteți a face
lor bine; iar pre mine nu mă aveți pu-
rurea. ⁸ Aceasta ce a putut, a făcut.
Mai nainte a apucat de a uns corpul
meu spre îngropare. ⁹ Amin grăses-
teți: Oră unde se va predica evanghe-
lia aceasta în toată lumea, se va povesti
și ce a făcut ea, spre pomenirea ei.

¹⁰ Si Iuda Iscarioteanul, unul din
cei doi-pre-dece, a mers la arhierei ca
să-l vîndă pre el lor. ¹¹ Iar ei au șind
său bucurat și i-a făgăduit lui să-i
dea banii; și căuta cum în vreme cu
prilej l-ar da pre el lor. ¹² Iar în diuă
dintâi a azimelor, când jertfia paș-
tele, a dîs cătră densul învățăcei lui:
Unde voești să mergem să gătim ca să
mănânc Paștile? ¹³ Si a trimis doi din
învățăcei sei, și le-a dîs lor: Mergeti
în cetate, și va întimpina pre voi un
om ducând un vas de lut cu apă; mer-
geți după densul. ¹⁴ Si ori unde va
întra dicetăi stăpânului casei: că învă-
țătoriul dice: Unde este sălașul, întru
carele să mănânc Paștile cu învățăcei
mei? ¹⁵ Si el va arăta voi un foisor
mare asternut gata; acolo gătiți noii.
¹⁶ Si au eșit învățăcei lui, și au venit în
cetate, și au aflat precum le disese lor;
și a gătit Paștile. ¹⁷ Si făcându-se
seara, a venit cu cei doi-spre-dece.
¹⁸ Si sedând ei, și mânând a dîs Iisus:
Amin dic voi; că unul din voi va să mă
vîndă; cel ce mănâncă cu mine. ¹⁹ Iar

eī aū început a se întrista, și a dice lui
unul câte uunl: nu cumva sînt eu?
și altul: nu cumva sînt eu? ²⁰ Iar
el răspundēnd a dis lor: Unul din doj-
spre-dece carele întinge cu mine în
blid. ²¹ Ci fiul omului va merge, pre-
cum este scris pentru dênsul; dar va
omului aceluia, prin carele Fiul o-
mului se vinde; mai bine ar fi fost lui
de nu s'ar fi născut omul acela. ²² Si
mâncând eī, a luat Iisus pâne și bine-
cuvîntândo a frânt, și a dat lor, și a dis:
Luatî mâncăți acesta este corpul meu.
²³ Si luând paharul multămind a dat
lor; și aū băut dintr'énșul toti. ²⁴ Si
a dis lor: Aceasta este săngele meu al
legei cei nouă carele pentru mulți se-
varsă. ²⁵ Amin dic voi, Că de acum
nu voi mai bea din roada viței, până în
diua aceea, când o voi bea pre ea nouă
întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Si
dând laudă, a eşit în muntele Maslini-
lor. ²⁷ Si a dis lor Iisus: Că toti vă veți
sminti întru mine în noaptea aceasta
că scris este: Bate-voi păstorul, și se-
vor răsipi oile. ²⁸ Dar după ce voi

invia, voi merge mai'nainte de voi în
Galileea. ²⁹ Iar Petru a dis lui: de și
toti se vor sminti, iar eu nu. ³⁰ Si a dis
Iisus lui: Amin dic tie: Că tu astădî
în noaptea aceasta, mai 'nainte de a
cânta cocoșul de doă ori, te vei le-
păda de mine de trei ori. ³¹ Iar el cu
mult mai vîrtoș dicea: de mi s'ar în-
tempila a muri cu tine, nu mă voi le-
păda de tine; asemenea încă și toti di-
cea. ³² Si a venit în satul al căruia nu-
me este Ghetsimani, și a dis învîțăcei-
lor sei: Sedeți aicea până mă voi ruga.
³³ Si a luat pre Petru, și pre Iacov, și
pre Ioan cu sine, și a început a se spă-
mânta, și a se măhnii. ³⁴ Si a dis lor:
Intristateste sufletul meu până la moar-
te; rămâneți aicea, și priveghiați. ³⁵ Si
mergând puțin mai'nainte, a cădut pre
pămînt, și se ruga că de este cu putin-
ță, să treacă de la dênsul acea oră. ³⁶ Si
dicea: Avva părinte, toate sînt cu pu-
tintă tie, treci de la mine paharul a
ceea; dar însă nu ceea ce voesc eū, ci
ceea ce tu. ³⁷ Si a venit și i-a găsit
pre ei dormind, și a dis lui Petru: Si-

mone, dormí? Nu putușă o oră să pri-
veghezi? ³⁸ Priveghiați și vă rugăți
să nu intrăți în spitală; că dulul
este osîrduitoriu; iar corpul neputin-
cios. ³⁹ Si iarăși mergând să rugați,
același cuvânt dicând. ⁴⁰ Si întorcea-
du-se și-aflat pre deneșii iarăși dor-
mind, (că era ochii lor îngreuiatii) și
nu știa ce vor răspunde lui. ⁴¹ Si a
venit a treia oară și a dîs lor: Dormiți
de acum, și vă odihniți; destul este,
a venit ora; iată se dă fiul omului
în mâinile păcătoșilor. ⁴² Sculați-vă să
mergem; iată cel ce m'a vîndut, să a-
propiat.

⁴³ Si numai de cât încă grăind el a
venit Iuda, unul din cei doi-spre-dece,
și cu el popor mult, cu săbiu, și cu fătu,
de la arhierei, și căturari, și bê-
trâni. ⁴⁴ Si dedese cel ce îl vînduse
pre el semn lor, dicând: pre carele voi
pre el semn lor, dicând: pre carele voi
săruta, acela este; prindeți-l pre el, și
îl duceți cu pază. ⁴⁵ Si viind, iudata
să apropiat de el, și și-a dîs lui: Înve-
țătorule, învețătorule; și l-a sărutat
pre el. ⁴⁶ Iar ei și-au pus mâinile pre el,

și l-a prins. ⁴⁷ Iar unul oare-care din
cei ce sta lângă el, scoțând sabia, a lo-
vit pre sluga arhiecului, și l-a tăiat
urechea lui. ⁴⁸ Si răspundând Iisus,
a dîs lor: Ca la un tâlhar ați eșit cu
săbiu și eu fătu să mă prindeți? ⁴⁹ In-
toate dilele am fost la voi în biserică
învețând, și nu m'auți prins; ci ca să se
plimască scripturile. ⁵⁰ Si lăsându-l
pre el toti, au fugit. ⁵¹ Iar un tânăr
oare carele mergea după el, înbră-
eat cu giulgiu pre corpul gol, și l-a
prins pre el tinerii. ⁵² Iar el lăsând
giulgiul gol, a fugit de la ei. ⁵³ Si au
dus pre Iisus la arhiecului; și s'a adunat
la dînsul toti arhieci, și bêtârâni, și
căturarii. ⁵⁴ Iar Petru de departe
mergea după el, până în lăuntru în
curtea arhiecului. ⁵⁵ Si sedea îm-
preună cu slugile și să încălzia la foc.
⁵⁶ Iar arhieci și tot sfatul cănta îm-
protiva lui Iisus mărturie, ca să-l o-
moare, și nu afla; că mulți mărturisie
mineiună asupra lui, și nu era asemenea
mărturiile. ⁵⁷ Si unii sculându-se, au
mărturisit minciună asupra lui, gră-

ind. ⁵⁸Că noi l-am audit pre el, dicând: Că ești voiu strica această biserică făcută de mâni, și în trei dile alta nefăcută de mâni voii zidi. ⁵⁹Si niciodată nu era asemenea mărturia lor. ⁶⁰Si sculându-se arhiereul în mijloc, a întrebat pre Iisus, dicând: Nimic nu răspundă ce aceştia mărturisesc asupra ta? ⁶¹Iar el tăcea; și nimic nu răspundeau. Iarăși l-a întrebat pre arhiereul, și i-a spus lui: ați tu este Christosul fiul celui bine-cuvântat? ⁶²Iar Iisus a spus: Ești sănătate; și veți vedea pre fiul omului sedând de-a-dreapta puterii și viind pre norii ceriului. ⁶³Iar arhiereul rupându-și haînele sale, a spus: ce ni mai trebuie să nu altă mărturie? Atunci audiu hula, ce visce pare voii? ⁶⁴Iar ei totuși l-au judecat pre el că este viu și a două oară a cântat coosul, și i-a adus aminte Petru de cuvântul carele a spus Iisus lui: Că mai nainte de ce va cânta coosul de două ori, te vei lepta de miu de trei ori; și a început a plângere.

tră incălzindu-se căutând la el a spus.
⁶⁵Si tu erai cu Iisus Nazarineanul.
⁶⁶Iar el s'a lepădat, dicând: Nu știi,
nici pricep ce grăești tu. Si a ieșit afară înaintea curții; și a cântat coosul.
⁶⁷Iar slujnica văzându-l pre el iarăși,
a început a spune celor ce sta acolo:
că acesta dintredenișii este; iar el iarăși
s'a lepădat. ⁶⁸Si preste puțin iarăși
că se sta acolo ană spus lui Petru: ad
verat dintredenișii este, că Galilean este,
și graiul teu seamănă. ⁶⁹Iar el a început
a se blestema și a se jura, că
nu știi pre omul acesta carele spunea.
⁷⁰Si a două oară a cântat coosul, și
i-a adus aminte Petru de cuvântul
carele a spus Iisus lui: Că mai nainte de ce
va cânta coosul de două ori, te vei lepta
de miu de trei ori; și a început a plângere.

CAP. XV.

Pentru ce a pătimit Christos în mea lui Pilat; pentru judecata, bătau și răstignirea lui Christos; pentru cererea trupului Domnului, și pentru îngroparea lui.

¹ Si îndatășī dimineața sfat făcând arhierei cu bătrâni și cu cărturari, și toată adunarea, legând pre Iisus l-a dus, și l-a dat lui Pilat.

² Si l-a întrebat pre el Pilat: tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundând a diș lui: Tu dicī. ³ Si multe grăia asupra lui arhierei. ⁴ Iar Pilat iarăși l-a întrebat pre el, dicând: Nimic nu răspundă? Vedî câte mărturisesc asupra ta. ⁵ Iar Iisus mai mult nimic nu a răspuns, cât se mira Pilat. ⁶ Iar la praznic le slobodăia lor câte un vinovat pre carele cerea ei. ⁷ Si era unul cel numia Varavva, cu soțiile lui prinț cari în zarvă ucidere facuse. ⁸ Si strigând poporul a început a cere, precum pururea le făcea lor. ⁹ Iar Pilat le-a răspuns lor dicând: Voită să slobodesc

voi pre Impăratul Iudeilor? ¹⁰ (Că stia ea pentru pizmă l-a dat pre el arhierei.) ¹¹ Iar arhierei aū îndemnat pre popor, ca mai vîrtoș pre Varavva să le slobodiască lor. ¹² Iar Pilat răspundând iarăși le-a diș lor: Dar ce voi să fac acestuia pre carele îl dicetă împăratul Iudeilor? ¹³ Iar ei iarăși a strigat: răstignește-l pre el. ¹⁴ Iar Pilat le-a diș lor: dar ce rău a răsuau? Iar cî mai vîrtoș striga: răstignește-l pre el. ¹⁵ Iar Pilat vrînd să facă pre voea poporului, le-a slobodit lor pre Varavva; și pre Iisus bătându-l l-a dat să se răstignăscă.

¹⁶ Iar ostașii aū adus pre el înlăuntru curții, ce este divan, și aū adunat toată oastea. ¹⁷ Si l-aū îmbrăcat pre el în porfiră, și împletind cununa de spină, l-aū pus lui. ¹⁸ Si aū început a se încchina lui, dicând: Bucurăte împăratul Iudeilor. ¹⁹ Si îl bătea preste cap cu trestia, și îl scuipa pre el, și puindu-se în genunchi se încchina lui. ²⁰ Si după ce l-aū batjocorit pre el, aū desbrăcat de pre el porfiră, și l-aū îmbrăcat în hainele sale, și

l-aū dus pre el să-l răstigniască, ²¹ și ce trecea viind din tărină, tatăl lui Alexandru și al lui Rușu, ca să ducă crucea lui.

²² Si l-aū adus pre el la locul Golgotha, carele se tălmăcește locul căpăținei. ²³ Si i-aū dat lui să bea vin amestecat cu smirnă; iar el nu a luat. ²⁴ Si răstignindu-l pre el, aū împărțit hainele lui, aruncând sorti pre denele, cine le va lua. ²⁵ Si era ora a treia, și l-aū răstignit pre el. ²⁶ Si era scrisoarea pricinii lui scrisă : **Impăratul Indeilor.** ²⁷ Si împreună cu dênsul aū răstignit doi tâlhari: unul de-a dreapta, și altul de-a stânga lui. ²⁸ Si s'a împlinit scriptura care dice : Si cu cei fără de lege s'a socotit. ²⁹ Si cei ce trecea il hulie pre el, elătind cu capetele sale, și dicând : Ua, cel ce stăici biserica, și în trei dile o zidești. ³⁰ Mântuește-te pre sineți, și te pogoară de pre cruce. ³¹ Asemenea încă și archiereii bătânduși joc dicea unul cătră altul împreună cu cărturarii : pre altii a măntuit; iar pre sine nu poate să se măntuias-

că. ³² Christos împăratul lui Israel poga- ră-se acum de pre cruce, ca să vedem și să credem într'ensul. Si cei ce era împreună cu el răstigniți îl ocăriau pre el. ³³ Iar când a fost ora a sésea, întuneric s'a făcut preste tot pămîntul, până la a nouă oră. ³⁴ Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas mare dicând : Eloi, Eloi, lima savahthani. Ce este tâlcuindu-se : Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pen- tru ce m-aî lasat? ³⁵ Iar unii din cei ce stață acolo audind, dicea ; Iată, pre Ilie strigă. ³⁶ Si alergând unul, și umplînd un burete cu oțet, și puindu-l într'o tres- tie, îl adăpa pre el, dicând : Lăsați, să vedem, aū veni-va Ilie să-l pogoare pre el. ³⁷ Iar Iisus sloboind glas mare, 'și-a dat duhul. ³⁸ Si catapetcazma bisericei s'a rupt în doă, de sus până jos. ³⁹ Si vîdînd sutașul cel ce sta înprijma lui, că aşa strigând 'și-a dat duhul, a dis : eu adevărat omul acesta fiu al lui Dum- nezeu a fost. ⁴⁰ Si era și femei de de- parte privind; între care era : Maria Mag- dalina, și Maria mama lui Iacov celui mic, și al lui Iosi, și Salomi; ⁴¹ Care și când era în Galileia, mergeau după el

și slujă lui; și altele multe, care se săzse cu el în Ierusalim. ⁴² Si iată scara făcânduse, (de vreme ce era vineri, care este mai nainte de Sâmbătă), ⁴³ A venit Iosif din Aremateea, sfetuiic un bun chipu, carele și acela era astăzind săpăt la Pilat, și a cerut corpul lui Iisus. ⁴⁴ Iar pilat s'a mirat, de a murit aşa curând; și chemând pre sutașul, l'a întrebat pre densusul de a murit de mult. ⁴⁵ Si înțelegând de la sutașul, adăruit lui Iosif corpul. ⁴⁶ Si aceasta cumpărând giulgiu, și pogorându-l pre el, l-a întăsurat cu giulgiul, și l-a pus în mormânt, carele era săpat în peatră; și a prăvălit o pătră pre ușa mormântului. ⁴⁷ Iar Maria Magdalina, și Maria a lui Iosif, priuia unde îl pun.

CAP. XVI.

Pentru învierea lui Christos; cărora după înviere s'a arătat Domnul; cum a poruncit Apostolilor predicarea evangheliei.

¹ Si dacă a trecut sămbăta, Maria Magdalina, și Maria lui Iacov, și Salomi, au

cumpărăt miresme ca să meargă să-1 ungă pre el. ² Si foarte de dimineată intru una din sărbătoare, aș venit la mormânt, răsărit soarele. ³ Si dicea una către alta: Cine va prăvăli noi peatra depe ușa mormântului? ⁴ Si căutând a văzut peatra prăvălită, că era mare foarte. ⁵ Si intrând în mormânt, a văzut pre un ténăr sedând de a dreapta, îmbrăcat în veșmînt alb, și s'a spălmântat. ⁶ Iar el a ăles lor: Nu vă spălmântați; pre Iisus căutați Nazarineanul cel răsărit? S'a sculat, nu este aicea; Iată locul unde l-apus pre el. ⁷ Ci mergeți, de spuneți învețătoilor lui și lui Petru, că va merge mai nainte de voi în Galileea: Acolo îl veți vedea pre el, precum a ăles voi. ⁸ Si eşind aș fugit de la mormânt; Că era cuprinse de cutremur și de spaimă; și nimănui nimic nu a spus, că se temea.

⁹ Iar după ce a înviat Iisus, dimineață în diminea cea dintâi a sărbătorei, s'a arătat Mariei Magdalinei dintru care scoase săpte draci. ¹⁰ Aceea mergând, a vestit celor ce fusese cu ea, care plângea și se tânguia. ¹¹ Si aceea audind că

este viu, și a fost vădut de dânsa, credut.¹² Iar după aceea la doi din tr'ensi, mergând ei, s'a arătat furtă chip, care mergea la o férină.¹³ Si a ceia mergând aș spus celora-lalți, și nici pre aceia nu i-aș credut.¹⁴ Iar după aceea ședând ei cei un-spre-dece, li s'a arătat; Si a împutat necredinței lor, împetririei inimie; căci celor ce l-aș vădut pre el că a înviat, n'aș credut.¹⁵ A dis lor: Mergeți în toată lumea, și predicați evanghelia la toată zidirea.¹⁶ Cela ce va crede și se va boteza, se va mărtui; iar cela ce nu va crede, se va osind.¹⁷ Si semne celor ce vor crede, acestea vor urma; Intru numele meu dracă vor scoate; în limbi nouă vor gră.¹⁸ Serpă vor lua; și de vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma pre ei; pre bo navă mânuile își vor pune, și bine le va fi.¹⁹ Deci Domnul după ce a grăit dânsi, s'a înălțat la ceriu; și a ședut de a dreapta lui Dumnezeu.²⁰ Iar ei esind aș predicat pretutindenea, Domnul în preună lucrând, și cîvîntul a devenind prin semnele ce urma.

~~ O AMIN O ~~

EVANGHELISTUL LUCA

SANTA EVANGHELIE
CEA DE LA
L U C A
CAP. I.

Pentru părintii lui Ioan Botezătoru-
lă, și pentru nașterea lui; pentru închi-
năciunea îngerului cătră Maria; pentru
închinăciunea Mariei cătră Elisavet, pen-
tru deslegarea limbei lui Zaharia și pen-
tru profetia lui.

¹ De vreme ce mulți s'au apucat a
alcătuи povestire pentru lucrurile cele
de aу fos adeverite întru noи. ² Pre-
num a dat noi ceи ce dintru început aу
fost singuri vědětori și slujitorи Cu-

vîntului. ³ Părutu-mi-s'a și mie mând toate dintăi cu deamăruuntul, rând a serie ţie, puternice Teofile, să cunoști întărirea cuvintelor de care-aî învățat.

⁵ Fost-a în dilele lui Irod împărat, lui Iudee, un preot oare carele anum Zaharia, din rîndul preoțieî lui Avia și femeea lui din fetele lui Aaron, numele ei Elisaveta. ⁶ Si erau drept Amendoi înaintea lui Dumnezeu, neblând întru toate poruncile și îndrătările Domnului fără prihană. ⁷ S'avea ei feciori, pentru că Elisaveta era stearpă, și amendoi erau bătrâni în rândul săptămânei sale înaintea lui Dumnezeu. ⁸ Dupre obiceiul preoților s'a întemplat a tămâia întrând în biserică Domnului. ¹⁰ Si toată multimea poporului era rugându-se afară în vremea tămăerei. ¹¹ Si i s'a arătat lui îngerul Domnului, stând de a dreapta altarului tămăerei. ¹² Si s'a spus măntat Zaharia vîdend, și frică a durat preste dênsul, ¹³ iar îngerul

dîs cătră dênsul: Nu te teme Zaharie, că s'a audit rugăciunea ta; și femeea ta Elisaveta, va naște ţie fiu, și vei elibera numele lui Ioan. ¹⁴ Si va fi ţie bucurie și veselie, și mulți de nașterea lui se vor bucura. ¹⁵ Că va fi mare înaintea Domnului, și vin și sikera nu va bea; și se va umplea de Duh sănt încă din pântecele mumei sale. ¹⁶ Si pre mulți din fiu lui Israel va întoarce la Domnul Dumnezeul lor. ¹⁷ Si el va veni înaintea lui cu Duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților spre fi, și pre cei neascultători întru înțelepciunea dreptilor, să gălăsească Domnului popor mai înainte zatit. ¹⁸ Si a dîs Zaharia cătră înger: Dînce voiă cunoaște aceasta? Că ești sănătău, și femeea mea trecută în dilele sale. ¹⁹ Si răspundînd îngerul a dîs lui: Ești sănătău Gavriil celă ce staști înaintea lui Dumnezeu, și sănătău trimis în grăi cătră tine, și a vesti ţie aceasta. ²⁰ Si iată vei fi tăcînd, și neputînd a spui, până în ziua aceea ce vor fi accesă; pentru că n'ai crezut cuvintelor

mele, care se vor împlini la vremea lor,
²¹ Si aștepta poporul pre Zaharia, se mira că zăbovia el în biserică, eșind nu putea să grăiască lor, și au noscut ei că vedere a văduț în biserică. Si le făcea semn cu mâna, și a rămas mut. ²³ Si a fost dacă s'a împlinit dilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

²⁴ Iar după dilele acelea, a îngreata Elisaveta femeea lui; și s'a tăinuit prinsă în cinci lună, dicând: ²⁵ Că așa a făcut mie Domnul, în dilele în care socotit să iea ocara mea dintre oameni. ²⁶ Iar în luna a şesea, trimis a fost îngerul Gavriil, dela Dumnezeu în cetatea Galileei, căria numele era Nazare. ²⁷ La o fecioară logodită cu bărbat, căruia numele Iosif, din casa lui David, și numele fecioarei Maria. ²⁸ Si întrând îngerul la dânsa, a spus: Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine; bine-cuvîntată ești tu între femei. ²⁹ Iar ea vădând s'a spălată de cuvîntul lui; și cugeta în ace chip va fi închinarea aceasta. ³⁰ Si a spus ei îngerul: Nu te teme Marie,

dă aî aflat har la Dumnezeu. ³¹ Si iată că vei zămisli în pântece, și vei naște fiu, și vei chema numele lui **Iisus**. ³² Acesta va fi mare, și fiul celui de sus se va chama, și-i va da lui Domnul Dumnezeu-scaunul lui David tatălui lui. ³³ Si va împărăți preste casa lui Iacob în veci, și împărătiei lui nu va fi sfîrșit. ³⁴ Si a spus Maria cătră înger: Cum va fi aceasta, de vreme ce de bărbat nu stiu? ³⁵ Si răspundând îngerul, a spus: Duhul său se va pogorî preste tine, și puterea celui de sus te va umbri; pentru aceasta și săntul ce se va naște din tine se va chama Fiiul lui Dumnezeu. ³⁶ Si iată Elisaveta rudenia ta, și aceea a zămislit fiu la bêtărânetile ei; și a şesea lună este ei aceasta, ceea ce se chama stearpă. ³⁷ Că la Dumnezeu nici un cuvînt nu este cu neputință. ³⁸ Si a spus Maria: Iată serva Domnului, ne mie dupre cuvîntul teu; și s'a dus la dânsa îngerul. ³⁹ Si sculându-se Maria în dilele acestea, mers-a la munte cu degrabă în cetea Iudeei. ⁴⁰ Si a intrat în casa Za-

harieī, și s'a încchinat Elisavetei. ⁴¹ A fost când a audit Elisaveta închinărea Mariei, săltat-a pruncul în pâncele ei, și s'a umplut de Duh sănătatea. ⁴² Si a strigat cu glas mare, a dîs: Bine-cuvîntată ești tu între femei și bine-cuvîntat este rodul pătecelui teu. ⁴³ Si de unde mic accastă ca să vie muma Domnului meu la mină. ⁴⁴ Că iată cum fu glasul încchinării intru urechile mele, săltat-a pruncul cu bucurie în pântecele meu. ⁴⁵ Săfericită este ceea ce a credut, că vă sevîrsire celor dîse ei de la Domnul. ⁴⁶ Si a dîs Maria: ⁴⁷ Mărește sufletea mea pre Domnul, și s'a bucurat Duhul meu de Dumnezeu Măntuitorul meu. ⁴⁸ Că a căutat spre smerenia serviei sale; că iată de acum mă vor ferici totuști neamurile. ⁴⁹ Că mi-a făcut mirărire cel puternic, și sănătatea numele lui. ⁵⁰ Si mila lui în neam și neam spre ce se tem de el. ⁵¹ Făcut-a tările brațul meu, răsipit-a pre cei mândri cugetul inimii lor. ⁵² Pogorît-a pre cei puternici de pre scaune, și a în-

tat pre cei smeriți. ⁵³ Pre cei flămândi și-a umplut de bunătăți, și pre cei bogăți i-a scos afară deșertă. ⁵⁴ Luat-a pre Israel sluga sa, (ca să pomenească și noștri), luî Avraam și seminție lui, să rămas Maria să înveacă. ⁵⁵ Si a rămas Maria să impreuna cu dânsa ca la trei luni, și s'a întors la casa sa. ⁵⁶ Iar Elisavetei i-a imprimuit vremea să nască; și a născut fiu. ⁵⁷ Si a udit cei ce lăcuiau împrejur, și rudeniile ei, că a mărit Domnul mila sa cu dânsa; și se bucurau împreună cu dânsa. ⁵⁸ Si a fost în diuina opta, a venit să tăe împrejur pruncul, și chemau pre numele tatălui lui Zaharia. ⁵⁹ Si răspundând muma lui, a dîs: Nu; ci se va chama Ioan. ⁶⁰ Si a udit cătră dânsa: Că nimenea nu este întru rudenia ta, carele să se cheme cu numele acesta. ⁶¹ Si a făcut semn tăului lui, cum ar vrea să-l cheme pre dânsul? ⁶² Si cerând el panaachida, a tris dicând: Ioan va fi numele lui; și Ioan mirat toti. ⁶³ Si i s'a deschis gura și îndată, și limba lui; și grăia laudând

pre Dumnezeu. ⁶⁵ Si s'a făcut frica lor și întru toată latura imprejurul munții Iudeei său vestit toate cunvintele acestea. ⁶⁶ Si aș pus toti ceva să fie pruncul acesta? Si mâna Domnului era cu densus. ⁶⁷ Si Zaharia profetit, dicând: ⁶⁸ Bine este eventat Domnul Dumnezeul lui Israel, că a cercetat și a făcut răscumpărare poporului său. ⁶⁹ Si a ridicat corn de mântuire noastră în casă lui David slugei sale. ⁷⁰ Precum a grăbit prin gura sănților celor din veac profeti ai lui. ⁷¹ Mântuire de vrăjmași noștri, și din mâna tuturor celor ce ne urăsc pre noi. ⁷² Să facă milă cu părinții noștri, și să-și aducă aminte de legătura lui cea sănătă. ⁷³ De jurămîntul carele să jurat către Avraam părintele nostru să ne dea noi. ⁷⁴ Fără de frică, din mâinile vrăjmașilor noștri mântuindu-ne. ⁷⁵ Să-i slujim lui întru sănțenie și întru dreptate înaintea

lui în toate dilele vieții noastre. ⁷⁶ Si tu pruncule, profetă celui prea înalt te vei chema, că vei merge înaintea fetei Domnului, să gătești căile lui. ⁷⁷ Ca să dai cunoștința mântuirii poporului lui, întru ertarea păcatelor lor. ⁷⁸ Pentru milostivirea milei Domneștilor nostru, care ne-a cercetat pre noi Răsăritul din înălțime. ⁷⁹ Ca să lumineze celor ce șed întru întuneric și în umbra morței, să îndrepteze picioarele noastre în calea păcei. ⁸⁰ Iar pruncul creștea, și se întăria cu Duhul; Si a fost în pustie până în diuna arătărei lui către Israel.

CAP. II.

Pentru scrierea lumii; pentru nașterea lui Isus din Maria; pentru păstorii; pentru Simeon; pentru Ana profetă; pentru Isus când s'a aflat în mijlocul dascălilor.

¹Si a fost în dilele acele, eșit-a pruncă de la Cesarul August să se scrie

toată lumea. ²(Această serisoare antea)
s'a făcut, domnind în Siria Cirinei
³ Si mergeau toți să se înserie, fiind
carele în cetatea sa. ⁴ Si s'a suiat și
Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret
la Iudeea, în cetatea lui David, care se
cheamă Vitleem, (pentru că era el din
casa și din seminția lui David). ⁵ Să se
scrive cu Maria cca logodită lui femeia
fiind grea. ⁶ Si a fost când erau ei acolo
s'a împlinit dilele ca să nască ca. ⁷ Si
a născut pre fiul său cel anteiul născut
și l-a înfășat pre densusul, și l-a enlesat
în esle; pentru că nu aveau ei loc la
gazdă. ⁸ Si păstorii erau intru aceeași
lature petrecând, și păzind străjinoaptă
împrejurul turmelor. ⁹ Si iată îngerul
Domnului a stătut înaintea lor, și mări
rea Domnului a strălucit împrejurul lor.
și s'a înfricoșit cu frică mare. ¹⁰ Si
le-a spus lor îngerul: Nu vă temeți; că
iata vestesc voastră bucurie mare, care va
fi la tot poporul. ¹¹ Că s'a născut vostru
astă-dă Mântuitoriu, carele este Christos
Domnul, în cetatea lui David. ¹² Si
acesta va fi vostru semn; afla-vă!

¹³ Si
prune înfășat, culcat în esle. ¹³ Si
indată și s'a făcut împreună cu îngerul
multime de oaste cerească, laudând
pre Dumneșteu, și dicând: ¹⁴ Mărire
intru cei de sus lui Dumneșteu, și pre
pământ pace, intru oameni bună voire.
¹⁵ Si a fost dacă s'a dus dela densus
îngerii la ceriū, și oamenii păstorii au
dus unii cătră alții: Să mergem până
în Vitleem, și să vedem cuvântul a
cesta ce s'a făcut, carele Domnul
a arătat noi. ¹⁶ Si au venit degrabă,
și au aflat pre Maria, și pre Iosif, și
pruncul culcat în esle. ¹⁷ Si vădând
au spus pentru cuvântul ce se gră
ise lor de pruncul acesta. ¹⁸ Si toți
cei ce au audiat s'a mirat de cele
ce s'a spus de păstorii cătră densus.
¹⁹ Iar Maria păzia toate cuvintele a
celea, puindu-le intru inima sa.
²⁰ Si s'a întors păstorii mărind și
laudând pre Dumneșteu, de toate cele
ce au audiat și au văzut, precum s'a
dus cătră densus. ²¹ Si când s'a îm
plinit opt zile, ca să-l tăie pre el îm
prejur, s'a chiamat numele lui Iisus

carele s'a numit de înger, mai năște
de a se zămisli el în pântece.
²² Si când s'a ū implinit dilele curățirei
lor, dupre legea lui Moisi, l-a ū suț
pre el în Ierusalim, că să-l pue în-
naintea Domnului, (precum este scris în
legea Domnului). ²³ Că toată partea bă-
bătească, ce deschide pântecele, sănt lui
Dumnezeu se va chieama.) ²⁴ Si ca să dea
jertfă, dupre ceea ce s'a dis în legea
Domnului, o păreche de turturtele, său
doī pui de porumb.

²⁵ Si iată era un om în Ierusalim,
anume Simeon; și omul acela era
drept și temetor de Dumnezeu, așteptând
mângâerea lui Israel; și Duhul
sânt era preste dênsul. ²⁶ Si era lui
făgăduit dela Duhul sănt, să nu vada
moartea, până ce va vedea pre Chris-
tosul Domnului. ²⁷ Si a venit cu
duhul în biserică; și când a ū adus
înlăuntru părinți pre Iisus pruncul,
ca să facă ei dupre obiceiul legei pen-
tru el. ²⁸ Si acela l-a luat pre dênsul
în brațele sale, și a bine-cuvântat
pre Dumnezeu, și a dis: ²⁹ Ace-

slobodăște pre robul teu, Stăpâne, du-
pre cuvîntul teu, cu pace. ³⁰ Că vă-
dără ochii mei măntuirea ta. ³¹ Care
ai gătit înaintea fetelor tuturor popo-
relor. ³² Lumină spre descoapeirea nea-
muriilor și nărire poporului teu Is-
rael. ³³ Si era Iosif și mama lui
mirându-se de cele ce se grăia pentru
dênsul. ³⁴ Si i-a ū bine-cuvântat pre
dênsi Simeon, și a dis cătră Maria
muma lui: Iată acesta este pus spre
cădere și scularea a multora întru Is-
rael, și spre semnul căruia i-se va dice
împotrivă. ³⁵ (Si prin însuși sufletul
teu va trece sabie,) ca să se desco-
pere dela multe inimi cugetele. ³⁶ Si
era Anna profetiță, fata lui Fanuil,
din neamul lui Asir; aceasta îmbêtâ-
nise în dile multe, care trăise cu bâr-
batul seu șepțe ani, din fecioria sa.
³⁷ Si aceasta a fost văduvă ca la opt
eci și patru de ani, carea nu se de-
părta de la biserică cu posturi și cu
rugăciuni, slujind diuia și noaptea.
³⁸ Si aceea intru acea oră viind, se
mărturisie Domnului, și grăia pentru

dênsul tuturor celor ce aștepta mă
tuire în Ierusalim. ³⁹ Si după ce a
săvîrșit ei toate dupre legea Domu-
lui, s'aștăpîntors în Galilea, în cetă-
tor Nazaret. ⁴⁰ Iar pruncul creșt-
ști se întăria cu duhul, umplându-
de înțelepciune; și darul lui Dumne-
deu era preste dênsul. ⁴¹ Si se duc-
ea că părinții lui în fiește care au
Ierusalim, la praznicul Pașilor. ⁴² Că-
când a fost de doi-spre-dece ani, se-
indu-se ei în Ierusalim, dupre obi-
ceiul praznicului. ⁴³ Si sfîrșind di-
lele, când s'aștăpîntors ei, a rămas I-
sus pruncul în Ierusalim, și n'au
știut Iosif și muma lui. ⁴⁴ Si soco-
tind că este el cu alte soți, au venit
cale de o di și l-aștăpînat pre el pri-
ru deni și prin cunoșcuță. ⁴⁵ Si nu
flându-l, s'aștăpîntors în Ierusalim că-
când a fost după trei săptămâni
l-aștăpînat pre el. ⁴⁶ Si a fost după trei
zile l-aștăpînat în Biserică, sedându-
mijlocul dascălilor, ascultându-și în
trebându-și pre el. ⁴⁷ Si se minunau to-
cei ce-l audiau pre dênsul, de pînă
ce pereea și răspunsurile lui. ⁴⁸ Si v-

dêndu-l pre el, s'aștăpîmentat, și a
dîs cătră el muma lui: Fiule, căci ai fa-
cut noi așa? Iată tatăl teu și ești dorindu-
te te căutam. ⁴⁹ Si a dîs cătră dênsul: Ce
este că mă căutați? Așa n'aveți știut că
intru cele ce sunt ale Tatălui meu,
se eade mie să fiu? ⁵⁰ Si ei n'au fiu-
tele graiul carele a grăbit lor. ⁵¹ Si
s'aștăpînat împreună cu dênsul și au
venit în Nazaret, și era supuindu-se lor.
Și muma lui păzia toate graiurile a-
cestea în inima sa. ⁵² Si Iisus sporia
cu înțelepciunea și cu vîrsta, și cu
darul la Dumnezeu și la oameni.

CAP. III.

Pentru predica lui Ioan; pentru cei ce
au întrebat pre Ioan; pentru Irod și pen-
tru închiderea lui Ioan; pentru botezul
Măntuitorului; pentru povestirea nea-
mului lui Christos.

¹Iar în anul al cinci-spre-decelea al
imperialei lui Tiberie Cesarul, domnind

Pontiu Pilat în Iudea; și Irod stăpânind a patra parte din Galilea; și Filip fratele lui stăpânind a patra parte pre Iturea și pre laturea Trahoniei; și Lisanie a patra parte stăpânind pre Avilinia.
² In dilele arhiereilor Anei și Caiabei fost-a cuvântul Domnului cătră Ioan fiul Zahariei în pustie. ³ Si a venit în toată laturea Iordanului, predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁴ Precum este scris în carteau cuvintelor lăsaie profetului, carele dice: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁵ Toată valea se va umplea, și tot muntele și măgura se va smeri; și vor fi cele strâmbă drepte, și cele colțuroase cannetede. ⁶ Si va vedea tot corpul măntuirea lui Dumnezeu. ⁷ Deci dicea poarălor celor ce mergeau să se boteze de la el: Puț de năpârci, cine v'a cerătat voi ca să fugiți de mânia ei? ce va să fie? ⁸ Faceți dar roduri vrednice de pocăință; și nu începeți a dice întru voi: Tata ayem pre Avraam; și dică voi: că poate Dumnezeu și din

petrele acestea să rădice fi lui Avram. ⁹ Că iată și securea la rădăcina pomilor zace; deci tot pomul carele nu face roadă bună se tae și în foc se aruncă. ¹⁰ Si-l întreba pre el popoarele dicând: dar ce vom face? ¹¹ Si repondește: dar ce are doar răspunând dicea lor: Cel ce are doar haine, să dea una celuice nu are, și cel care are bucate, asemenea să facă. ¹² Si au venit și vameșii să se boteze dela densul, și a spus cătră el: ¹³ Invățătorule, ce vom face? Iar el a spus cătră densii: Nimic mai mult de cât este răduit voi, să nu faceți. ¹⁴ Si-l întreba și ostașii, dicând: și noi ce vom face? Si a spus cătră densii: Pre nimenea să nu asupriș, nicăi să cleveți; și să vă îndesulați cu lefile voastre. ¹⁵ Iar așteptând poporul, și cugetând totuși întru inimile sale de Ioan, ca nu cumva el să fie Christos, ¹⁶ Răspuns-a Ioan tuturor, dicând: Eu cu apă vă botez pre voi; iar vine cel mai tare de cât mine, căruia nu sunt vrednic a-i dezlegă cureaua încălțămință și cu foc. ¹⁷ A căruia lopată este

în mâna lui, și va curăți aria sa, și va
duna grâul în jîtnița sa; iar plevele
va arde cu focul nestins.¹⁸ Multă
înă și altele bine-vestea poporului
mângâindu-l.

¹⁹ Iar Irod cel a patra parte
pânitoriu, mustrat fiind de el pentru
Irodiada femeea fratelui său, și pen-
tru toate relele care au făcut Irod.
²⁰ A adaos și aceasta preste toate, și
închis pre Ioan în temniță.²¹ Si a fost
dacă s'a botezat tot poporul, și Iisus bot-
zându-se și rugându-se, s'a deschis cerul.
²² Sis'a pogorît Duhul sănt cu chip trupesc,
ca un porumb preste dênsul; și glas
din ceriū s'a făcut, dicînd: Tu ești Fiul
meu cel iubit, intru tine am bine-vin-

²³ Al lui Melhi, Salatiil, al lui Neri.²⁴ Al lui Melhi,
al lui Addi, al lui Cosam, al lui El-
modam, al lui Ir.²⁵ Al lui Iosi, al
lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Mattat, al
lui Levi.²⁶ Al lui Simeon, al lui Iuda,
al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Elia-
chim.²⁷ Al lui Melea, al lui Mainan,
al lui Matatta, al lui Natan, al lui Da-
vid.²⁸ Al lui Iese, al lui Ovid, al lui
Booz, al lui Salmon, al lui Naason.
²⁹ Al lui Aminadav, al lui Aram, al
lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda.
³⁰ Al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Av-
raam, al lui Tara, al lui Nahor.
³¹ Al lui Saruh, al lui Ragav, al lui
Falec, al lui Ever, al lui Sala.³² Al
lui Kainan, al lui Arfaxad, al lui Sim,
al lui Noe, al lui Lameh.³³ Al lui
Matusala, al lui Enoch, al lui Iared,
al lui Maleleil, al lui Kainan.³⁴ Al
lui Euos, al lui Sit, al lui Adam, al
lui Dumneșeu.

CAP. IV.

Pentru postirea și ispitirea Mântuitorului; pentru carteia Isaieț ce i s'a dat; pentru Iisus când s'a adus de Iudei în munte, și a trecut prin mijlocul lor; pentru cel ce avea duh de drac necurat; pentru soacra lui Petru; pentru cei care s'a u vindecat de feluri de boale.

Iar Iisus plin de Duhul său s'au întors de la Iordan, și s'a dus de Duhul în pustie. ² Patru-decî de dile ispitindu-se de diavolul, și n'a mâncat nimic în dilele aceleia; și sfîrșinduse, mai pre urmă a flămânđit. ³ Si dis lui diavolul: De ești Fiul lui Dumnezeu, și petrești aceștia ca să se facă bine. ⁴ Si a răspuns Iisus cătră el, și cînd: Scris este, că nu numai eu pâine, trăi omul, ci cu tot cuvîntul lui Dumnezeu. ⁵ Si suindu-l pre el diavolul într-o munte înaint, i-a arătat lui toată împărățiile lumii într'o cripeala de vînt, și a dis lui diavolul: Tie voi

da stăpânirea aceasta toată și mărirea lor; (Că mie este dată, și oră-căruia vor ieșe o sau pre ea). ⁷ Deci tu de te vei închină înaintea mea, va fi a ta toată. ⁸ Si răspundînd Iisus a dis lui: Mergi în apoea mea satano; că scris este: Domnului Dumnezeului teu să te închină, și lui unuia să-ți slujești. ⁹ Si l-a dus pre el în Ierusalim, și l-a pus pre densul pre aripa Bisericei, și i-a dis lui: De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sine-ți de aicea jos. ¹⁰ Că scris este, că îngerilor sei va porunci pentru tine, ca să te păziască, ¹¹ Si pre mâni te vor rădica, ca să nu-ți împedeci de peatru piciorul teu. ¹² Si răspundînd Iisus a dis lui: Că s'a dis: să nu ispiști pre Domnul Dumnezeul teu. ¹³ Si sfîrșind diavolul toată ispirita, a fugit de la densul pănă la o vreme. ¹⁴ Si s'a întors Iisus întru puterea Duhului în Galilea; și vestea a eșit de el în toată lăturea aceea. ¹⁵ Si el înveța în sinagoga lor, mărindu-se de toți. ¹⁶ Si a venit în Nazaret, unde era crescut, și a intrat dupre obiceiul seu

diuă Sâmbetei în sinagogă, și s'a secolăsaiei profetului, și deschidând carteia L. aflat locul unde era scris: ¹⁸ Duhul Domnului preste mine, pentru care mă tămașui pe cei sdrobiți la inimă, a predica robilor ertare și orbilor vedere, a slobodi pre cei sfărâmati intru urezare, ¹⁹ A predica anul Domnului permis. ²⁰ Si închiidând carteia o a dat slugei și a sedut; și ochii tuturor din sinagogă erau privind spre el. ²¹ Si a început a dice cătră denișii: Că astăzi s'a fămălit Scriptura aceasta intru urechile voastre. ²² Si toti și mărturisesc pre el, și se mirau de cuvintele darului care eșiau din gura lui, și diceau: Aiu nu este acesta feciorul lui Iosif? ²³ Si dis cătră ei: Cu adevărat veți dice mie prima aceasta: Doctorule, vindecă-te pr sine-ți; câte am audit că s'a făcut în Capernaum, fă și aicea în patria ta. ²⁴ Si a dis: Amin grăese voî: Că nici un profet nu este primit în patria sa. ²⁵ Si intru adevăr grăesc voî: Multe vedu-

erau în dilele lui Ilie intru Israel, când s'a închis ceriul trei ani și săptămâni, să facă foamete mare preste tot pământul. ²⁶ Si cătră nici una dintr'acelă n'a fost trimis Ilie, fără numai la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă. ²⁷ Si mulți leproși erau în dilele lui Elisei profetul intru Israile; și nici unul dintr'ensi nu s'a curățit, fără numai Neeman Sirianul. ²⁸ Si s'a umplut totuști de mânie în sinagogă, auind acestea. ²⁹ Si seculându-se l-aு scos pre el afară din cetate; și l-aு adus pre el până în sprințeana muntelui, pe carele era zidită cetatea ior, ca să-l arunce jos. ³⁰ Iar el trecând prin mijlocul lor s'a dus. ³¹ Si s'a pogorât în Capernaum, în cetatea Galileei, și era învățându-î pre ei Sâmbăta. ³² Si se spăimântau de învățătura lui, că cu stăpânire era cuvenit lui. ³³ Si în sinagogă era un om, carele avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare, grăind: ³⁴ Lasa, ce este noi și tie Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne perdă pre noi? Te știu pre tine cine ești, Sântul lui Dumnezeu.

³⁵ Si l-a certat pre el Iisus grăină pre el dracul în mijloc, a eşit dintr'ēn s'a făcut spaimă preste toṭi, și se întrebau între sine, dicând: Ce este cuvenitul acesta? Că cu stăpânire și cu putere poruncește duhurilor celor necurate, și esu.

³⁷ Si se ducea vestea de el în tot locul de prin prejur. ³⁸ Si sculându-se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon; iar soacra lui Simon era cuprinsă de friguri mară, și l-a rugat pre el pentru dênsa. ³⁹ Si stând lângă ea, a certat frigurile, și o a lăsat pre dênsa. Si îndată sculându-se slujia lor. ⁴⁰ Si apuind soarele, toṭi câțări aveau bolnavi cu multe feluri de boale, și adus pre ei către dênsul; iar el pre fiște care punând mănilile, și-a tămaduit pre ei. ⁴¹ Si eșiau și dracă din mulți, strigând și grăind: Că tu ești Iisus Fiul lui Dumnezeu. Si certându-i nu-i lăsa pre dênsii să grăiască, căci îl stiau că el este Christos. ⁴² Iar facându-se țiuă, eșind săndus în loc

pustiu; și poporul căuta pre dênsul, și a venit până la dênsul, și-l ținea pre el, ca să nu se ducă de la dênsii. ⁴³ Iar el a ȳis cătră ei: Că se cade mie să vesc și altor cetăți împărăția lui Dumnezeu, că spre aceasta sunt trimis. ⁴⁴ Si era predicând în sinagoge Galilee

CAP. V.

Pentru vînarea peștilor; pentru leproșul; pentru slabănegul ce l-aū adus pe pat; pentru Levi vameșul; pentru Iisus când a mânca impreună cu vameșii; pentru ce învețaceu lui Ioan postesc, iar atunci Christos nu.

¹ Si a fost când îl îmbulzia pre el poporul, ca să audă cuvîntul lui Dumnezeu, și el sta lângă marea Ghenisaretu-lui. ² Si a vîdut doă corăbi stând lângă mare; iar pescarii eșind dintr'ēnsele spăluă mrejile. ³ Si întrând în-

tr'o corabie, care era a lui Simon, la pămînt; și sedînd învîța pre popor din a dîs cătră Simon: Depărtează-o la adâne, și aruncați mrejile voastre spre vînare. ⁴ Iar dacă a încetat a grăi, și răspundînd Simon, a dîs lui: Învîțătorule, toată noaptea ostenindu-ne, nimic n'am prins; dar dupre cuvîntul teu voiă arunca mreja. ⁵ Si aceasta făcînd, a prins multime multă de pești, și se rupea mreja lor. ⁶ Si a făcut semn soților sei, carii erau în altă corabie, ca să vie și să le ajute lor, și au venit, și au umplut amîndoă corăbiile, cât se afundaă ele. ⁷ Iar Simon Petru vîdînd, a cădut la genunchele lui Iisus, grăind: Eșî de la mine, că om păcăatos sînt, Doamne. ⁸ Că-l cuprinsese pre el spaimă, și pre toți cei ce erau cu dînsul, pentru vînarea peștilor care-i prisese. ⁹ Așadară și pre Iacob, și pre Ioan, feciorii lui Zevedeiu, carii erau soții lui Simon. Si a dîs Iisus cătră Simon: Nu te tem; de acum vei vîna oameni. ¹⁰ Si scor

înd corăbiile la pămînt, lăsând toate, nu mers după dînsul.

¹¹ Si a fost când era el într'una din cetăți, și iată un om era plin de lepră, și vîdînd pre Iisus, a cădut pe fața sa și s'a rugat lui, grăind: Doamne, de vei trea, poți să mă curățești. ¹² Si tinând mâna, s'a atins de dînsul, dicînd: Voiesc, curățește-te; și îndată lepra s'a dus de la dînsul. ¹³ Si el a poruncit lui nimînuī să nu spună; ci mergî de te arată pre sine-ți Preotului, și dum pentru curățenia ta, precum a poruncit Moisi, întru mărturie lor. ¹⁴ Iar cuvîntul mai mult străbătea pentru dînsul. Si se aduna popor mult ca să audă și să se tămașuiască de la dînsul de boalele sale. ¹⁵ Iar el se ducea în puștie și se ruga.

¹⁶ Si a fost într'una din dîle și el era învîțând, și sedeaă farisei și învîțătorii legii, carii venise din toate satele Galileei și ale Iudeei și ale Ierusalimului; și puterea Domnului era spre a-i tămașui pre ei. ¹⁷ Si iată oari-cari bărbăti purtând în pat pre un om, carele era

slăbănoș, și căuta să-lădu că pre
în lăuntru, și să-lădu pue înaintea lui
19 Si neaflând pre unde să-lădu că pre
lăuntru popor, suindu-se de-asupra acoperi-
remântului, printre cărămidă lăsăbo-
dit pre dênsul cu patul în mijloc înaintea lui Iisus.
20 Si vădend credința lor,
a dis lui: Omule, értă-ți-se tie păcatele tale.
21 Si a început a cugeta căturarii și farisei, grăind: Cine este a-
cesta ce grăește hule? Cine poate să er-
te păcatele, fără numai unul Dumne-
deu?
22 Iar cunoscând Iisus gânduri-
le lor, răspundând a dis cătră dênsii:
Ce gândită întru inimile voastre?
23 Ce este mai lesne a dice: értă-ți-se tie pă-
catele tale, său a dice: scoală și umbrai-
24 Ci ca să știți că putere are Fiul omu-
lui pre pămînt a erta păcatele, (a dis
slăbănoșului:) tie grăesc: Scoală, și la-
ând patul teu mergi la casa ta.
îndatâși sculându-se înaintea lor, a luat
patul pre carele zacea, și s'a dus la casă
sa sa măring pre Dumnezeu.
25 Si spa-
mă a cuprins pre toti, și măriaș pre Dum-

neșeu; și s'aumplut de frică, grăind: că
am vădut lucruri minunate astăzi.
27 Si după acestea a eșit și a vădut pe
un vameș anume Levi, ședînd la vamă,
și i-a dis lui: Vino după mine.
28 Si lă-
sând toate s'a sculat și a mers după dênsul.
29 Si a făcut lui ospăt mare Levi
în casa sa. Si era popor mult de vameș
și de alții, cari ședea cu ei.
30 Si căr-
tau căturarii lor și farisei cătră înve-
țacei lui grăind: Pentru ce cu vameșii
și cu păcătoșii mâncăți și beți?
31 Si
răspundând Iisus, a dis cătră ei: N'au
trebuință de doctor cei sănătoși; ci cei
bolnavi.
32 N'am venit ca să chiem
pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la po-
căință.
33 Iar ei aă dis cătră el: Pentru ce
învețacei lui Ioan postesc adese oră și
rungaciuni fac, aşijderea și aī fariseilor;
iar ai tēi mănâncă și beaū?
34 Iar el
a dis către dênsii: Aă doră puteți pre-
fi nuntii să-i faceți să postiască, până
când este mirele cu dênsii?
35 Iar vor
veni dile când se va lua mirele dela
dênsii, și atuncea vor posti întru acela-

dile. ²⁸ Si grăia și pildă către deneșii la haină veche; iar de nu, și pre cea nouă o rupe, și la cea veche nu se potrivește. ²⁹ Peticul cel ce este dela cea nouă. ³⁰ Niște nimenea nu pune vin nou în foi vechi de nu, va sparge vinul cel nou și el se va vârsa, și foile vor peri. ³¹ Vinul nou se cade să-l pue în foi noi, și amândoă se vor ține. ³² Si nimeneu carele bea de cel vechi, voește îndată de cel nou, că dice: că cel vechi mai bun este.

CAP. VI

Pentru învețăceii lui Christos, când mergeau spice Sâmbăta; pentru el ce avea mâna uscată; pentru alegerea apostolilor; pentru fericiră; pentru a iubi pre vrăjăști; pentru a nu ne prici cu aproapele; pentru că nu se cuvinte a judeca pre aproapele; pentru că ce-să zidesc casă pre temelie bună.

¹ Si a fost intru o Sâmbăta a doua după cea dintai, trecea el prin semânătură, și simulgeau învețăceii lui spice

² Iar mâneau, frecându-le cu mâinile. ³ Iar oare carii din farisei le-a dis lor: Ce faceti care nu se cade să faceti Sâmbăta? ⁴ Si răspundând Iisus, a dis că tră deneșii: Nică acestea n'atî cetit ce a facut David, când a flămândit el, și cei ce erau cu deneșul? ⁵ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a luat pânile punerei înainte, și a mâncat, și a dat și celor ce era cu el, care nu se cădea să le mânance, fără numai preotii. ⁶ Si dicea lor: Că Domn este Fiul omului și al Sâmbetei. ⁷ Si a fost și în altă Sâmbăta a intrat el în sinagogă și învăță, și era acolo un om și mâna lui cea dreaptă era uscată. ⁸ Si-l pândiau pre el cărturarii și farisei, de-l va vindeca Sâmbăta, ca să afle vină asupra lui. ⁹ Iar el știa gândurile lor și a dis omului celui ce avea mâna uscată: Scoală-te și stări în mijloc; iar el seculându-se a stătut. ¹⁰ Decei a dis Iisus către deneșii: Intreba voi pre voi: Ce se cade Sâmbăta bine a face, sau rău a face? suflet a mântuie sau a pierde? ¹¹ Si căutând spre

toți aceștia, a țis lui : Întînde-ți minna lui la starea cea dintâi sănătoasă și ceea-lalta. ¹¹ Iar ei s'au umplut de nebunie, și vorbiau unul cu altul, ar fi făcut lui Iisus.

¹² Si a fost în dilele acestea, a esit la munte să se roage, și toată noaptea a petrecut întru rugăciunea lui Dumnezeu.

¹³ Si când s'a făcut dimineață, a chieamat pre Învățăcei sej, și alegând dintru denești doi-spre-dece, (pre carii și apostoli nu numiti). ¹⁴ Pre Simon, pre carele Iuda numit Petru, și pre Andrei fratele lui, pre Iacob și pre Ioan, pre Filip și pre Bartolomei. ¹⁵ Pre Mateiu și pre Toma, pre Iacob al lui Alfeu și pre Simon ce se chiamă Zilotul. ¹⁶ Pre Iuda al lui Iacov, și pre Iuda Iscarioteanul carele s'a făcut și vîndetoriu.

¹⁷ Si pogorându-se cu denești, așa stătând în loc șes, și multimea Învățăceilor lui, și multime-multa de popor, din toată Iudea și din Ierusalim, și de pre lângă marea Tirului și a Sidonului, carii venințe să-l asculte pre el, și să se tâma-

dulască de neputințele sale. ¹⁸ Si cei ce se chinuiau de duhuri necurate, și se vindecau. ¹⁹ Si tot poporul căuta să se atingă de el că putere eșia din el și vindeca pre toți.

²⁰ Si el rădicându-și ochii sej spre Învățăcei lui dicea: Fericiti sănăteți săracilor; că a voastră este împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Fericiti sănăteți carii flămândiți acum, că vă veți săfura. Fericiti sănăteți carii plângeti acum, că veți rîde. ²² Fericiti veți fi când vă vor urî pre voi oamenii, și când vă vor despărți pre voi, și vă vor ocări, și vor scoate numele vostru ca un rău pentru Fiiul omului. ²³ Bucurăți-vă întru acea zi și sălătăș; că iată plata voastră multă este în cerință. Că într-acest chip faceau profetilor părinții lor.

²⁴ Însă vați voi bogătilor, că vă luăți măngăerea voastră. ²⁵ Vați voi celor sănăteți sătuli acum, că veți flămândiți voi celor ce rîdeți acum, că veți plâni și vă veți tângui. ²⁶ Vați voi când vă vor dice bine toți oamenii; că într-acest chip faceau profetilor celor minuni părinții lor. ²⁷ Ci voi grăiesc că

lor ce auditi: Iubiti pre vrăjmașii voștri; faceți bine celor ce vă urăse pre voi. ²⁸ Bine-cuvântați pre cei ce vă blestemă pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă fac voi necaz. ²⁹ Cei ce te bate pre tine preste o față a obrazului, întoarce-i lui și ceea-laltă; și celuī ce-ti ies haina, nu-i opri lui și cămașa. ³⁰ Si tot celuia ce cere dela tinedă-ř; și dela cela ce-ti ies ale tale nu re înapoř.

³¹ Si precum voiți ca să vă facă voi oamenii, și voi faceți lor așijdereea. ³² Si de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce dar este voi? Că și păcătoșii iubesc pre cei ce-i iubesc pre deneșii. ³³ Si de faceți bine celor ce vă fac voi bine, ce dar este voi? Că și păcătoșii aceeași fac. ³⁴ Si de dată împrumut, dela cei rii nădejduiți a lua, ce dar este voi? Că și păcătoșii păcătoșilor daū împrumut ca să ies întocmai. ³⁵ Ci iubiți pre vrăjmașii voștri, și faceți bine, și dată împrumut, nimic nădejduind; și va fi plăta voastră multă, și veți fi fi ai celui pre-

malt; că el este bun spre cei nemulțemitorii și rei. ³⁶ Deci fiți milostiv, preeum și Tatăl vostru este milostiv. ³⁷ Si nu judecați, și nu vă veți judeca; nu osândiți, și nu vă veți osândi; ertăti, și vi se va erta. ³⁸ Dați și vi se va da voi: măsură bună, indesată și clătită, și pre deasupra vîrsându-se vor da în simbul vostru. Că eu aceeași măsură, cu care veți măsura va măsura voi. ³⁹ Si le-a diselor și pildă: Añ doară poate orb pre orb să povătuască? Añ nu amândoi vor cădea în groapă? ⁴⁰ Nu este învățăcel mai pre sus de dascălul seū; iar tot cel desăvărșit va fi ca dascălul seū. ⁴¹ Si ce vedî ștercul, cel ce este în ochiul fratelui tău; iar bârna care este în ochiul tău nu o simți? ⁴² Seū cum poți dice fratelui tău: frate, pasă să scoți ștercul carele este în ochiul tău, însuți nevădend bârna care este în ochiul tău? Fațarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți ștercul carele este în ochiul fratelui tău. ⁴³ Ca nu este pom bun, carele face roadă rea, nicăi pom rău, carele face roadă bună. ⁴⁴ Că tot pomul din roada

sa se cunoaște; că nu adună smochine din mărăcini, nicidin ruguleg struguri. Omul cel bun din vîstieria cea bună a înmei sale scoate cele bune, și omul cel rău din vîstieria cea rea a înimei sale scoate cele rele; că din prisosință înimei grăiește gura lui.

⁴⁶ Si ce mă chie mați, Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce vă dic? Tot cela ce vine către mine, și aude cuvintele mele și le face pre ele, voi arăta voi că este asemenea. ⁴⁷ Asemenea este omului ce își zidește casă, carele a săpat și a adâncat și a pus temelia pre peatră; și vîrsare de ape făcându-se a lovit rîul în casa aceea și nu o a putut clăti pre ea; căci era întemeiată pre peatră. ⁴⁸ Iar cela ce a audit și n'a făcut, asemenea este omuluicăre și-a zidit casa pre pămînt fără de temelie, în care a lovit rîul, și îndată a cădut, și s'a făcut sfărâmareaa caselor aceea mare.

CAP. VII.

Pentru sutașul; pentru fiul văduvet; pentru cel trimis de Ioan; pentru asemănarea fariseilor și a legiuitorilor cu co-pii ce se jucau în târg; pentru femeea ceea ce a uns pre Domnul cu mir.

¹ Si după ce a sfârșit toate cuvintele sale întru aușul poporului, a intrat în Capernaum. ² Iar sluga unui sutaș fiind bolnavă vrea să moară, care era la dênsul de cinste. ³ Si audind de Iisus, a trimis la dênsul bêtrâni ai Iudeilor, rugându-l pre el, ca să vie să mantuiască sluga lui. ⁴ Iar ei viind către Iisus, îl rugă pre el cu deadinsul, dîcând: că este vrednic acela căruia vei da aceasta. ⁵ Căci iubește neamul nostru, și sinagoga el o a zidit noi. ⁶ Iar Iisus mergea cu dênsii, și nefiind el departe de casă, a trimis la dênsul sutașul prieten, grăind lui: Doamne, nu te osteni; că nu săt vrednic ca să întri supt aco-

peremēntul meū. ⁷ Pentru aceea nici pr
mine nu m'am socotit a fi vrednic
a veni cătră tine; ci dì cu cuvēntul, și se
va tămădui sluga mea. ⁸ Că și eū sîn
om rânduit supt dregătorie, având su
sine-mī slujitorī, și dic aceastuia: merge
și merge; și altuia: vin-o, și vine; și slu
gi mele: fă aceasta, și face. ⁹ Iar Iisus
auđind acestea, s'a minunat de el, și în
torcēndu-se a dis poporului carele mer
gea după dēnsul, grăesc voī: Că nici
întru Israel n'am aflat atâtă credin
tă. ¹⁰ Si întorcēndu-se trimișii a casă
aū aflat pre sluga cea bolnavă săn
tosă.

¹¹ Si a fost după acestea, mergea într'o
cetate ce se chieama Nain, și împreună
cu dēnsul mergea învățăceiī lui mulți
și popor mult. ¹² Iar dacă s'aū apro
piat cătră poarta cetății, iată scotcaū pre
un mort, fiul unul născut al mamei sale,
și aceea era văduvă, și popor mult cu dē
sa din cetate. ¹³ Si vădēndu-o pre dēns
Domnul, i s'a făcut milă de ea, și a di
eī: nu plânge. ¹⁴ Si apropiindu-se s

stins de pat, (iar cei ce-l duceaū aū
statut) și a dis: Tēnērule, ţie grăesc,
scoală-te. ¹⁵ Si a sedut drept mortul și
a inceput a grăi, și l-a dat pre el mu
nei luī. ¹⁶ Si a lăua frica pre toți, și măriaū
pre Dumneđeu grăind: că profet mare
s'a scusat între noi; și cum că a cerce
tat Dumneđeu pre poporul seū.
¹⁷ Si a eșit cuvēntul acesta de El în
toată Iudeia și în toată laturea. ¹⁸ Si
aū vestit luī Ioan învățăceiī lui de
toate acestea. ¹⁹ Chiemând Ioan pre
doi oare-carii din învățăceiī sei, ī-a tri
mis cătră Iisus, dicend: Tu ești cela ce
vine? Séū pre altul să așteptām. ²⁰ Si viind
cătră el barbații aceia aū dis: Ioan Bote
zatorul ne-a trimis pre noi cătră tine, di
cend: Tu ești cela ce vine? séū pre altul să
așteptām? ²¹ (Si într'acea oră a vindecat
pre mulți de boale, și de rane, și de duhuri
rele, și a dat vedere multor orbī). ²² Si
răspundēnd Iisus, a dis lor: Mergeți
și spuneți lui Ioan cele ce ați vădut și ați
audit; că orbii văd, schiopii umblă, leproși
se curățesc, surdi aud, morții se scolă, să-

racilor bine se vestește. ²³ Si fericit este cel ce nu se va sminti întru mine. ²⁴ Iar ceput a grăi cătră popor de Ioan: Ce ați eșit în pustie să veдеți? ați trestie cătă de vînt? ²⁵ Dar ce ați eșit să vedeați? ați om îmbrăcat în haïne moi? Iată cei ce sînt în haïne scumpe și petrec întru desfătare, în casele împărătești sunt. ²⁶ Dar ce ați eșit să vedeți? ați profet? Adevăr grăesc voî, și mai mult de cât profet. ²⁷ Aceasta este de carele este scris: Iată eū trimit fingerul meū înaintea feții tale, carele va găti caleata înaintea tă. ²⁸ Că dic voî: Mai mare profet întrre cei născuți din femei de cât Ioan Botezătoriul nimenea nu este; iar Ioan Botezătoriul nimenea nu este; iar Dumcel mai mic, întru împărăția lui Dumnezeu mai mare de cât el este. ²⁹ Si nedeu mai mare de cât el este. ³⁰ Si tot poporul audind, drept a făcut pre Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan. ³¹ Iar fariseii și legiuitorii ați le pădat dela sine sfatul lui Dumnezeu, nebotezându-se dela dênsul.

³¹ Deci cu cine voiū asemâna pre ea:

meni neamului acestuia? Si cu cine sunt asemenea? ³² Asemenea sunt cu copii ce sed în târg, și strigă unii cătră alii, și dic: Fluerat-am voî și n'ați jucat; cântat-am de jale voî și n'ați plâns. ³³ Că a venit Ioan Botezătorul, nicăi pâne mâncând, nicăi vin bînd, și dicetă: ³⁴ A venit Fiul omului mâncând și bînd, și dicetă: Iată om mâncători și bător de vin; prieten vameșilor și păcătoșilor. ³⁵ Si s'a îndreptat înțelepciunea dela toți fiuī sei.

³⁶ Si-l rugă pre el oare-carele din farisei ca să mănuânce, cu el; și întrând în casa fariseului a sedut. ³⁷ Si iată o femeie din cetate, care era păcătoasă, înțelegend că șade în casa fariseului, aducend un alabastru cu mir. ³⁸ Si stând lângă picioarele lui dinapoi, plângend a început a uda picioarele lui cu lacrimi, și eu peri capului le ștergea, și séruta picioarele lui, și le ungea cu mir. ³⁹ Iar vădend fariseul carele chiemase pre el, a dis întru sine grăind: Aceasta, de ar fi profet, ar ști cine și ce feliu de femeie este ceea ce se atinge de el, că este păcătoasă. ⁴⁰ Si

răspundând Iisus, a dis cătră el: Simone am oare ce să-ți dic; iar el a dis: În-vîțătorule, di. ⁴¹ Doi datorieci erau oare-sute de dinari; iar cela-lalt, cu cinci-deci. ⁴² Si neavînd ei cu ce plăti, amândurora le-a dăruit. Deci carele dintr'êușii, spune-mi, mai mult va iubi pre el. ⁴³ Iar Simon răspundând, a dis: socotesc că acela căruia î-a dăruit mai mult; iar el a dis luî: Drept aî judecat. ⁴⁴ Si întorcîndu-se cătră femee, a dis lui Simon: Vezi pre această femee? Am intrat în casa ta; apă pre picioarele mele n'ai dat; iar aceasta cu lacrimi mî-a udat picioarele mele, și le-a șters cu pîrul capului seû. ⁴⁵ Sărutare mie nu 'mi-ai dat; iar aceasta de când am intrat, n'a încetat să-riutându-mî picioarele mele. ⁴⁶ Cu un-delemn capul meu nu l-ai uns; iar aceasta mir mî-a uns picioarele mele. ⁴⁷ Pentru aceea grăesc ție: Eartă-se păcatele ei cele multe, că a iubit mult; iar cui să eartă puțin, iubește mai puțin. ⁴⁸ Si a dis ei: Eartă-ți-se ție păcatele tale. ⁴⁹ Si a început cei ce sedeau cu dînsul a grăi-

și păcatele? ⁵⁰ Si a dis cătră femee: Credința ta te-a mântuit, mergî în pace

CAP. VIII.

Pentru pilda semănătoriului; pentru numă și frații lui Iisus, când voiau să-l rugă pre el; pentru certarea apelor și pentru legheonul; pentru fata mai marei și moșeii; pentru femea ceea ce-i curgea sânge.

¹ Si a fost după aceasta și el umbă prin cetăți și prin sate, predicând și bine-vestind împărăția lui Dumnezeu, și că doi-spre-dece cu dînsul. ² Si uîste femei care erau tămaďuite de duhuri rele și de boale: Maria, ce se chie-ma Magdalina, dintru care eșise săpte draci. ³ Si Ioana, femea lui Huza, intendentul lui Irod, și Susana și altele multe, care slujiau lui din avuții-

Noul Testament,

le sale. ⁵ Si adunându se popor mult, și ce deprin cetăți viind cătră dênsul, a dis prin pildă:

⁶ Eșit-a semănătoriul să samene sămânța sa; și sămânând el, una a căut lângă cale și s'a călcat și pasările ceriului o a mânca. ⁷ Si alta a căut pe peatră, și, dacă a răsărit, s'a uscat, pentru că n'avea umedeală. ⁸ Si alia a căut în mijlocul spinilor, și crescere spinii, o au înecat pre ea. ⁹ Si alta a căut pre pămînt bun, și răsăritind a făcut rod însutit. Acestea grăind striga: Cela ce are urechi de audiu audă. ¹⁰ Si l-a întrebăt pre el învățacei lui, dicând: Ce este pilda aceasta? ¹¹ Iar el a dis: Voi este dat a ști tânele împărătiei lui Dumnezeu, iar celor-lalți în pilde; ca vădend să nu vaădă, și audind să nu înțeleagă. ¹² Iar pilda este aceasta: Sămânța este cuvîntul lui Dumnezeu. ¹³ Iar cei de lângă cale sunt cei ce aud; apoi vine dia volul și ieă cuvîntul din inima lor, ca nu cumva credând să se mantuiască. ¹⁴ Iar cei de pre peatră sunt carii, când a d, cu bucurie primesc cuvîntul; și au ecști rădăcină n'au, carii până la

vreme ered, și în vreme de ispita se leăndă. ¹⁵ Iar ceea ce a cădut în spinii, aceștia sunt carii aū audiu, și de griji, și de bogății, și după dulcețile vieței acestia amblând, se înecă și nu sevîrșesc roa-

dă. ¹⁶ Iar cea de pre pămînt bun, aceștia sunt carii cu inimă bună și acurată audind cuvîntul îl țin și fac roadă întru răbdare. Acestea dicând striga: Cela ce are urechi de audiu audă.

¹⁷ Si nimenea aprindând lumina o a copere pre dênsa cu vas, său o pune sus pat, ci o pune în stesnic, ca să vadă cei ce intră lumina. ¹⁸ Că nu este lucru de tăńă, carele să nu se arate, nicăi lucru ascuns, carele să nu se cunoască, și întru arătare să vie. ¹⁹ Deci vedetă cum audă; că cela ce are se va da lui, și cela ce n'are, și ce i se pare că are se valina de la dênsul. ²⁰ Si a venit cătră dênsul muma lui și frații lui și nu puteau să vorblască cu dênsul pentru popor. Si spus lui, dicând: Muma ta și frații tei său afară, vrând să te vadă pre tine, ²¹ Iar el răspundând a dis cătră dênsii: Muma mea și frații mei sunt aceștia, ca-

rii aud cuvîntul lui Dumnezeu, și lăsat
pre dênsul.

²² Si a fost întru una din dile, și el a
întrat în corabie și învîțăcii lui, și a dîs
cătră ei: Să trecem de ceea parte de
îazer, și aplecatîndată. ²³Iar mergînd
cu corabia, a adormit el, și s'a pogorît
vîfor de vînt în îazer, și se umplea și
se primejduia. ²⁴Si apropiindu-se lăsat
deșteptat pre dênsul, grăind: Invîțătorul,
învîțătorul! perim; iar el sculându-
se a certat vîntul și valul apei, și a
încetat și s'a făcut liniște. ²⁵Si a dîs
cătră ei: Unde este credința voastră?
Iar ei spăimântându-se s'a mirat, gră-
ind unul cătră altul: Cine este acesta?
că și vînturilor și apei poruncește, și
ascultă pre dênsul.

²⁶ Si a venit cu corabia în laturea Ga-
darenilor, care este de ceea parte de Ga-
lilea. ²⁷Si eşind el la uscat, lăsat întrun-
pinat pre el un om oare-carele din cetate,
carele avea draci de multî ani; și în han-
nă nu se îmbraca, și în casă nu petrecea
ci în mormînturi. ²⁸Iar vîdînd pre Iis-
sus și strigând, a cădut înaintea lui, și

cu glas mare a dîs: Ce este mie și tîie Ii-
suse Fiul lui Dumnezeu celuî prea înalt?
Rogu-te nu mă munci pre mine. ²⁹(Că
poruncia duhului celuî necurat să easă
din omul acela; că de multî ani îl răpise
pre dênsul, și se lega cu lanțuri de fier
și cu obezi, păzindu-se; și sfărîmând le-
găturile se gonia de dracul prin pustii.)
³⁰Si lăsat întrebat pre el Iisus grăind:
Cum îți este numele? Iar el a dîs: leghe-
on; că draci mulți intrase într'ensul.
³¹Si lăsat rugău pre el, ca să nu poruncească
lor să meargă întru adînc. ³²Si era a-
colo o turmă de porci mulți, ce se păsteau
în munte, și lăsat rugău pre el, să le dea voie
să intre într'ensi, și le-a dat lor voie.
³³Si eşind draci din om au intrat în porci;
și s'a pornit turma de pre tîrmuri în
îazer, și s'a înnechat. ³⁴Iar păstorii vî-
dînd ceeace se făcuse, au fugit; și au spus
în cetate și prin sate. ³⁵Si au eşit să
vadă ceeea ce s'a făcut; și au venit la Ii-
sus, și au aflat pre omul dintru carele e-
sise draci, îmbrăcat și întrreg la minte
ședînd lângă picioarele lui Iisus, și s'a
spus lor și cei ce v-

duse, cum s'a măntuit cel îndrăcit, și la rugat pre dênsul tot poporul fiș tului Gadarenilor, să se ducă dela dêns că erau cuprinși de mare frică; iar el întrând în corabie s'a întors. ³⁸ Iar băieți ca să fie cu dênsul; iar Iisus l-a săbodit pre el grâind. ³⁹ Întoarce-te în casa ta și povestește căte ți-a făcut Dumnezeu; și s'a dus, predînd prin toată cetatea, căte i-a făcut Iisus.

⁴⁰ Si a fost când s'a întors Iisus, și primit pre el poporul, că toți îl aşteptațău pre el. ⁴¹ Si țată a venit un om căruia nu era numele Iair, și acesta era mai marele sinagoge; și cădend la picioarele lui Iisus îl rugă pre el, ca să între în casa lui. ⁴² Că avea o fiică una născută ca de doi spre dece ani, și aceea muria; iar când mergea el îl întâmpină presura popoarele. ⁴³ Si o femeie fiind în curgerea săngelui de doi spre decenii, care cheltuise la doctori toată și vîția sa, și nică de la unul n'a putut să se vindece. ⁴⁴ Apropindu-se diminea-

dată și a stătut curgerea săngelui ei. ⁴⁵ Si a țis Iisus: Cine este cel ce s'a atins de mine? Iar lepădându-se toti și dis Petru și cei ce erau cu el: Invîțătorul, popoarele te îmbulzesc, și te strîmbătoarează, și dici: Cine este cel ce s'a atins de mine? ⁴⁶ Iar Iisus a țis: S'a atins de mine oare cine; că ești din mine. ⁴⁷ Iar vîdend femeea că nu s'a ascuns, a venit tremurând și cădend înaintea lui, i-a spus lui înaintea a tot poporul pentru care pricină s'a atins de el, și cum că s'a tămaduit îndată, ⁴⁸ Iar el îl a țis ei: Îndrângește fică credința ta te-a măntuit; mergi în pace). ⁴⁹ Încă grâind el, vine oare-carele dela mai mărele sinagoge grâind lui: că am murit și ea ta; nu supără pre invîțătorul. ⁵⁰ Iar Iisus a țis, a răspuns lui grâind: Nu te teme; crede numai și să va măntui. ⁵¹ Iar întrând în casă, nu a lăsat nică pre unul să între, fără numai pre Petru, și pre Iacob, și pre Ioan, și pre tatăl fecioarei, și pre mama ei. ⁵² Si plângoașă toti și se tânguașă

de dênsa. Iar el a dis: Nu plângem de dênsul, știind că a murit. ⁵³ Si își ridică scoțând pre țoți afară, și apucându-se să mână a strigat grâind: Fecioară, scuindată; și a poruncit să-i dea să mănânce. ⁵⁴ Si s'a întors duhul ei și a invins el a poruncit lor să nu spue nimării care se făcuse.

CAP. IX

Pentru trimiterea celor doi-spre-decen-postoli la predicare; pentru Irod când a audit de Iisus; pentru cele cinci pâni și doi pești; pentru întrebarea Domnului pentru lepădarea de sine și luarea orei lui Christos; pentru schimbarea lui Ioseph a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cel ce socotiau între sine cine ar fi mare; pentru cel ce s'a opri de înveță să nu scoată dracă; pentru a nu cere pre deapsă asupra celor ce nu i-au spus voie să meargă după Iisus.

¹ Si chiemând pre cei doi-spre-decen-

le-a dat lor putere și stăpânire preste dracii și a vindeca boalele. ² Si a trimis pre dênsii să predice împărăția lui Dumnezeu și să tămăduască pre cei bolnavi. ³ Si a dis cătră dênsii: Nimic să nu luati pre cale, nici moag, nici traistă, nici pâne, nici arăntă, nici câte doă haine să aveți. ⁴ Si ori în care casă veți intra, acolo să petreceți, și de acolo să ești. ⁵ Si ori căci nu vă vor primi pre voi, eșind din cetatea aceea, și praful de pre picioarele voastre scuturați întru mărturie asupra lor. ⁶ Si eșind umbrau prin sate, binevestind, și tămăduind pretutindenea.

⁷ Si a audit Irod cel a patra parte stăpânitor toate cele ce se făcea de el, și nu să pricepea, pentru că uniu dicea că Ioan s'a sculat din mortă. ⁸ Iar altăcă Ilie s'a arătat; iar altăi, că un prolet din cei de demult a inviat. ⁹ Si a dis Irod: Pre Ioan ești l-am tăiat, dar ce este cine este, de carele ești aud unele în acestea? și căuta să-l vadă pre el. ¹⁰ Si înțorceându-se apostoli, aș spus lui toate răte aș făcut, și luându-î pre dênsii s'a

dus deosebī în loc pustiū lângă cea
tea, ce se chiamă Vitsaida. ¹¹ Iar poarele înțelegendă aș mers după dênsul și primindu-î pre dênsii, le grâia lor împărăția lui Dumnezeu, și pre cei aveau trebuință de tămâduire să vinea. Iar dioa a început a-se pleca.

¹² Si viimă cei-doi-spredece au disl Slobodește popoarele, ca mergând satele și în orașele cele de prin prea să găzduiască, și să-și afle hrana, căicea să intem în loc pustiū. ¹³ Si a cătră dênsii: Dat-le lor voi să mânândejar eî aș dis: Nu este la noi mai mult de cincă pâni și doi pești; fără de să ne ducem noi, și să cumpărăm la poporul acesta bucate. ¹⁴ (Că era cinci-miș de bărbăți), și a dis cătră vîțăcei seř: Puneti-i pre dênsii căte cinci-deci. ¹⁵ Si aș făcut aşa, i-aș dat pre toti. ¹⁶ Deci luând le cinci pâni și cel doi pești, căutând ceriū, le-a bine-cuvântat, și le-a frânt le-a dat învîțăcelor să le pue ținătea porulu. ¹⁷ Si aș mâncați și să

toti. Si aș luat ceea ce prisosise lor, doeo spredece coșuri de sfârmituri. ¹⁸ Si a fost când se ruga el deosebī, era cu dênsul învîțăcei lui, și i-a întrebat pre dênsii dicend: ¹⁹ Cine-mi dic popoarele că sănăt? Iar eî răspundend aș dis: loan botezătoriul; iar alți, Ilie; iar alții că profet oare-carele din cei de demult a inviat. ²⁰ Si le-a dis lor: Dar voi cine îmi dică că sănăt? Iar Petru răspundend a dis: Christosul lui Dumnezeu. Iar el dojenind pre dênsii le-a poruncit nănu să nu spue aceasta, dicend: ²² Că se cede Fiului omului multe a patimi și a se defaima de bâtrâni și de arhierei și de căturari, și se omorî, și a treia di a învia. ²³ Si grâia cătră toti: Oră-cine va voi a vie după mine, să se lepede de sine și să-și iească crucea să în toate dilele, și să-mi urmeze mie. ²⁴ Că cine va voi să-și mânuiască sufletul seu perde-l-vă pre el; iar cine-și va perde sufletul său pentru mine, acesta îl va mânui pre dênsul. ²⁵ Că ce folos este omului de va dobândi lumea toată, iar pre si-

ne se va perde, său se va păgubi? ²⁶ Că cuvintele mele, de acesta Fiiul omului se va rușina, când va veni întru mărirea sa și a Tatălui și a sănților îngerii. ²⁷ Vă graesc voș cu adevărat: Sunt unii din cei ce stau aicea, carii nu vor gusta moarte, până când vor vedea împărățiu lui Dumnezeu.

²⁸ Si a fost după cuvintele acestea că la opt șile, și luând pre Petru și pre Ioan și pre Iacob, s'a suiat în munte să se roage. ²⁹ Si s'a făcut când se rugă el, chipul feții lui altul și îmbrăcăminte lui albă strălucind. ³⁰ Si iată două bărbați vorbiau cu densus, carii erau Moisi și Ilie. ³¹ Cari arătându-se în mărire grăia de esirea lui, care vrea să o pișească în Ierusalim. ³² Iar Petru și ceilalii erau cu densus erau îngreutăți de somn, și deșteptându-se au văzut mărea lui și pre cei doi bărbați, stând în preună cu densus. ³³ Si a fost când s'a despărțit ei de la densus, a dis Petru cătră Iisus: Invățatorule, bine este născut a fi aicea, și să facem trei colibă una

și una lui Moisi, și una lui Ilie, neștiind ce grăia. ³⁴ Si acestea grăind el s'a făcut nor și i-a umbrit pre densus; și s'a spăimântat când a ușinat eș în nor. Si glas a fost din nor dicând: ³⁵ Aceasta este Fiiul meu cel iubit, pre acesta să ascultați. ³⁶ Si după ce a fost glasul să aflat Iisus singur, și eș a ușinat, și nimănui n'a spus în dilele acelea nimic din cele ce văzuse. ³⁷ Si a fost și doa di pogorîndu-se ei din munte, l-a întimpinat pre el popor mult. ³⁸ Si iată un bărbat din popor a strigat, grăind: Invățatorule, rogu-te, vătă spre fiul meu, că unul născut îmi este mie. ³⁹ Si iată duh îl apucă pre el, și de năprasnă strigă, și îl zdrobește pre el cu spumă, și abia se duce de la el, sfărămându-l pre el. ⁴⁰ Si m'am rugat invățăceilor tăi ca să-l scoată, și n'a spus încă cei de la el. ⁴¹ Iar Iisus răspundând a dis: O neam necredincios și îndărătnic! până când voi fi cu voi și voi suferi pre voi? Adu-mi pre fiul tău aici. ⁴² Si încă apropiindu-se el, l-a trântit pre el dracul, și l-a scuturat; iar Iisus a certat pre

duhul cel necurat și a tămaduit copilul, și l-a dat tatălui său. ⁴³ Si se spăimântă că de mărirca lui Dumnezeu. Si mirându-se că de toate care a căut Iisus, a dis cătră învățăcii săi, fără Punetă voi în urechile voastre cuvintele acestea, că Fiiul omului va să se dea în mâinile oamenilor. ⁴⁵ Iar ei nu înțelegeau cuvîntul acesta, și era acoperit de cătră dênsiș, ca să nu-l priceapă, și se temea să-l întrebe pre el de cuvîntul acesta. ⁴⁶ Si au intrat gând întru dênsiș: Cine ar fi dintru ei mai mare. ⁴⁷ Iar Iisus știind gândul înimei lor, luând un prunc l-a pus pre el lângă sine. ⁴⁸ Si a dis lor: Ori cine va primi pruncul acesta întru numele meu, pre mine mă primește; și ori cine mă va primi pre mine, primește pre cela ce m'a trimis pre mine. Că cela ce este mai mic între voi toți, acesta va fi mare.

⁴⁹ Iar Ioan respundînd a dis: Înțătorule, am vîdut pre oare-carele cu numele teu scoțînd draci, și l-am oprit pre el, că nu umblă pre urmă cu noi. ⁵⁰ Si a dis cătră el Iisus: Nu

opriș, că cel ce nu este împotriva noastră pentru noi este. ⁵¹ Si a fost când s'a împlinit dilele înălțării lui, și el și-a întărit fața sa să meargă în Ierusalim. ⁵² Si a trimis vestitorî înaintea feței sale, și mergînd au intrat într'un oraș al Samarinienilor, ca să-ăi gătiească lui. ⁵³ Si nu l-au primit pre dênsul, că fața lui era mergînd în Ierusalim. ⁵⁴ Si vedînd învățăcii lui, Iacob și Ioan, au dis: Doamne, voești să dicem să se pogoare foc din ceri și să-ăi mistuiască pre ei, precum și Ilie a făcut? ⁵⁵ Iar Iisus întorcîndu-se-a certat pre dênsiș și a dis: Nu știi a căruia duh sănătăți voi. ⁵⁶ Că Fiiul omului n'a venit să peardă suflete omenesti, ci să mantuiască. Si a mers într-alt sat. ⁵⁷ Si a fost când mîrgea el pe cale, a dis oare-cine către el: Doamne, voi să merg după tine ori unde vei merge. ⁵⁸ Si a dis Iisus lui: Vulpile au vizuină și paserile ceriului cuiuri; iar Fiiul omului n'are unde să-și plece capul. ⁵⁹ Si a dis cătră altul: Vin-o după mi-

ne; iar el a dis: Doamne, dă-mi ^{voie} întâi să merg să îngrop pre tatal ^{meu}.
⁶⁰ Iar Iisus a dis lui: Lasă mortu ^{să} și îngroape pre mortii lor; iar tu mersi de vestește împărăția lui Dumnezeu.
⁶¹ Si a dis și altul: Voi să merg după regulez cele ce sînt în casa mea. ⁶² Iar Iisus a dis cătră el: Nimenea puindu-mâna lui pre plug și căutând înapoi este îndreptat întru împărăția lui Dumnezeu.

CAP. X.

Pentru cei șepte-deci de apostoli, caru-i arătat Domnul; pentru legiuitorul carele a întrebat pre Iisus, ce bine ar face, pentru cel ce a cădut în tâlhari; pentru Marta și Maria sora ei.

¹ Iar după acestea a arătat Domnul pre alți șepte-deci, și i-a trimis pre deținutele doi înaintea feței sale, fără tot orașul și locul, unde vrea el să meargă.

² Si dicea cătră dênsii: Secerîșul este mult, iar lucrătorii puțini; deci rugați pre Domnul secerîșulu, ca să scoată lucrătorii la secerîșul seu. ³ Mergeti, iată en vî trimît pre voi, ca mîeii în mijlocul lupilor. ⁴ Să nu purtați pungă, nici traistă, nici incălțăminte; și pre nimeni să nu întrebați de sănătate în cale. ⁵ Si orî în care casă veți intra, întâi dicetă: Pace casei aceştia. ⁶ Si de va fi acolo fiul păcei, se va odihni preste dênsul pacea voastră; iar de nu, la voi se va întorce. ⁷ Si intru aceeași casă petrecetă, mâncaând și bînd cele dela dênsii; că vrednic este lucrătorul de plata sa. ⁸ Si orî în care cetate veți intra și vî vor primi pre voi, mâncați cele ce se vor pune înaintea voastră. ⁹ Si tămăduiți bolnavii caru-i vor fi într'ensa, și grăiti lor: Să apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu. ¹⁰ Iar orî în care cetate veți intra și nu vî vor primi pre voi, eșind la ulițile ei cele late dicetă: ¹¹ Si praful ce s'a lipit de noi din cetatea voastră il scuturăm voi. Însă aceasta să știți, că

s'a apropiat spre voi împărația lui Dumneu. ¹² Grăesc voī: Că mai ușor va aceia ¹³ Vai tie Horazine, vai tie Vandon puterile care s'a făcut în Tir și în Sider mult în sac și în cenușe sedând s'ar fi pocăit. ¹⁴ Însă Tirului și Sidonului mai ușor va fi la judecată de căt voī. ¹⁵ Si tu, Capernaume, carele părăla ceriū te-aî înălțat, părăla iad te vei pogori. ¹⁶ Cela ce ascultă pre voi, pre mine ascultă; și cela ce se leapădă de voi de mine se leapădă. Iar cela ce se leapădă de mine, se leapădă de ecclace mă trimis pre mine. ¹⁷ Si s'aî întors ecclace-septe-decī cu bucurie, dicēnd: Doamne, și dracii se pleacă noi. Întru numele tău. ¹⁸ Si a dis lor: Vădut-am pre satana ca un fulgeră din ceriū cădēnd. ¹⁹ Iată dău voi stăpânișe să călcăți preste serpi și preste scorpii, și preste toată puterea vrăjmașulu; și nîmic pre voi nu vă va vătăma. ²⁰ Însă pentru aceasta nu vădă bucurăți, căci duhurile se pleacă voi; ei vădă bucurăți mai vîrtoși, că numele voastră

fău scris în ceriuri. ²¹ Întru această oră să bucurat cu duhul Iisus, și a dis: Marturisescu-mă tie Părinte,, Doamne al ceriului și al pămîntului, că aî ascuns acestea de cei înțelepti și priceputi și ale-al descoperit pre ele pruncilor, adeverat, Părinte, că aşa a fost buna voință înaintea ta. ²² Si întorcēndu-se cătră învățăcei seī a dis: Toate îmī sînt date mie de la Tatăl meu, și nimenea nu știe cine este Fiiul, fără numai Tatăl; și cine este Tatăl, fără numai Fiiul, și căruia va voi Fiiul să-i desycopere. ²³ Si întorcēndu-se cătră învățăcei, deosebi a dis: Fericiți ochii cari văd cele ce voi vedeti. ²⁴ Că grăesc voī: Că mulți profeti și împărați au vîdit să vadă cele ce vedeti voi și nu au vîdet, și să audă cele ce auditi și n'aă audit. ²⁵ Si iată un legiuitor s'a sculat îspindu-l pre el și dicēnd: Invățatorule, voi face să moștenesc vîeața vecinica. ²⁶ Iar el a dis: In lege ce este scris? Cum citesti? ²⁷ Iar el răspundēnd a dis: Să iubești pre Domnul Dumnezeul tău din

toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată virtutea ta, și din tot cugetul tău, și pre aproapele tău ca însuți pre tine.
²⁸ Si a dis lui: Drept aī răspuns; aceasta fă și vei fi viu. ²⁹ Iar el vrând să îndrepteze pe sine a dis cătră Iisus: și cine este aproapele meū? ³⁰ Iar Iisus răspundând a dis: Un om oare-carele se pogora din Ierusalim în Ierihon, și a cădut în tâlhară, carii desbrăcându-l pre el și rănuindu-l s'aū dus, lăsându-l abia viu. ³¹ Si dupre întâmplare un preut se pogora pe calea aceea; și vădându-l pre dânsul, a trecut pe alăturca. ³² Așide rea și un levit, fiind la acel loc, viind și vădându-l pre el, a trecut pe ală turca. ³³ Iar un samarinean mergând pe cale a venit la el, și vădându-l i-s'a făcut milă. ³⁴ Si apropiindu-se a legat ranele lui, turnând unt-de-lemn și vin; și puindu-l pre dobitocul seu l-a dus la casă de oaspetă, și a purtat grija de el. ³⁵ Si a doua zi eșind și scotând doi dinari a dat gazdei, și a dis lui: Poartă grija de dânsul, și oră ce vei mai cheltui eu când mă voi întoarce voi da tine. ³⁶ Deci

— 277 —

carele dintru acei trei și se pare a fi de aproape celuī ce căduse în tâlhară? ³⁷ Iar el a dis: Cela ce a făcut milă cu dânsul. Iar Iisus a dis lui: Mergi de fă și tu asemenea.
³⁸ Si a fost când se ducea cără și el a intrat într'un sat; iar o femeie, numele ei Marta, l-a primit pre el în casa sa. ³⁹ Si aceea avea o soră, ce se chema Maria, care sedând lângă picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui. ⁴⁰ Iar Marta se silia spre multă slujbă, și stând a dis: Doamne, aū nu socotești că soru mea singură m-a lăsat să slujesc? Ci dă că să-mă ajute. ⁴¹ Si răspundând Iisus a dis ei: Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești, Ci un lucru trebuește. ⁴² Iar Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua dela dânsa.

CAP. XI.

Pentru rugăciune; pentru aceea, că cel ce va cere va lua; pentru cel ce avea drac mut; pentru femeea ceea ce a rădicat din popor; pentru cei ce cereau semn din ceriu; pentru fariseul cel ce a chieamat pre Iisus; pentru ticăloșirea legiuitorilor.

¹ Si a fost când era el la un loc rugându-se, după ce a încetat, a dis unul din învățăcei lui cătră densus: Doamne, învața-ne pre noi să ne rugăm, precum și Ioan a învățat pre învățăcei sei.

² Si le-a dis lor: Când vă rugați diceți: Tatăl nostru, carele ești în ceriuri, săntescă-se numele teu; vie împărăția ta; fie voia ta, precum în ceriu și pre pămînt. ³ Pânea noastră cea spre ființă, dă-ne-o noi în toate dilele. ⁴ Si ne eartă noi păcatele noastre, că și noi erăm tuturor celor ce ne sănt datori noi, și nu ne duce pre noi întru iștăță, ci ne izbăvește de cel viclean. ⁵ Si a dis cătră ei: Cine dintrу voi are prieten și va merge cătră densusul la mie-

dul nopței, și va dice lui: Prietene, dă-mi împrumut trei pâni, ⁶ Că a venit din cale un prieten la mine, și n' am ce punе înaintea lui. ⁷ Si acela răspunde: din lăuntru va ăllee: Nu-mi face osteneală; acum ușă s'a încuiat și copiii mei sunt în asternut cu mine; nu pot să mă scol să-ți dau ție. ⁸ Grăeșe voi, măcar de n'ar da lui sculându-se, pentru căci este lui prieten, dar pentru obrăsnicia lui sculându-se, va da lui căte-i trebue.

⁹ Si eu dic voi: Cereți și se va da voi; căutați și veți afla; bateți și se va deschide voi. ¹⁰ Că tot cela ce cere va lua; și cela ce caută va afla; și celui ce bate i-se va deschide. ¹¹ Si la carele tată dintrу voi, de va cere fiul pâne, aŭ doară peatră și va da lui? sau pește, aŭ doară în loc de pește, șerpi și va da lui? ¹² Sau de va cere ou, aŭ și va da lui scorpie? ¹³ Deci dacă voi fiind rei știți să dată daruri bune filor voștri, cu cât mai vîrtos Tatăl cel din ceriu va da Duh sănt celor ce cer de la densusul,

¹⁴ Si era scoțend un drac, și acela era mut, și a fost după ce a eșit dracul, a grăit mutul, și s'a mirat popoare. ¹⁵ Iar oare-carii dintr'ēnși diceau: Că cu Beelzebul, domnul dracilor, seoa de la dênsul semu din ceriu. ¹⁶ Iar el știind gândurile lor a ȳis lor: Toată împărăția ce s'a împerecheat între sine se pustiește; și casă preste casă cade. ¹⁷ Deci și satana dacă s'a împerecheat între sine, cum va sta împărăția lui? Că diceți cum că cu Beelzebul scot eū draci, dacă eū cu Beelzebul scot draci, deciorii voștri cu cine scot? Pentru acesta ei vor fi voî judecători. ¹⁸ Iar dacă eū cu degetul lui Dumneșteu scot draci, eū cu ajuns la voi împărăția lui Dumneșteu. ¹⁹ Când cel tare într'armat fiind păzește curtea sa, în pace sunt averile lui. ²⁰ Iar când va veni cel mai tare de cât dênsul și-l va birui pre el, ȳea toate armele lui, intru care se nădăjduia și împărtește prădile lui.

²¹ Celace nu este cu mine, împotriva mea este; și celace nu adună cu mine și peste,

²² Când duhul cel necurat va ești din om umbă prin locuri fără apă, căutându-și o lhnă, și neaflând ȳice: Mă voi ȳind o afă măturată și împodobită. ²³ Atunci merge și ȳea alte șepți duhuri mai rele de cât sine, și întrând locuiesc acolo; și se fac cele de pre urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele din-toi. ²⁴ Si a fost când ȳicea el acestea, rădicând o femeie glas din popor a ȳis lui: Fericit este pântecele care te-a purtat, și Ȅitele care ai supt. ²⁵ Iar el a ȳis: Adevărat, fericiți cei ce ascultă cu vîntul lui Dumneșteu și-lu păzescu pre el.

²⁶ Iar adunându-se popoarele, a înrepnit a ȳice: Neamul acesta viclean este, semn cere și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului. ²⁷ Că precum a fost Iona semn Ninevitenilor, așa va fi și Fiul omului la neamul acesta. ²⁸ Impărăteasa de la austru se va scula la judecată cu bărbatii neamului acestuia, și-i va osindii pre ei; că aū venit de la marginile pă-

mîntului, să audă înțele poienea lui Solomon, și ătă mîni mult de cât Solomon scula la judecată cu neamul acesta și vor osândi pre el, căci ei s'au pozat pentru predicarea lui Iona; și ătă mai mult de cât Iona aicea. ³³ Nimenea aprindînd lumina o punc intru ascuns, nici subt obroc, ci în sfesnic, ca cei ce intră să vadă lumină.

³⁴ Lumina trupului este ochiul; deci când va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat; iar când va fi reu și trupul tău întunecat va fi. ³⁵ Drept aceea socotește, ca lumina care este întru tine să nu fie întunecată. ³⁶ Deci dacă trupul tău va fi tot luminat, neavînd vre-o parte întunecată, va fi luminat tot; ca și când lumina cu strălucirea te luminează. ³⁷ Iar când grădă, îl rugă pre dênsul un fariseu, ca să prânziască la el; și intrând a sedut. ³⁸ Iar fariseul vîdînd s'a mirat, că nu s'a spălat întâi mai nainte de prânz. ³⁹ Iar Domnul a dîs cătră dênsul: Acum voi fariseii partea cea din afară a paharu-

lui și a blidului curățit; iar cea din lăuntrul vostru este plină de răpire și de vicleșug. ⁴⁰ Nebunilor, ați nu cetea ce a făcut cea din afară, a făcut și cea din lăuntru? ⁴¹ Însă cele ce sunt la voi dați-le milostenie; și ătă toate vor fi voî curate.

⁴² Si vai voî fariseilor, că zaciuiti izma și ruta și toate verdețurile, și treceți judecata și dragostea lui Dumnezeu; acestea se cădea ale face, și acelea a nu le lăsa. ⁴³ Vaî voî fariseilor, că iubiți scaunele cele mai sus în sinagogă și încinăciunile prin târguri.

⁴⁴ Vaî voî cărturarilor și Fariseilor fățarnici, că sănătăți ca mormînturile cele ce nu se văd, și oamenii ce umblă deasupra lor nu le știu. ⁴⁵ Si răspundînd unul din legiuitorî a dîs lui: Învățătorule, acestea dicînd, și pre noi ne ocărăști. ⁴⁶ Iar el a dîs: Si voî legiuitorilor vai, că însărcinăți pre oameni cu sarcini, care nu se pot lesne purta, iar voî nici cu un deget al vostru nu vă atingeți de sarcini.

⁴⁷ Vaî voî, că zidiți mormînturile

profetilor, și părintii voștri i-au ucis pre ei.⁴⁸ Deci mărturisit că împreună voiți lucrurile părintilor voștri, că a ceia i-au ucis pre ei, iar voi zidiți morții măntuirile lor.⁴⁹ Pentru aceasta și înțelesc iunea lui Dumnezeu și dis: Trimite-voi cătră ei profeti și apostoli, și dintr-înșii vor ucide și vor goni.⁵⁰ Ca să se ceară sângele tuturor profetilor, ce s'a vîrsat din începutul lumei, de la neamul acesta.⁵¹ Dela sângele lui Abel până la sângele Zahariei, carele a perit între altarii și între biserică. Adevărat dic voî, se va cere de la neamul acesta.⁵² Vai voî, legiuitorilor, că ați luat cheia cunoștinței; voi nu ați intrat, și pre cei ce vrea să intre i-ați oprit.⁵³ Si dicând el acestea cătră ei, a început căturarii și fariseii tare a se mănia pre dênsul, și a sta lui împotrivă de multe.⁵⁴ Pândindu-l pre el și căutând ca să vâneze ceva din gura lui, ca să-l vinuiască pre el.

CAP. XII.

Pentru aluatul fariseilor; pentru a nu teme de cei ce omoară trupul; pentru hida cea împrotiva duhului; pentru cel ce să împărtească Iisus moștenirea; pentru bogatul căruă i-a rodit țarina; pentru a defâima cele pămîntești; pentru a fugi de iubirea de argint; pentru sluga ceea ce privighiază; pentru a nu ne prici cu vecinul.

¹ Si adunându-se mulțimi de popoare, căt se călcau unii pe alții, a început dică invățăceilor se și: Mai întâi păzită-vă de aluatul fariseilor, carele este fățaria. ² Că nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi, și ascuns, care nu se va cunoște. ³ Pentru aceia câte ați disă intunerie, la lumină se vor audî, și ce și grăit la ureche în cămări, se va predica deasupra caselor. ⁴ Deci grăesc voî, prietenilor mei: Nu vă temeți de cei ce ucid corpul, și dupre aceia

nu pot nimic mai mult să facă
“ Ci voiū arata voi de cine să vă temeți: să vă temeți de celă ce are putere, după ce l-a ucis să-l arunce în gheena. Adevăr grăesc voi, de acela să vă temeți ” Așa nu se vînd cinci paserî în doi fileri? și nici una dintr’usele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Ci și perii capului vostru sunt toti numerați. ” Deci nu vă temeți, că voi sinteți cu mult mai bună de căt păsările.

” Si dice voi: Tot cel ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi întru dênsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu. ” Iar cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu ” Si tot cela ce va dice cuvânt împotriva Fiului omului se va erta lui; iar celuī ce va huli împotriva Duhului Sânt nu se va erta ” Iar când vă vor duce pre voi la soboare și la dregători, și la stepâni, nu vă grijiți, cum și ce veți răspunde, său ce veți dice. ” Că Duhul Sânt vă

“ învăță pre voi întru acea oră cele ce

” cade a dice.

” Si a dis lui oare-carele din popor: ” Înțepătorule, și fratelul meu, să împărticiu mine moștenirea. ” Iar el a dis lui: Omule, cine mă pus pre mine iudecător, său împărtitoriu preste voi?

” Si a dis cătră ei: VeДЕți și vă feriti la lăcomie, că nu întru a prisosi cui-

” din avuțile săle este vieață lui.

” Si a dis pildă, cătră dênsii grăind: Iau om bogat și-a rodit țarina. ” Si

” ageta întru sine dicând: Ce voiū face n’am unde aduna rodurile mele ? ” Si a dis: Aceasta voiū face: strica-voiū

” junitele mele și mai mari le voiū zidi; ” poiū strînge acolo toate rodurile mele și bunătățile mele. ” Si voiū dice

” safetului meu: Suflete, ai multe bunătăți strînse spre mulți ani; o lihnește-te,

” mânăncă, bea, veselește-te. ” Iar Dumnezeu și-a dis lui: Nebune, într’această

” noapte sufletul tău vor să-l ceară de lătine; dar cele ce ai gătit, cui vor fi?

” Așa este cela ce strînge lui și comoara, ” iar nu în Dumnezeu se îmbogătește

²² Si a dis cătră învețăcei și: Pentru aceasta dic voî: Nu vă grijiți cu sufle-pul, în ce vă veți îmbrăca. ²³ Sufletul de cât hrana, și corpul că nu seamănă, nici seceră, carii n'au nește pre ei; cu cât mai mult voi sănăteti mai bună de cât paserile? ²⁴ Si cine din voi grijindu-se poate să adaoagă statului său un cot? ²⁵ Deci dacă nu puteți nici ce este mai mică a face, ce vă mai grijiți de cele-lalte? ²⁶ Socotără erini, cum cresc, nu se ostenesc, nici torc; și grăesc voi: că nici Solomon intru toată mărièrea să nu s'a îmbrăcat ca unul dintr-aceştia. ²⁷ Si de vreme ce earba, care este astăzi în câmp, și mâne în cuptor se aruncă, Dumnezeu aşa o îmbracă; cu cât mai vîrtoș pre voi, puțin credincioșilor? ²⁸ Si voi să nu căutați, ce veți mâncă său ce veți bea, și nu vă încălțați. ²⁹ Că toate acestea păgâni lumii aceştia le caută; iar Părintele vostru știe că vă trebuie să cese-

șă Insă căutați împărăția lui Dumnezeu, și aveste toate se vor adăoge voi. ³⁰ Nu te teme turmă mică; că bine a voit Tatăl vostru să vă dea voi împărăția. ³¹ Vindetă avuțiile văstre și milostenie. Faceti-vă voi pună, dată nu se învechesc, comoară neînăpărată în cerință; unde furul nu se apropie, nici molia o strică. ³² Că unde comoara voastră, acolo va fi și inițiată voastră. ³³ Să fie mijloacele voastre încinse și făcliile aprinse. ³⁴ Si voi asemenea, cu oamenii cari așteaptă pre domnul lor, când se va întoarce dela munți, ca viind și bătând, îndată să-i deschidă lui. ³⁵ Fericite slugile acele, pre care, viind Domnul, le va afla priveghind. Amîn dic voi, că se va înceinge și -i va luna pre dînși să sădă, și viind va slujă lor. ³⁶ Si de va veni la a doua streață, și la a treia streață de va veni și -i va slua aşa, fericite sănt slugile aceleia. ³⁷ Iar aceasta să știți, că de ar ști stămul casei, în care oră va veni fulul, ar priveghia și n'ar lăsa să-i sape casa lui. ³⁸ Deci și voi fiți gata: că

ora care nu gândiți Fiul omului de
veni. ⁴¹ Si a dîs Petru lui: Doamne
către noi dici pilda aceasta, său și ca
tre toții? Si a dîs Domnul: ⁴² Oare cine
este iconomul cel credincios și înțelept
pre carele îl va pune Domnul preste sluge
sale, ca să le dea la vreme măsura de
grin? ⁴³ Fericită este sluga aceea, pre
carea viind domnul lui, o va afla făcând
așa. ⁴⁴ Adeverat grăesc voî: că o va pune
pre dânsa preste toate avuțiile sale.
⁴⁵ Iar de va dice sluga aceea întru ini-
ma sa: zăboveste domnul meu a veni,
și va începe a bate pre slugi și pre
slujnice, și a mâncă și a bea, și a se
îmbăta. ⁴⁶ Veni-va Domnul slugii aceia
în diua întru care nu gândește, și în
ora întru care nu știe, și-l va săia
pre el în două, și partea lui cu necre-
dincioși o va pune. ⁴⁷ Iar sluga aceea
ce a știut voia Domnului său și n'a
gătit, nicăi a făcut dupre voia lui, se va
bate mult. ⁴⁸ Iar cela ce n'a știut
și a făcut cele vrednice de bătăi, se va
bate puțin. Si tot căruia s'a dat mult,
mult se va cere de la el. Si căruia i s'a în-

ereditat mult, mai mult vor cere de
la el. ⁴⁹ Foc am venit să arunc pre pă-
mînt; și ce voesc dacă acum s'a a-
prins? ⁵⁰ Cu botez am a mă boteza,
să cum mă strîntorez, până ce se va sfîr-
si? ⁵¹ Auu vi se pare că am venit să dau
pace pre pămînt? Nu, dic voî, ci împă-
riire. ⁵² Că vor fi de acum cinci înpă-
rii o casă împărătîi: trei împrotiva a
doi și doi împrotiva a trei. ⁵³ Se va
impărti tatăl împrotiva feciorului și
feciorul împrotiva tatălu; muma împrotiva
fetei și fata împrotiva mumei;
soacra împrotiva noru-sei și nora împrotiva
soaceră-sei. ⁵⁴ Si dicea și popo-
relor: Când vedetă norul ridicându-se
de la apus, numai-de-cât dicetă, că ploae
mare vine; și este așa. ⁵⁵ Si când au-
strul suflând dicetă: că zăduf va să fie;
și este. ⁵⁶ Fațarnicilor, fața ceriulu și
a pămîntului știți a cerca; dar vre-
mea aceasta cum nu o cercăti? ⁵⁷ Căci
nu judecați și întru voi ce este drept?
Si când mergi cu pârisul teu la
domnul, pre cale silește-te să te iz-
bavestî de el; ca nu cum-va să te tra-

gă la judecător, și judecătorul să da temnicerului, și temnicerul te va runca în temniță.⁵ Dic ţie: Nu vei ieși de acolo, până nu vei plăti și filo- rul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

Pentru Galileanii și pentru cei din Să loam; pentru smochinul cel ce nu facea roadă; pentru ceea ce avea duhul neputin- țe; pentru grăunțul de muștar pilda; și pentru aluat; pentru cel ce a întrebat de- sînt puțini cei ce se mărtuiesc; pentru ușa cea strîmtă, și pentru cei ce vor bate în ușe și nu le vor deschide; pentru cei ce au spus lui Iisus de Irod.

¹ Si aă venit oare-carii într'acea vre- me, spuindu-ři lui de Galileanii, al cărora sânge Pilat l-a amestecat cu jefu- tfele lor. ² Si răspundând Iisus a dis- lor: Aă vi-se pare că Galileanii ace- tica mai păcătoși de cât toți Galileanii aă fost, căci aă pătimit acestea? ³ Nu,

ci dice voi: că de nu vă veți pocăi, toti așa veți peri. ⁴ Séu acel opt-spre-de- ce, preste carii a cădut turnul în Silo- am și i-a omorât, vi-se pare că aceș- tiea mai greșiti aă fost decât toți oame- ni, carii lăcuiau în Ierusalim? ⁵ Nu, ci dice voi: Că de nu vă veți pocăi, toti așa veți peri. ⁶ Si dicea pilda aceasta: Oare cine avea un smochin în via lui sădit, și a venit căutând roadă întru el și n'aflat. ⁷ Si a dis către vieriū: Iată trei anii sînt, de când viu căutând roadă în smochinul acesta și nu aflu; taie-l pre el, pentru ce și pămîntul împresoară în zadar? ⁸ Iar el răspun- dînd dice lui: Doamne, lasă-l pre el și fărăcest an, până îl voi săpa împrejur și voi punе gunoiu. ⁹ Si de va face roadă; iar de nu, îl vei tăia în anul cel viitoriu.

¹⁰ Si era învățând întru una din si- nagoge Sâmbăta. ¹¹ Si iată o femeie era, care avea duhul neputinței de opt- spre-dece ani, și era gârbovă, și nu pu- tea să se ridice în sus nicăcum. ¹² Iar Iisus vădînd-o pre dînsa o a chiemat

și a dis eř: Femee, esti scăpată de loa
la ta. ¹³ Si s'a pus pre dênsa mânile,
si îndată s'a îndreptat, și măria pri-
gogeî mânindu-se, căeř o vindecase I-
rului: șease dile sînt întru care se ca-
de a lucra; deci într'acestea viind vă
vindecați, iar nu în diua Sâmbetei.
¹⁵ Iar Domnul a răspuns lui și a dis:
Fățarnice, fiește-carele din voi Sâmbă-
ta ař nu-ři desleagă boul scău, seă asinul
de la iesle, și-l duce de-l adapă? ¹⁶ Dar
aceasta, ficiă a lui Avraam fiind, pre-
care o a legat satana, iată de opt-spre-
dece ani, ař nu se cădea a se deslega
din legătura aceasta în diua Sâmbetei.
¹⁷ Si acestea dicenđ el, se rușinau toți
cei ce stař improtiva lui; și tot popo-
rul se bucura de toate cele mărite ce
se faceau de dênsul.

¹⁸ Si dicea: Cuř este asemenea im-
părăția lui Dumneđeū, și cu ce o voiă-a-
semenea pre dênsa? ¹⁹ Asemenea este
grăunțului de muștariu, pre care luân-
du-l omul l-a aruncat în grădina sa,

și a crescut, și s'ař făcut copaciř mare, și
pasările ceriuļui s'ař sălašluit în ramu-
rile lui. ²⁰ Iarăši a dis: Cu ce voiă a-
semenea împărăția lui Dumneđeū? ²¹ A-
semenea este aluatului, pre care luân-
du-l femcea l-a ascuns în trei măsură-
ri: făină, pănă s'ař dospit toată. ²² Si
umbra prin orașe și prin sate învățând,
căle facenđ spre Ierusalim. ²³ Si i-a
dis oare-cine lui: Doamne, ař puđini
sunt cei ce se măntuiesc? Iar el a dis:
²⁴ Nevoiți-vă a intră prin ușa cea
strîmtă. Că mulțī, (dic voi), vor cău-
ta să intre și nu vor putea. ²⁵ Deci
după ce se va scula st p nul casei, și
va încuia ușa, și vețî începe a sta afară
și a bate în ușă, dicenđ: Doamne,
Doamne, deschide noři, și răspundenđ
va dice voi: Nu vă řtiu pre voi de unde
sînteři. ²⁶ Atunci vețî începe a
dice: Am mâneat înaintea tăi și am b -
ut, și în ulițile noastre ai învățat. ²⁷ Si
va dice: Dic voi, nu vă řtiu pre voi de
unde sînteři; depărtați-vă de la mine
toti lucrătorii nedreptaři. ²⁸ Acolo
va fi plângerea și scrișnirea dintilor;

— 296 —
când veți vedea pre Avraam și pre Isaac,
și pre Iacob, și pe toti profetii intru
împărăția lui Dumnezeu, iar pre voi
scoși afară. ²⁹ Si vor veni de la reșa-
și de la apus, și de la meadă-noapte
împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Si iată
sunt pre urmă carii vor fi întâi, și sunt
întâi carii vor fi pre urmă.

³¹ În diua aceea s'aștăvicio pătrat oare
carii din farisei dicând lui: Ești și te-
du de aicea, că Irod va să te omoare. ³² Si
a dis lor: Mergând spuneți vulpei aceș-
tia: Iată scoț draci și fac vindecări
astă-dă și mâne, și a treia dă mă voiu
sfîrșit. ³³ Însă mi se cade astă-dă și
mâne și în cea-laltă dă a merge, că
nu este cu putință să peară profet
afară din Ierusalim. ³⁴ Ierusalime,
Ierusalime, cel ce omoră profetii,
și ucidă cu petre pe cei trimiși la tine; de
câtă ori am vrut să adun pre fătul, cum
adună găina puii se și supt aripi, și nu
ați voit. ³⁵ Iată să lasă voi casa voa-
stră pustie; și amint grăcesc voi: că nu
mă veți vedea de acum până va veni.

— 297 —
când veți dice: Bine este cuvenit cel ce
vine întru numele Domnului.

CAP. XIV.

Pentru cel bolnav de idropică; pentru a
mă iubi și derile mai sus; pentru a cînta
pe săraci mai veritos la cină de cât pre-
prieten; pentru cel cîntă la cină; pen-
tru aceea, adevărat cine este învețăcelul cel
adeverat al lui Christos; pentru zidirea
turnului pildă, și pentru împărățul cela ce
vra să se bată cu altul.

¹ Si a fost când a intrat el în casa
oare căruia din boeria fariseilor Sâmbă-
tă, ca să mănânce pâne, și aceia îl
pândiau pre el. ² Si iată un om bol-
nav de idropică era înaintea lui. ³ Si
răspundând Iisus a dis cătră farisei
cătră legiuitorii grăind: Oare este
slobod Sâmbăta a vindeca? ⁴ Iar ei au
răut; și apucându-l l-a vindecat pre el
l-a slobodit. ⁵ Si răspundând cătră

eī a ȳis: Căruă dintru voi, asinul său bo-
ul de va cădea în puț, aū nu îndată il
va scoate pre el în diua Sâmbete? ⁶ Si
n'aū putut răspunde lui la aceste. ⁷ Si
dicea cătră cei chiemati pildă, luând a-
minte cum își alegeau șederile mai sus,
dicend cătră dênsii: ⁸ Când te vei chie-
ma de cine-va la nuntă, nu ședea în
locul cel mai de sus, ca nu cum-va să fie
chiemat de dênsul altul mai ciinstit de
cât tine. ⁹ Si viind cela ce și pre tine
și pre acela a chiemat va dice ȳie: Dă
locul acestuia. Si atunci vei începe cu
rușine locul cel mai de jos a-l ȳinea. ¹⁰ Ci
când te vei chiema, mergend ședi la
locul cel mai de jos; ca când va veni cel
ce te-a chiemat să-ȳi dică ȳie: Prietene,
sue-te mai sus; atunci îți va fi ȳie cin-
ste înaintea celor ce vor ședea împreună
cu tine. ¹¹ Că tot cel ce se final-
tă se va smeri, și cel ce se smerește se
va înălța.

¹² Si dicea și celuī ce-l chiemase pre
el: Când faci prânz, său cină, nu chie-
ma prietenii tēi, nici frații tēi, nici rudele
tale, nici vecini bogăți; ca nu când-va

să te chieme și ei pre tine, și să ȳi se facă
în resplătire. ¹³ Ci când faci ospăt chia-
mă séracii și neputincioșii, șchiopi și
orbii. ¹⁴ Si fericit vei fi, căci nu pot
să-ȳi întoarcă; că ȳi se va întoarce ȳie
întru învierea drepțiilor. ¹⁵ Si auđind
acestea unul din cei ce ședea cu el a
ȳis: Fericit este cel ce va prânzi întru
imperația lui Dumnedeu.

¹⁶ Iar el a ȳis lui: Un om oare-carele
a făcut cină mare și a chiemat pre mulți.
¹⁷ Si a trimis pe sluga sa în ora cinei,
să dică celor chiemati: Veniți, că iată toa-
te sunt gata. ¹⁸ Si aū început toți dim-
preună a se lepăda. Cel dintâi a ȳis
lui: Térină am cumpărat, și am nevoie
să ȳes și să o văd; rogu-te să mă erți.
¹⁹ Si altul a ȳis: Părechide boi am cum-
părat cinci, și merg să-i ispitesc; rogu-
te să mă erți. ²⁰ Si altul a ȳis: Femei
mă-am luat, și pentru aceasta nu pociu
veni. ²¹ Si întorcendu-se sluga aceea,
a spus Domnului său acestea. Atunci
mănuindu-se stăpânul casei a ȳis slugi
sale: Ești curând la utilile și respintiile

cetății, și séraciū, și betegii, și schiopii, și
orbiī, adu-ī aicea. ²² Si a dīs slugă:
Doamne, s'a făcut cum ai poruncit, și
încă mai este loc. ²³ Si a dīs Domnul
către slugă: Eșī la drumuri și la gar-
duri, și-i silește să între, ca să se umi-
ple casa mea. ²⁴ Că dic voi: Că nici
unul din bărbațiī aceia ce eraū chie-
mați nu va gusta cina mea.

²⁵ Si mergea cu dēnsul popoare multe,
și întorcēndu-se le-a dīs lor: ²⁶ Ori-ei-
ne vine cătră mine, și nu uraște pre tāl
să, și pre mumă, și pre femei, și pre
feciori, și pre frați și pre surori, încă
și pre sufletul său, nu poate fi învățăcel
al meū. ²⁷ Si cel ce nu și poartă crucea
sa, și vine după mine, nu poate fi învățăcel
al meū. ²⁸ Că cine dintrу voi vrēnd să
zidiască turn, aū nu întâi ședēnd își so-
cotește chiełtueala, de are cele spre să-
vîrșire? ²⁹ Ca nu când-va puind el te-
melia și neputēnd sevîrsi, totl̄ cei cel-
vor vedea să înceapă a-l batjocori di-
cend: ³⁰ Că acest om a început a zidi
și n'a putut sevîrsi. ³¹ Séu care împre-
rat, mergēnd să se loviască cu alt iu-

pērat la rezboiu, aū nu ședēnd întâi,
și stătuște de va putea cu dece miř
să se întâmpine cu cela ce vine asupra
lui en două-deci de miř? ³² Tar de nu,
iucă fiind el de parte, trimițēnd solie-
se rongă de pace. ³³ Deci așa fiște-care-
le dintrу voi, carele nu se leapădă de
toate avuțiile sale, nu poate fi învă-
țăcel al meū. ³⁴ Bună este sarea; iar
dacă sarea se va împuți, cu ce se va îndu-
le? ³⁵ Nici în pămînt, nici în gunoiū
nu este de treabă; afară o leapădă
pre ea. Cela ce are urechī de audit audă.

CAP. XV.

Pentru o sută de oī pildă; și pentru
dece drakme; pentru fiul cel ce s'a dus
într'o țără de parte.

¹ Si era apropiindu-se de dēnsul toțī
vameșii și pěcătoșii, ca să-l asculte pre-
tel. ² Si cărtiaū farisei și cărturarii
dicend: Că acesta pre pěcătoșii priz-
meste și mănanăcă cu dēnsii. ³ Si a dīs

către ei pilda aceasta grăind: ⁴ Care
om dintru voi, având o sută de oi, și
perdînd una dintru ele, aă nu lăsa
pre cele nouă-deci și nouă în pustie,
și merge după cea perdută, până când
o află pre ea? ⁵ Si aflându-o puine pre
umerile sale bucurându-se. ⁶ Si viind
la casa sa chiamă prietenii și vecinii
dicând lor: Bucurați-vă cu mine, că am
găsit oaia mea cea perdută. ⁷ Dic voi;
că aşa va fi bucurie în cieri de un
păcătos ce se pocăește, decât de nouă-
deci și nouă de dreptă, că rora nu le tre-
buiește pocaință. ⁸ Seu care femeie, a-
vând dece drahme, de perde o drahmă,
aă nu aprinde făclia și mătură casa,
și cauță cu deadinsul, până o află. ⁹ Si
aflându-o chiamă prietenele și vecinele
dicând: Bucurați-vă cu mine, că am
găsit drahma care o am pierdut. ¹⁰ Așa
dic voi: Bucurie se face înaintea îngre-
rilor lui Dumnezeu pentru un păcătos
ce se pocăește.

¹¹ Si a dis: Un om avea doi feciori,
¹² Si a dis cel mai tânăr din ei tatălui seu:
Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuția;

și le-a împărțit lor avuția. ¹³ Si nu au-
pă multe dile, adunând toate feciorul
cel mai tânăr, s'a dus întru-o țără de-
parte, și acolo a răsipit toată avuția sa,
vietuind întru desmerdări. ¹⁴ Si che-
tuind el toate, s'a facut foamete mare în-
tracea țără, și el a început a se lipsi.
¹⁵ Si mergând s'a lipit de unul din lo-
cuitorii țărei aceia; și l-a trimis pre el
la terinile sale să pască porci. ¹⁶ Si
doria să-și sature pântecele seu de roș-
covale ce mâncau porci; și nimenea
nu-i da lui. ¹⁷ Iar viind întru sine a
căti argați ai tatălui meu sunt în-
destulați de pâne; iar eș peiș de foame.
¹⁸ Scula-mă-voiu și mă voi duce la tatăl
meu, și voi disce lui: ¹⁹ Tata, greșit-am
la cieri și înaintea ta; și nu mai sunt
vrednic a mă chieama fiul tău; fă-mă ca
pre unul din argații tei. ²⁰ Si sculân-
du-se a venit la tatăl seu. Iar el încă
departe fiind, l-a văđut pre dênsul tatăl
lui, și i s'a făcut milă, și alergând a
răđut pre grumazii lui și l-a sérutat
pre el. ²¹ Si a dis lui feciorul: Tata,
greșit-am la cieri și înaintea ta; și nu

mai sînt vrednic a mănumi fiul teu,
²² Si a dis tatâl către slugile sale: Aduceți haina cea dintâi și-l îmbrăati pre el, și dați inel în mâna lui, și încălțaminte în picioarele lui. ²³ Si adunând vițelul cel hrănit îl junghiați; și acesta mort era și a înviat, și perduț era și s'a aflat. Si a început să se veseli.
²⁴ Iar feciorul lui cel mai mare era la terină; și dacă a venit, și s'a apropiat de casă, a audit cântece și jocuri. ²⁵ Si chiecmând pre unul din slugi l-a întrebat, ce sunt acestea? ²⁶ Iar el a dis: Că fratele teu a venit și a junghiat tatâl teu vițelul cel hrănit, pentru că sănătos pre el l-a primit. ²⁷ Si s'a mânăiat, și nu vrea să intre; iar tatâl lui eșind îl rugă pre el. ²⁸ Iar el răspundând a dis tatâlui său: Iată, atâțea ani slujesc ție, și nici odată porunca ta nu am călcăt, și mie nici odată nu mi-am dat măcar un ed, că să mă veselesc cu prietenii mei. ²⁹ Iar când veni fiul teu acesta, carele a măncat avuția ta cu desfrânamele, junghiasă lui vițelul cel hrănit. ³⁰ Iar el a dis

lui: Fiule, tu în toată vremea ești cu mină și toate ale mele ale tale sunt. ³¹ Ci să cădea a ne veseli și a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, și perduț era și s'a aflat.

CAP. XVI.

Pentru iconomul cel nedrept; pentru omenea nu poate sluji la doi domni; pentru că nici o cîrtă din lege nu va trece; pentru a nu-și lăsa omul femeea; pentru bogatul și pentru Lazăr.

¹ Si dicea și către învățăcii sej: Era un om bogat, carele avea un iconom; și acesta a fost părît la el, că răsipește avuțile lui. ² Si chiecmând pre el i-a dis lui: Ce aud aceasta de tine? Dă seama de iconomia ta, că nu vei putea mai multa fi iconom. ³ Iar iconomul a dis întru sine: Ce voi face, că domnul meu face iconomia de la mine? A săpa nu pociu, a cere îmi este rușine. ⁴ Sti că voi face, că dacă mă voi schimba din ico-

nomie, să mă primiască în casele lor.
⁵ Si chiemând câte unul pre fiște care
 le din datornicii domnului señ a dis
 celui dintâi: Cu cât ești dator domnu-
 de unt-de-lemn. Si a dis lui: Ia-ți zapisul
⁶ tău, și ședî curênd de scrie cinci-deci.
⁷ Iar după aceea a dis altuia: Dar tu cu
 cât ești dator? Iar el a dis: Cu o sută de
 măsuri de grâu. Si a dis lui: Ia-ți zapisul
⁸ tău și scrie opt-deci. ⁹ Si a laudat dom-
 nul pre iconomul nedreptăței, că în-
 telepêtește a făcut; că fiii veaculuī aces-
 tuia mai întelepți sînt de cât fii lumină
 întru neamul lor. ¹⁰ Si eū dic voī: Face-
 ti-vă voi prietenī din mamona nedreptăței,
 că dacă veți fi lipsiți, să vă primias-
 că pre voi în corturile cele vecinice.

¹¹ Cel ce este credincios întru puțin,
 și întru mult credincios este; și cel ce
 este nedrept întru puțin, și întru mult ne-
 drept este. ¹² Deci dacă întru cel ne-
 drept mamona n'ați fost credincios, pre-
 cel adevărat cine-l va încredința voi? ¹³ Si
 dacă întru cel strein n'ați fost credincios,
 pre cel ce este al vostru cine-l va da voi?

¹⁴ Nici o slugă nu poate la doi domni să
 slujască; pentru că său pe unul va urî
 și pe altul va iubi, său de unul se va
 tinea, și de altul nu va griji; și putetă
 slujii lui Dumnezeu și lui mamona. ¹⁵ Si
 șiua în acestea toate farisei, carii erau
 iubitori de argint, și-l batjocoriau pre
 el. ¹⁶ Si le-a dis lor: Voi sănăteți cei ce
 vă faceți pre voi drepti înaintea oameni-
 lor; iar Dumnezeu știe înimele voastre;
 că ce este întru oameni înălțat, uriciune
 este înaintea lui Dumnezeu. ¹⁷ Legea
 și profetii pâna la Ioan, de atuncea îm-
 perația lui Dumnezeu bine se vestește;
 și fiește-carele spre aceea se silește. ¹⁸ Iar
 mai lesne este ceriul și pămîntul să trea-
 că, de cât din lege o cirtă să cađă. ¹⁹ Tot
 cela ce-și lasă femeea sa și ieă alta, prea-
 curvește; și tot cela ce ieă lăsată de bărb-
 at, prea-curvește.
²⁰ Si era un om oare-carele bogat,
 și se îmbrăca în porfiră și în vison, vesel-
 indu-se în toate dilele luminat. ²¹ Si
 era un sărac oare-carele anume Lazăr, ca-
 re zacea înaintea usi lui, plin de bube. ²² Si
 poftia să se sature din sfărâmîturile care

cădeaū din masa bogatului; ci și cănă
viind îngeaū bubele lui. ²² Și a fost că
a murit sacerdul, și s'a dus de înger în
sînul lui Avraam; și a murit și bogatul
și s'a îngropat. ²³ Și în iad, ridicându-
ochiū seī, fiind în muncă, vede pre Avra-
am de departe și pre Lazăr în sînurile
lui. ²⁴ Și el strigând a ădis: părinte Avra-
ame, miluește-mă, și trimite pre Lazăr,
să-șī întingă vîrful degetului lui în apă,
și să-mă recoriască limba mea; că mă
chinuesc în văpaia aceasta. ²⁵ Iar Avra-
am a ădis: Fiiule, adu-ți aminte, că ai luat
înapoi tu cele bune ale tale în viață
ta, și Lazăr așijderea cele rele; iar
acum acesta se măngăe, iar tu te chinu-
ești. ²⁶ Și preste toate acestea, între
noi și între voi prăpastie mare s'a întâ-
rit, ca cei ce vor vrea să treacă de aicea
către voi să nu poată; nici cei de acolo
la noi să treacă. ²⁷ Și a ădis: Rogu-te
dar, părinte, ca să-l trimită pre dênsul
în casa tatălui meu. ²⁸ Că am cîine
frați, să le mărturisiască lor, ca să nu vie
și ei la acest loc de muncă. ²⁹ Și ă-a ădis
Avraam lui: Auu pre Moisi și pre pro-

fei, să-ți asculte pre dênsi. ³⁰ Iar el
a ădis: Nu, părinte Avraame, ci de va
merge cine-va din morți la dênsi, se vor
pocai. ³¹ Și ă-a ădis lui: Dacă nu ascul-
tă pre Moisi și pre profetă, măcar de
ar și învia cine-va din morți nu vor crede.

CAP. XVII.

Pentru smintea lui; pentru a erte gresă.
Dumnezeu; pentru cei dece leproști; pen-
tru Iisus când s'a întrebat când va veni
împărăția lui Dumnezeu, și cum că ne-
știută va fi venirea lui Christos.

¹ Si a dis cătră învețăcei: Cu neputință este să nu vie smintelele; dar vai! aceluia prin carele vin. ² Mai de folos i-ar fi lui, de să-iar legă o peatră de moară de grunzaii lui, și să se arunce în mare, de cât să smintiască pre unul dintre acești măi mici.

³ Luați aminte de sine-vă; de va greși tie fratele tău, ceartă-l pre el; și de se va pocăi, eartă-i lui. ⁴ Si măcau de șapte ori în di de va greși tie, și de șapte ori se va întoarce la tine dicând: căescu-mă, eartă-i lui. ⁵ Si a dis apostoli Domnului: adaoge-ne noi credință. ⁶ Iar Domnul a dis: De ată avea credință, ca un grăunte de muștar, ată dice dudulul

acestula: desrăcinează-te și te sădește în mare, și v'ar fi ascultat pre voi. ⁷ Si une dintru voi având slugă arând, său pastorind, carea viind aceea din câmp, va dice îndatăși: treci de ședi? ⁸ Ci au nu-i-va dice ei: Gătește-mă ce voiū cina? Si în eingându-te slujește-mă, până voiū mânea și voiū bea și dupre aceia vei mânea și vei bea tu? ⁹ Auu doară va mulțumi slugii aceea, căci au făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu, mi se pare. ¹⁰ Aşa și voi, când veți face toate cele ce vi s'a pouncit voi, dicetă: că slugi retrebuiesc săntem; căci ce am fost datorii a face am făcut.

¹¹ Si a fost când mergea el în Ierusalim, a trecut prin mijlocul Samariei și a Galileei. ¹² Si intrând el într'un sat, l-a întimpinat pre el dece bărbați leproși, carii au stătut de departe. ¹³ Si aceia au ridicat glas dicând: Iisuse învețătorule, miluiește-ne pre noi. ¹⁴ Si vădându-i le-a dis lor: Mergeți și vă arătați preușilor; și ați fost când mergeau ei, său curățit. ¹⁵ Iar unul din trei deneșii vădând că să vindecat, să intors cu glas mare măring pre Dum-

nedej. ¹⁶ Si a cădut cu fața la picioarele lui multemind lui; și acela era Samarinean. ¹⁷ Iar Iisus răspundând a dis: Aū nu dece s'aū curățit? Dar cei nouă unde sănt? ¹⁸ Nu s'aū aflat să se înțoarcă, să dea mărire lui Dumnezeu. ¹⁹ Si a dis lui: Seoala-te și mergi; credința ta te-a mantuit. ²⁰ Si întrebat fiind farisei: Când va veni împărăția lui Dumnezeu? A răspuns lor și a dis: Nu va veni împărăția lui Dumnezeu vîndând cu ochi ²¹ Nici vor dice: Iată aicea, său iată acolo; că iată împărăția lui Dumnezeu în lăuntrul vostru este. ²² Si a dis către învățăcăi: Vor veni dile, când veți pofti să vedeți una din dilele Fiului omului, și nu veți vedea. ²³ Si vor dice voi: Iată aicea, său iată acolo, să nu mergeți, niciodată urmați. ²⁴ Că precum fulgerul carele fulgeră din partea cea de sus ceriū, preste partea cea de sus ceriū luminează; aşa va fi și Fiul omului în diua sa. ²⁵ Iar întâi i se cade lui multe a pătimi și a fi lepădat de neamul acesta.

²⁶ Si precum a fost în dilele lui Noe, aşa va fi și în dilele Fiului omului. ²⁷ Mânca, bea, se însura, se mărita, pîna la diua în care a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și a pierdut pre toti. ²⁸ Așadar și precum a fost în dilele lui Lot: mânca, bea, cumpăra, vindea, sădia, zidia. ²⁹ Iar în care și a ieșit Lot din Sodoma, a ploat foc și peatra pucioasă din ceriū, și a pierdut pre toti. ³⁰ Intr' acest chip va fi în diua în care Fiul omului se va arăta. ³¹ Intr' acea di cela ce va fi deasupra casei, și vasele lui în casă, să nu să pogorească le țea pre ele; și cela ce va fi în camp, asemenea să nu se întoarcă înapoi. ³² Aduceți-vă aminte de femeea lui Lot. ³³ Cine va căuta sufletul seu și lămantuiască, pierde-l-va pre el; și cine îl va pierde îl va învia pre el. ³⁴ Dic voi: Intr' această noapte vor fi doi într'un pat: unul se va lăsa și altul se va lasa. ³⁵ Două vor măcina împreună: una se va lăsa și alta se va lăsa. ³⁶ Doi vor fi în camp: unul se va lăsa și altul se va lăsa. ³⁷ Si răspundând ²⁵ dis: unde Doamne? Iar el a dis lor:

Unde va fi corpul, acolo se vor aduna și
vulturii.

CAP. XVIII.

Pentru a ne ruga în toată vremea; pentru judecătorul nedreptatei; pentru fariseul și vameșul; pentru principi că alor este împărăția lui Dumnezeu; pentru că ce a întrebăt pe Iisus ce bine va face; pentru că anevoieva intra bogatul întru împărăția ceriului; pentru întrebarea lui Petru, ce bine le va fi, căci a lăsat toate; pentru mergerea lui Iisus în Ierusalim spre restignire; pentru orbul celălău vindecat întrând în Ierihon.

¹ Si dicea lor și pilda: Că se cade ei în toată vremea a se ruga și a nu se le-nevi, dicând: ² Un judecător oare-carele era într-o cetate, carele de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina. ³ Era și o văduvă în cetatea aceea, și venia la dênsul dicând:

Izbăveste-mă de pîrîșul meu. ⁴ Si nu vrea în multă vreme. Iar după aceea a dis întru sine: de și de Dumnezeu nu mă tem și de om nu mă rușinez, ⁵ Dar pentru căci îmi face suprare văduva aceasta, o voiă izbăvi prea; ca nu până în sfîrșit venind să mă supere. ⁶ Si a dis Domnul: Auți ce graște judecătorul nedreptatei? ⁷ Dar Dumnezeu aș nu va tace izbăvire aleșilor sei, carii strigă către dênsul diuă înnoaptea, de și îndelung îi rabdă pre dênsii? ⁸ Dic voî: Că va face izbăvirea lor curind. Însă cînd va veni Fiiul omului, oare va afla credința pe pămînt? ⁹ Si a îis și către oare-carrii, ce se nădăjduiau întru sine, cum că sunt drepti și defai-măi pre ceialalti, pilda aceasta:

¹⁰ Doi oameni s-au suit în biserică să se roage: unul fariseu și altul vameș. ¹¹ Fariseul stănd, aşa se ruga întru sine: Dumnezeule, multă mesecu-ți că nu sunt ca ceialalti oan eni, răpitori nedrepti, prea-curvari, séu ca și acest vameș. ¹² Postesc de două ori în săp-

têmână, dañ zeciuieală din toate câtenu vrea niciochiî seî la ceriû să-si ridi-neðeule, milostiv fi mie pëcătosului.

¹³ Iar vameșul de departe căce, ci-si bâtea pieptul seû dicênd: Dum-

¹⁴ Dic voî: S'a pogorît acesta mai încel ce se înalță pre sine se va smeri; iar cel cese smerește pre sine se va înalța.

¹⁵ Si aducea la el și pruncii, ca să atingă de ei; iar învîtăceiî vîdînd i-aû certat pre dînsii. ¹⁶ Iar Iisus, chiemându-î la sine pre ei, a dis: Lăsată pruncii să vină la mine și nu-i opriți pre ei; că a unora ca acestora este împărăția lui Dumneșcă. ¹⁷ Amin dîc voî: Orî-cine nu va primi împărăția lui Dumneșeu ca pruncul, nu va intra într'însa.

¹⁸ Si l-a întrebat pre el un hoer dicênd: Invîtătorule bune ce voiû face să moștenesc vieaþa vecinică? ¹⁹ Iar Iisus a dis lui: De ce-mi dîci bun? Ni-menea nu este bun, fără numai Unul Dumneșeu. ²⁰ Poruncile știi: Să nu curvești, să nu uciði, să nu furi, să nu fi mărturie mincinoasă; cinstesête pre

tatal teu și pre muma ta. ²¹ Iar el a dis: Acestea toate le-am păzit din tineretele mele. ²² Iar Iisus auðind acestea, i-a dis lui: Încă una îti lipsește: toate câte ai vinde-le, și le împarte séracilor, și vei avea comoară în ceriû; și vino urmează mie. ²³ Iar el auðind acestea să întristat, că era bogat foarte. ²⁴ Si vîdîndu-l Iisus, că s'a întristat, a dis: Cât de anevoe vor intra întru împărăția lui Dumneșeu cei ce aû avuþii. ²⁵ Că mai lesne este cămila prin urechile acu-lui a trece de cât bogatul întru împărăția lui Dumneșeu a intra. ²⁶ Iar cei ce aû audit acestea aû dis: Si cine poate să se mintuiască? ²⁷ Iar el a dis: Cele ce nu sunt cu putinþă la oameni, sunt cu putinþă la Dumneșeu. ²⁸ Si a dis Petru: Iată noi am lăsat toate și am urmat ȝie. ²⁹ Iar el a dis lor: Amin gră-ese voî: Că nimenea nu este carele și-a lăsat casa, și părinþi, și fraþi, și fe-nice, și feciori, pentru împărăția lui Dumneșeu. ³⁰ Carcle să nu ieă cu mult mai mult în vremea aceasta, și în vea-tul cel viitorîu vieată vecinică.

³¹ Si luând pre cei doi-spre-dece
dis cătră ei: Iată ne suim în Ierusalim,
și se vor împlini toate cele scrise prin
profetă pentru Fiiul omului. ³² Că se
va da neamurilor, și se va batjocori,
și se va ocărî, și se va scuipi. ³³ Si
bătêndu-l îl vor omorî pre el; și a treia
di va învia. ³⁴ Iar ei nimic dintru a-
cestea n'au înțeles și era cuvântul acea-
ce ascuns de la ei, și nu cunoșteau cele
ce se grăiau.

³⁵ Si a fost când s'a apropiat el de
Ierihon, un orb sedea lângă cale cer-
șind. ³⁶ Si audind poporul trecând, a
înțrebat: ce este aceasta? ³⁷ Si i-a dis
lui: Că Iisus Nazareneanul trece. ³⁸ Si
a strigat dicând: Iisuse, fiul lui David,
miluește-mă. ³⁹ Iar cei ce mergeau în-
ainte certău pre el să tacă; iar el en-
mult mai vîrtos striga: Fiiul lui David
miluește-mă. ⁴⁰ Si stând Iisus a porun-
cit să-l aducă pre el la sine, iar apro-
piindu-se de dânsul, l-a întrebat dicând:
⁴¹ Ce voești să-ti fac? Iar el a dis: Doam-
ne, să văd. ⁴² Si Iisus i-a dis lui: Vezi
credința ta te-a măntuit. ⁴³ Si îndată

în vîdut, și a mers după el, mărind pre-
Dumneșteu; și tot poporul vădând a dat
laudă lui Dumneșteu.

CAP. XIX

Pentru Zacheiu; pentru cel ce s'a dus
în țea lui și împărătie; pentru cele de-
slugi care au luat măne, pentru mânz
pentru asină; pentru plângerea lui Ii-
sus de Ierusalim; pentru cei ce s'au scos
din biserică, caru vindea și cumpărau;
pentru arhieerei și cărturarii, caru au
intrebăt pre Domnul cu ce putere face
acestea.

¹ Si intrând trecea prin Ierihon. ² Si
înăuntră un om anume Zacheu; și acesta
era mai mare vameșilor și era bogat.
³ Si căuta să vadă pre Iisus cine este,
și nu putea de popor, că era mic de
stat. ⁴ Si alergând înainte să a suiat
într-un dud, ca să-l vadă pre el; că

pre acolo vrea să treacă. ⁵ Si dacă a venit la locul acela, căutând Iisus în Zachee, grăbește de te pogoară; că astă-dă în casa ta mi se cade să fiu. ⁶ Si grăbindu-se să pogorit, și l-a priimut pre dênsul bueurindu-se. ⁷ Si văzând toți Tânjaū dicând: că la un om pe care tot a intrat să găzduiască. ⁸ Iar Zacheu stând a ăsăzătă Domnul: la jumătate din avnția mea, Doamne, o dau sacerilor, și de am năpăstuit pre cineva cu ceva, întorecă împătrit. ⁹ Si a ăsăzătă el Iisus: Ca astă-dă să facă măntuire casei acestei, pentru ei și acesta fiu al lui Avraam este. ¹⁰ Ca a venit Fiul omului să caute și să măntuiască pre cel percut. ¹¹ Si ascultând ei acestea, adăogând a ăsăzătă pildă; pentru că era el aproape de Ierusalim, și li se părea lor, cum că îndată va să se arate împăratia lui Dumnezeu. Deci a ăsăzăt:

¹² Un om oare-carele de bun neam să a dus într-o țără departe, să-și ia lui și să se întoarcă. ¹³ Si chie-

mând ăsăzătă ale sale, le-a dat lor ăsăzătă muas, și a ăsăzătă cătră ei: Neguțătorii pâna voi să veni. ¹⁴ Iar cetățenii lui îl urmăru pre el și au trimes solio după el dicând: Nu vom pre acesta să împărtăscă preste noi. ¹⁵ Si a fost când să intors el luând împăratia, a ăsăzătă și chieme la dênsul ăsăzătălile acelea cărora dedese argintul; ca să știe cine și a neguțătorit. ¹⁶ Si a venit cel dinăun dicând: Doamne, muaua ta a a-zonisit ăsăzătă muas. ¹⁷ Si a ăsăzătă: Bine, slugă bună, că intru puțin și fost creștinios, să ai putere preste ăsăzătă. ¹⁸ Si a venit celal doilea dicând: Doamne, muaua ta a facut cinei muas. ¹⁹ Si a ăsăzătă și acestuia: Si tu fi preste cinei cetății. ²⁰ Si altul a venit dicând: Doamne, iată muaua ta, care o am ținut legată în mahramă. ²¹ Că m'am temut de tine, că om aspru ești; îi și n'au pus și seceri ce n'au semănat. ²² Si i-a ăsăzăt: Din gura ta te voi judeca, slugă vieleauă; ai știut că ești om aspru și, luând ce n'au pus și secerând ce n'au semănat. ²³ Dar

pentru ce n'ăi dat argintul meū schimbătorilor, și viind eū l-așī fi cerut eu
dīs: Luați de la el mnaua și o dați ce-
luī ce are dece mnas. ²⁵Si a dīs lui
Doamne, acela are dece mnas. ²⁶Că dic
voi: Că tot celuī ce are i se vadă; iarde la
cela ce n'are, și ce are se va lua dela
el. ²⁷Însă pre vrăjmașii mei, acei ca-
rii n'aū voit să împărătesc preste dñe-
șii, aduceți-i încoaace, și-i tăiați înaintea
mea. ²⁸Si dicēnd acestea, mergea în-
ainte, suindu-se în Ierusalim.

²⁹ Si a fost când s'a apropiat de Vitsfaghi și Vitania, cătră muntele ce se
chiamă al Maslinilor, a trimis doi din
învățăceiī sei dicēnd: ³⁰ Mergeți în sa-
tul carele este înaintea voastră, întru ca-
rele intrând, veți găsi un mânz legat,
pre carele nimenea din oameni nici-o-
dată n'aședut; deslegați-l pre el și
aduceți. ³¹ Si de va întreba cine-va
pre voi: Pentru ce deslegați? Așa să
dicetei lui: Că Domnului trebuește. ³² Si
mergēnd trimișir, aū ștai cum disese
³³ Si deslegānd ei mânzul, aū dīs

stăpâni lui cătră ei: Ce deslegați mân-
zul? ³⁴ Iar ei aū dīs: Că Domnuluī tre-
buește. ³⁵ Si l-aū adus pre el la Iisus,
și aruncându-și vestminte sale pre
mânz, aū pus pre Iisus deasupra. ³⁶ Si
mergēnd el, așterneau vestminte lor
pre cale.

³⁷ Si apropiindu-se el la pogorîșul
muntelui Maslinilor, a început toată
multimea învățăceilor, bucurându-se, a
lăuda pre Dumnezeu cu glas mare, pen-
tru toate puterile care văduse, ³⁸ Dicēnd:
Bine este cuvîntat Impărătul cel ce
sine întru numele Domnuluī; pace în
ceriu și mărire întru cei de sus. ³⁹ Si
care-cai farisei din popor aū dīs către
el: Învățătorule, ceartă-ti învățăceiī tei.
⁴⁰ Si răspundēnd a dīs lor: Dic voi: Că
de vor tăcea aceştia, petrele vor striga.
⁴¹ Si dacă s'a apropiat, vădēnd cetatea,
a plâns de dênsa. ⁴² Dicēnd: Că de aī
nunoscut și tu, și în dīua aceasta a
ta, cele ce sănt către pacea ta; iar acum
s'a ascuns de către ochi tēi. ⁴³ Că vor
veni dile asupra ta, și vor pune vrăș-
masii tēi sănt imprejurul teū, și te vor

încungiura, și te vor îmbuldi de toate
părțile. ⁴⁴ Si te vor face întoamă
pământul pre tine, și pre feciorii tei
întru tine, și nu vor lăsa întru tine
peatră pre peatră; pentru că n'ai cu-
noscut vremea cercetării tale.

⁴⁵ Si întrând în biserică, a început
a scoate pre cei ce vindeaū într'ensă
și cumpăraū, dicând lor: ⁴⁶ Scris este:
casa mea casă de rugăciune este; iar
voi o ați făcut peșteră tâlharilor. ⁴⁷ Si
era învățând în toate dilele în biserică;
iar archiereii și cărturarii și bătrâni
poporului căutaū pre el să-l peară.
⁴⁸ Si nu aflau ce-i vor face. Că tot po-
porul se ținea de el, ascultându-l pre-
densus.

CAP. XX.

Pentru vie pildă; pentru cei ce l-aū
îpălit prin darea de dajde Cesarului;
pentru Saduchieū cari tăgăduesc învierea;
pentru întrebarea Domnului către farisei;
pentru a se păzi de cărturari.

¹ Si a fost întru una din dilele ace-
lea, învățând el poporul în biserică și
bine-vestind, aū venit preoții și cărtu-
rari cu bătrâni. ² Si aū grăbit către
el dicând: Spune noī: Cu ce putere faci
acestea? Séu cine este carele ți-a dat
te puterea aceasta? ³ Iar el răspun-
dând a dis către ei: Intreba-voi și eū
pre voi un cuvînt, și să-mi spunești.
⁴ Botezul lui Ioan din ceriu a fost, séu
dela ómeni? ⁵ Iar ei eugetaū întru
sine dicând: Că de vom dice din ceriu,
va dice: Pentru ce dar n'ați credut lui?
⁶ Iar de vom dice dela oameni, tot
poporul cu petre ne va ucide; căci
este încredințat că Ioan profet a fost.
⁷ Si aū răspuns Că nu știu de unde.

⁸ Si Iisus le-a dīs lor: Nicău nu vă spuiu voî cu ce putere fac acestea.
⁹ Si a început a dice către popor și lucrătorilor, și s'a dus departe multă vreme. ¹⁰ Si la vreme a trimis către lucrători o slugă, ca să-ă dea lui din rodul viei; iar lucrătorii bătându-l pre el, l-a trimis deșert. ¹¹ Si a adaos a trimite altă slugă; iar ei și pre acela bătându-l și batjocorindu-l, l-a trimis deșert. ¹² Si a adaos a trimite și altreile; iar ei și pre acela rănindu-l, l-a seos afară. ¹³ Si a dīs domnul viei: ce voi face? Trimite-voi prefiul meu cel iubit; doară vădându-l pre deșur să vor rușina. ¹⁴ Iar lucrătorii vădându-l pre el, cugetau întru sine dicând: Aceasta este moștenitorul, venit să-ucidem pre el, ca să fie a noastră moștenirea. ¹⁵ Si scoțându-l afară din viață? Ce va face dar lor domnul? ¹⁶ Veni-va și va perde prietenie? ¹⁷ Veni-va și via o va da altora. Iar ei audind, aă dīs: Să nu fie. ¹⁸ Iar el căutând spre ei a dīs: Ce este dar?

aceasta ce este scris? Peatru pre care n'aă
 băgat-o în seamă ziditorii, aceasta s'a
 fiut în capul unghiului. ¹⁹ Tot cela
 ce va cădea pre acea peatră, se va
 sărimă; iar preste carele va cădea, îl
 va spulbera.

¹⁹ Si căutaă archierei și cărturarii,
 ca să-și pue mânile pre el întru acea
 oră și s'a temut de popor; căci înțele-
 se că către deșurii a dīs pilda acea-
 sta. ²⁰ Si pândindu-l aă trimis iscoa-
 de, cari se prefaceaă pre sine a fi
 drepti, să-l prinďă pre el în cuvînt, ca
 să-l dea pre el stăpânirei și puterei
 dregețorului. ²¹ Si l-aă întrebăt pre
 el dicând: Invățătorule, știm că drept
 grăști și înveți, și nu alegi față, ci
 intru adevăr calea lui Dumnezeuă în-
 veți. ²² Cade-să noi a da dajdie Ce-
 sarului său nu? Iar el pricepând vicle-
 sugul lor a dīs către ei: Ce mă îspiti? ²³ Arătați-mi undinăr, al cuă chip și scrip-
 tură pre el are? Iar ei răspundând, aă
 dīs: Ale Cesarului. ²⁴ Iar el le-a dīs
 lor: Dați înapoi dar cele ce sunt ale
 Cesarului, Cesarului; și cele ce sunt.

ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu,
²⁶ Si nu l-a pututprinde pre densus in
cuvînt înaintea poporului, și min-
nându-se de răspunsul lui a căut.

²⁷ Iar aprobindu-se unii din saduchi, carii grăesc împotriva că nu este înviere, l-a întrebat pre el dicând:
²⁸ Invățătorule, Moisi a seris noi: de va muri fratele cui-va, având femeie, și acesta va muri fără feciori, ca să iea fratele lui pre femeia aceea, și să rădice sămânța fratelui său. ²⁹ Deci șapte frați a fost, și cel dintâi înăndărat a murit fără feceori. ³⁰ Si a femeie, a murit fără feceori. ³¹ Si al treilea a murit fără feceori; și aşijderca câte șapte o a luat pre ea; și așijderca și a murit; și n'a lasat feceori, și a murit și femeia. ³² Iar mai apoi de toți a murit și femeia. ³³ Deci la înviere, a căruia dintrînsuiva fi femeia? Căci câte șapte o a avut pre ea femeie. ³⁴ Si răspundând Iisus, a dis lor: Fiul veacului acestuia se însoară și să mărită. ³⁵ Iar cei ce se învredniceau a dobândi acel veac și învierea din morți, nici să însoara

nici să mărită. ³⁶ Că nici să moară nu mai pot, ci asemenea cu îngerii sănt, și fi lui Dumnezeu sănt, fiind fiu ai învierii. ³⁷ Iar cum că se vor scula morții și Moisi a arătat la rug, precum dice: Domnul Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacob. ³⁸ Iar Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor; că toți lui viază. ³⁹ Si răspundând băieților din cărturari a u dis: Invățătorule, bine ai dis. ⁴⁰ Si nu mai îndrăznea de-aci să-l mai întrebe pre el nimic. ⁴¹ Si a u dis către densi: Cum dic că Christos este fiul lui David? ⁴² Si însuși David dice în cartea Psalmilor: Dis-a Domnul Domnului meu: sedi dea drépta mea. ⁴³ Până ce voi pune pre vrăsmașii tăi asternut picioarelor tale? ⁴⁴ Deci David Domn îl chiamă pre el; Si cum fiu al lui este? ⁴⁵ Si ascultând tot poporul, a dis învețătorilor săi: ⁴⁶ Păziți-vă de cărturari morți voiesc a umbra în podobe, și iubesc inchinăciunile prin targuri și scaunile cele mai de sus în sinagoguri, și sedea-

rile cele mai întâi la ospete. ⁴ Căr
măncă casele văduvelor, și eu pri
îndelung să rögă; aceștia vor lua mai
multă osândă.

CAP. XXI.

*Pentru văduva ceea ce a pus doi fileri;
pentru sfîrșit întrebare; pentru robie
Ierusalimului, și cum că Domnul mai în
inte a spus învețăceilor pustiurea ^{Im}
pentru semnele venirei lui.*

¹ Si căutând a vădut pre cei bogăți
aruncând darurile sale în gazosilarie.
² Si a vădut și pre o văduvă săracă,
runcând acolo doi fileri. ³ Si a dîs:
Adevărat dîc voî, că această văduvă să
racă mai mult de cât toți a aruncat.
⁴ Că toți aceștia din prisosință lor au
aruncat la darurile lui Dumnezeu; iar
aceasta din lipsa sa, toată avuția să ca
rea a avut o a aruncat.

⁵ Si ore-carii grăind pentru histerie
că este împodobită cu pietre frumos-

și eu podobe, a dîs: ⁶ Acestea care ve
deți, vor veni dîle întru care nu va ră
manea peatră pre peatră, carea să nu
se răsipiască. ⁷ Si l-aă întrebat pre el
dîcend: Învețătorule, dar când vor fi
acestea? Si ce semn este când vor vrea
să fie acestea?

⁸ Iar el a dîs: Căutați să nu vă amă
giți; că mulți vor veni întru numele
meu dîcend: Că ești sănt; și vremea să
apropiat, ci să nu mergeți după ei. ⁹ Si
când veți audî răzbóe și răsmirite, să nu
vă spăimântați, că se cade să fie acestea
întei, ci nu va fi îndată sfîrșitul. ¹⁰ A
tuncea, dicea lor, se va scula neam pre
ste neam, și împărătie preste împărătie.

¹¹ Si vor fi cutremuri mari pre alocurea,
fomeți și ciume, spaime și semne mari
din ceriu vor fi.

¹² Iar mai înainte de acestea tôte voi
pune preste voi mânile sale, și vă vor
gosi, dându-vă la adunări și în temnițe,
ducându-vă la împărăți și la domni,
pentru numele meu. ¹³ Si să va întâm
pla voi întru mărturisire. ¹⁴ Puneți dar
întru inimile văstre, să nu gândiți mai

înainte ce veți răspunde. ¹⁵ Că ești ve vor putea grăbi nici sta împotrivă toti carii să vor pune împotrivă voi. ¹⁶ Si și de prietenii, și de frații; și vor omorii din voi. ¹⁷ Si veți fi uriași de toți pentru numele meu. ¹⁸ Si pe din capul vostru nu va peri. ¹⁹ Intru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre. ²⁰ Iar când veți vedea Ierusalimul înmuni giurându-se de ostașii, atuncea să știi că s-a apropiat pustiirea lui. ²¹ Atuncea cei ce vor fi în India să fugă la munte; și cei ce vor fi în mijlocul ei să se dea în lătură; și cei ce vor fi prinse să nu între într'ensul. ²² Că dilele izbândirei sunt acestea, ca să se pliniască toate cele scrise. ²³ Iar văi celor ce vor avea în pântece, și celor ce vor apela întru acele dile; că va fi nevoie mare pre pământ, și mânie asupra poporului acestuia. ²⁴ Si vor cădea întru ascunțitul sabiei, și se vor duce robii în toate neamurile, și Ierusalimul va fi călcat de neamuri, până se vor plini vremile

neamurilor. ²⁵ Si vor fi semne în sore, și în lună, și în stele; și pre pământ măhnire limbilor cu nedumerire, sunet făcând marea și valurile. ²⁶ Mai murind oamenii de frică, și de așteptarea celor ce vor să vie în lume; că puterile cerurilor se vor clăti. ²⁷ Si atuncea vor vedea pre Fiul omului viind pre nori cu putere și cu mărire multă. ²⁸ Deci începând acestea a se face, ridicăți-vă în sus și ridicăți capetele voastre, că să apropie izbăvirea voastră. ²⁹ Si le-a dăs lor pilda: Vedeti smochinul și toti copaci, ³⁰ Când înfrunzesc vădend, din voi însă-vă știți că de acum aproape va fi vara. ³¹ Așa și voi, când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este împăratia lui Dumnețeū. ³² Amin dic voi, că nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³³ Ceriu și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece. ³⁴ Ci luați aminte de sine-vă, că să nu se îngreueze inițiale vostre cu satiul mâncărei, și cu beția, și cu grijile lumii, și fără de veste să vie asupra voastră diua aceea. ³⁵ Căci ea o

cursă va veni preste toti cei ce șed fața a tot pămîntul. ³⁶ Priveghiați din toată vremea, rugându-vă ca să vă învrednicîți și scăpa de toate cele ce vor să fie, și a sta înaintea Fiiului omului.

³⁷ Si era ținută învîțând în biserică; iar noaptea eșind petrecerea în muntele ce se chiamă al Maslinelor. Si tot poporul mâneca la dênsul în biserică, ca să-l asculte pre el.

CAP. XXII

Pentru vinderea lui Iisus; pentru Paști; pentru cei ce s'așteaptă între sine; cine ar fi mai mare; pentru cererea sătanăi; pentru rugăciunea lui Christos; pentru prinderea lui Iisus și ducerea lui la archiereul; pentru lepădarea lui Petru; pentru bătaia lui Iisus.

¹ Si se apropiă praznicul azimilor, care se cheme Paștile. ² Si ciutașii archierei și cărturarii cum l-ar omorâ pre el; că se temeaș de popor. ³ Iar satana a intrat în

Iuda, ce se cheme Iscarioteanul, care era din numărul celor doi-spre-dece. ⁴ Si mergînd a grăbit cu archiereii și cu vovodii, cum l-ar vinde pre el lor. ⁵ Si s'așteptă să-l tocmit cu dênsul să-i dea banii. ⁶ Si el s'așteptă să-l vîndă pre el lor; vreme cu prilej ca să-l vîndă pre el lor fară de popor. ⁷ Si a venit ținută azimilor, întru care se cădea să se jertfiască Paștile. ⁸ Si a trimis pe Petru și pre Ioan, dicînd: Mergeți de gătită noî Paștile, să mânăcam. ⁹ Iar ei au dis lui: Unde voești să gătim? ¹⁰ Iar el a dis lor: Lătă întrând voi în cetate, va întimpina pre voi un om ducînd un vas de lut cu apă; mergeți după dênsul în casa unde va intra. ¹¹ Si diceți stăpânului casei: Învîțătorul dice ție: unde este sălașul întru carele să mânânc Paștile cu învîțătorii mei? ¹² Si el vă va arăta voî un foisor mare așternut; acolo gătită. ¹³ Si mergînd ei, au aflat precum li disese lor, și au gătit Paștile. ¹⁴ Si când a venit ora, au ședut, și cei doi-spre-dece Apostoli cu el. ¹⁵ Si a dis lor: Cu poftă am poftitaceste Paști să le mânânc cu

voi, mai înainte de patima mea.¹⁶ Că die dintru aceste, până când se vor umplea întru împărăția lui Dumnezeu.¹⁷ Siluând paharul, multămind a dis: Luată acceptă și-l împărțită voi.¹⁸ Că die voi, că nu voi mai bea din rodul vieței, până când va veni împărăția lui Dumnezeu.¹⁹ Siluând pânea, multămind a frânt și a dat lor dicând: Aceasta este trupul meu, carele se dă pentru voi; aceasta faceti întru pomenirea mea.²⁰ Așăderea și paharul, după ce a cinat, dicând: Această pahar este legătăcea nouă întru săngel meu, carele pentru voi se varsă.²¹ Însă iată mâna vîndătorului meu cu mine este la masă.²² Și Fiulomului merge după cum este rânduit; dar va fi omului aceluia prin carele se vinde.²³ Si ei au început să se întreba întră sine: carele ar fi dintru ei cela ce va să facă aceasta?²⁴ Si s-a făcut și prigonire între deneșii, carele dintru ei s'ar părea a fi mai mare.²⁵ Iar el le-a dislor: Împărății păgânilor sunt domnesc pre ei, și cei ce stăpânesc pre ei facători de bine se chiamă.²⁶ Iar voi nu așa;

ci cel ce este mai mare între voi, sa ^{nu} ca cel mai mic; și cel ce este începător, ca cel ce slujește.²⁷ Că cine este mai mare? Cel ce șade, său cel ce slujește? Nu nu este cel ce șade? Iar ești sănătatea mijlocul vostru ca cel ce slujește.²⁸ Iar voi sănătatea carii ați petrecut cu mine întru ispitele mele.²⁹ Si ești vă rânduiesc voi, precum mi-a rânduit mie Tatăl meu, împărăție.³⁰ Ca să mâncați, și să beți la masa mea, întru împărăția mea, și să sedeați pre scaune, judecând cele două spredece seminții ale lui Israhil.³¹ Si a dis Domnul: Simone, Simone, iată satana v'a cerut pre voi ca să vă cearnă ca grâu.³² Iar ești n'am rugat pentru tine, ca să nu peară credința ta; și tu oare-când întorcându-te, întărește pre frații tăi.³³ Iar el i-a dis lui: Doamne, cu tine gata sănătatea și în temniță și în moarte a merge.³⁴ Iar el i-a dis: Dică tie, Petre, nu va cânta astăzi cocoșul, mai năiente până ce de trei ori te vei lepăda, că nu mă știu pre mine.³⁵ Si a dis lor: Când v'am trimis pre voi fără de pungă, și fără de traistă, și

fără de încălțăminte, așă avut-ați lipsă
de ceva? Iar el așă dis: de nimic.³⁶ Dis-a
drept aceia lor: Acum dar cel ce are
pungă să o ia, așisdereea și traistă; iar
cel ce n'are, să-și vândă haina sa și
să-și cumpere sabie.³⁷ Că dic voi:
că încă aceasta ce este scrisă se cade să
se umple întru mine, care dice: și eu
cei fără de lege său socotit; pentru că
cele pentru mine sfîrșit așă.³⁸ Iar el așă
dis: Dómne, iată aicea două sabii. Si el
a dis lor: destul este.

³⁹ Si eşind a mers, dupre obiceiū, în
muntele Maslinilor; și s'așă dus după
el și învățăceiū lui.⁴⁰ Si sosind la loc,
a dis lor: Rugăti-vă, ca să nu intrați în
ispită.⁴¹ Si el s'a depărtat dela denu-
și ca de o aruncătură de peatră; și în-
genuchind se ruga,⁴² Dicând: Parinte,
de voești să trăcă păharul acesta de la
mine; însă nu voia mea, ci a ta să fie.⁴³ Si i s'a arătat lui înger din ceriū, în-
tărindu-l pre el.⁴⁴ Si fiind întru ne-
voință, mai cu deadinsul se ruga. Si se
făcuse sudorea lui ca picăturile de sânge
ce pică pre pămînt.⁴⁵ Si sculându-se

de la rugăciune viind către învățăcei.⁴⁶ Si
adăt pre el dormind de întristare.⁴⁷ Si
li-a dis lor: Ce dormiți? Seulăți-vă și vă
rugăți, ca să nu intrați în ispită.⁴⁸ Iar
înă grăind el, iată venia multime, și
cel ce se chiama Iuda, unul din cei doîn-
spre-dece, mergea înaintea lor, și s'a a-
propriat de Iisus ca să-l sărută pre el.⁴⁹ Pentru că acest semn dedese lor, pre
carele voi săruta ești, acela este.⁵⁰ Iar
Iisus a dis lui: Iudo, cu sărutare pre
fiul omului vinđi?⁵¹ Si vădând cei ce
erau pre lângă el cea ce vrea să fie, i-așă
dis lui: Dómne, lovi-l-vom cusabia?⁵² Iar
unul dintr-enșii a lovit pre sluga arhi-
ereului, și i-a tăiat lui urechia cea
dreptă.⁵³ Iar Iisus răspundând a
dis: Lăsați, până aicea, și atingându-se
de urechea lui, l-a vindecat pre el.⁵⁴ Si
a dis Iisus celor ce venise la dênsul,
arhierilor și voevodilor bisericei și
bêtânilor: Ca la un tâlhar ați eșit cu
sabii și cu fuști?⁵⁵ In tóte dilele fiind
eu voi în Biserică, n'ati întins mâinile
asupra mea; ci aceasta este ora voa-
stră și stăpânirea înțumericului.⁵⁶

prindêndu-l pre el l-a adus și l-a băgat în casa arhiereului. Iar Petru mergea departe după dênsul. ⁵³ Si făcênd ei foc în mijlocul curții și ședênd împreună, a ședut și Petru în mijlocul lor. ⁵⁴ Si vădêndu-l pre el o slujnică ședênd la foc și căutând spre el, a dis: Si acesta a fost cu el. ⁵⁵ Iar el s'a lepădat de dênsul dicênd: Femee, nu știu pre el. ⁵⁶ Si după puțin altul vădêndu-l pre el, a dis: Si tu dintru ei ești. Iar Petru a dis: Omule, nu sînt. ⁵⁷ Si trecênd ca o oră, altul se întâria dicênd: Adevărat și acesta cu el a fost, că Galilean este. ⁵⁸ Iar Petru a dis: Omule, nu știu ce dici. Si îndatâșî, încă grăind el, a cântat cocoșul. ⁵⁹ Si întorceându-se Domnul a căntat spre Petru, și s'a adus Petru aminte de cuvîntul Domnului, cum fi disese lui: că mai înainte de ce va cânta cocoșul de trei ori te vei Jepăda de mine. ⁶⁰ Si eșind afară Petru a plâns cu amar. ⁶¹ Iar oamenii cei ce tineau pro Iisus batjocoriau pre el bătându-l. ⁶² Si a coperindu-l pre el, îl lovea preste obraz și-l întreba pre el dicênd: Profetesc,

cine este cel ce te-a lovit. ⁶³ Si altele multe, hulind împotriva lui, dicea. ⁶⁴ Si după ce s'a făcut șiuă, s'a adunat bătrâni poporului și arhierei și cărturarii, și lăudus pre el la soborul lor. ⁶⁵ Dicênd: De cestă tu Christosul spune noi. Si le-a dis lor: De voi spune voi, nu veți crede. ⁶⁶ Si de vă voi spune, nu-mi veți răspunde, nică nu mă veți sloboди. ⁶⁷ De acum va fi Fiul omului ședênd dea dreapta puterii lui Dumnezeu. ⁶⁸ Si a dis își: Dar tu ești Fiul lui Dumnezeu? Iar el a dis către ei: Voi dicetă că eu sînt. ⁶⁹ Iar ei au dis: Ce ne mai trebuiește încă mărturie? Că noi singuri am audit din gura lui.

CAP. XXIII.

Pentru ducerea Măntuitorului la Pilat; pentru defăimarea lui Iisus de către Irod; pentru femeile ce plângau; pentru răstignirea lui Christos; pentru tâlharul ce s'a pocăit; pentru îngroparea lui Christos.

¹ Si sculându-se toată multimea lor, l-a dus pre el la Pilat. ² Si așănceput a-l părî pre el dicând: Pre acesta l-am aflat răzvrătind neamul și oprind a dajdie Cesarului, dicând că este el Christos, împărat. ³ Iar Pilat l-a întrebăt pre el dicând: Tu cști împăratul Iudeilor? Iar el răspundând a-dis lui: Tu dici. ⁴ Iar Pilat a-dis că tre arhierei și către popor: Nică o vină nu aflu în omul acesta. ⁵ Iar ei se întăriau dicând: Că întărîtă poporn, învățând preste toată Iudea, începând din Galilea până aici. ⁶ Iar Pilat a-dind de Galilea, a întrebăt: Așa Galilean este omul? ⁷ Si înțelegând că din

tinutul lui Irod este, l-a trimis pre el la Irod, fiind și el în Ierusalim într'acele dile. ⁸ Iar Irod, vădând pre Iisus, s'a bucurat foarte, că doria de multă vreme să-l vadă pre el, pentru că audia multe de el, și nădăjduia să vadă vre-un semn făcându-se de el. ⁹ Si l-a întrebăt pre el cu cuvinte multe; iar el nimic nu i-a răspuns lui. ¹⁰ Si stați archiereii și căturarii, cu deainsul părîndu-l pre el. ¹¹ Iar Irod împreună cu ostașii sei batjocorindu-l și rădîndu-și de el, l-a îmbrăcat într-un vestiment luminat, și l-a trimis iarăși la Pilat. ¹² Si s'așă făcut prietenii Pilat și Irod într'aceeași zi unul cu altul; că mai'nainte erau învărajbiți într'e deneșii. ¹³ Iar Pilat chiemând pre arhieci, și pre boeri, și pre popor, "A-dis cătră ei: Mi-ati adus pre omul acesta, ca pre cela ce răzvrătește poporul, și iată eșă înaintea voastră întrebându-l, nică o vină n'am aflat în omul acesta, de care părîti pre el. ¹⁴ Ci iată nică un lueru vrednic de moar-

te este făcut de dênsul. ¹⁶ Decei cap-
vea să le slobodiască lor la praznic un
vinovat. ¹⁸ Si a strigat toată multimea
dicând: Ia-l pre acesta, și ne slobodește
noî pre Varava. ¹⁹ Carele era pentru
o zarvă oare-care și ucidere ce se facu-
se în cetate, aruncat în temniță. ²⁰ Si
iarăși Pilat a grăit către el, vrând să
slobodiască pre Iisus. ²¹ Iar ei strigă
dicând: Răstignește-l, răstignește-l pre
el. ²² Iar el a treia oară a dis cătră el:
Dar ce rău a făcut acesta? Nică o vină
de moarte n'am aflat întru el. Decei cer-
tându-l pre el îl voi să slobodă. ²³ Iar ei
staă cu glasuri mari, cerându-l pre el și
se răstignăscă; și se întăriaă cu glasuri
lor și ale arhiereilor. ²⁴ Decei Pi-
lat a judecat să se facă cererea lor.
²⁵ Si a slobodit lor pre cel aruncat în
temniță pentru zarvă și ucidere, pre
carele îl cereau ei, iar pre Iisus l-a dat
dupre voia lor. ²⁶ Si când îl duceau
pre el, prințend pre un Simon Chiri-
nean, ce venia din țarină, a pus pre
el crucea ca să o duca după Iisus.

²⁷ Si mergea după el multime multă de
popor și de femei, care plângău și se tân-
gău pentru dênsul. ²⁸ Si întorcându-
se către ele Iisus, a dis: Fiicele Ierusalim-
ului, nu mă plângeti pre mine, ci pre
voi vă plângeti, și pre fiii voștri. ²⁹ Că
iata vin dile în care vor dice: fericite
sunt cele sterpe, și pântecele care n'a-
născut, și tîțele care n'aă aplecat. ³⁰ A-
tunci vor începe a dice munteilor: Cădeți
preste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne
pre noi. ³¹ Că de fac acestea în lemnul
cel verde, dar în cel uscat ce va fi?
³² Si se aducea împreună cu el și alți
doi făcători de rele să se peardă. ³³ Si
dăcău venit la locul ce se chiamă al Că-
pătinei, acolo l-aă răstignit pre el, și
pre făcători de rele, unul de a dreap-
ta și altul de a stânga. ³⁴ Iar Iisus
dicea: Părinte, iartă-lelor, că nu știu ce
fac. Si împărțind hainele lui, au aruncat
sorti. ³⁵ Si sta poporul de privia; și
bătea joc de dênsul și boerii îm-
preună cu dênsii, dicând: Pre alții a
mântuit, mântuiașcă-se și pre sine, de
este acesta Christosul, alesul lui Dum-

neđeū. ³⁶ Si-si făceař rîs de dênsul și ostašiř, apropiindu-se și oțet adu- cendu-i lui. ³⁷ Si dicênd: De ești tu împératul Iudeilor, mântucște-te preți- ne însuți. ³⁸ Si era și scrioare serisă de asupra lui cu slove elinești, și râmlenești, și ebreești: **Acesta este Împératul Iudeilor.** ³⁹ Iar uml din tâlharii cei restigniți îl hulia pre dênsul, dicênd: De ești tu Christosul, mântucște-te pre tine și pre noi. ⁴⁰ Iar răspundênd cela-lalt, îl certa pre el dicênd: Nu te temi tu de Dumnezeu, că întru aceeași osândă ești. ⁴¹ Si noi dupre dreptate; că cele vrednice du- pre faptele noastre luăm; iar acesta nici un rěu n'a făcut. ⁴² Si dicea lui Iisus: Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru împérăția ta. ⁴³ Si a dis Iisus lui: Amin ăie tie, astă-dî iñ- preună cu mine vei fi în raiu. ⁴⁴ Si e- preună cu mine vei fi în raiu. ⁴⁵ Si e- ca la a seasa oră, și întuneric s'a făcut preste tot pămîntul până la a nouă oră. ⁴⁶ Si s'a întunecat soarele, și s'a rumpt catapeteasina bisericei

prin mijloc. ⁴⁶ Si strigând cu glas mare Iisus, a dis: Părinte, în mânile tale îmi încredințez duhul meu. Si acesta dicênd, și-a dat duhul. ⁴⁷ Iar rădênd sutașul ceea ce să facuse, a mărit pre Dumnezeu dicênd: Cu și tot poporul ce venise împreună la priveala accia, vădend cele ce se facu- se, bătându-și pepturile sale se în- forceař. ⁴⁸ Si sta toti cunoscuți lui de departe, și femeile care venise după el din Galilea, privind acestea. ⁴⁹ Si ia- ū un bărbat anume Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun și drept. ⁵⁰ (Acesta nu să însoțise la sfatul și fapta lor), din Arimatea oraș al Iudeilor, carele și el aștepta împérăția lui Dumnezeu. ⁵¹ Acesta viind la Pilat, a cerut tru- pul lui Iisus. ⁵² Si pogorîndu-l pre- el, l-a înfașurat în giulgiu, și l-a pus în mormînt ce era săpat în peatră, în- tru carele nu fusese pus nică odată nimenea. ⁵³ Si diua era Vineri, și se lumina spre Sâmbătă. ⁵⁴ Si mergênd după el și femeile care venise cu dênsul

din Galilea, aū vădut mormentul, și cum s'a pus trupul lui.⁵⁶ Si întorcându-se aū gătit mirezme și miruri; și Sâmbătă s'a odihnit dupre poruncă.

CAP. XXIV.

Pentru femeile cele ce cercetau la morment; pentru Petru când a alergat la morment; pentru Cleopa; pentru Iisus când s'a arătat, și cum a mâncau învățăceilor; pentru Înălțarea la ceru.

¹ Iar într'una din Sâmbete la mâncare adâncă, aū venit la morment aducând mirezmele cele ce gătise, și altele împreună cu ele. Si aū aflat piatra înrăsturnată de pe morment.² Si intrând, n'aū aflat trupul Domnului Iisus.³ Si a fost când să miraă ele de aceasta, și iată doī bărbați aū stătut înaintea lor în veșmintă strălucitor. ⁴ Si înfricoșindu-se ele, și plecându-și fetele

la pămînt, aū ăsă către dêNSELE: Ce căutați pre cel viu cu cei morți?⁵ Nu este aceea, ei s'a sculat; aduceți-vă aminte cum a ădis voi, încă fiind în Galilea,⁶ Dicând: Că trebuiește să se dea fiulomului în mâinile oamenilor păcăloșii, și să se răstigniască și a treia dimineață. ⁷ Si s'a adus aminte de cuvintele lui. ⁸ Si întorcându-se de la morment, aū spus acestea toate celor unspredece și tuturor celor-lalți.⁹ Si era Maria Magdalina, și Ioana, și Maria lui Iacov, și cele-lalte împreună cu dêNSELE, care diceau către Apostoli acestea. ¹⁰ Si s'a părut înaintea lor ca o minciună cuvintele lor, și nu le credeau pre dêNSELE.

¹¹ Iar Petru sculându-se, a alergat la morment, și plecându-se a vădut giulgiurile singure zăcând, și s'a dus de acolo mirându-se întru sine de cele ce să facă.¹² Si iată doi dintru ei mergeau într-o acieasă și la un sat, carele era departe de Ierusalim, ca la șease deci de stadii, al căruia nume Emaus.¹³ Si aceia

vorbiau între sine de toate cele ce se întâmplase. ¹⁵ Si a fost când vorbeau ei și se întrebau, și însuși Iisus aprobindu-se mergea împreună cu dênsii. ¹⁶ Iar ochii lor se țineau ca să nu-l cunoască pre el. ¹⁷ Si a șis către ei: Ce sunt evintele acestea, de care vă întrebăți într-voi mergând, și sunteți triste? ¹⁸ Si răspundând unul al căruia nume era Cleopa, i-a șis: Tu singur ești nemeric în Ierusalim și nu știu cele ce s'aș făcut într-el în dilele acestea? ¹⁹ Si a șis lor: Care? Iar ci aș șis lui: Cele pentru Iisus Nazarineanul, carele era bărbat profet, puternic în lucru și în cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporului. ²⁰ Cum l-aș dat pre el arhiereii și boerii noștri spre judecata de moarte, și l-aș restignit pre dênsul. ²¹ Iar noi nădăjduiam că acela este cel ce va să izbaviască pre Israel, ci eu toate acestea a treia și este astăzi de când s'aș făcut acestea. ²² Ci și niste femei dintr'ale noastre ne-aș spaimântat pre noi, care aș fost la mînecate la morîment. ²³ Si neaflând trupul lui, au venit dicând, că și vedere de îngerî să șă vădut, carii șic că este el viu. ²⁴ Si au dus unii dintre noi la mormînt, și au aflat așa, precum și femeile aș dis, iar pre el nu l-aș vădut. ²⁵ Si el a șis către ei: O nepriceputilor și zăbavnicî cu inima a crede toate câte aș grădit profetii. ²⁶ Aș nu trebuia a pătimi a-vestea Christos, și a intră întru mărireasa? ²⁷ Si începând de la Moisi și de la profetii, tâlcuia lor din toate Scripturile cele ce erau pentru el. ²⁸ Si său apropiat de satul la carele mergea, și el se facea a merge mai departe. ²⁹ Si l-aș indemnăt pre el dicând: Rămâi cu noi, căci către seară este, și s'a plecat diua; și a intrat se remâne cu dênsii. ³⁰ Si a fost când a ședut el cu ei, luând pâinea a bine-cuvîntat, și frângând a dat lor. ³¹ Si li s'a deschis lor ochii, și l-aș cunoscut pre dênsul; și el s'a făcut nevădut de dênsii. ³² Si aș șis unul către altul: Aș nu era inima noastră îndînd întru noi, când grăia noi pre cale și când ne tâlcuia Scripturile? ³³ Si ulându-se întru acea oră, s'aș întors în

Ierusalim, și aū aflat adunat pre cei unspre-dece, și pre cei ce eraū cu dēșii, ³⁴ Carii diceau: că s'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon. ³⁵ Si ei povesteaū cele ce să facuse pre cale, și cum s'a cunoscut de dēșii întru frângerea pânei.

³⁶ Si aceasta grāind eī, și însuși Iisus a stătut în mijlocul lor și a dis lor: Pace voi. ³⁷ Iar eī spăimântându-se și înfricosându-se, li se părea că văduh. ³⁸ Si a dis lor: Ce sunteți turburați? Si pentru ce să sue gânduri în inimile voastre? ³⁹ Vedeți mânilo și picioarele mele, că însumi eu săn; și păti-mă și vedeți; că duhul carne și oase n'are, precum mă vedeți pre mine având. ⁴⁰ Si acestea dicând, le-a arătat lor mânele și picioarele. ⁴¹ Si încă necredând eī de bucurie, și mirându-se le-a dis lor: Aveți ceva de mâncare aicea? ⁴² Iar eī aū dat lui o parte de pește fript, și dintr'un fagur de mier. ⁴³ Si luând înaintea lor a mâncat. ⁴⁴ Si a dis lor: Aceste sunt cuvintele, care am orădit către voi, încă fiind cu voi, ca tr-

lue a se împlini tot ce scrise în legea lui Moisi, și în Profetă și în Psalmă pentru mine. ⁴⁵ Atunci le-a deschis mintea lor ca să înțeleagă Scripturile. ⁴⁶ Si a dis lor: Că așa este scris, și așa trebuia să pătimiasă Christos și a treia din să învieze din morti. ⁴⁷ Si să se predice întru numele lui pocăința și ertarea păcatelor în toate neamurile, începând de la Ierusalim. ⁴⁸ Iar voi sănăteți mărturiile acestora. ⁴⁹ Si iată că trimiț făgăduința Tatălui meu întru voi; iar voi ședeti în cetatea Ierusalimului, până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus. ⁵⁰ Si i-a scos pre eī afară până în Vitania; și ridicându-și mânilo sale, i-a bine-cuvântat pre dēșii. ⁵¹ Si a fost când i-a bine-cuvântat pre eī, să depărta de la dēșii, și se înălța la ceriu. ⁵² Iar eī închinându-se lui, s'aū întors în Ierusalim cu bucurie mare. ⁵³ Si era în toată vremea în biserică, lăudând și bine-cuvântând pre Dumnezeu.

~~~~~ AMIN ~~~~

SANTA EVANGHELIE
CEA DELA
IOAN
CAP. I.

Pentru mărturisirea lui Ioan de Christos; pentru Ioan, când s'a întrebat de cine este el Christosul; pentru Andrei, pentru Filip, și pentru Natanaile când s'aș chiemat.

¹ La început era Cuvîntul, și Cuvîntul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvîntul. ² Acesta era la început la Dumnezeu. ³ Tote prințensul s'aș făcut, și fără de deusul nimic nu s'aș facut ce s'aș făcut. ⁴ Intru deusul vieta era, și viața era lumina omului. ⁵ Si lumina intru intuneric luminăză, și intunericul pre deusa nu a cuprins. ⁶ Fost-a om trimis dela

Dumnedeoū, numele lui Ioan. ⁷ Aceasta
a venit spre mărturie, ca să mărturise-
scă de lumină, ca toti să creă prin el.
⁸ Nu era acela lumina, ci ca să mă-
turisescă de lumina. ⁹ Era lumina
cea adevărată, care luminăză pre tot o-
mul ce vine în lume. ¹⁰ In lume era,
și lumea printre ūnul s'a făcut, și lumea
pre dēnsul nu l-a cunoscut. ¹¹ Intru-
ale sale a venit, și aī seī pre dēnsul nu
l-aū primit. ¹² Iar câtī l-aū primit pre
dēnsul, le-aū dat lor stăpânire ca să se
facă fiī aī lui Dumnedeoū, celor ce cred
întru numele lui. ¹³ Carii nu din sânge,
nici din poftă trupescă, nici din poftă
bărbătescă, ci dela Dumnedeoū s'aū năs-
cut. ¹⁴ Si Cuvēntul trup s'a făcut, și s'a
sălașluit întru noi; (și am vădut slava
lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl),
plin de dar și de adevăr. ¹⁵ Ioan mă-
turisia pentru dēnsul, și striga grăind:
Acesta era pentru carele am dis: Cel
ce după mine vine, maî înainte de mine
s'a făcut; că mai ântēiū de mine a fost,
¹⁶ Si din plinirea lui noi toti am luat,
și dar pentru dar. ¹⁷ Că legea prin-

Moisi s'a dat; iar darul și adevărul
prin Iisus Christos s'aū făcut.
¹⁸ Pre Dumnedeoū nimenea nu l-a
vădut nică odinioară: Cel Unul-născut
Fiul, carele este în sînul Tatăluī, acela
a spus. ¹⁹ Si acésta este mărturia
lui Ioan, când aū trimis Iudeii din
Ierusalim preoți și levīți, ca să-l înr-
trebe pre dēnsul: Tu cine ești? ²⁰ Si
mărturisit și n'a tăgăduit; și a
mărturisit că nu sînt eū Christosul.
²¹ Si l-aū întrebat pre dēnsul: Ce dar?
Ilie ești tu? Si a dis: Nu sînt. Pro-
fetul ești tu? Si a răspuns: Nu.
²² Deci aū dis lui: Cine ești? ca să dăm
răspuns celor ce ne-aū trimis pre noī;
ce dică însuțī pentru sinești? ²³ A dis:
Eū sînt glasul celuī ce strigă în pustie:
Indreptăți calea Domnului, precum a
dis Isaia Profetul. ²⁴ Si trimișii erau
dintre farisei. ²⁵ Si l-aū întrebat pre dēn-
sul și i-aū dis lui: Pentru ce dar botezī?
dacă nu ești tu Christosul; Nică Ilie;
Nică Profetul? ²⁶ Răspuns-a lor Ioan
grăind: Eū botez cu apă; iar în mijlo-
cul vostru stă pre carele voi nu-l știți.

²⁷ Acela este cel ce vine după mine,
carele mai înainte de mine să facă;
cărcea nu sînt vrednic să-i desleg eu-
reaua încălțeminte luî. ²⁸ Acestea
s'aă făcut în Vitavară de ceea parte de
Iordan, unde era Ioan botezând.

²⁹ A doua-dî vede Ioan pre Iisus viind
către dênsul și dice: Iată Mielul luî
Dumnește, carele rădică păcatul lumei.
³⁰ Aceasta este pentru carele eû am ădis
După mine vine Bărbat, carele mai
înainte de mine să facă; că mai ântîi
de mine a fost. ³¹ Si eû nu l-am știut
pre el, ci ca să se arăte luî Israel;
pentru acesta am venit eû cu apă
botezând. ³² Si a mărturisit Ioan dicând:
Că am vădut Duchul, ca un porumb, po-
gorîndu-se din ceriu, și a rămas pre-
ste dênsul. ³³ Si eû nu l-am știut pre
el; ci cela ce m'a trimis pre mine să
botez cu apă, acela mi-a ădis mie: Pre-
ste carele vei vedea Duchul pogorîndu-
se și rămâind preste dênsul, acesta
este carele botéză cu Duch Sânt. ³⁴ Si
eû am vădut și am mărturisit, că ace-
sta este Fiul lui Dumnește.

³⁵ Adoua-dî iarăși sta Ioan, și din
învățăcei luî doî, și căutând la Iisus
carele umbla, dice: ³⁶ Iată Mielul luî
Dumnește. ³⁷ Si l-aă audît pre el cei
doi învățăcei grăind, și aă mers după
Iisus. ³⁸ Iar întorcîndu-se Iisus, și
vădîndu-î pre ei mergînd după el a
dis lor: Ce căutați? Iar ei aă ădis luî:
Ravvi, (ce sé dice tâlcuindu-se: Învăță-
toriale), unde locuești? ³⁹ A ădis lor:
Venit și vedetă; aă venit și aă vădut
unde locuește; și la el aă rămas în ădiua
aceia. Si era ca la a decea óră. ⁴⁰ Si
era Andrei fratele luî Simon Petru,
unul din cei doi care auđise de la Ioan,
și mersese după dênsul. ⁴¹ Aă aflat
acesta ântâiă pre Simon fratele seu, și
i-a ădis luî: Am aflat pre Mesia, (ce se
tâlcuiește Christos). ⁴² Si l-a adus
pre dênsul către Iisus, și căutând la el
Iisus a ădis: Tu ești Simon feciorul
luî Ionă; tu te vei chiama Chifă, ce se
tâlcuiește Petru.

⁴³ Iar a doua-dî a vrut Iisus să
meargă în Galileia, și a aflat pre Filip
i-a ădis luî: Vino după mine. ⁴⁴ Si

era Filip din Bitsaida, din orașul lui Andrei și al lui Petru.⁴⁵ Aflat carele a scris Moisi în lege și profetii, este din Nazaret.⁴⁶ Si a dîs Natanail lui: Din Nazaret pôte fi ceva bun? Dice Filip lui: Vino și vedî.⁴⁷ A vîdut Iisus pre Natanail viind către dênsul, și a dîs pentru dênsul: Iată cu adevărat Israilean, întru carele vicleșug nu este.⁴⁸ Dis-a Natanail lui: De unde mă cunoști? Răspuns-a Iisus și i-a dîs lui: Mai înainte până a nute chiema pre tine Filip, fiind tu sub smochiu te-am vîdut.⁴⁹ Răspuns-a Natanail și i-a dîs lui: Ravvi, tu ești Fiiul lui Dumnezeu, tu ești Impărătul lui Israel.⁵⁰ Răspuns-a Iisus și i-a dîs lui: Pentru căci am dîs ție, că te-am vîdut sub smochin credi?⁵¹ Mai mari decât acestea vei vedea.

Si i-a dîs lui: Amin, Amin grăesc voî: De acum veți vedea ceriul deschidîndu-se și pre îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorîndu-se preste Fiiul omului.

CAP. II.

Pentru nunta cea din Cana; pentru cei și s'au isgonit din biserică; pentru cuvîntul acela: Stricăți biserică acesta.

1 Si a treia dîi nuntă s'a făcut în Cana Galileei; și era Muma lui Iisus acolo.
2 Si au fost chiemat și Iisus și învețătorii lui la nuntă.
3 Si stîrșindu-se vinul, dice Muma lui Iisus către dênsul: Vin nu aș. 4 Dice ei Iisus: Ce este mie și ție, femei? Încă n'a venit óra mea.
5 Dice Muma lui slugilor: Ori ce va dice voi facetă.
6 Si era acolo sese vase de peatră, puse dupre curățenia Iudeilor, care lua câte două sau trei vedre.
7 Dice lor Iisus: Umpleți vasele de apă, și le-aș umplut până sus.
8 Si dice lor: Scoateți acum și aduceți nunulei; și i-aș adus.
9 Si după ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, (și nu știa de unde este, iar slugile care scoase apa știau), strigă pre mire nunul.

si dice lui: ¹⁰ Tot omul ântăiu vinul cel bun pune, si dacă se imbată, atunci cel mai prost; ear tu ai ținut vinul cel bun până acum. ¹¹ Aceasta a făcut începutură minunilor Iisus în Cana Galileei; si s'a arătat mărirea sa, si aū credut intru el învățăceiī lui.

¹² După acésta s'a pogorît în Caper-naum, el și Muma lui, și frațiī lui, și învățăceiī lui, și acolo aū sedut nu multe dile. ¹³ Si era aproape Paștile Iudeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim. ¹⁴ Si a aflat în biserică pre cei ce vindeaū boi și oī, și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședēnd. ¹⁵ Si făcēnd biciū de ștreanguī, pre toți i-a scos din biserică, oile și boii; si schimbătorilor aū vēsat banii, și mesele le-aū răsturnat. ¹⁶ Si celor ce vindeaū porumbi le-a dis: Lu-
atī acestea de aicea, și nu faceți Casa Tatālui meū casă de neguțătorie. ¹⁷ Si s'aū adus aminte învățăceiī lui, că este scris: Râvna casei tale m'a mâncaț pre mine. ¹⁸ Răspuns-a Iudeii și aū dis lui: Ce semn arăti noi, că faci acestea? ¹⁹ Răspuns-a Iisus și a dis lor: Strică-

biserica acésta, și în trei dile o voiū biserica acésta, și în trei dile o voiū biserica acésta, și în patru-
rēdica. ²⁰ Si aū dis Iudeii: în patru-
deci și șese de ani să zidit biserica
acésta, și tu în trei dile o vei rēdica?
Iar el dicea pentru biserica Trupu-
lui seū. ²² Pentru acésta când s'a
seulat din morți, și-aū adus aminte învē-
secului lor: Si aū
jaceiī lui, că acésta dicea lor: Si aū
credut scripturei și cuvēntului carele
disese Iisus. ²³ Si când era în Ierusalim, la
praznicul Paștilor, mulți aū credut întru
numele lui, vēdēnd semnele lui cele ce
dicea. ²⁴ Iară însuși Iisus nu se încre-
dina pre sine lor, pentru că el știa pre
toti. ²⁵ Si nu avea trebuință ca cine-
va să mărturisescă pentru om; că el
știa ce era în om.

CAP. III.

Pentru Nicodim și Iisus; pentru Iisus
și Ioan când botezau; pentru curațenie.

¹ Si era un om din farisei, Nicodim
numele lui, boer al Iudeilor. ² Aceasta

a venit către Iisus noaptea, și i-a dis-
luș: Ravvi, știm că de la Dumnezeu ai
venit Învățător; că nimenea nu poz-
te acestea semne să facă, care tu faci,
nu va fi Dumnezeu cu dênsul. ³ Ră-
puns-a Iisus și i-a dis lui: Amin, Amin
grăesc ție: De nu se va naște cine-va
de sus, nu va putea vedea împărăția
lui Dumnezeu. ⁴ Dice către el Nicodim:
Cum poate omul să se nască șiind bê-
trân? Ați doară poate a doua óră să
între în pântecele maicei sale, și să se
nască? ⁵ Răpuns-a Iisus: Amin, A-
min grăesc ție: De nu se va naște
cine-va din apă și din Duh, nu va pu-
tea să intre întru împărăția lui Dum-
nezeu. ⁶ Ce este născut din trup, trup
este; și ce este născut din Duh, Duh
este. ⁷ Nu te miră căci am dis ție: că
se cade voî a vă naște de sus. ⁸ Duhul
unde voește suflă, și glasul lui audă, dar
nu știi de unde vine și unde merge; așa
este tot carele este născut din Duhul.
⁹ Răpuns-a Nicodim și i-a dis lui:
Cum pot să fie acestea? ¹⁰ Răpuns-a
Iisus și i-a dis lui: Tu ești Învățătorul

în Israel, și acestea nu le știi? ¹¹ Amin
Amin grăesc ție: Ca ce știm grăim, și
ce am vădut mărturisim, și mărturia
noastră nu o primiți. ¹² Dacă cele pa-
mântești am spus voî, și nu credeți;
cum de voiu spune voî cele cerești,
veți crede? ¹³ Si nimenea nu s'a suit în ceriū,
fără numai cel ce s'a pogorât din ceriū,
Fiul omului, carele este în ceriū. ¹⁴ Si
precum Moisi a înălțat șerpele în pustie,
așa se cade a se înălța Fiul omului. ¹⁵ Ca
tot cel ce crede intru el să nu piară, ci să
aibă viață vecinieă. ¹⁶ Că așa a iubit Dumnezeu lumea,
că și pre Fiul seu cel Unul-născut l-a
dat, ca tot cel ce crede intru el să nu
piară, ci să aibă viață vecinieă. ¹⁷ Că
nu a trimis Dumnezeu pre Fiul seu în
lume, ca să judece lumea, ci ca să se
mântuiască lumea prin el. ¹⁸ Cela ce crede
intru el nu se judecă; iar cela ce nu crede
iață este judecat că n'a credut întru nu-
mele celuia Unuiu născut Fiului lui Dum-
nezeu. ¹⁹ Iar aceasta este judecata, că lu-

mina a venit în lume, și ați iubit oamenii
mai mult întunericul decât lumină; că e-
rau faptele lor rele. ²⁰Că tot cela ce face
rele, urăște lumina; și nu vine la lumina
ca să nu se vădească lucrurile lui. ²¹Iar
cela ce face adevărul vine la lumina,
că să se arate lucrurile lui, că intru
Dumnezeu și lucrare.

²²După acestea a venit Iisus, și înve-
țăcei lui în pământul Iudeei, și acolo pe-
trecea cu ei, și boteza. ²³Si era și Ioan bo-
tezând în Enon aproape de Salim; că erau
acolo ape multe, și veneau și se botezau.
²⁴Că încă nu era Ioan închis în temniță.
²⁵Si a fost întrebare de învățăcei lui Ioan
cu Iudei pentru curătenic. ²⁶Si ați
venit către Ioan și i-ați spus lui: Ravvi, cel
ce era cu tine de ceea parte de Iordan,
pentru carele tu ai mărturisit, iată el
boteză, și toti merg către densus. ²⁷Ră-
puns-a Ioan și a spus: Nu poate omul
lui nimic, de nu va fi dat lui din ceriu.

²⁸Voi însi-ve mărturisiti pentru mine,
că am spus: Nu sunt eu Christosul, ci cum
că sunt trimis înaintea aceluia. ²⁹Ce-
la ce are mireasă, mire este; iar pri-

temul mirelui carele stă și-l ascultă
pre el, cu bucurie se bucură de glasul
Mirelui; deci acătă bucurie a mea s'a
umplut. ³⁰Aceluia se cade a crește,
iar mie a mă măsură. ³¹Cel ce vine de
sus deasupra tuturor este; cel ce este
de pre pământ pământesc este, și de pre
pământ grăește; cel ce vine din ceriu,
deasupra tuturor este. ³²Si ce a vă-
zut și a audit aceea mărturisește; și
mărturia lui nimenea nu o primește.
³³Cela ce primește mărturia lui a
pecetluit că Dumnezeu adevărat este.
³⁴Că pre carele a trimis Dumnezeu,
cuvintele lui Dumnezeu grăește; că nu
nu măsură dă Dumnezeu Duchul. ³⁵Ta-
tăl iubește pre Fiul, și totu le-a dat
în mâna lui. ³⁶Cela ce crede întru
Fiul are viță vecinică; iar cela ce nu
ascultă pre Fiul, nu va vedea viță, ci
mânia lui Dumnezeu va rămânea pre-
ste el.

CAP. IV.

Pentru Samarineanca; pentru Fiul
omului celui împăratesc.

¹ Deçi dacă a înteles Domnul, că nă
audit fariseii că Iisus mai mulți în
vătăceni face și botează de către Ioan.
² (Măcar că însuși Iisus nu boteza, ci
învățăcești lui). ³ A lăsat Iudeea și
să dus iarăși în Galileea. ⁴ Si trebuia
să treacă el prin Samaria.

⁵ Deçi a venit în ecateca Samariei,
ce se chiamă Sihar, aproape de locul
carele a dat Iacob lui Iosif fiul său.
⁶ Si era acolo puțul lui Iacob, iar Iisus
ostenit fiind de călătorie, sedea agă la
puț; și era ca la a șesea óră. ⁷ A
venit o femeie din Samaria și ie a apă;
dis-a ei Iisus: Dă-mi să bea. ⁸ Că învăță-
cei lui se dusese în cetate să cumpere hră-
nă. ⁹ Deçi a dis lui femeia samarineană:
Cum tu Iudeu fiind, ceri dela mine să
be, femeie samarineancă fiind eu? Că
nu se amestecă Iudei cu Samarineanii.

Răspuns-a Iisus și i-a dis ei: De aï fi
ștut darul lui Dumnezeu, și cine este
cel ce dice tie: dă-mi să bea, tu aï fi
cerut de la dénsul, și tă-ar fi dat tie apă
vie. ¹⁰ Dis-a lui femeia: Dómne, nici
ențură aï, și puțul este adene; de unde
dar aï apa cea vie? ¹¹ Aú doară tu
mai mare ești decât Iacob părintele
nostru? carele ne-a dat noi puțul
acesta, și el însuși dintre dénsul a băut,
și îñ lu, și dobifóceli lui? ¹² Răspuns-a
Iisus și i-a dis ei: Tot cel ce va bea din
apa aceasta va înseta iarași. ¹³ Iar cel ce
va bea din apa care eü voiú da lui nu va
înseta în veac; ci apa care eü voiú da lui
se va face întrudénsul izvor de apă săltă-
toare într viéta vecinică. ¹⁴ Dis-a către
dénsul femeia: Doamne, dă-mi acesta
apa, ca să nu mai însetez, nici să mai
viú aicea sa scot. ¹⁵ Dis-a ei Iisus:
Mergi și cheamă pre bărbatul tău, și
vino aicea. ¹⁶ Răspuns-a femeia și
ia dis lui: Nu am bărbat. Dis-a ei Ii-
sus: Bine at dis că nu ai bărbat. ¹⁷ Că
ai nu-ți este tie bărbat; acesta adevă-
rat ai grăbit. ¹⁸ Dis-a lui femeia: Doam-

ne, văd că profet ești tu. ²⁰ Părintii și voi dicetăi, că în Ierusalim este locul Iisus: Femeie, credc mie că va veni timpul, când nici în muntele acesta nici în Ierusalim vă veți închina. ²¹ Dis-a ei ²² Voi vă încchinăți căruia nu știți, noi ne încchinăm căruia știm, că mântuirea din Iudei este. ²³ Ci va veni timpul, și acum este, când încchinătorii ei aleverăți să vor închina Tatului cu duchul și cu adeverul; că Tatăl acest feliu caută să fie cei ce se închină lui. ²⁴ Duh este Dumnezeu, și cei ce se închină lui, cu duchul și cu adeverul se cade să se încchine. ²⁵ Dis-a lui femeea: știm că va veni Mesia, (carele să chiamă Christos), când va veni acela, va spune noștoate. ²⁶ Dis-a ei Iisus: Ești sănătate, celă ce grădește cu tine. ²⁷ Si atunci aș veni înțâcei lui și să mirău, că cu femeie graia; însă nimenea nu i-a șis: Ce cantă? sau ce grăești cu densa? ²⁸ Iar femeea lăsat ciutura sa, și a mers în cetatea și a șis omenilor: ²⁹ Veniți de

deti om, carele mi-a spus mie toate căte am făcut; nu cum-va acesta este Christos? ³⁰ Deci așa ești din cetate și venea către densul. ³¹ Iar între acestea îl rugau pre densul învățăcei și Ravvi, mânâncă. ³² Iar el a șis grăind: Răvvi, mânâncă, care voi nu știți. ³³ Iar învățăcei grăiau între densii: Nu cumva i-a adus lui cineva să mânânce? ³⁴ Dis-a lor Iisus: Mânâncarea mea este că să fac voia celui ce m'a trimis pre mine, și să sîvîrșesc lucrul lui. ³⁵ Așa nu voi dicetăi, că încă patru sănătăți sunt, și secerișul va veni? Iată, dic voi: Rădicați ochii, voștri și vedeteți holidele că sunt albe, spre seceriș acum. ³⁶ Si celă ce seceră plată ieia, și adună rôdă în viță vecinică; ca și cel ce sămăna, împreună să se bucure și cel ce seceră. ³⁷ Că întru acesta este cuvîntul adeverat că altul este cel ce sămăna, și altul cel ce seceră. ³⁸ Ești v'am trimis pre voi să secerăți ceea ce voi nu v'ati ostenit, altiil s'aș ostenit și voi ati intrat într-o ostenă la lor. ³⁹ Iar din cetatea aceea mulți din Samarineni au crezut într'en-

sul, pentru cuvîntul femeei care mărturisia, că mî-a spus mie tîte căte am facut.
⁴⁰ Deci după ce aș venit la dênsul Samarinienii, îl rugaș pre el ca să rămâne la dênsii; și a remas acolo două dile. ⁴¹ Si mult mai multă credut pentru cuvîntul lui. ⁴² Si femeei dicea: că nu mai credem pentru vorba ta; că însine am auzit și știm, că acesta este cu adevărat Mântuitorul lumei Christos. ⁴³ Iar după două dile a eșit de acolo și a mers în Galilea. ⁴⁴ Că însuși Iisus a mărturisit, că profet în patria sa cinstea nu are. ⁴⁵ Si când a venit în Galileia, l-a primit pre dênsul Galileanii; fiind că aș fost vîdut tîte căte a făcut în Ierusalim la praznic, că și ei aș fost venit la praznic. ⁴⁶ Si a venit Iisus iarăși în Cana Galilee unde a făcut apa vin.

Si era un om împărătesc, al căruia fiu era bolnav în Capernaum. ⁴⁷ Aceasta audind că Iisus a venit din Iudeea în Galilea, a mers la el și-l ruga pre dênsul ca să se pogore și să tămăduiască pre fiul lui, că vrea să moră. ⁴⁸ Iar Iisus a răspuns către el: De nu veți vedea semne și minuni nu veți crede.

⁴⁹ Dis-a către el omul cel împărătesc: Domne, pogoră-te mai înainte până a nu muri fiul meu. ⁵⁰ Dis-a Iisus lui: Mergi, fiul tău viu este; Si a credut omul cuvîntului carele a răspuns Iisus lui, și s'a dus. ⁵¹ Si iată pogorîndu-se el, slujile lui, și întampinat pre el, și i-a spus: Că fiul tău este viu. ⁵² Deci răspuns: Că fiul tău este viu. ⁵³ Si a întrebat pre ei de ora întru care î-a fost mai bine. Si i-a răspuns Iisus lui: că eră în ora așa cea în care a răspuns Iisus lui: că fiul tău viu este și a credut el și casa lui totă. ⁵⁴ Acesta iarăși al doilea semn a făcut Iisus, viind din Iudeea în Galileia.

C A P. V.

Pentru cel ce avea trei-deci și opt de ani în bolă; pentru Iudei când căutaș să o moare pre Iisus.

¹După acestea era praznicul Iudeilor și s'a suiat Iisus în Ierusalim. ² Si este

în Ierusalim scăldătorea oilor, care se chiamă evreeste Vitezdă, cinci pridvōre multă de bolnavi, orbī, şchiopi, uscaţi, aşteptând mişcarea apei. ⁴ Că înger la vreme se pogora în scăldătore, și turbura apa; și carele intra înălău după turburarea apei, se facea sanatos ori de ce bólă era ținut. ⁵ Deci era acolo un om, trei-deci și opt de ani având în bólă. ⁶ Pre acesta văđendu-l Iisus zâcend, și cunoscend că iată multă vremne avea ț-a dis lui: Vocști să fi sănatos? ⁷ Răspuns-a lui bolnavul: Doamne, om nu am, că dacă se va turbura apa să mă bagă în scăldatore. Deci până când merg eū, altul înaintea mea se pogóră. ⁸ Dis-a Iisus lui: Scoală-te ia-ți patul těu și umbă. ⁹ Si îndată s'a făcut sănatos omul, și s'a luat patul seu și umbă; și era întru acea zi Sâmbăta. ¹⁰ Deci dicea celui vindecat Iudeii: Sâmbăta este, nu se cade ție a-ți lăua patul. ¹¹ Răspuns-a lor: Cela ce m'a făcut sănatos, acela mă-a dis: Ia-ți patul těu și umbă. ¹² Deci l-a întrebat pre el, cine

este omul acela ce ț-a dis: Ia-ți patul těu și umbă? ¹³ Iar cel vindecat nășta cine este; că Iisus se dedese în lăuri, popor fiind întru acel loc. ¹⁴ După aceia l-a adat pre el Iisus în biserică și ț-a dis lui: Iată că te-ai făcut sănatos, de acum înainte să nu mai greșești, ca să nu-ți fie ție ceva mai rău. ¹⁵ Amers omul acela și a vestit Iudeilor, că Iisus este cel ce l-a făcut pre densusul sănatos. Si pentru aceia goniau pre Iisus Iudeii, și-l căutau pre el să-l omóre, că aceste facea Sâmbăta. ¹⁶ Iar Iisus a răspuns lor:

Tatăl meu până acum lucréză, și eū luerez. ¹⁷ Deci pentru acésta mai vîrtoș căutați Iudeii pre el să-l omóre, că nănumai deslegă Sâmbăta ci și Tată al său dicea pre Dumnezeu, întocma pre sine făcendu-să cu Dumnezeu. ¹⁸ Deci a răspuns Iisus și a dis lor: Amin, Amin grăesc voī: Nu pôte Fiiul să facă dela sine nimic, de nu va videa pre Tată făcend: Că cele ce face el, acelea și Fiul asemenea face. ¹⁹ Că Tată iubeste pre Fiul, și tóte arată lui

care el face, și mai mari lueruri de cât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați. ²¹ Că precum Tatăl scolă pre morti și-i înviază, aşa și Fiiul pre carei îi înviază. ²² Că Tatăl nu judecă pre nimenea, ci totă judecata o a dat Fiiului; ca toti să cinstesc pre Fiiul, precum cinstesc pre Tatăl. ²³ Cel ce nu cinstesc pre Fiiul, nu cinstesc pre Tatăl carele l-a trimis.

²⁴ Amin, Amin grăesc voi: Că cel ce ascultă cuvintele mele și crede celui ce m'a trimis pre mine, are viață vecină și la judecată nu va veni, ci s'a mutat din mörte în viață. ²⁵ Amin, Amin grăesc voi: Că vine ora și acum este, când morții vor audî glasul Fiiului lui Dumnezeu și carii vor audi vor învia. ²⁶ Că precum Tatăl are viață intru sine, aşa a dat și Fiiului viață să aibă intru sine. ²⁷ Si stăpânire i-a dat lui, și judecată să facă. ²⁸ Căci Fiiu al omului este, nu vă mirați de acesta. Că vine ora, intru carea toti cei din mormânturi vor audi glasul lui. ²⁹ Sivor ești cei ce au făcut cele bune intru învierea vieții, iar cei ce

au făcut cele rele intru învierea judecăiei. ³⁰ Nu potu ești să fac dela sine nimic: Precum aud judec; și judecata mea dréptă este. Că nu caut voia mea, ci voia Tatălui celui ce m'a trimis. ³¹ De mărturisesc ești pentru mine, mărturia mea nu este adevărată. ³² Alul este cel ce mărturisește pentru mine, și știu că adevărată este mărturia care mărturisește pentru mine. ³³ Voi ati trimis cătră Ión, și a mărturisit adevărul. ³⁴ Iar ești nu dela om iaș mărturia; ci acestea grăesc, ca voi să vă mântuuiți. ³⁵ Acela era făclie care ardea și lumina; iar voi ati voit să vă veseliți un timp intru lumina lui. ³⁶ Iar ești am mărturie mai mare de cât Ión, că lucrurile care mi-a dat mie Tatăl ca să le săvârșesc pre ele, aceste lueruri care ești fac, mărturisesc pentru mine, că Tatăl m'a trimis. ³⁷ Si Tatăl cela ce m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine; nici glasul lui ati iudit vre-o dată, nici chipul lui ati vădut. ³⁸ Si cuvențul lui nu-l aveți

rămăind întru voi; că pre carele a trimis el,
acestuia voi nu credeți.³⁹ Cercăți scrip-
turile, că voi vise pare întru dănselă a
avea viață vecinică; și acelea sunt cele
mărturisesc pentru mine.⁴⁰ Si nu
voi să veniți cătră mine, ca viață să
aveți.⁴¹ Slavă de la ómeni nu ia.⁴² Ci v' am cunoscut pre voi, că dragostea
lui Dumneșeu nu aveți întru voi.⁴³ Eu
am venit întru numele Tatălui meu,
și nu mă primiți pre mine; de
va veni altul întru numele seū, pre
acela veți primi.⁴⁴ Cum puteți voi să
credeți, slavă unul de la altul luând, și
pre slava cea dela singur Dumneșeu nu
o căutați?⁴⁵ Să nu vi se pare că eu voi
părăsi pre voi la Tatăl; este cela ce vă
păraste pre voi, Moisi, spre carele voi
ați nădăjduit.⁴⁶ Că de ați fi credut lui
Moisi, ați fi credut și mie, că pentru
mine acela a scris.⁴⁷ Iar dacă scrip-
turile aceluia nu credeți, cum cuvinte-
lor mele veți crede?

CAP. VI.

Pentru cele cinci pâni și doi pești;
pentru darea în laturi a lui Iisus ca să
nu-l facă pre el împărat; pentru umblarea
pre mare; pentru poporul carele mergea
după Iisus în vase; pentru popor când
cerea semn; pentru pânea care se po-
goară din ceriu; pentru cei mulți din
invățăci caru s'a întors de la Iisus;
pentru mărturisirea lui Petru de Christos.

¹ După acestea s'a dus Iisus de ceea
parte de marea Galilei, care este a
Tiberiadei. ² Si a mers după dênsul
popor mult, căci vedea semnele lui
care făcea la cei bolnavi.

³ Si s'a suit în munte Iisus, și
acolo a sedut eu învățăci sej. ⁴ Si
era aproape Paștele, pranzicul Iudeilor.

⁵ Deci rădicându-și Iisus ochii, și vă-
dând, că mult popor vine la dênsul,
dice către Filip: De unde vom cumpăra
pâni, ca să mânânce aceştia? ⁶ (Iar
acesta dicea ispitind pre el; că însuși

știa ce vrea să facă). ⁷ Răspuns-a-nu le va ajunge lor, ca fiște-carele-din-tr'ênsii câte puțin să iea. ⁸ Grăita-le lui Simon Petru: ⁹ Este un copil și doi pești; ci acestea ce sunt la ameni să seadă; și era carbă multă într-un acel loc; deci a uședut bărbații cu numărul ca la cinci mii. ¹⁰ Si a luat pânile Iisus, și mulțamind, a împărțit învățăceilor, iar învățăcei celor ce sedeau; aşijderea și din pești cât a uvrut ei. ¹¹ Iar dacă s'a ușaturat, a dîs învățăceilor sei: Adunați sfărămiturile ce a uș prisosit, ca să nu să piardă ceva. ¹² Deci a uș adunat și a uș umplut două spre-dece coșuri de sfărămituri, din cinci pâni de orz, care a prisosit celor ce au mâncaț.

¹³ Iar oameni vădând semnul, carele a făcut Iisus, diceau: Că acestu este adevărat profetul cel ce va să vie în lume. ¹⁴ Deci Iisus cunoscând că vor

să vie, și să-l apuce pre el ca să-l facă împărat s'a dus iarăși în munte el singur. ¹⁵ Si dacă s'a făcut séră, s'a uș pogorît învățăcei lui la mare. ¹⁶ Si intrând în corabie mergea de ceea parte de mare la Capernaum; și iată întuneric s'a făcut, și nu venise către ei Iisus. ¹⁷ Si marea s'a ridicat, vînt mare suflând. ¹⁸ Deci vinind ei ca la două-deci și cinci sau trei-deci de stadii, vînd pre Iisus umblând pre mare, și apropiindu-se de corabie; și s'a uș înfricoșat. ¹⁹ Iar el a dîs lor: eu sunt, nu vă temeți. ²⁰ Deci vrea să-l iea pre el în corabie; și îndatăși corabia a sosit la pămîntul la carele ei mergeau. ²¹ A doua dî poporul carele sta de ceea parte de mare, vădând că altă corabie nu era acolo, fără numai una, întru care întrase învățăcei lui, și cum că Iisus nu a intrat în corabie împreună cu învățăcei sei, ci singuri învățăcei lui s'a dus; ²² (Si alte corăbiî au venit de la Tiberiada, aprópe de locul unde au mâncaț pânea mulțamind Domnului). ²³ Deci daca a vădut poporul, că Iisus nu este acolo, nici învățăcei lui, au intrat și ei

în corăbiu, și aŭ mers în Capernaum, că utând pre Iisus. ²⁵ Si afăndu-l pre el de ceea parte de mare, i-aŭ ăi dis lui: Ravi când aï venit aicea? ²⁶ Răspuns-a Iisus lor și a ăi dis: : Amin, Amin graiese voî: Mě căutați pre mine, nu căci ați vădut semne, ci căci ați mâncat din pâni și vătăi săturat.

²⁷ Lucrați nu mâncarea cea peritore, ci mâncarea care remâne spre viață vecinică, care Fiiul omului va da voî. Că pre acesta Dumnezeu Tatăl l-a peceluit. ²⁸ Deci aŭ ăi dis către dênsul: Ce vom face ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu? ²⁹ Răspuns-a Iisus și a ăi dis lor: Acesta este lucru lui Dumnezeu, ca să credeți întru carele a trimis acela. ³⁰ Dis-a drept aceea lui: Dar ce semn faci tu, ca să vedem și să credem ție? Ce lucrezi? ³¹ Părinții noștri mannă aŭ mâncat în pustie, precum este scris: Pâne din ceriu le-a dat lor de a mâncat. ³² Deci le-a ăi dis lor Iisus: Amin, Amin ăi dis voî: nu Moisi a dat voî pânea din ceriu, ci Tatăl meu dă voî din ceriu pânea cea adevărată. ³³ Pentru că pânea lui

Dumnezeu este, ceia ce se pogoră din ceriu, și viață dă lumiř. ³⁴ Deci a ăi dis către dênsul: Dómne, pururea dă-ne noi pânea acăsta. ³⁵ Si a ăi dis lor Iisus: Eū sunt pânea vieții, cela ce vine către mine nu va flămândi, și cela ce crede în mine, nu va înseta nicăi odinioară. ³⁶ Ci am ăi dis voî: Că m'ăti și vădut pre mine și nu credeți. ³⁷ Tot ce îmi dă mie Tatăl, către mine va veni; Si pre cela ce vine către mine nu-l voiă scôte afară. ³⁸ Că m'am pogorât din ceriu, nu ea să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimis pre mine. ³⁹ Si acăsta este voia Tatălui celuī ce m'a trimis pre mine; ea tot ce mi-a dat mie, să nu pierd dintr-ănsul, ci să-l înviez pre el în diua cea de apoi. ⁴⁰ Si acăsta este voea celuī ce m'a trimis pre mine, ca tot cine vede pre Fiiul și crede întru el, să aibă viață vecinică; și eu îl voiă învia pe el în diua cea de apoi. ⁴¹ Deci cărtiau Iudei pentru el, că a ăi dis: Eū sunt pâinea ceea ce s'a pogorât din ceriu. ⁴² Si dicea: Aū nu este acesta Iisus fiul lui Iosif, căruia

știm noi pre tatăl seū și pre mama sa? Dar cum dice el, că din ceriū n'am potrora? ⁴³ Deci răspuns-a Iisus, și a spus lor: Nu cărtiți între voi. ⁴⁴ Nimene nu poate să vie către mine de nu-l va trage pre el Tatăl cel ce m'a trimis pre mine, și eū îl voi ū invia pre el în diua cea de apoi. ⁴⁵ Este scris în profetii: Si vor fi toți învețați de Dumnezeu; deci tot cela ce aude de la Tatăl și se învață, vine către mine. ⁴⁶ Nu dóră că pre Tatăl l-a vădut cineva fără numai cela ce este de la Dumnezeu; acela a vădut pre Tatăl. ⁴⁷ Amin grăesc voī: Cela ce crede întru mine are viață vecinică.

⁴⁸ Eū sunt pâinea vieții. ⁴⁹ Părintii voștri aū mâncaț mană în pustie, și aū murit. ⁵⁰ Aceasta este pâinea care se pogorâ din ceriū, ca să mânânce cineva dintr'ënsa și să nu moră. ⁵¹ Eu sunt pâinea cea vie care s'a pogorât din ceriū; de va mânca cineva din pâinea aceasta, va fi viu în veci; Si pâinea care eū voi ū da, trupul meu este, pre carele ⁵² De ⁵³ De ⁵⁴ De ⁵⁵ De ⁵⁶ De ⁵⁷ De ⁵⁸ De ⁵⁹ De ⁶⁰ De

se priceau între sine Iudei și greci. Cum pote acesta să-să dea noī trupul seū să-l mânca? ⁵³ Si a spus lor Iisus: Amin, Amin grăesc voī, de nu veți mânca trupul Fiiului omului, și veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi. ⁵⁴ Cela ce mânâncă trupul meu, și bea sângele meū, are viață vecinică; și eū îl voi ū invia pre el în diua cea de apoi. ⁵⁵ Că trupul meu adevărat este mânca, și sângele meu adevărat este băutură. ⁵⁶ Cela ce mânâncă trupul meu, și bea sângele meu, întru mine petrece și eū întru el. ⁵⁷ Precum m'a trimis pre mine Tatăl cel viu, și eū viez pentru Tatăl; și cela ce mă mânâncă pre mine, și acela va fi viu pentru mine. ⁵⁸ Aceasta este pânea care din ceriū s'a pogorât; nu precum a mânca manna părintii voștri și aū murit; cela ce va mânca pânea aceasta va fi viu în veac. ⁵⁹ Aceasta a spus în sinagoga, învețând în Capernaum. ⁶⁰ Deci mulți audind din învețăcei lui aū spus: Greu este cuyaștul acesta, cine poate să-l audă pre el?

⁶¹ Iar Iisus știind întru sine, că cărtese
pentru aceasta învățacei lui, a ȣis lor:
Acésta vă smintește pre voi? ⁶² Dar
de veți vedea pre Fiiul omului suindu-
se unde era mai nainte? ⁶³ Duhul
este carele face viu, trupul nu folosește
nimic; graiurile care grăiesc voi Duh
sint și viață sint. ⁶⁴ Ci sunt unii din
voi cari nu cred. Că ȣtia dintru înce-
put Iisus cari sint cei ce nu cred, și
carele este cela ce vrea să-l vîndă pre
el. ⁶⁵ Si ȣicea: Pentru aceasta am ȣis voi:
Că niminea nu poate să vie la mine
de nu va fi dat lui de la Tatăl meu.
⁶⁶ Dintru acésta mulți din învățacei
lui s'aū întors înapoi, și nu mai umbrai
cu dênsul. ⁶⁷ Si a ȣis Iisus celor doi-
spre-dece: Aū doară și voi voiți să
vă duceți? ⁶⁸ Răspuns-a Simon Petru
lui: Domne, la cine ne vom duce?
Cuvinte ale vietii vecinice aī. ⁶⁹ Si
noi am creduț și am cunoscut, că tu ești
Christosul Fiiul lui Dumnezeu ⁷⁰ Răspuns-a lor Iisus: Aū nu eū
viu. ⁷¹ Răspuns-a lor Iisus: Aū nu eū
pre voi cei doi-spre-dece v'am ales, și u-
nul din voi diavol este? ⁷² Si ȣicea

de Iuda al lui Simon Iscarioténul,
ră acela vrea să-l vîndă pre el, unul
fiind din cei doi-spre-dece.

CAP. VII.

Pentru suirea Domnului ca întru ascuns
la praznic; pentru Iudei când se minunați
cum Iisus știe carte neînvățând; pentru
desbinarea poporului pentru Christos; pen-
tru prigonirea boiarilor și a lui Nicodim.

¹ Si umbila Iisus după acestea în
Galilea, că nu voia în Iudeia să umble,
că-l căutați pre el Iudei să-l omore.
² Si era aproape praznicul Iudeilor,
înfringerea corturilor. ³ Deci a ȣis că-
tre dênsul frații lui: Treci de aicea
și mergi în Iudeia, ca și învățacei tăi
să vađă luerurile care faci. ⁴ Că ni-
mene întru ascuns face ceva, și caută
să fie el la arătare; dacă faci acestea,
arată-te pre tine lumei. ⁵ Pentru că
nici frații lui nu credeaū într'ensul.
Deci a ȣis lor Iisus: Vremea mea încă n'a-

sosit; iar vremea voastră tot-déuna este pre voi; iar pre mine mă uraște, pentru că ești mărturisesc de densa, că lucrnicul acesta. Ești încă nu mă suin la praznicul acesta, căci vremea mea încă nu s'a plinit. ⁹ Si acestea dicând lor, a rămas în Galileia. ¹⁰ Si dacă să suin fratei lui, atuncea și el să suin la praznic, nu de față și cam pre ascuns. ¹¹ Iar Iudeii îl căutați pre el la praznic și diceau: Unde este acela? ¹² Si cărtire multă era pentru densul între popore. Că unii diceau că bun este; iar alții diceau: Nu; ci amăgește poporul. ¹³ Însă nimenei de față nu grăia de densul, pentru frica Iudeilor.

Iar înjumătățindu-se praznicul, să suin Iisus în biserică și învăță. ¹⁵ Si se mirău Iudeii dicând: Cum știe acesta carte nefiind învățat? ¹⁶ Deci a răspuns Iisus și a dis: A mea învățătură nu este a mea, ci aceluia ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ De va voi cineva să facă voia lui, va cunoaște pentru învățătura acesta,

ore de la Dumnezeu este, sau ești de la mine grăesc. ¹⁸ Cela ce grăește de la sine mărire sa caută; iar cela ce caută mărire celui ce l-a trimis pre el acesta adevărat este, și nedreptate nu este intru densul. ¹⁹ Aș nu Moisi v'a dat voi legea? Si nimenea din voi nu face legea? Ce mă căutați să mă omorâți? ²⁰ Răspuns-a poporul și a dis: Drac ai: cine te caută să te omoare? ²¹ Răspunsa Iisus și a dis lor: Un lucru am făcut și toti vă mirați pentru acesta. ²² Moisi v'a dat voi tăierea împrejur, (nu că dela Moisi este, ci de la părinti) și Sâmbăta tăiată împrejur pre om. ²³ Dacă tăierea împrejur primește omul Sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi, pre mine vă mâniați, căci om întreg am făcut sănătos Sâmbăta? ²⁴ Nu judecați dupre față, ci drăptă judecată judecați. ²⁵ Deci diceau unii din Ierusalimneni: Aș nu este acesta pre carele îl caută ca să-l omoare? ²⁶ Si iată de față grăește, și nimic lui nu-i dic: Nu cumva aș cunoaște adăverat boierii că adăverat acesta este Christos? ²⁷ Ci preacea îl știm de unde este, iar Christos când

va veni, nimene nu stie de unde este.
²⁸ Deci striga Iisus in biserică învețând
 unde sînt; și de la mine nu am venit, ei
 este adeverat cela ce m'a trimis, pre care
 voi nu-l știu. ²⁹ Iar eu îl știu pre el, că
 de la dênsul sînt și acela m'a trimis.
³⁰ Deci îl căutați pre el să-l prinđă, și ni-
 menea nu s'a pus pre dênsul mâinile,
 că încă nu venise ora lui. ³¹ Si
 mulți din popor a căreia credut într'ênsul, și
 diceau că Christos când va veni, a cărui
 mai multe semne va face de cât acestea
 care a făcut acesta? ³² A cărui audiu fariseii
 pre popor cărtind pentru dênsul acestei și
 a cărui trimis slugă fariseiei și archiereii ca
 să-l prinđă pre dênsul. ³³ Deci a ăișilor
 Iisus: Încă puțină vreme cu voi sînt,
 și merg la cela ce m'a trimis pre mine.
³⁴ Căuta-mă-veță și nu mă veță astăzi; și
 unde sînt eu, voi nu puteți să veniți.
³⁵ Deci a ăișilor Iudei, între sine: Unde
 vrea să mărgă aceasta, că noi nu-l vom
 afla pre el? Nu cumva întru risipirea
 Elinilor va să mărgă și să învețe pre
 Elini? ³⁶ Ce este cuvântul acesta carele
 a ăișilor: Căuta-mă-veță și nu mă veță astăzi;

și unde sînt eu, voi nu puteți să
 veniți.
³⁷ Iar în ăiua cea de pre urmă, cea ma-
 re a praznicului, a statut Iisus și a
 strigat, dicând: De înseteză cineva să
 viuă la mine și să bea. ³⁸ Cela ce crede în-
 tru mine, precum a ăișis scriptura, rîuri
 de apă vie vor curge din pântecele lui.
³⁹ (Iar acăsta a ăișis pentru Duchul pre
 carele era să-l ia cei ce cred întru dênsul.
 Că încă nu era Duch Sânt, că Iisus încă nu se proslăvise). ⁴⁰ Deci
 mulți din popor audind cuvântul ăișilor:
 Aceasta este cu adeverat l'rofetul, alții
 diceau: Aceasta este Christosul. ⁴¹ Iar
 alții diceau: A cărui doară din Galileia va să
 vie Christos? ⁴² A cărui doară din Galileia va să
 vie Christos? ⁴³ Si împerechiare între
 popor s'a făcut pentru dênsul. ⁴⁴ Iar
 unii dintr'ênsii vrea să-l prinđă pre el;
 dar nimene nu s'a pus pre dênsul mâinile.
⁴⁵ Deci a cărui venit slugile către archierei
 și către farisei și a cărui ăișis lor aceia: Pentru
 ce nu l-ați adus pre el? ⁴⁶ Răspuns-a că

slugile : Nică odată om aşa a grăbit, ca omul acesta. ⁴⁷ Și a răspuns lor farisei : Ați doară și voi văți amăgit ? ⁴⁸ Ați doară cineva din boieri a crezut într'ênsul, sau din farisei ? ⁴⁹ Ci poporul acesta, carele nu știe legea, blestemat este. ⁵⁰ Dis-a Nicodim către ei, carele venise noaptea la dênsul, unul fiind dintre ei : ⁵¹ Ați doară legea nostră judecă pre om, de nu va audii de la el mai 'nainte, și va cunoște ce face ? ⁵² Răspuns-ați și î-ați dis lui : Ați doară și tu din Galileia ești ? Cercă și vedi, că profet din Galileia nu s'a sculat. ⁵³ Și a mers fiecarele la casa sa.

CAP. VIII.

Pentru cei ce întrebau pre Iisus pentru Tatăl său ; pentru Iisus când făgăduia săbojenie celor ce-i urmăză lui ; pentru cei ce diceau că drac are Iisus ; pentru Iudeii cei ce se ispitau să omore cu petre pre Iisus, și a dis : că mai 'nainte de Avraam este.

¹ Iar Iisus s'a dus în muntele Maslinilor. ² Iar la mânăcare iarăși a venit în biserică, și tot poporul a venit la dênsul, și ședând învăța pre ei.

³ Și a adus la dênsul căturarii și farisei pre o femeie prinsă în prea-curvie ; și purindu-o pre dênsa în mijloc, ⁴ Ați dis lui : Învățătorule, pre acăstă femeie o am prins aşa de față prea-curvind. ⁵ Și în legă Moisi ne a poronit noi, unele ca acestea să se ucidă cu petre ; dar tu ce dici ? ⁶ Și acăstă dicea, ispitindu-l pre el ca să aibă ce cleveți împotriva lui ; iar Iisus ios plecându-se, scria cu degetul pre pămînt. ⁷ Și neîncetând a-l întreba pre

el, s'a ridicat și a ădis lor : Cela ce este fără de păcat între voi, acela întâi să arunce piatră asupra ei. ⁸ Și iarăși ei aușind, și de știință mustrându-se, eșia unul după altul, începând de la cei mai bătrâni până la cei mai de jos. Și a rămas Iisus singur și femeia în mijloc stând. ¹⁰ Și rădicându-se Iisus, și nevedînd pre nimene, fără numai pre femeie, i-a ădis ei: Femeie, unde îți sunt părișii tăi ? Ați nimene pre tine nu te-a judecat a fi vinovată ? ¹¹ Iar ea a ădis: Nimene, Domne. Și a ădis ei Iisus: Nică ești nu te judec. Du-te și de acum să nu mai păcătuești.

¹² Deci iarăși a grăit lor Iisus dicând: Ești sănt lumina lumei : cela ce urmăză mie nu va umbla întru întuneric, ei va avea lumina vieței. ¹³ Deci a ădis lui farisei: Tu însuți mărturisesti pentru tine : mărturia ta nu este adevărată. ¹⁴ Răspuns-a Iisus și a ădis lor: De să ești însuți mărturisesc pentru mine, adevărată este mărturia mea ; că știu de unde am venit, și unde merg;

iar voi nu știu de unde viu și unde merg. ¹⁵ Voi după trup judecați, ești nu judec pre nimenea. ¹⁶ Și de așa și judeca ești, judecata mea adevărată este; că singur nu sănătate, ci ești și Tatăl celăi mărturii scrise este, că a doi oameni mărturie adevărată este. ¹⁸ Ești sănt cel ce mărturisesc pentru mine însuți, și mărturiseste pentru mine Tatăl cel ce mă trimis. ¹⁹ Deci dicea lui: Unde este Tatăl tău? Răspuns-a Iisus: Nică pre mine mă știu, nică pre Tatăl meu; de așa și pre mine, și pre Tatăl meu așa și. ²⁰ Aceste graiuri le-a grăit Iisus în gazofilachie, învățând în biserică ; și nimene nu l-a prins pre el, că încă nu venise ora lui.

²¹ Și iarăși a ădis lor Iisus: Ești merg și mă veți căuta pre mine, și nu mă veți acha, și în păcatul vostru veți muri. Unde merg ești, voi nu puteți să veniți. ²² Deci diceau Iudeii: Ați doară va să se omoare însuși pre sine, că dice: Unde merg ești, voi nu puteți să veniți ? ²³ Și a ădis lor: Voi din cele de jos sănăteți, ești din cele de sus sănătate ; voi din lumea acăsat-

sînteti, eū nu sînt din lumea acâsta.
24 Deci am dîs voi: Că veți muri în păcatele vostre; că de nu veți crede că eū sînt, veți muri în păcatele vostre.
25 Dîs-a drept aceea luî: Tu ciue ești? Si a dîs lor Iisus: Inceputul, care și grăiesc cu voi. 26 Multe am pentru voi a grăi și a judeca; ci cela ce m'a trimis pre mine adevărat este; și eñ cele ce am audit de la dênsul, aceste grăiesc în lume. 27 Si nu a cunoscut că de Tatâl grăia lor. 28 Deci a dîs lor Iisus: Când veți înălța pre Fiiul omului, atunci veți cunoște că eū sînt; și de la mine însuimî nu fac nimic, ci preenum m'a învățat pre mine Tatâl meu, acestea grăiesc. 29 Si cela ce m'a trimis pre mine cu mine este; nu m'a lasat pre mine singur Tatâl, că eñ cele plăcute lui fac pururea. 30 Acestea grăind el, mulți aú credut întru dênsul.

³³ Răspuns-a și însă disluție: Sămânță
a lui Avraam sănătem, să nimănuim nu am
fost robii nici odată; cum tu dică că
liberi veți fi? ³⁴ Răspuns-a Iisus
lor: Amin, Amin graiesc voi, că tot
cel ce face păcatul rob este păcatului.
³⁵ Iar robul nu șade în casă în veac;
iar Fiul rămâne în veac. ³⁶ Deci
dacă vă va libera prevoi Fiul, cu a-
devărat liberi veți fi. ³⁷ Știu că să-
mânță a lui Avraam sănăteți; dar mă
căutați să mă omorăți, că cuvențul meu
nu începe întru voi. ³⁸ Ești ceea ce am
văzut la Tatăl meu graiesc; și voi ceea
ce atunci văzut la tatăl vostru faceți. ³⁹ Ră-
spuns-a și însă disluție: Tatăl nostru Avra-
am este. Dis-a lor Iisus: De atunci fi fost fi-
a lui Avraam, lucrurile lui Avraam atunci
ni facăt. ⁴⁰ Iar acum mă căutați să mă
omorăți pre mine omul carele adevărul
am grait voi, care am audiat de la
Dumnește; aceasta Avraam nu a fă-
cut. ⁴¹ Voi faceți lucrurile Tatălui
vostru. Dis-a drept aceia lui: Noi
din curvie nu suntem născuți, un tată
avem pre Dumnește. ⁴² Dis-a lor Iisus: De ar fi fost Dum-

nețeū Tatăl vostru m'atî fi iubit pre
mine, că eū de la Dumnezeu am eșit,
însumi, ci acela m'a trimis. ⁴⁸ Pentru
ce glasul meu nu-l cunoșteți? Căci
nu puteți să audiți cuvântul meu. ⁴⁹ Voi
din tatăl diavolul sănătăi, și poftele
tatăluī vostru voiți să faceți; acela u-
cigător de oameni a fost dintru început
și întru adevăr nu a stătut: că nu
este adevăr întru densus; când gră-
iește minciuna, dintru ale sale grăiește,
că mincinos este, și tatăl cī. ⁵⁰ Iar eū
căci adevărul grăiesc, nu credeți mie?
⁵¹ Cine dintru voi mă vedește pre mi-
ne pentru păcat? Iar dacă adevărul
grăiesc, pentru ce voi nu credeți mie?
⁵² Cela ce este de la Dumnezeu, gra-
iurile lui Dumnezeu ascultă. Pentru
acesta voi nu ascultați, că nu de la
Dumnezeu sănătăi. ⁵³ Răspuns-ă Iu-
deii și i-ău dis lui: Oare nu dicem noi
bine că Samarinean ești tu și drac ai?
⁵⁴ Răspuns a Iisus: Eū drac nu am, ci
cinstesc pre Tatăl meu; și voi mă ne-
cinstiți pre mine. ⁵⁵ Iar eū nu ca-

ut mărirea mea; este cela ce cauta ⁵¹
judecă.
⁵⁶ Amin, Amin grăiesc voi: De va pă-
zi cineva cuvântul meu, nu va vedea
morteau în veac. ⁵⁷ Deci aău dis lui Iu-
deii: Acum am cunoscut că aī drac;
Avraam a murit și profeții, și tu dici:
De va păzi cineva cuvântul meu,
nu va gusta moartea în veac. ⁵⁸ Aău
doară tu mai mare ești de cât pă-
rintele nostru Avraam, carele a mu-
rit? și profeții aău murit; cine te faci tu
pre tine? ⁵⁹ Răspuns-a Iisus lor: De
mă măresc eū pre mine singur, mărireala
mea nimic nu este; este Tatăl meu ca-
rele mă mărește pre mine, pre carele
voi dicetă că Dumnezeul vostru este.
⁶⁰ Si nu l-atăi cunoscut pre el; iar eū îl
știu pre el, și de voiū dice că nu-l știu
pre el, voiū fi asemenea voi, mincinos:
Ci-l știu pre el, și cuvântul lui păzesc.
⁶¹ Avraam părintele nostru a fost bu-
curos ca să vadă diua mea; și a vădut
și s'a bucurat. ⁶² Deci aău dis Iudeii
către densus: Cinci-deci de ani în-
că nu ai și pre Avraam l-ai vădut? ⁶³ Si

a dīs lor Iisus: Amin, Amin dīc voī, mai
înainte de a se face Avraam eū sīnt.
⁵ Decī a luat pietre ca să arunce în-
tr'ēnsul; iar Iisus s'a ascuns și a eșit
din biserică, mergēnd prin mijlocul lor,
și a trecut aşa.

CAP. IX.

Pentru orbul cel din naștere.

¹ Si trecēnd a vēđut pre un om orb din naștere. ² Si l-aū intrebat pre el învēță-
ceiī lui dīcēnd: Ravvi, cine a gresit? acesta, sau părinții lui, de s'a născut orb? Rēspuns-a Iisus: Nicī acesta a gresit,
nicī părinții lui, ci ca să se arate lu-
crurile lui Dumnezeū intru el. ⁴ Mie
mi se cade să lucrez lucrurile celui
ce m'atrimis pre mine, păñă este diuă.
Vine nōptea când nimenea nu pote să
lucreze. ⁵ Când sīnt în lume, lumină
sīnt lumei. ⁶ Acestea dīcēnd, a scu-
pat jos, și a făcut tina din scuipat, și a
uns cu tina preste ochiī orbuluī. ⁷ Si

ja dīs lui: Mergi de te spală în scăl-
dătoarea Siloamului, (ce se tâlcuește
Trimis). ⁸ Decī s'a dus și s'a spălat și
a venit vēđend. ⁹ Iar vecinii și cei ce-l
vēđuse pre el mai'nainte, că era orb
diceau: Au nu este acesta cel ce șe-
dea și cerea? ¹⁰ Altii diceau: Că ace-
sta este. Iar altii diceau: că seamănă
cu el. Iar acela dicea că eū sīnt.
¹¹ Decī ii dīcea lui: Cum ti s'a deschis
ochii? Rēspuns-a acela și a dīs: Un
om ce se numește Iisus, tina a făcut și
a uns ochii mei, și mi-a dīs mie: mergi
la scăldătoarea Siloamului, și te spală;
și mergēnd și spălându-mě am vēđut.
¹² Si i-a dīs lui: Unde este acela? Dīs-a:
Nu știu. ¹³ Il aduc pre el la farisei,
pre cela ce oare când a fost orb. ¹⁴ Si
era Sâmbătă, când a facut Iisus tina și i-a
deschis ochii lui. ¹⁵ Decī iarășil-aū intre-
bat pre el și fariseii: Cum a vēđut?
Iar el a dīs: Tina a pus pre ochii mei și
m'am spălat și vēđ. ¹⁶ Decī diceau oare-ca-
rii din farisei: Acest om nu este de la
Dumnezeū, că nu păzește Sâmbăta. Altii
diceau: Cum poate om păcatos să facă

semne ca acestea? Si împărechiar era între ei. ¹⁷ Dîs-a orbului Iarăși: Tu ce dîci pentru dênsul că a deschis ochii tăi? Iar el a dîs: Că profet este. Deci nu acredut Iudei pentru dênsul, că orb a fost și a vîdut, până ce aici chiermat pre pârintii acestui ce a vîzut. ¹⁸ Si i-a întrebat pre ei dicând: Acesta este fiul vostru carele voi ați dîs că s'a născut orb, cum dar acum vede? ¹⁹ Răspuns-a lui pârintii lui și a dîs: Stîm că acesta este fiul nostru și cum că orb s'a născut. ²⁰ Iar cum acum vede noi stîm, său cine l-a deschis lui ochii, noi nu stîm; însuși vîrstă are, pre dênsul îl întrebă, el singur pentru sinești va spune. ²¹ Acestea au dîs pârintii lui, că se temea de Iudei, pentru că acum sesfaturile Iudei că de-l va mărturisi pre el îise Iudei că de-l va mărturisi pre el cineva a fi Christos, să se lepede din sinagoga. ²² Pentru aceea pârintii lui a dis: că vîrstă are, pre dînsul să-l întredis. ²³ Deci nu chiermat a doua oară bată. ²⁴ Deci nu fuseseră orb, și au dîs lui pre omul carele fusese orb, și au dîs că Da marire lui Dumnezeu; noi stîm că omul acesta păcătos este. ²⁵ Iar acela

a respuns și a dîs: De este păcătos nu șiua una stîu, că orb fiind că, acum vîd. ²⁶ Si i-a dîs lui Iarăși: Ce a facut tie? Cam și-a deschis tie ochii? ²⁷ Răspuns-a Iarăși Am dîs voi acum și nu ați audiat; că l-aocărât pre el, și au dîs lui: Tu ești învățăcel al celuilalt; iar noi ai lui Moisi suntem învățăcel. ²⁸ Noi stîm că eu Moisi a grăbit Dumnezeu; iar pre acesta nu-l suntem de unde este. ²⁹ Răspuns-a omul, și a dîs lor: Că întru acesta este minună că voi nu știți de unde este, și au deschis ochii mei. ³⁰ Si stîm că pre păcătoși Dumnezeu nu-i asculta, ci de este cineva cinsitor de Dumnezeu și face vină lui pre acesta îl asculta. ³¹ Din veac nu s'a audiat cum că să fi deschis cineva ochii vre-unui orb din naștere. ³² De nu ar fi acesta de la Dumnezeu, nu ar putea face nimic. ³³ Răspuns-a și au dîs lui: Intru pe cîteate tu te-ai născut tot, și tu ne înveță pre noi? Si i-a goniit pre el afară. ³⁴ Audit-a Iisus că l-a goniit pre el afară, și a flăndul pre dênsul, l-a dîs lui: Tu credi în Fiul lui Dumne-

deū? ³⁶ Răspuns-a acela și a dis: Si cine este, Dómne, ca să cred într'ēnsul? ³⁷ Si i-a dis Iisus lui: Si l-aī vădut pre el, și carele grăiește cu tine, acela este. ³⁸ Iar el a dis: Cred, Dómne; și s'a încchinat lui.

³⁹ Si a dis Iisus: Spre judecată am venit în lumea acésta; ca cei ce nu văd să vadă, și cei ce văd să fie orbii. ⁴⁰ Si aū audit acestea unii din fariseii cari erau cu dēnsul, și aū dis lui: Aū doară și noi săntem orbii? ⁴¹ Dis-a lor Iisus: De ati fi orbii, nu ati avea păcat; iar acum diceți, Că vedem, pentru acésta păcatul vostru rămâne.

CAP. X.

Pentru păstorul cel bun și năimital; pentru Iisus când s'a întrebăt în pridvor când umbra prin biserică.

¹ Amin, Amin grăiesc voi: Cela ce nu intră prin ușe în stauul oilor, ci sare pre aiurea, acela fur este și tâlhăr.

Iar cela ce intră prin ușă păstor este oilor. ² Aceluia portarul îi deschide, și oile ascultă glasul lui, și oile sale le chiamă pre nume, și le scôte pre ele. ³ Si când scôte oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după dēnsul, căei pe glasul lui. ⁴ Iar după cel streunosc glasul lui. ⁵ Iar după cel streunosc glasul streinilor. ⁶ Acésta nu cunoște glasul streinilor. ⁷ Deci iarăși îi-a dis lor Iisus; iar ei nu au înțeles ce era acelea ce grăialor. ⁸ Toți căță au venit mai nainte de mine, furii sănt și tâlhări; ci nu i-au ascultat pre ei oile.

⁹ Ești sănt ușă; prin mine de va intra cineva, se va măntui; și va intra și va ieși și pășune va afla. ¹⁰ Furul nu vine, fară numai să fure, și să junghie, și să perde; Ești am venit ca viață să alibă și mai mult să alibă. ¹¹ Ești sănt Păstorul cel bun: păstorul cel bun suflul seuu își punе pentru or. ¹² Iar năimital și carele nu este păstor, căruia nu sunt oile ale lui, vede lupul viind, și lasă oile și fugă; și lupul le

răpește pre ele, și rîsipește oile. ¹³ Și
năimitul fuge, că năimit este, și nu-i
este luî grijă pentru oî. ¹⁴ Eû sunt
păstorul cel bun, și cunosc pre ale
mele, și mĕ cunosc de ale mele. ¹⁵ Pre-
cum mĕ cunoște pre mine Tatăl și
eû cunosc pre Tatăl; și sufletul meu
îmă puiu pentru oî. ¹⁶ Și alte oî am
care nu sunt din staulul acesta; și pre
acelea mi se cade a le aduce; și glasul
meu vor audi; și va fi o turmă și un
Păstor.

¹⁷ Pentru acésta Tatăl mĕ iubă-
ște pre mine, că eû îmă puiu sufle-
tul meu, ca iarăși să-l iaă pre el. ¹⁸ Ni-
menea nu-l ia pre el dela mine; ci eû
îl puiu pre el de sinemî. Stăpânire am
să-l puiu, și stăpânire am iarăși să-l iaă
pre el; acéstă poruncă am luat de la
Tatăl meu. ¹⁹ Deci iarăși s'a făcut
apricire între Iudei pentru cuvintele a-
cestea. ²⁰ Si diceaă mulți dintr'énșii:
Drac are, și este nebun; pentru ce-l a-
scultăi pre el? ²¹ Alții diceaă: Ace-
ste cuvinte nu sunt de îndrăcit; au

doară poate drac să deschidă ochi ai
orbilor?

²² Si se făceaă atuncea înoirile în Ie-
rusalim, și era iarnă. ²³ Si umbla Iu-
sus în biserică în pridvorul lui Solo-
mon. ²⁴ Deci l-aă împresurat pre el Iu-
dei și i-aă grăit lui: Pănă când veăluă
sufletele noștre? De ești tu Christos,
spune noî fără de sfială. ²⁵ Răspun-
s-a lor Iisus: Am ăs voî și nu credeți;
lucrarile care eû fac întru numele Tată-
lui meu, acelea mărturisesc pentru mi-
ne. ²⁶ Ci voi nu credeți, că nu sînteti
din oile mele, precum am ăs voî.

²⁷ Oile mele glasul meu ascultă și eû
le cunosc pre dînsele, și vin după mi-
ne. ²⁸ Si eû le daă lor viață vecinică. Si
nu vor peri în veac, și nimene nu le
va răpi pre ele din mâna mea. ²⁹ Ta-
tăl meu, carele le-a dat mie, mai mare
decât toti este; și nimenea nu poate
să le răpescă pre ele din mâna Tată-
lui meu. ³⁰ Eû și Tatăl una sîntem.
³¹ Deci Iudei iarăși aă luat pietre ca
să arunce asupra lui. ³² Răspuns-a
lor Iisus: Multe lucruri bune am arătat

voî de la Tatăl meu; pentru care dintru aceste lucruri cu pietre aruncați asupra mea? ³³ Răspuns-aă luă Iudeii dicând: Pentru lucru bun noī nu aruncăm cu pietre asupra ta, ci pentru hulă; că tu om fiind, te facă pre sineță Dumnezeu. ³⁴ Răspuns-alor Iisus: Aă nu este seris în legea vóstră: eă am dîs Dumnezei sineță? ³⁵ Dacă pre aceia i-aă numit Dumnezei, catre cari a fost euvențul lui Dumnezeu, și nu poate să se strice scrip-tura, ³⁶ Pre carele Tatăl m'a sănătă-ști m'a trimis în lume, voi dicetă: Că hulă grăești, pentru căci am dîs, că Fiiul lui Dumnezeu sînt? ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu-mi credetă mie. ³⁸ Iar de fac, de să nu-mi credetă mie, credetă lucrurilor, ca să înțelegetă și să credetă că Tatăl este întru mine și eă intru el.

³⁹ Deci căutaă țărășii să-l paindă pre el, și a esit din mâna lor. ⁴⁰ Si a mers țărășii de ceea parte de Iordan, în locul unde a fost Ión întei botezând, și arămas acolo. ⁴¹ Si mulți veniau la dene-

sul, și diceauă: că Ioan nică un semn nu a făcut, iar tōte căte a dîs Ioan pentru acesta adevărate erau. ⁴² Si mulți aă credut acolo într'ensul.

CAP. XI.

Pentru invierea lui Lazăr; pentru sfatul archiereilor și al fariseilor ca să o moare pre Iisus; pentru cele ce a dîs Caia-fa profetind de Iisus.

¹ Si era bolnav oare-carele Lazăr din Vitania, din satul Mariei și al Martei suorei ei. ² Si era Maria ceea ce a uns pre Domnul cu mir și a sters picioarele lui cu părul capului ei, al cărri frate Lazăr era bolnav. ³ Deci aă trimis surorile cătră el dicând: Dómine, iată acela pre carele iubești este bolnav. ⁴ Iar Iisus audind a dîs: Acésta bôla nu este spre mórte, ci pentru mărire lui Dumnezeu, ca să se marăscă Fiiul lui Dumnezeu pintre-ensa. ⁵ Si iubia Iisus pre Marta, și pre sora ei, și pre Lazăr. ⁶ Deci

după ce a audit că este bolnav, atunci să zăbovit în locul în carele era, două dile. ⁷ Și a dis după aceea învețăs-a lui învețăcei: Ravvi, acum te către, și țarășī mergi acolo? ⁸ Răspuns-a Iisus: Ați nu două-spre-dece ore sunt în di? ⁹ De va umbla cine-va șiu, nu se va împiedeca: că vede lumina lumii aceștia; iar de va umbla cineva noptea se va împiedeca: că lumina nu este întru el. ¹⁰ Acestea a dis, și după aceea a grăbit lor: Lazăr prietenul nostru a adormit, ci merg ca să-l deștept pre el. ¹¹ Deci i-a dis învețăcei lui: Dómine, de a dormit, se va mântui. ¹² Acăsta dicea Iisus pentru mórtea lui; iar lor le părea că pentru adormirea somnului lor arătat: Lazăr a murit. ¹³ Si mă bucur pentru voi, ca să credeți, că nu am fost acolo; ci să mergem la el. ¹⁴ Deci a dis Toma, carele se numește gémân, celor-lalți împreună învețăcei: Să mergem și noi ca să murim cu el.

¹⁵ Deci viind Iisus, l-a aflat pre el patru zile având acum în mormânt. ¹⁶ (Si era Vitania aproape de Ierusalim, că la cinci-spre-dece stadii). ¹⁷ Si mulți din Iudei venise la Marta și Maria, ca să măngâie pre ele pentru fratele lor. ¹⁸ Deci Marta, după ce a audit că vine Iisus, a eșit întru întimpinarea lui; iar Iisus, a ieșit în casă. ¹⁹ Si a dis Maria către Iisus: Dómine, de aî fi fost aceea, fratele nostru nu ar fi murit. ²⁰ Ci și acum știu că ori căte vei cere la Dumnezeu își va da ție Dumnezeu. ²¹ Dis-a ei Iisus: Invia-va fratele ²² lui. ²³ Dis-a lui Marta: Știu că va invia la inviere în șiu cea de apoi. ²⁴ Dis-a el Iisus: Eu sunt invierea și viața, cel ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi. ²⁵ Si tot cel ce este viu, și crede întru mine nu va muri în veac. Credî ²⁶ acesta? ²⁷ Dis-a lui: Așa este, Dómine, eu am crezut, că tu ești Christosul Fiul lui Dumnezeu, cel ce aî venit în lume. ²⁸ Si acestea dicând, s'a dus și a chieamat pre Maria sora sa în taină, dicând: Învețătorul a venit și te chia-

mă. ²⁹ Aceea dacă a audit, s'a scu-
³⁰ Si încă nu venise Iisus în sat, ci era
în locul unde l-a întâmpinat pre el Mar-
ta. ³¹ Iar Iudeii carii erau cu dênsa în
casă, și o mânghiau pre ca, vădând pre
Maria că degrab s'a scusat și a eşit, au
mers după dênsa dicând: Că merge
la mormânt ca să plângă acolo. ³² Deci
María viind unde era Iisus, si vădându-
l pre el, a cădut la picioarele lui, di-
când lui: Dómne, de aï fi fost aicea,
nu ar fi murit fratele meu. ³³ Iar
Iisus dacă o a vădut pre dênsa plângând,
și pre Iudeii carii venise împreuna cu
dênsa plângând, s'a răstit cu duhul și s'a
turburat pre sine și a dis: Unde l-ați
pus pre el? ³⁴ Dis-a lui: Dómne, vino
și vezi. ³⁵ Si a lăcrămat Iisus. ³⁶ Deci
diceau Iudeii: Iată cum îl iubia pre el.
³⁷ Iar unu dintr'ênsii a dis: Aă nu pu-
tea acesta, carele a deschis ochii orbului,
să facă ca și acesta să nu moră? ³⁸ Deci
Iisus iarăși răstindu-se întru sine, a mers
la mormânt, și era peșteră, și peatră
era preste dênsa. ³⁹ Dis-a Iisus: Ridică-

eați piatra; dis-a lui sora mortului Mar-
ta: Dómne, pute că este de patru dile.
⁴⁰ Dis-a ei Iisus: Aă nu tă-am spus tie,
că de vei crede, vei vedea mărireala lui
Dumnezeu? ⁴¹ Si a ridicat piatra de
unde era mortul zăcând; iar Iisus
să-a ridicat ochii în sus și a dis: Părin-
te, mulțămescu-ti tie, că m'ai ascultat.
⁴² Si ești știam că pururea mă ascultă;
ci pentru poporul carele stă împrejur
am dis, ca să credă că tu m'ai trimis.
⁴³ Si acestea dicând, a strigat cu glas
mare: Lazare, vino afară! ⁴⁴ Si a esit
cel mort, legate fiindu-i mânilor și picio-
rele cu fașii, și fața lui cu mahramă era le-
gată. Dis-a lor Iisus: Deslegați-l pre el
și-l lăsați să mărgă. ⁴⁵ Deci mulți
din Iudeii carii venise la Maria, și au
vădut cele ce au făcut Iisus, au credut
într'ênsul. ⁴⁶ Iar oare-cari din ei au
mers la farisei, și le-au spus cele ce a
făcut Iisus.
⁴⁷ Deci au adunat archiereii și fari-
seii sfat și grăiau: Ce vom face, că omul
acesta multe semne face? ⁴⁸ De-l vom
lăsa pre el aşa, toti vor crede într'êns-

sul, și vor veni Romani și vor lua și locul și neamul nostru.⁴⁹ Iar unul dintre carele dintr-înșii, Caiafa, arhieereu fiind al anului aceluia, a spus lor: Voți nu știți nimic,⁵⁰ Nicăi gândiți, că de folos este noi un om să moară pentru popor, și nu tot neamul să piară.⁵¹ Iar aceasta nu de la sine o a spus, ci arhieereu fiind al anului aceluia, a profetit că vrea Iisus să moară pentru popor.⁵² Si nu numai pentru popor, ci și ca pre fiu lui Dumnezeu cei răspunzători să-i adune întru una.⁵³ Deci dintr-o acea zi s'a sfătuia să-l omoare pre el.⁵⁴ Deci Iisus nu mai umbla de față între Iudei, ci s'a dus de acolo într-o latură aproape de pustie, întru o ceteate ce se chiamă Efraim; și acolo petrecea cu învecinătatea săi.⁵⁵ Si era aproape Paștele Îudeilor; și s'a suiat multă în Ierusalim din laturea aceea mai înainte de Paști, ca să se curățescă pre sine.⁵⁶ Deci căuta pre Iisus și grăiau între sine în biserică stând: Ce vi se pare voști, că nu va veni la praznic?⁵⁷ Si dedese archiereii și fariseii poruncă, că de va

ști cineva unde este, să vestească,
să-l prinde pre el.

CAP. XII.

Pentru femeia cea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a spus Iuda; pentru usin; pentru Elini caru venise și ruga pre Filip; pentru glasul carele s'a audit din ceriu.

¹ Deci Iisus, mai înainte de Paști cu sese dile a venit în Vitania, unde era Lazăr cel ce fusese mort, pre carele l-a inviat din moarte.² Si i-a făcut lui acolo cină, și Marta slujia, iar Lazăr era unul din cei ce sedea împreună cu densul.³ Deci Maria luând o litră cu Mir de nard de credință de mult preț, a uns picioarele lui Iisus, și a șters cu părul său picioarele lui; iar casa s'a umplut de miroslul Mirului.⁴ Spus-a drept aceia unul din învecinătatea lui, Iuda al lui Simon Iscarioteanul, carele vrea să-l vândă pre el:⁵ Pentru ce acest Mir nu s'a vândut în trei-sute de dinari, și să se fi

dat séracilor? ⁶ Iar acésta o a dis: nu că pentru séraci și era lui grijă, ci căci fur era, și pungă avea, și ce să punea într'ênsa purta ⁷ Si a dis Iisus: Lasă-o pre dênsa, spre diua îngroparei mele e-aŭ păzit pre acesta. ⁸ Că pre séraci pururea și aveți cu voi, iar pre mine nu mě aveți pururca ⁹ Si a înțeles popor mult din Iudei că acolo este: și aŭ venit nu pentru Iisus numai, ci ca să vadă și pre Lazăr, pre carele l-aŭ înviat din morți. ¹⁰ Si s'aŭ sfătuit Arhierei, ca și pre Lazăr să-l omoare. ¹¹ Că muiți pentru el mergea din Iudei, și credeaă în Iisus. ¹² Iar a doua-đi popor mult carele venise la praznic, audind că vine Iisus în Ierusalim, ¹³ Au luat stâlpări de finici, și aŭ esit întru întempinarea lui, și striga: Osana, bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului, împératul lui Israel. ¹⁴ Si astănd Iisus un asin a ședut pre el, precum este scris. ¹⁵ Nu te teme fiica Sionului; iată împératul tău vine la tine, se-dînd pre mânzul asinei. ¹⁶ Iar pre acestea nu le-aŭ cunoscut învîțaceii lui

mai înainte, ci după ce s'a preamărit Iisus, atunci și-ău adus aminte, că acestea erau pentru el scrise, și acestea î-ău facut lui.

¹⁷ Mărturisie drept aceea poporul cărele era cu el, când pre Lazăr l-a striat din mormânt, și l-a sculat pre el din morți. ¹⁸ Pentru aceea l-a și înțepinat pre el poporul, căci a audiat el a făcut acăstă minune.

¹⁹ Deci aă dis fariseii între dênsii : Ve-
dești, că nimic nu folosiți ; ătă lumea
merge după dênsul. ²⁰ Si erau óre-cară
Elmă din cei ce se suise să se închine
la praznic. ²¹ Deci aceştia s'aă apro-
piat la Filip carele era din Vitsaida
Galileei, și l-arugat pre dênsul, grâind :
Dómne, voim să vedem pre Iisus.
²² Venit-a Filip și a spus lui Andreiū,
și lărăsi Andreiū și Filip aă spus lui Ii-
sus. ²³ Iar Iisus a răspuns lor, dicând :
A venit ora ca să se preamărescă Fiilul
omului.

²⁴ Amin. Amin grăesc voî ; grăuntul de griu cădînd pre pămînt, de nu va

muri, el singur rămâne; iar de va muri,
multă ródă aduce.

²⁵ Cela ce-și iubește sufletul seū, pier-
fletul seū în lumea acésta, în viața cea
jaște cineva mie, mie să-mă urmeze;
și unde voiū fi eū, acolo și sluga mea
va fi. Si de va sluji cineva mie, îl va
cinsti pre el Tatăl meū. ²⁷ Acum sufle-
tul meū s'a turburat și ce voiū dice?
Părinte, măntuește-mă pre mine de ora
acésta; ci pentru acésta am venit la
ora acésta.

²⁸ Părinte, preamărește numele tău.
Deci a venit glas din ceriu: și am prea-
mărit, și ărarăști voiū preamări. ²⁹ Iar po-
porul carele sta și auđia, dicea: Tunet
se făcu. Alți diceau: Inger grăi lui.
³⁰ Răspuns-a lor Iisus și a dis: Nu pen-
tru mine s'a făcut glasul acesta, ci pen-
tru voi. ³¹ Acum judecată este lumiei
aceştia; acum stăpânitorul lumiei aces-
tia se va goni afară. ³² Si eū de mă-
tia se va goni afară. ³³ (Iar acésta di-
voiū trage la mine.)

cea, însemnând cu ce mórte vrea să
móră). ³⁴ Răspuns-a lui poporul: Noi
am audit din lege că Christos petrece în
veac; și cum tu dici, că se cade să se
înălțe Fiul omului? Cine este acesta
Fiul omului? ³⁵ Deci a dis lor Iisus:
Fiul omului? ³⁶ Deci a dis lor Iisus:
Înălță până când aveți lumina ca să
nu vă cuprindă pre voi întunerecul.
Sicel ce umblă întru întunerec, nu știe
unde merge.

³⁷ Până când aveți lumină, credeti
în lumină, ca fiu aī luminei să fiți. Acestea
a grăit Iisus, și mergând s'a ascuns
de dênsii. ³⁸ Si atâtea semne făcând
el înaintea lor, nu credeaū într'ensul.
³⁹ Ca să se plinăscă cuvântul Isaiei Profetului,
pre carele 1-a dis: Dómne, cine
a credut auđuluī nostru? Si brațul
Domnului cuī s'a descoperit? ⁴⁰ Pen-
tru acésta nu putea să credă, că ărarăști
a dis Isaia: ⁴¹ Aă orbit ochii lor, și aă
împetrît inima lor; ca să nu vadă cu
ochii, nicăi să înțeleagă cu inima, și se
vor întorce și-i voiū vindeca pre dêni.
Acum a dis Isaia, când a vădut

mărireia lui, și a grăit pentru dênsul,
⁴² Insă și din boerî mulți aș credut în-
 tr'ensul, dar pentru farisei nu mărtu-
 risia, ca să nu fie goniți din sinagogă.
⁴³ Că aș iubit mărireia ómenilor mai
 mult decât mărireia lui Dumnezeu. ⁴⁴ Iar
 Iisus a strigat și a dis: Cela ce crede
 întru mine, nu crede întru mine, ci în-
 tru cela ce m'a trimis pre mine. ⁴⁵ Si
 cela ce mă vede pre mine, vede pre cela
 ce m'a trimis pre mine. ⁴⁶ Ești lumină
 în lume am venit, ca tot cela ce crede
 întru mine, întru întuneric să nu re-
 mâne. ⁴⁷ Si de va audî cine-va grajurile
 mele, și nu va crede, ești nu-l judec pre
 el; că n'am venit ca să judec lumea,
 ci ca să mantuiesc lumea. ⁴⁸ Cela ce să
 lépădă de mine, și nu priimește graiu-
 rile mele, are pre cela ce-l judecă pre
 el; cuvîntul carele am grăit, acela îl
 va judeca pre el în diua cea de a-
 poi. ⁴⁹ Că ești dela sine-mă n'am gră-
 it; ci Tatăl cela ce m'a trimes pre
 mine, acela poruncă mă dat ce voi și-
 ce și ce voi grăi. ⁵⁰ Si știu, că porunca

— 421 —

lui viață vecinică este. Deci cele ce gră-
 esc ești, precum mă dis mie Tatăl, așa
 grăesc.

CAP. XIII.

Pentru spălare; pentru Iuda când a e-
 sit ca să vîndă pre Christos; pentru po-
 runca a iubi unul pre altul; pentru Petru
 când întreba, unde merge Domnul.

¹ Iar mai înainte de praznicul Paști-
 lor, știind Iisus că î-a venit lui ora,
 ca să se mute din lumea acăsta către Ta-
 tăl, iubind pre aș se î pre cei din lume,
 până la fine î-a iubit pre ei ² Si cină
 făcîndu-se, (când diavolul acum pusese
 în inima Iudei al lui Simon Iscarioténul,
 ca să-l vîndă pre el). ³ Știind Iisus că tôte
 î-a dat lui Tatăl în mâni, și cum că de la
 Dumnezeu a esit, și la Dumnezeu mer-
 ge, ⁴ S'a sculat dela cină, și s'a pus vest-
 mintele; și luând stergatorul s'a încins.
⁵ După aceia a turnat apă în spălătore, și
 a început a spăla picioarele învețăceilor

și a le șterge cu ștergătorul cu care era încins. ⁶ Deci a venit la Simon Petru, și i-a dîs lui acela: Dómne aū tu vei să-mi spelă picioarele? ⁷ Răspuns-a Iisus, și i-a dîs lui: Ceea ce fac eū, tu nu ști acum, iar vei cunoscă după acestea. ⁸ Dis-a Petru lui: Nu vei spăla picioarele mele în veac. Răspuns-a Iisus lui: De nu te voi spăla pre tine, nu aī parte cu mine. ⁹ Dis-a Simon Petru lui: Dómne, nu numai picioarele mele, ci și mânile, și capul. ¹⁰ Dis-a Iisus lui: Cel spălat nu are trebuință, fără numai picioarele a le spăla, ci este curat tot; și voi curați sănătatea, dar nu tot. ¹¹ Că știa pre cela ce vrea să-l vîndă pre el, pentru aceea a dîs: Că nu tot sănătatea curați. ¹² Deci după ce a spălat picioarele lor, și s'a luat vestimentele sale, ședînd în râsă, a dîs lor: Cunoscătăi ce am făcut voî? ¹³ Voî pre mine mă chiemăți: Invîțătorul și Domnul; și bine dicetăi, că sunt. ¹⁴ Deci de am spălat eū picioarele vostre, Domnul și Invîțătorul, și voi datori sănătatei unul altuia a spăla picioarele. ¹⁵ Că pildă am dat voî, că precum eū am făcut voî, și voi să facetăi. ¹⁶ Amin, Amin, die

voi: Nu este sluga mai mare decât Domnul seă, nici solul mai mare decât cel ce l-a trimis preel. ¹⁷ De sănătăi acestea, fericită sănătă, de le veți face. ¹⁸ Nu pentru toti voi grăesc; eū știu pre carii i-am ales; ci ca să se plină Scriptura: Cela ce măănâncă împreună cu mine pâne, a rădicat asupra mea călcâiul seă. ¹⁹ De acum die voi, mai înainte de a se face, ca, când se va face, să credetăi, că eū sună. ²⁰ Amin, Amin grăesc voi: Cela ce primește pre carele voi trimite, pre mine mă priimește; iar cela ce mă primește pre mine, primește pre cela ce m'a trimis pre mine. Acestea dicând Iisus, s'a turburat cu duhul, și a mărturisit, și a dîs: Amin, Amin grăesc voi: Că unul din voi mă va vinde. ²² Căuta drept aceea unul la altul învîțăcei nepricepându-se pentru cine grăeste. ²³ Si era unul din învîțăcei lui culcat pre sănătatea lui Iisus, pre carele să iubea Iisus. ²⁴ Deci a făcut semn acestuia Simon Petru, să întrebe, cine ar fi de carele grăeste. ²⁵ Si cădînd acela pre pieptul lui Iisus a dîs lui: Dómne, cine

este? ²⁶ Răspuns-a Iisus: Acela este cătingēnd pânea voiă da. Și în Simon Iscarioténul. ²⁷ Si după pâne atuncea a intrat într'ensul Satana. Deci a dîs Iisus lui: Ce vei să faci fă mai în grabă. ²⁸ Si acăsta nimenea din cei ce se deosebă nu a cunoscut, pentru ce a dîs lui. ²⁹ Că ună socotea, de vreme ce punca avea Iuda, că și dice Iisus lui: Cumpără cele ce ne trebuieesc la praznic, sau săracilor să dea ceva. ³⁰ Deci după ce a luat el pânea, îndatăși a ieșit, și era noapte, când a ieșit.

³¹ Dis-a Iisus: Acum să preamărit Fiiul omului, și Dumnezeu să preamărit întru el. ³² Dacă să preamărit Dumnezeu întru el, și Dumnezeu va preamări pre el întru sine, și îndatăși îl va preamări pre el. ³³ Fiilor, încă puțin cu voi săntă căuta-mă-văți, și precum am dîs Iudeilor, că unde ești merg, voi nu puteți veni; și voi dîc acum: ³⁴ Poruncă nouă dău, voi, ca să vă iubiți unul pre altul, precum ești v'am iubit pre voi, ca și voi să vă iubiți unul pre altul. ³⁵ În-

tru acăsta vor cunoaște toți, că ai mei învățăci și teți, de văți avea dragoste în trei vol. ³⁶ Dis-a Simon Petru lui: Domne, unde mergi? Răspuns-a Iisus lui: Unde merg ești, nu poti veni acum după mine, iar mai pre urmă vei veni după mine. ³⁷ Dis-a Petru lui: Domne, pentru ce nu poți veni după tine acum? Sufletul meu pentru tine voi pune ³⁸ Răspuns-a Iisus lui: Sufletul tău pentru mine îl vei pune? Amin, Amin grăiesc și: Nu va cânta cocoșul, până ce te vei lepăda de mine de trei ori.

CAP. XIV.

Pentru Toma ce nu știa unde merge Domnul; pentru Iuda al lui Tadeu când a întrebat pre Iisus; pentru Mângâitoriu.

¹ Să nu se turbure inima voastră; credeti întru Dumnezeu, și întru mine credeti. ² În casa Tatălui meu multe lăcașuri sunt; iar de nu, aș fi dîs voi: voi să merg să gătesc voi loc. ³ Si de

voiu merge să gătesc voi loc, iarăși voia
veni și vă voiua pre voi la mine, că
unde sînt că și voi să fiți. ⁴ Si unde
eu merg știți, și calea știți. ⁵ Dis-a
Toma lui: Dómne, nu știm unde merg;
și cum putem să știm calea? ⁶ Dis-a Ii-
sus lui: Eu sînt calea și adeverul, și
viața; nimenea nu vine la Tatăl, fără
numai prin mine. ⁷ De mătăi fi cuno-
scut pre mine, și pre Tatăl meu atăi fi cu-
noscut; și de acum îl cunosteți pre el,
și l-atăi vădut pre el. ⁸ Dis-a Filip lui:
Dómne, arată noî pre Tatăl, și ne va
ajunge noî. ⁹ Dis-a Iisus lui: Atâtă
vreme cu voi sînt, și nu m'ăi cunoșcut
pre mine, Filipe? Cel ce m'a vădut pre
mine, a vădut pre Tatăl; și cum tu dică:
Arată noî pre Tatăl? ¹⁰ Nu credi că
că întru Tatăl, și Tatăl întru mine
este?

Graiarile care eu voi grăiesc; de
la mine nu le grăiesc; iar Tatăl
cela ce petrece întru mine, acela fa-
ce lucrurile. ¹¹ Credetă mie, că eu
întru Tatăl, și Tatăl întru mine este.
Iar de nu, pentru lucrurile acestea

credetă mie. ¹² Amin, Amin grăiesc voi:
Cela ce crede întru mine, lucrurile care
eu fac, și acela va face, și mai marî de
cât acestea va face; că eu la Tatăl meū
merg. ¹³ Si ori ce veți cere întru nu-
mele meū, aceea voiua face; ca să se prea-
mărescă Tatăl întru Fiiul ¹⁴ Orice
veți cere întru numele meū, eu voiua face.
¹⁵ De mă iubiți pre mine, poruncile
mele păziți. ¹⁶ Si eu voiua ruga pre Ta-
tăl, și alt Mângăitoru va da voi, ca să ră-
măce cu voi în veac. ¹⁷ Duhul adevă-
rului, pre carele lumea nu-l poate primi,
că nu-l vede pre el, nică îl cunoste pre
el; iar voi îl cunosteți pre el, că cu voi
petrece, și întru voi va fi ¹⁸ Nu vă voiua
lăsa pre voi sărmani; voiua veni la voi.
¹⁹ Încă puțin, și lumea pre mine nu mă
va mai vedea; iar voi mă veți vedea
pre mine; că eu viu sînt, și voiua veți fi
vîl. ²⁰ Intru aceea dă veți cunoste voi,
că eu sînt întru Tatăl meū, și voi întru
mine, și eu întru voi.

²¹ Cela ce are poruncile mele, și le pă-
zește pre ele, acela este carele mă iu-
bește pre mine; și cela ce mă iubește pre

mine, iubise-va de Tatăl meū, și eū îl
voiū iubi pre el, și mě voiū arëta pre si
ne-mī luī. ²² Dis-a luī Iuda, (nu Iscario-
ténul) : Dómne, ce póté fi că noi vei
să te arëtī și nu lumei? ²³ Rëspuns-a
Iisus, și a dis lui: De mě iubește cineva
pre mine, cuvëntul meū va păzi; și Ta-
tăl meū îl va iubi pre el, și la el vom
veni, și lăcașiū la dënsul vom face.
²⁴ Cel ce nu mě iubește pre mine, cu-
vintele mele nu le păzește; și cuvëntul
carele auđiți nu este al mcū, ci al Tată-
luī celuī ce m'a trimes pre mine.
²⁵ Acestea am dis voī, la voī petrecênd.
²⁶ Iar Mângâitoriu Duhul cel Sânt, pre
carele îl va trimite Tatăl întru numele
meū, acela pre voī vă va învëța tòte, și
va aduce aminte voī tòte cele ce am
grăit voī. ²⁷ Pace las voī, pacea mea
daū voī; nu precum lumea dă, Eū daū
voī.

Să nu se turbure inima vóstră, nici
să se spăimânteze. ²⁸ Auđit-ați că eū am
dis voī: Merg, și voiū veni la voī. De
am dis voī, merg la Tatăl; că Ta-

tăl meū mai mare decât mine este.
²⁹ Si acum am dis voī mai înainte pănă a
nu fi, ca, când va fi, să credețī. ³⁰ Nu
voiū mai grăi multe cu voī; că vine stă-
pânitorul lumei aceştia, și întru mine nu
are nimic. ³¹ Ci că să cunoscă lumea
că iubesc pre Tatăl și precum mī-a po-
runcit mie Tatăl, aşa fac. Sculați-vă, să
mergem de aicea.

CAP. XV.

Pentru via cea adevărătă, și lucră-
toriul, și vița.

¹ Eū sînt buciumul viței cel adevărăt, și Tatăl meū lucrătoriū este. ² Tótă vița carea nu aduce ródă întru mine, o scôte pre ea; și tótă carea aduce ródă, o eurătește pre ea, ca mai multă ródă să aducă. ³ Acum voi curați sînteții, pen-
tru cuvëntul carele am grăit voī. ⁴ Rě-
mâneții întru mine, și eū întru voī. Pre-
cum vița nu póté să aducă ródă din sine
singură, de nu va rěmânea în bucium

aşa nicăi voi, de nu veşti rămânea întrumine. ⁵ Eşti sănt buciul vietei, voi vi-
ñtru el, acesta aduce rôdă multă. Că
fără de mine nu puteşti face nimic.
⁶ De nu rămâne cineva întrumine, să
scôte afară ca viaţa, să se usucă; să o a-
dună pre ea, să în foc o aruncă, să arde.
⁷ De veşti rămânea întrumine, să cuvin-
tele mele de vor rămânea întru voi, orice
veşti vrea veşti cere, să se va face voi.
⁸ Intru acesta să a preamarit Tatăl meu,
ca rôdă multă să aduceşti, să să vă faceti
aî mei învăştăcei.

⁹ Precum m'a iubit pre mine Tatăl, să
eşti v'am iubit pre voi; rămâneşti întru
dragostea mea. ¹⁰ De veşti păzi porun-
cile mele, veşti rămâne întru dragostea
mea; precum eşti poruncile Tatălui meu
am păzit, să rămâi întru dragostea lui.
¹¹ Acestea am grăit voi, ca bucuria mea
întru voi să rămâne, să bucuria voastră să
se plinescă. ¹² Acesta este porunca mea
ca să vă iubişti unul pre altul, precum
eşti v'am iubit pre voi. ¹³ Mai mare dra-
goste de cât acesta nimenea nu are, ca

cineva sufletul său să-şti pue pentru
prietenii sei. ¹⁴ Voî prietenii mei sîn-
teşti, de veşti face câte eşti poruncesc voi.
¹⁵ De acum nu vă mai dic voi slugă; că
slugă nu ştie ce face Domnul său; ci
pre voi v'am dîs prietenii; că tóte câte
am audît dela Tatăl meu, am arëtat voi.
¹⁶ Nu voi m'atî ales pre mine, ci eşti
v'am ales pre voi și v'am pus ca voi
să mergeşti și rôdă să aduceşti, să rôda
voastră să rămâne; ca orice veşti cere de
la Tatăl întru numele meu, să daă voi.
¹⁷ Acestea poruncesc voi, ca să vă iu-
bişti unul pre altul. ¹⁸ De vă uraşte pre
voi lumea, ştişti că pre mine mai înainte
de cât pre voi m'a urât. ¹⁹ De atî fi din
lume, lumea ar iubi pre al său; iar căci din
lume nu sînteşti, ci eşti v'am ales pre
voi din lume, pentru acesta uraşte pre
voi lumea. ²⁰ Aduceşti-vă aminte de cu-
vîntul carele am grăit voi: Nu este slu-
ga mai mare decât domnul său. De m'a
gonit pre mine, și pre voi vă vor goni;
de a păzit cuvîntul meu, și al vostru
vor păzi. ²¹ Ci acestea tóte vor face
voi pentru numele meu; căci nu ştiu

pre cela ce m'a trimis pre mine ²² De n'așă fi venit, și așă fi grăit lor, păcat n'ar avea; iar acum răspuns n'aă pen-tru păcatul lor. ²³ Cela ce mă uraște pre mine, și pre Tatăl meu uraște ²⁴ De n'așă fi făcut luorari întru ei, care nimenea altul n'a făcut, păcat n'ar avea; iar acum aă și vădut, și m'aă urit și pre mine, și pre Tatăl meu. ²⁵ Ci ca să se plinăscă cuvântul cel scris în legea lor: Că m'aă urit în zadar. ²⁶ Iar când va veni Mângăitorul, pre carele eă voiă trimite voiă dela Tatăl, (Duhul Adevărului, carele dela Tatăl se pur-cede), acela va mărturisi pentru mine. ²⁷ Încă și voiă mărturisită, că din început cu mine sănăteți.

CAP. XVI.

Pentru Iisus când a spus mai înainte cele ce vor să se întempele învețăceilor; pentru cuvântul acela: puțin și mă veți vedea; pentru că va da Tatăl căte vor cere.

¹ Acestea am grăit voi, ca să nu vă smintiți ² Scôte-vă-vor pre voi din sinagogă. ³ Si va veni timpul, ca tot cel ce va ucide pre voi, să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu. ⁴ Si acesta vor face voi, că n'aă cunoscut pre Tatăl, nică pre mine. ⁵ Ci aceste tot-te am grăit voi, ca dacă va veni timpul, să vă aduceți aminte de ele că eă am spus voi; și aceste voi din început n'am spus, căci cu voi eram. ⁶ Iar acum merg la cela ce m'a trimis pre mine, și nimenea din voi nu mă întrăbă: Unde mergi? ⁷ Ci căci acestea am grăit voi, întristarea a umplut inima văs-tă ⁸ Ci eă adevărul dic voi; că de

folos este voī, ca să mē duc Eū ; că de nu
mē voiū duce Eū, Mângăitorul nu va veni
la voī; iar de mē voiū duce, îl voiū trimi-
lumea de pēcat, și de dreptate, va vădi
cată. ¹⁰ De pēcat, căci nu cred întru
meū merg, și nu mē vețī mai vedea pre
mine. ¹¹ Iar de dreptate, căci la Tatāl
lumelui aceștia s'a judecat. Încă multe
amă dice voī cī nu puteți a le purta acum.
¹² Iar când va veni acela, Duhul Advěrul-
lui va povățui pre voī la tot adevărul, că
nu va grăi dela sine, ci câte va audî va
grăi, și cele viitōre va vesti voī. ¹³ Acela
pre mine mē va mări, că dintr'al meū
va lua și va vesti voī.

¹⁴ Tōte câte are Tatāl a le mele sînt;
pentru acésta eū dic, că dintr'al meū
va lua și va vesti voī. ¹⁵ Puțin și nu
mē vețī vedea; și ărăști puțin, și mă
vețī vedea. Că Eū merg la Tatāl meū.
¹⁶ Deci a dis unii din învēțăcei luîn-
tre sine : Ce este acésta ce dice noi:
Puțin, și nu mē vețī vedea; și ărăști
puțin și mē vețī vedea; și, cum că Eū
merg la Tatāl meū? ¹⁷ Deci dicea:

Ce este acésta ce dice, Puțin? Nu știm
ce grăește. ¹⁸ Deci a cunoscut Iisus, că
vrea să-l întrebe pre el, și a dis lor :
De acésta vă întrebați între voi, căci am
dis : Puțin, și nu mē vețī vedea, și ăra-
ști puțin și mē vețī vedea? ¹⁹ Amin,
Amin grăiesc voī : Că voi vețī plânge și
vă vețī tângui, iar lumea se va bucura;
și voi vă vețī întrista, ci întristarea vós-
tră întru bucurie se va întorce. ²⁰ Fe-
meea când naște întristare are, căci a
sosit ora ei; iar dacă naște copilul,
nu-și mai aduce aminte de scârbă, pen-
tru bucuriea că s'a născut om în lume.
²¹ Deci și voi acum aveți, întristare ci
ărăști vă voiū vedea pre voi, și se va bu-
cură inima vóstră, și bucuria vóstră
nimenea nu o va lua dela voi ²² Si în-
tru acea di pre mine nu mē vețī întri-
ba nimic.

Amin, Amin grăiesc voī : că oră
vețī cere dela Tatāl întru numele
meū, va da voi. ²³ Până acum n'atî cer-
rut nimic întru numele meū; ceretă, și
vețī lua, ca bucuria vóstră să fie deplin.
²⁴ Acestea în pilde am grăit voi; ci va
veni ora, când nu voiū mai grăi în pilde

voi, ci arătat pentru Tatăl voiv vesti voi,
26 Intru acea di în numele meū veți cere;
și nu dic voi că Eū voi ruga pre Tatăl
pentru voi. 27 Că însuși Tatăl iubește
pre voi, căci voi pre mine m'atī iubit,
și atī credut că Eū dela Dumneđeū am
eșit. 28 Eșit-am dela Tatăl, și am venit
în lume. Iarăși las lumea, și merg la
Tatăl 29 Dis-aū, lui învățacei: Iată a-
cum arătat grăiești, și nici o pildă nu dici;
30 Acum știm că știi tōte, și nu trebuie-
ște ca să te întrebe cineva; prin acēsta
credem că dela Dumneđeū aī eșit.
31 Răspuns-a lor Iisus: Acum credeți?
32 Iată vine timpul, și acum a sosit,
ca să vă răspândiți fiște-carele la ale
sale, și pre mine mă veți lăsa singur.
Dar nu sînt singur, că Tatăl meu cu
mine este. 33 Acestea am grăit voi, ca
întru mine pace să aveți. În lume ne-
căz veți avea, ci îndrăzniți, Eū am biruit
lumea.

CAP. XVII.

Pentru rugăciunea lui Iisus către Tatăl; pentru învățacei cei ce i s'aū dat lui.

1 Acestea a grăit Iisus, și să-a redi-
cat ochii sei la ceriu, și a dis: Părinte,
a venit ora prea mărește pre Fiiul tău,
ca și Fiiul tău să te prea-măriască pre-
tine. 2 Precum aī dat lui stăpânire a tot
trupul, ca tot ce aī dat lui să le dea lor vi-
ață vecinică. 3 Si acēsta este viața cea
vecinică, ca să te cunoscă pre tine unul
adeveratul Dumneđeū, și pre carele
aī trimis pre Iisus Christos. 4 Eū te-am
preamărit pre tine pre pămînt; lucrul am
săvîrșit, carele mi-aī dat mie să-l fac.
5 Si acum mă preamărește tu Părinte la ti-
ne însuți, cu mărire care am avut-o
la tine, mai naînte până a nu fi lumea. 6 A-
rătat-am numele tău omenilor pre cari
aī dat mie din lume; aī tăi erau, și mie
i-aī dat pre ei, și cuvențul tău aū păzit.
7 Acum aū cunoscut, că tōte câte aī dat

mie dela tine sunt. ⁸ Pentru că cunoscutele care ați dat mie, le-am dat lor; și ei au priimit, și au cunoscut cu adevărat, că dela tine am eşit, și au crezut că tu m'ai trimis. ⁹ Ești pentru aceștia mă rog, nu pentru lume mă rog, ci pentru aceștia, carii ați dat mie, că ai tei sunt. ¹⁰ Si a le mele tôte a le tale sunt, și a le tale a le mele; și m'am preamărit întru dênsii. ¹¹ Si nu mai sunt în lume, și aceștia în lume sunt, și ești la tine viu; Părinte Sânte păzește-ți pre dênsii întru numele tei, pre carii ați dat mie, ca să fie una precum și noi. ¹² Când cram cu ei în lume, ești și păziam pre ei întru numele tei; pre carii îți-ai dat mie î-am păzit, și nimenea dintru dênsii n'așa perit, fără numai fiul pierderei ca să se plină scriptura. ¹³ Iar acum lume viu, și acestea grăiesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplin întru ei. ¹⁴ Ești am dat lor cuvîntul tei, și lumea î-a urât pre ei; căci nu sunt ei din lumă precum ești nu sunt din lume. ¹⁵ Nu mă rog ca să-ți iată pre ei din lume, ci ca se-i păzești pre ei de cel viclean. ¹⁶ Din

lume nu sunt (ei), precum ești din lume nu sunt. ¹⁷ Sântește-ți pre ei întru adevărul tei, cuvîntul tei adevăr este. ¹⁸ Precum pre mine m'ai trimis în lume, și ești î-am trimis pre ei în lume. ¹⁹ Si pentru dênsii ești mă sănătesc pre sine-mă, ca și ei să fie sănăti întru adevăr. ²⁰ Si nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvîntul lor întru mine. ²¹ Ca toti una să fie, precum tu Părinte întru mine și Ești întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie; ca să credă lumea că tu mai trimis. ²² Si ești mărire care mi-ai dat mie o am dat lor, ca să fie una, precum Noi una suntem. ²³ Ești întru ei, și Tu întru mine, ca să fie ei desevărșit întru una, și ca să cunoască lumea, că Tu m'ai trimis, și îți-ai iubit pre ei, precum pre mine m'ai iubit. ²⁴ Părinte, pre carii îți-ai dat mie, voesc ca unde sunt ești, și aceia să fie împreună cu mine; ca să vadă mărirea mea, carea ați dat mie, (pentru că mai iubit pre mine)mai înainte de întemeierea lumiei. ²⁵ Părinte drepte, și lumea pre tine nu te-a cunoscut, iar ești te-am cu-

noscut, și aceștia aū cunoscut că tu mai trimis pre mine. ²⁶ Si am arătat lor numele tău, și-l voiū arăta; ca dragoste cu care m'ăi iubit pre mine, întru dênsii să fie, și eū întru ei.

CAP. XVIII.

Pentru vîndarea lui Iisus; pentru Iudeiū când aū cădut jos; pentru Petru când a tăiat urechia slugei arhiereului; pentru Iisus când l-a dus la Ana și la Caiafa, și la Pilat, și pentru judecata lui.

¹ Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu învățăceiī seī de ceea parte de părăul Cedrilor, unde era o grădină, întru care a intrat el, și învățăceiī lui. ² Si stia și Iuda, cel ce l-a vîndut pre el, locul; căci de multe ori se aduna Iisus acolo cu învățăceiī seī. ³ Deci Iuda luând óste, și slugi dela arhierei și de la farisei, aū venit acolo cu felinare, și cu făcli, și cu arme. ⁴ Iar Iisus știind tot ce era să vie asupra lui

eșind aū ăi lor: Pre cine căutați? ⁵ Răspuns-aū lui: Pre Iisus Nazarinénul. ⁶ Dis-a lor Iisus: Eū sînt. Si sta și Iuda cel ce-l vînduse pre el împreună cu dênsii. ⁷ Deci, după ce a ăi lor, că eū sînt, s'aū întors ei înapoī, și aū cădut jos. ⁸ Si iarăși i-a întrebat pre ei: Pre cine căutați? Iar ei aū ăi: Pre Iisus Nazarinénul. ⁹ Răspuns-a Iisus, și a ăi: Am spus voī, că eū sînt. Deci de mă căutați pre mine lăsați pre aceștia să se du că. ¹⁰ Ca să se pliniască cuvântul carcle a ăi: Pre carii i-ai dat mie, n'am perdit dintru dênsii nici uuul. ¹¹ Iară Simon Petru având sabie, o a scos preea și a lovit pre sluga Arhiereului, și i-a tăiat urechea lui cea dréptă; și era numele slugei Malh. ¹² Si a ăi Iisus lui Petru: Bagă sabia în teci; ¹³ Paharul, carele mi-a dat mie Tatăl, aū nu-l voiū bea pre el? Deci ăstea și capitenia cea peste o mic, și slugile Iudeilor, aū prins pre Iisus, și l-aū legat pre el. ¹⁴ Si l-aū dus pre el la Ana înteiu, că era socru Caiafei, carele era arhiereu al anului aceluia.

¹⁴ Si era Caiafa, cel ce a sfătuit pre Iisus de că de folos este să mără un om penitent. ¹⁵ Si mergea după Iisus Simon Petru și celalalt învățăcel; iar reului, și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhieoreului. ¹⁶ Iar Petru a stătut la ușe afară. Deci a eșit celalalt învățăcel carele era cunoscut arhieoreului, și a dis portăriței și a băgat în lăuntru pre Petru. ¹⁷ Si a dis lui Petru slujnica portărița: Nu cumva și tu ești din învățăcei omului acestuia? Dis-a acela: Nu sunt. ¹⁸ Si sta slugile și slujitorii carii făcuse foc, că era frig, și se încăldia, și era cu ei Petru stând și încăldindu-se. ¹⁹ Deci arhieoreul a întrebat pre Iisus de învățăcei lui, și de învățăatura lui. ²⁰ Răspuns-a Iisus lui: Ești de față am grădit lumei; Ești tot-déuna am învățat în sinagogă și în biserică, unde toți Iudeii se adună, și întru ascuns n'ami grădit nimic. ²¹ Ce mă întrebă? Întrăbă pre cei ce au audit, ce am grădit lor; întă aceștia și iau cele ce am grădit eu. ²² Si acestea dicând el, unul din slugile ce sta înainte, a dat palmă lui Iisus.

sus dicând: Așa răspundî arhieoreului? ²³ Răspuns-a Iisus lui: De am grădit rău, mărturisește de rău; iar de am grădit bine, ce mă bață? ²⁴ Deci l-a trimis pre el Ana legat la Caiafa arhieoreul. ²⁵ Si era Simon Petru stând și încăldindu-se; deci diseră lui: Așa și tu din învățăcei lui ești? Iar el s'a lepădat, și a dis: Nu sunt. ²⁶ Dis-a lui unul din slugile arhieoreului, rudenie fiind al celui ce i-a tăiat Petru urechia: Așa nu te-am văzut ești în grădină cu densus? ²⁷ Si iarăși s'a lepădat Petru; și îndatăși a cântat cocoșul.

²⁸ Deci aduc pre Iisus dela Caiafa în divan, și era diminată; și ei n'așă intrat în divan ca să nu se spurce, ci că să mănușe Paștele. ²⁹ Eșit-a drept aceea Pilat la ei, și a dis: Ce pără aduceți asupra omului acestuia? ³⁰ Răspuns-a și așă dis: De n'ar fi fost acesta făcător de rele, nu l-am fi dat pre el. ³¹ Deci a dis lor Pilat: Luati-l pre el voi, și dupre legea voastră judecați-l pre el. Si a dis lui Iudei: Noi nu este cu putință să omorim pre nimenea;

³² Ca cuvîntul lui Iisus să se pliniască carele a dîs, însemnând cu ce mîrte vrea să mîră. ³³ Si a intrat ărășî în divan Pilat, și a chîemat pre Iisus, și i-a dîs lui : Tu ești Impărâtul Iudeilor? ³⁴ Răspuns-a Iisus lui : Dela tine tu dîci acăsta, sau alții aū grătie pentru mine? ³⁵ Răspuns-a Pilat : Aū dóră eū Iudeū sînt? Neamul tău și arhierei te-aū dat pre tine mie, ce aī făcut? ³⁶ Răspuns-a Iisus : Împărăția mea nu este din lumea acăsta, de ar fi fost din lumea acăsta împărăția mea, slugile mele s'ar fi nevoit că să nu mă fi dat Iudeilor; iar acum împărăția mea nu este de aicea. ³⁷ Deci a dîs Pilat lui : Aū împărât ești tu? Răspuns-a Iisus : Tu dîci, că împărât sînt eū; eū spre acăsta m'am născut, și spre acăsta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul. Tot cel ce este din adevăr, ascultă glasul meu. ³⁸ Dîs-a Pilat lui : Ce este adevărul? Si acăsta dîcend, ărășî a esit la Iudei, și a dîs lor : Eū nică o vină nu aflu întru el.

³⁹ Ci este voî obiceiū, ca să vă slobodesc pre unul la Paștî; deci voită slobodesc voî pre Impărâtul Iu-să vă slobodesc voî pre Vatoță, dicend : Nu pre acesta, ci pre Vatoță, și era Varava tâlhar.

CAP. XIX.

Pentru bătaia lui Iisus ; pentru răstignirea lui Christos ; pentru cît ce stață lângă cruce ; pentru cerereea trupului Domnului ; pentru îngroparea lui.

¹Deci atunci a luat Pilat pre Iisus, și l-a bătut. ² Si ostași împletind cununa de spină, aū pus în capul lui și cu haină mohorită l-aū îmbrăcat pre el. ³ Si-i dicea : Bucură-te Impărâtul Iudeilor, și-i da lui palme. ⁴Deci a esit ărășî afară Pilat, și a dîs lor : Iată adue voî pre el afară, ca să cunosceteți, că întru dênsul nici o vină nu aflu. ⁵ Deci a esit Iisus afară, purtând cununa cea de spină, și haina mohorită. Si a dîs lor : Iată omul.

⁶ Iar dacă l-aū vădut pre el arhi-
crei și slugile, aū strigat dicend:
Răstignește-l, răstignește-l pre el. Di-
s-a lor Pilat: luăti-l pre el voi, și il
răstigniți, căci eū nu aflu întru el nici
o vină. ⁷ Răspuns-aū lui Iudei: Noi
lege avem, și dupre legea năstră dator
este să móră, căci pre sine fiū al lui
Dumnezeū s'a făcut. ⁸ Iar dacă a
audit Pilat acest cuvînt, mai mult s'a
temut. ⁹ Si a intrat în divan iarăși,
și a dis lui Iisus: De unde ești tu?
Iar Iisus răspuns nu i-a dat lui.
¹⁰ Deci a dis Pilat lui: Mie nu grăești?
Aū nu ști că putere am să te ră-
stignesc, și putere am să te slobodesc?
¹¹ Răspuns-a Iisus: Nu aī avea nici o
putere asupra mea, de nu ar fi fost
dat ție de sus. Pentru acésta cel ce
m'a da ție, mai mare păcat are.
¹² Dintru acésta căuta Pilat să-l slo-
bozescă pre el; iar Iudei strigaū, q-
cend: De vei slobodi pre acesta, nu
ești prieten Cesarului. Tot cel ce se
face pre sinesi împărat, stă în protiva
Cesarului. ¹³ Deci Pilat audind eu-

vîntul acesta, a scos afară pre Iisus,
și a ședut pre scaun la judecată, în
locul ce se chiamă pardositor cu pietre,
iar evreește Gavata. ¹⁴ Si era Vi-
nerea Paștelor, și ora ca la a șesea,
și a dis Iudeilor: Iată Impăratul vostru.
¹⁵ Iar ei aū strigat: I-al, i-al, răstig-
nește-l pre el. Dis'a lor Pilat: Pre
Impăratul vostru să-l răstignesc? Ră-
spuns-aū arhieci: N'avem împărat,
fără numai pre Cesarul. ¹⁶ Deci atuncea
l'a dat pre el lor, ca să se răstig-
nescă. Si aū luat pre Iisus, și l'aū dus
ca să-l răstignescă. ¹⁷ Si ducendu-și
crucea sa, a eșit la locul ce se chiamă
al Căpătinei, carele se dice evreește
Golgota. ¹⁸ Unde l'aū răstignit pre
el, și împreună cu el alții doi, de o
parte și de alta, și în mijloc pre Iisus.
¹⁹ Si a seris și titlu Pilat, și l'a pus
pre Cruce; și era seris: **Iisus Na-
zarinénul Impăratul Iudeilor.**
²⁰ Si pre acest titlu mulți din Iudei
l'aū cedit; căci aproape era de cetate
locul, unde s'a răstignit Iisus. Si era

scris ; evreește, elinește, rōmlenește.
²¹ Deci aū dis lui Pilat arhiereii Iudeilor ; nu scrie, Impăratul Iudeilor, ci cum că el a dis, Impărat sînt al Iudeilor. ²² Răspuns-a Pilat : ceea ce am scris, am scris.

²³ Iar ostașii dacă aū răstignit pre Iisus, aū luat hainele lui, (și le-aū făcut patru părți, fiește-căruia ostaș parte), și cămașa. Si era cămașa ne cusută, de sus țesută preste tot. ²⁴ Si aū dis între dênsi, să nu o sfâșiem pre acesta, ci să aruncăm sort pentru dênsa, a căruea va fi, ca să se plinăescă scriptura ce dice : Impărtit-aū hainele mele loruși, și pentru cămașa mea a aruncat sort. Deci ostașii acestea aū făcut.

²⁵ Si sta lângă Crucea lui Iisus muma lui, și sora mumei lui, Maria a lui Clopa, și Maria Magdalina. ²⁶ Deci Iisus vădend pre maica sa, și pre învețăcelul stând, pre carele iubia, a dis celul sale : Femee, iată fiulteū. ²⁷ După aceea a di învățăcelului : Iată mama ta ; și dintr'acea oră o a luat pre dênsa

învățăcelul într'ale sale. ²⁸ După aceea știind Iisus că tóte s'aū săvârșit, că se plinăescă scriptura, a dis : Mî-e să te aduc la gura lui. ²⁹ Si era acolo un vas plin de oțet ; iar ei umplînd un burete de oțet și în isop puindu-l, l'aū adus la gura lui. ³⁰ Deci dacă a luat oțetul Iisus, a dis : Săvârșitus-aū. Si plecându-și capul, să dat duhul. ³¹ Iar Iudeii, ca să nu rămâne pre cruce trupurile Sâmbăta, de vreme ce Vineri era, (că era mare diao Sâmbetei aceea). Aū rugat pre Pilat, ca să le zdrobească lor fluerile, și să-i rădice. ³² Deci aū venit ostașii, și celui dinteiū i-aū zdrobit fluerile, și celui-lalt ce să răstignit împreună cu el. ³³ Iar la Iisus viind, dacă l'a vădut pre el că atuncea murise, nu i-aū zdrobit lui fluerile. ³⁴ Ci unul din ostași cu suliță căsta lui a împuns, și îndată a eşit sânge și apă. ³⁵ Si cel ce a vădut a mărturisit, și adevărată este mărturisirea lui. Si acela știe că adevărate facut acestea ca să se plinăescă scriptura :

os nu se va zdrobi dintr'ênsul. ³⁷ Si
îarășī altă scriptură dice: Vedea-vor
pre carele l'aū împuns.

³⁸ Iar după acestea a rugat pre
Pilat Iosif cel din Arimatea, (fiind și
el învățăcel al lui Iisus, dar într'as-
cuns pentru frica Iudeilor), ca să ia
trupul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Deci
a venit și a luat trupul lui Iisus ³⁹ Si
a venit și Nicodim, cel ce venise la
Iisus năptea mai înainte, aducând ames-
te cătără de smirnă și de aloe ca la o sută
de litre. ⁴⁰ Si aū luat trupul lui Iisus, și
l-a înfășurat pre el în giulgiuri cu mi-
rezme, precum este obiceiul Iudeilor
a îngropa. ⁴¹ Si era grădină în locul
unde s'a răstignit, și în grădină mor-
mēnt nou, întru carele nimenea nici
odata nu se pusese. ⁴² Deci acolo
pentru Vinerea Iudeilor, căci aproape
era mormēntul, aū pus pre Iisus.

CAP XX.

Pentru învierea lui Christos; pentru ară-
tarea lui Christos, înteiū Mariei Magda-
linei, și apoi învățăceilor fiind ei adunați.

¹ Iar într'una din sâmbete a venit
Maria Magdalina de dimineță, încă
întuneric fiind, la mormēnt; și a vădut
peatra luată de pre mormēnt. ² Deci a
alergat aceea, și a venit la Simon
Petru, și la celă-lalt învățăcel, pre carele
iubia Iisus, și a dis lor: A luat pre
Domnul din mormēnt, și nu știm unde
l-a pus pre el. ³ Deci a eșit Petru,
și celălalt învățăcel, și venea la mormēnt
⁴ Si alerga amendoi împreună; și celă-
lalt învățăcel a alergat înainte mai cu-
rând decât Petru, și a venit mai
înteiū el la mormēnt. ⁵ Si plecându-
se, a vădut giulgiurile zăcēnd; dar
n'aū intrat. ⁶ A venit și Simon
Petru urmându-i lui și a intrat în
mormēnt, și a vădut giulgiurile sin-
gure zăcēnd ⁷ Si măhrama carea a

fost pre capul lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci de osebi înveluită într'un loc.⁸ Deci atuncea a intrat și celămorment, și a vădut și a crezut.⁹ Că încă nu știa scripture, că trebuea să învieze el din morți.¹⁰ Si s'aș dus țarășă întru sine învățacei.

¹¹ Iar Maria sta la morment plângând afară; și plângând, s'a aplecăt în morment.¹² Si a vădut doi țingeri în vestimente albe ședând, unul de către cap, și altul de către picioare, unde zăcușe trupul lui Iisus.¹³ Si aș dis ei aceia: Femee, ce plângi? Dis-a lor: Că aș luat pre Domnul meu, și nu știu unde l-aș pus pre dênsul.¹⁴ Si acestea dicând, s'a întors înapoi, și a vădut pre Iisus stând, și nu știa că Iisus este.¹⁵ Dis-a ei Iisus: Femee, ce plângi? Pre cine cauți? Iară ei părându-se că este grădinarul, a dis lui: Dóme, de l-aș luat tu pre el, spune-mi mie, unde l-aș pus pre dênsul?¹⁶ Si eș voiă lua pre el. ¹⁷ Dis-a ei Iisus: Marie! Intorcându-se aceea, a dis

lu: Ravuni, ce să dice învățătorule.
¹⁷ Dis-a ei Iisus: Nu te atinge de mine, că încă nu m'am suit la Tatăl meu; ci mergi la frații mei, și le spune lor; mă suș la Tatăl meu și Tatăl vostru, și Dumnezeul meu și Dumnezeul vostru.¹⁸ A venit Maria Magdalina, vestind învățaceilor, că a vădut pre Domnul, și acestea a dis ei.
¹⁹ Deci fiind séră în dioa aceea întru una din sâmbete, și ușile fiind încuiate, unde era învățacei adunați pentru frica Iudeilor, venit-a Iisus, și a stătut în mijloc, și a dis lor: Pace voî.²⁰ Si acesta dicând, a arătat lor mânele, și cōsta sa; și s'aș bucurat învățacei vădend pre Domnul.²¹ Deci a dis Iisus țarășă: Pace voî; Precum m'a trimis pre mine Tatăl, și eș trimit pre voi.²² Si aceasta dicând, a suflat, și a dis lor: Luăți duh sfânt.²³ Cărora veți erta păcatele, se vor erta lor; Si cărora le veți ținea, vor fi ținute.²⁴ Iar Toma, unul din cei doi-spredece, carele se dice geamăń, nu era cu dênsii când a venit Iisus.²⁵ Deci aș

dis lui ceialalti invetacei: Am vedut pre Domnul. Iar el le-a dis lor: De nu voi vedea in manile lui semnul cuelor, si de nu voi pune degetul meu in semnul cuelor, si de nu voi pune mana mea in costa lui, nu voi crede.
26 Si dupa opt zile iarasi era inlaturu invetaceii lui, si Toma cu denisi. Venit-a Iisus, fiind usile incuiate, si a statut in mijloc, si a dis: Pace voi. Apoi a dis Tomei.
27 Adati degetul tenu incocce, si vedeti manele mele; si adeti mana ta, si o pune in costa mea, si nu fii necredincios, ci credincios.
28 Si a respuns Toma, si a dis lui: Domnul meu, si Dumnezeul meu.
29 Dis-a Iisus lui: Caci m'ai vedut pre mine, Tomo, ai credut? fericiti cei ce n'au vedut, si au credut.
30 Multe incă si alte semne a facut Iisus inaintea invetaceilor sei, care nu sînt scrise in cartea aceasta.
31 Iar acestea s'a scriis, ca sa credeți ca Iisus este Christos fiul lui Dumnezeu; si credînd, viata să aveți intru numele lui.

CAP. XXI.

Pentru arëtarea lui Iisus după inviere lui Petru și altora, când prindeaș pește la marea Tiberiadei; pentru ceea ce s'a dis lui Petru: Paște oile mele.

1 După acesta iarasi s'a arëtat pre sine Iisus invetaceilor sei, sculându-se din morti, la marea Tiberiadei; si s'a arëtat aşa:
2 Era împreună Simon Petru și Toma carele se dice geamăni, și Natanael cel din Cana-Galilei, și fiul lui Zevedeiu, și alti doi din invetaceii lui.
3 Dis-a lor Simon Petru: Mă duc să vîneze pește, dis-aă ei lui: Mergem și noi împreună cu tine, și aă eșit, și s'aă suit în corabie îndată, și intracea nopte nu'ăă prins nimic.
4 Iar dacă s'a facut diminetă, a statut Iisus la țermuri; dar nu știa invetaceii că Iisus este.
5 Deci a dis lor Iisus: Fiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare?
Răspuns'aă lui: Nu.
6 Iar el a dis

lor: Aruncați mréja de a drépta parte a corabieī, și veți afla. Si aū aruncat, și numai puteau să o tragă pre ea de mulțimea peștilor. ⁷ Dis-a drept aceea învățăcelul acela, pre carele iubia Iisus, luī Petru: Domnul este. Iar Simon Petru auđind că Domnul este, cu epen-ditul s'a încins (că era gol), și s'a aruncat în mare. ⁸ Iar ceialalți învățăcei cu corăbiōra aū venit, (căci nu era departe de pămēnt, ci ca la două sute de coți), trăgēnd mréja cu pești. ⁹ Deci dacă aū eșit la pămēnt, aū văđut jăratec stānd, și pește pus deasupra, și pâne. ¹⁰ Dis-a lor Iisus: Aduceți din pești carii atî prins acum. ¹¹ S'a suț Simon Petru și a tras mréja la uscat, plină de pești mari, o sută-cinci-deci și trei, și atâtea fiind nu s'a rupt mréja. ¹² Dis-a lor Iisus: Veniți de prânzit. Si nimenea nu culeza din învățăcei să-l întrebe pre el, Tu cine ești? Știind că Domnul este. ¹³ Și a venit Iisus, și a luat pânea și le-a dat lor, și peștele așijderea. ¹⁴ Cu acésta acum a treia oară sa ară-

tat Iisus învățăceilor seī, după ce s'a sculat din mortī. ¹⁵ Deci dacă a prânzit, a dis Iisus lui Simon Petru: Simone al luī Iona iubeșteme mai mult decât aceştia? Dis-a lui: Aşa Dómne, tu ști că te iubesc. Dis-a lui: Paște mielușei mei. ¹⁶ Dis-a lui iarăși a doua óră: Simone al luī Iona iubește-mē? Răspuns-a lui: Aşa Doamne, tu ști că te iubesc. ¹⁷ Dis-a lui: Păstorește oile mele. Dis-a lui a treia oară: Simone al luī Iona iubește-mē? S'a măhnit Petru, căci a dis lui a treia oară: iubești-mē? Si a dis lui: Dómne, tu totă ști, tu ști că te iubesc. ¹⁸ Dis-a Iisus lui: Paște oile mele. Amin, Amin dic tie, când erai mai tânăr te încingeai pre tine însuți și umbrai unde vrea; iar du-pă ce vei îmbătrâni, vei întinde mânila duce unde tu nu voești. ¹⁹ Si acéri pre Dumneșeu. Si acésta grăind, a-dis lui: Urmăză mie. ²⁰ Iar întorcere carele iubia Iisus, mergēnd după el,

carele a și cădut la cină pre peptul lui,
și a dis : Dómne, cine este cela ce va să
te vîndă. ²¹Pe acela vădându-l Petru, a
dis lui Iisus : Dómne, dar acesta ce ?
²² Dis-a Iisus lui : De voi vrea să rămâie
acesta până voiă veni, ceți este ție? Tu
urmăză mie. ²³ Deci a eșit cuvântul
acesta între frații că învățăcelul acesta nu
va muri; și n'a dis Iisus lui că nu va
muri; ci, de voi vrea să rămâne acesta
până voiă veni, ce-ți este ție? ²⁴ Acesta
este învățăcelul carele mărturisește
pentru acestea, și a scris acestea. Si
știm că adevărată este mărturia lui.
²⁵ Sînt încă și altele multe câte a făcut
Iisus, care de s'ar fi scris câte una,
nici în lumea acesta (mi se pare) că
n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris.

AMIN